

การศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม

ปริญญานิพนธ์

ของ

วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร

8 ต.ค. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2535

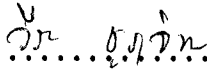
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

621794

181691

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน

(นายแพทย์วิระ ชูรุจิพร)

.... กรรมการ

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(นายแพทย์วิระ ชูรุจิพร)

.... กรรมการ

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ. วิไลลักษณ์ พงษ์โรสภา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๓๐...เดือน...มิถุนายน...พ.ศ. 2535

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และคำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
จาก นายแพทย์วีระ ชูรุจิพร และรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ
เพิ่มเติม และให้คำปรึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่ให้คำปรึกษา
ให้ความรู้ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ

ขอขอบคุณ คุณวนิดา ชนินทุททวงศ์ นักจิตวิทยา 6 หัวหน้างานจิตวิทยา
โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ที่ให้คำปรึกษา ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในทางจิตวิทยา

ขอขอบคุณ คณาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี ที่ให้ความอนุเคราะห์
และความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณพี่ ๆ และน้อง ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวทุกคน โดยเฉพาะ
คุณนิยดา พงศ์พาชานาญเวช ที่ให้กำลังใจ เสียสละเวลา ช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์
ครั้งนี้

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ที่สนับสนุนช่วยเหลือ และ
เป็นกำลังใจสำคัญให้ผู้วิจัยนับแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยสมบูรณ์

วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุน

จาก

มูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร (ทุมพล) จุฑาธุช

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	คำนำ.....	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	8
	การศึกษารายกรณี.....	9
	ความหมายของการศึกษารายกรณี.....	9
	จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี.....	10
	ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี.....	11
	กระบวนการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี.....	14
	วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี.....	14
	อัตวินิบาตกรรม.....	72
	ความหมายของอัตวินิบาตกรรม.....	72
	สาเหตุของอัตวินิบาตกรรม.....	74
	ประเภทของอัตวินิบาตกรรม.....	83
	ลักษณะสำคัญที่บอกว่าบุคคลมีแนวโน้มจะทำอัตวินิบาตกรรม.....	85

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตวินิบาตกรรม.....	92
งานวิจัยภายในประเทศ.....	92
งานวิจัยต่างประเทศ.....	95
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	102
ประชากร.....	102
กลุ่มตัวอย่าง.....	102
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	102
วิธีการศึกษารายกรณี.....	107
แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า.....	117
กรณีศึกษา รายที่ 1.....	117
กรณีศึกษา รายที่ 2.....	131
กรณีศึกษา รายที่ 3.....	145
 5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	160
บทย่อ.....	160
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	160
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	161
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	162
สรุปผลการค้นคว้า.....	162
อภิปรายผล.....	162

ข้อเสนอแนะ	171
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	173
บรรณานุกรม	174
ภาคผนวก	185
ประวัติย่อของผู้วิจัย	268

บทนำ

บทนำ

จากสภาพสังคมในปัจจุบัน มนุษย์ต่างตระหนักกันดีว่า การมีชีวิตอยู่ต้องเผชิญกับปัญหาความยุ่งยากวุ่นวาย ผู้คนต้องแก่งแย่งกันเพื่อหาให้ตนเองอยู่รอด และมีความเป็นอยู่อย่างสบาย ต้องพบกับความสับสนวุ่นวายประการที่ล้วนแต่ทำให้เกิดความเครียดขึ้นในจิตใจทั้งสิ้น เมื่อเกิดสภาวะการดังกล่าว มนุษย์ก็จะพยายามค้นหาทางออกให้กับตนเองด้วยวิธีการหลายอย่าง ๆ อาจโดยการชักกลไกทางจิตประเภทต่าง ๆ การพยายามแก้ปัญหาโดยตรง และอีกวิธีหนึ่งก็คือ การกระทำอัตวินิบาตกรรม เพื่อให้ตนเองหลุดพ้นจากปัญหานั้นเสีย

การกระทำอัตวินิบาตกรรม เป็นสาเหตุการตายที่ไม่พึงปรารถนา แม้ว่าจะเป็นการกระทำที่บุคคลอาจถือว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่มนุษย์สามารถทำได้ และเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในมนุษย์ แต่การกระทำอัตวินิบาตกรรมก็จัดเป็นภาวะวิกฤตของชีวิตที่รุนแรงที่สุด (Klugman. 1976 : 749) แสดงให้เห็นถึงการขาดความสุข การได้รับความกดดัน มีความรู้สึกเศร้าเสียใจ และสิ้นหวังไร้ผู้ช่วยเหลือ ซึ่งผลของอัตวินิบาตกรรมไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตมนุษย์หรือผลเสียแก่ตนเอง แต่ยังมีผลกระทบต่อปัจจัยด้านอื่น ๆ อีก เช่น ด้านจิตใจ เศรษฐกิจ ฯลฯ ของบุคคลแวดล้อม และแท้ที่จริงแล้วเมื่อผู้กระทำอัตวินิบาตกรรมได้ถึงแก่กรรมแล้ว ผู้กระทำอัตวินิบาตกรรมคงไม่มีโอกาสรู้ถึงรสชาติของการจบชีวิตที่เขาต้องการแต่อย่างไร ฉะนั้นการกระทำอัตวินิบาตกรรมจึงเป็นสิ่งที่ไม่น่ากระทำและเราควรจะต้องป้องกันการกระทำอัตวินิบาตกรรมได้

จากประสบการณ์การสอนนักศึกษาพยาบาลของผู้วิจัยมาเป็นเวลา 10 ปี ทั้งในฐานะผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีการกระทำอัตวินิบาตกรรมโดยอัตราเฉลี่ยปีละ 1 ราย ทำให้เป็นที่น่าเสียดายว่านักศึกษาพยาบาลผู้ซึ่งกำลังจะกลายเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในแง่ของบุคลากรทางสุขภาพจะต้องสูญเสียไปโดยไม่ควร

จากการศึกษาเรื่องอัตราการฆ่าตัวตาย พบว่า กลุ่มบุคคลที่กระทำอัตวินิบาตกรรมอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาวไปจนถึงอายุ 25 ปี (สุวัทนา อารีพรพร. 2521 : 36) อันเป็นวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษาพยาบาลก็กำลังอยู่ในวัยนี้เช่นกัน

นอกจากนั้น พบว่า อัตราการกระทำอัตวินิบาตกรรมหรือการฆ่าตัวตายได้เพิ่มมากขึ้นไม่กี่ปีมานี้เอง จากจำนวนตายตามเพศและกลุ่มสาเหตุตามบัญชีตารางโรคพื้นฐาน จากบัญชีจำนวนโรคระหว่างประเทศ แก้ไขครั้งที่ 9 กับอัตราต่อประชากร 100,000 คน พ.ศ. 2523 - 2532 (กองสถิติสาธารณสุข. 2523 - 2532 : 93) พบว่า อัตราการตายจากการกระทำอัตวินิบาตกรรมและทำร้ายตัวเอง (Suicide and Self inflicted injure) มีดังนี้

พ.ศ.	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
2523	1,769	1,683	3,452
2524	1,803	1,655	3,458
2525	1,710	1,527	3,237
2526	1,722	1,526	3,248
2527	1,723	1,300	3,023
2528	1,757	1,251	3,008
2529	1,815	1,045	2,860
2530	1,904	1,201	3,105
2531	2,132	1,308	3,440
2532	2,425	1,306	3,731

จากอัตราการตายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ใน พ.ศ. 2532 เป็นปีที่มีจำนวนการฆ่าตัวตายและทำร้ายตัวเองสูงสุด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทางสังคมวิทยาและนักจิตวิทยา อธิบายเหตุผลในเรื่องนี้ว่า สังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยการแข่งขันชิงดี ตำนินมของสังคมเปลี่ยนแปลง คนในวัยนี้ต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ต้องต่อสู้กับงานอาชีพ ตลอดจนความไม่พอใจในอนาคต ความขัดแย้งเหล่านี้ย่อมตกกระทบถึงจิตใจของบุคคล ทำให้คนขาดสติ ขาดความอดกลั้น มีความโกรธและความขัดแย้งอยู่ในใจ อยู่ในระดับสูง รวมถึงความรู้สึกผิดหวัง หมดหวัง ทำให้บุคคลไม่ยอมปรับตัวให้เข้ากับสังคม ส่วนสาเหตุที่นำไปสู่การกระทำอัตวินิบาตกรรม ที่มากที่สุดคือ การถูกพ่อแม่หรือเจ้านายดูว่า (ศรี เกศมณี. 2521 : 62) ทั้งนี้เพราะสังคมไทยสอนให้เด็กเกรงกลัวพ่อแม่ เจ้านาย ไม่กล้าที่จะพูดจะอธิบายโต้เถียง ไม่มีความสนิทสนมเป็นกันเอง เมื่อถูกดูว่าบ่อย ๆ จึงเกิดทนไม่ไหวหรือน้อยใจ เกิดอารมณ์ชั่ววูบขึ้นและมีการทำร้ายตนเองในที่สุด นอกจากนั้นผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมมักมาจากครอบครัวที่ผิดปกติ เช่น ครอบครัวแตกแยก การขาดมารดา บิดาหรือมารดามีปัญหาทางจิต ครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกัน พ่อแม่มีเจตนาไม่ดีต่อลูก เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นแหล่งอบรมบุคลิกภาพและจิตใจที่สำคัญที่สุด (พน แสงสิงแก้ว. 2526 : 10)

สำหรับนักศึกษาพยาบาลโดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น การเป็นนักเรียนประจำ การใช้ชีวิตในหอพักของวิทยาลัยที่มีกฎระเบียบเคร่งครัด การมีลักษณะการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาไม่เคยประสบ ในขณะที่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา เมื่อเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เพิ่งผ่านการปรับตัวในเรื่องสภาพแวดล้อมมาในชั้นปีที่ 1 ก็ต้องพบกับประสบการณ์ใหม่ในวิชาชีพที่ศึกษาอีก การพบผู้ป่วยในสภาพความเป็นจริง ซึ่งอาจเป็นสภาพการณ์เจ็บป่วยที่น่าหวาดหรือการเผชิญกับผู้ที่เสียชีวิต ผู้ป่วยเหล่านี้นักศึกษาจะต้องให้การพยาบาลตามลักษณะอาการ เช่น ทานแผล ฉีดยา ดูแลรักษาความสะอาดอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์ที่นักศึกษาจะต้องได้รับตามหลักสูตรการศึกษาภายในระยะ

เวลา 4 ปี สภาพดังกล่าวจึงกลายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดความวุ่นวายใจแก่นักศึกษา เนื่องจากมนุษย์ทุกคนมีจิตจำกัดของตนเอง เช่น จิตจำกัดความสามารถของสมอง จิตจำกัดการจะทำอะไรได้แค่ไหน จิตจำกัดทางด้านเรื่องของศีลธรรม ข้อบังคับทางสังคม บรรทัดฐานทางสังคม เป็นต้น เมื่อต้องพบกับสิ่งที่เกินจิตจำกัดของตนเองก็จะก่อให้เกิดข้อขัดแย้งและวุ่นวายใจ (อุษา ชูชาติ, 2531 : 27) จากการสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล เช่น อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่สอน อาจารย์ผู้ปกครอง และจากการสังเกตของผู้วิจัยเอง พบว่า มีนักศึกษาพยาบาลกลุ่มหนึ่ง แม้ไม่มากนัก แต่เป็นกลุ่มที่มีปัญหาที่ควรหาให้ความสนใจ เอาใจใส่ เพราะมีปัญหาสุขภาพจิตมาก จนเกิดความท้อแท้กับชีวิต และมีความคิดอยากฆ่าตัวตายหลายครั้ง และบางครั้งก็เคยพยายามฆ่าตัวตายแล้วแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนนักศึกษาพยาบาลเหล่านี้ ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะริบหาทางแก้ไขความคิดที่จะฆ่าตัวตายของนักศึกษาพยาบาลอย่างเร่งด่วน เพราะเป็นผลดีทั้งต่อนักศึกษาพยาบาลเอง ต่อครอบครัวของเขา และต่อประเทศชาติด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่สามารถให้บริการทางสุขภาพแก่บุคคลทั่วไปในสังคมได้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุ ตลอดจนหาวิธีที่จะช่วยเหลือให้เขาเหล่านั้นมีสุขภาพจิตดีขึ้น และป้องกันการกระทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 3 คน ที่มีแนวโน้มกระทำ
อัตวินิบาตกรรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนว อาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ให้นำวิธีการศึกษาเป็นรายกรณีไปช่วยเหลือให้นักศึกษาที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม ให้เข้าใจตนเอง และช่วยเหลือตนเองให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม จำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การศึกษารายกรณี

3.2 ตัวแปรตาม คือ แนวโน้มการกระทำอัตวินิบาตกรรมของนักศึกษา

พยาบาล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษารายกรณี (Case study) หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของบุคคลอย่างละเอียดในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอย่างปกติในสังคมต่อไปได้ โดยใช้กระบวนการในการศึกษา 7 ขั้นตอนดังนี้

- 1.1 การกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน
- 1.2 การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.3 การวินิจฉัย
- 1.4 การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม
- 1.5 การทำนายผล
- 1.6 การติดตามผล
- 1.7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

2. แนวโน้มการกระทำอัตวินิบาตกรรม หมายถึง แนวทางที่จะเป็นไปได้ที่นักศึกษาพยาบาลกระทำต่อตนเอง โดยวิธีการต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้ออกมาตาย ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลที่มีแนวโน้มการกระทำอัตวินิบาตกรรมมีลักษณะดังนี้คือ คิดอยากฆ่าตัวตาย คิดว่าผู้อื่นไม่เข้าใจ ไม่เห็นอกเห็นใจ และไม่เป็นมิตรกับตน รู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าผู้อื่น เหนงและว่าเหว่แม้จะอยู่ท่ามกลางผู้คน ไม่เคยรู้สึกสนิทสนมกับผู้อื่น รู้สึกว่าตนเองไม่มีเพื่อน รู้สึกกลัวแต่ไม่ทราบว่าจะกลัวอะไรและระวังอยู่เสมอ กลัวผิดพลาดเมื่อจะทำสิ่งใด รู้สึกสิ้นหวังเกี่ยวกับอนาคต นอกจากนั้นยังมีการปวดศีรษะบ่อย ๆ นอนไม่หลับ และไม่มีสมาธิ

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักศึกษาพยาบาลซึ่งมีแนวโน้มกระทำผิดวินัยตกรรรมทั้ง 3 คน รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ผู้วิจัยใช้ชื่อสมมุติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาความลับ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. การศึกษารายกรณี
 - 1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
 - 1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
 - 1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี
 - 1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี
2. อัตวินิบาตกรรม
 - 2.1 ความหมายของอัตวินิบาตกรรม
 - 2.2 สาเหตุของอัตวินิบาตกรรม
 - 2.3 ประเภทของอัตวินิบาตกรรม
 - 2.4 ลักษณะสำคัญที่บอกว่าบุคคลมีแนวโน้มจะกระทำอัตวินิบาตกรรม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตวินิบาตกรรม
 - 3.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การศึกษารายกรณี

ในหัวข้อเรื่องนี้ จะกล่าวถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี
- 1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
- 1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
- 1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี
- 1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี

1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลอย่างลึกซึ้ง และวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนั้น หรือมีพฤติกรรมแปลกไปว่ามีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งแปลความหมายของพฤติกรรมนั้น ๆ ว่า มีความสัมพันธ์กับปัญหาและการปรับตัวของบุคคลนั้นอย่างไร (พนม ลีมาอารีย์. ม.ป.ป. : 6) ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 3) ที่กล่าวว่า การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี คือ การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของหน่วยใดหน่วยหนึ่งในสังคม เช่น บุคคล กลุ่ม ชุมชน สถาบัน ฯลฯ โดยเฉพาะในปัจจุบันมักเน้นศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล การศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล การศึกษารายละเอียดนี้ จะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน ถ้าในรายที่เป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไข แต่ถ้าในรายที่ไม่เป็นปัญหา จะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม หรือนำไปเป็นแบบฉบับแก่บุคคลอื่นต่อไปในปัจจุบันและอนาคต

นอกจากนั้น อนันต์ อนันตรังสี (2517 : 67) กล่าวว่า การศึกษามนุษย์เป็นรายกรณี คือ การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลเป็นรายกรณีไปโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อจะหาทางช่วยให้บุคคลนั้นได้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านอารมณ์ สังคม เจตคติ ความสนใจ และการเรียน เป็นต้น และสายฤดี วรกิจธรรมาทร (2531 : 279) ยังมีความคิดเห็นว่า การศึกษาเป็นรายกรณีอาจมีเป้าหมายถึงการศึกษาเฉพาะบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่อาจหมายถึงการศึกษาคกรอบครัว กลุ่มบุคคลต่าง ๆ หรือแม้แต่เป็นการศึกษา ขบวนการหรือลักษณะของความสัมพันธ์ชนิดต่าง ๆ เช่น การสร้างมิตรภาพ การแก้ปัญหา เศรษฐกิจของครอบครัว หรือการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของบุคคลอย่างละเอียดโดยผ่านกระบวนการในการศึกษารายกรณี เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงขบวนการของพฤติกรรม ประสบการณ์ และการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์ที่สุด พร้อมทั้งแนวทางการช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม เพื่อให้บุคคลที่ถูกศึกษานั้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีมีจุดมุ่งหมายหลายประการ ดังที่ อารีย์ ตันท์เจริญรัตน์ (2516 : 219) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีมี 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อการรู้จักและเข้าใจเด็กได้ดีขึ้น ทั้งพฤติกรรมที่แสดงออก เหตุผล การแสดงพฤติกรรมของเด็กในส่วนที่เด็กรู้ตัว สามารถบอกได้ และส่วนที่เด็กเองก็ไม่รู้ตัว
2. เพื่อการวินิจฉัยอันจะเป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือเด็กทั้งในรูปการส่งเสริมพัฒนาทักษะความสามารถต่าง ๆ หรือหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือหาทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่คนอื่น ๆ ด้วย
3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ทางจิตวิทยาหรือทางการแนะแนว ในรูปของการปรับปรุงเทคนิคหรือเครื่องมือต่าง ๆ
4. เพื่อติดตามผลของการใช้เทคนิคต่าง ๆ

นอกจากนั้น กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ¹ (2529 : 8 - 9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีว่า มีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการคือ

1. เพื่อใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นจุดมุ่งหมายย่อย ๆ ได้ดังนี้

1.1 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวินิจฉัยและการรักษาในรายที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

1.2 เพื่อทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจบุคคลได้อย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษา

1.3 เพื่อทำให้บุคคลที่รับการศึกษาได้รู้จักวิเคราะห์ตนเองจนเกิดความเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องตรงความเป็นจริง

1.4 เพื่อซื้อบรมครูประจำการให้เข้าใจวิธีการศึกษารายกรณีได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้งานแนะแนวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อใช้ในกรณีอื่น ๆ ได้แก่

2.1 เพื่อใช้ในการวิจัย โดยศึกษาสาเหตุในอดีตและปัจจุบันเพื่อทำนายพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้

2.2 เพื่อการติดตามผลของการใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ อันเป็นแนวทางที่จะปรับปรุง แก้ไขในโอกาสต่อ ๆ ไป

2.3 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษามุคทุก ๆ ไป ที่ผู้ศึกษาสนใจ เช่น ความสามารถพิเศษ บุคลิกภาพที่ดี เป็นต้น

1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ต่องานของบุคคลหลายอาชีพ ซึ่งมีทั้งประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม นันทิกา เข้มสรวล (2529 : 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษารายกรณี ดังนี้

1. ทำให้ผู้ทำการศึกษาทราบรายละเอียดของบุคคลหลายด้าน ทำให้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของบุคคลอย่างแท้จริง
2. ทำให้ผู้ทำการศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จนทำให้ผู้ทำศึกษามองเห็นแนวทางที่จะช่วยเหลือบุคคลได้
3. ทำให้ผู้ทำศึกษามีความรู้และเกิดทักษะในการแนะแนวเพิ่มขึ้น รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้ข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ
4. ทำให้ผู้ถูกศึกษามีโอกาสปรับปรุงตนเองหรือแก้ไขปัญหามีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น
5. ทำให้ผู้ถูกศึกษาเข้าใจตนเองมากขึ้น
6. ทำให้สถานศึกษาได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของบุคคล และนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
7. ผลของการศึกษารายกรณีสามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างของการเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาวิจัย และการสอนเกี่ยวกับบุคคลที่มีรูปแบบการพัฒนาการพิเศษ

นอกจากนั้น กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 9 - 10) ได้แบ่งประโยชน์ของการศึกษารายกรณี ออกเป็น 2 ทางดังนี้

1. ประโยชน์ทางตรง อันเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้ศึกษาเอง นั่นก็คือ ทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น เข้าใจสาเหตุของปัญหาได้กว้างขวาง ขณะเดียวกันก็ทำให้เป็นคนที่รู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. ประโยชน์ทางอ้อม เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับการศึกษา นั่นก็คือ ทำให้ผู้รับการศึกษาได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ และในขณะเดียวกันผู้รับการศึกษาจะเข้าใจตนเองมากขึ้น รู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้ในที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับ อารี ตันต์เจริญรัตน์ (2526 : 2 -3) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษารายกรณีว่า มีประโยชน์ 2 ประการดังนี้

1. ประโยชน์เบื้องต้นก็คือ ครู ผู้ปกครอง ครูแนะแนว ได้รู้จักและเข้าใจตัวนักเรียน และในขณะที่เดียวกันตัวนักเรียนเองก็มีโอกาสสำรวจตนเองและเข้าใจตนเองมากขึ้น
2. ประโยชน์ขั้นต่อไปก็คือ ครูหรือครูแนะแนว ก็จะนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนนี้ครูสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาเลือกวิธีการสอน วิธีการสร้างแรงจูงใจให้เหมาะสมกับผู้เรียน มอบหมายงานให้ผู้เรียนได้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ความถนัด หรือหากจะต้องมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนก็สามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสม ครูสามารถสนทนาหรือช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี ในขณะที่ตัวนักเรียนก็สามารถวางแผนการในการจัดแผนการเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนตามสภาพของโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

2.2 การแนะแนว ในการแนะแนว ผู้แนะแนวก็จะนำข้อมูลต่าง ๆ เป็นแนวทางในการวินิจฉัยปัญหา วางแผนให้การช่วยเหลือหรือวางแผนการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียนได้สะดวกขึ้น ส่วนผู้เรียนก็มีโอกาสปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย วิธีการเรียน หรือได้พิจารณาและตัดสินใจเลือกเรียน ตลอดจนเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง นอกจากนั้นครูและผู้ปกครองก็สามารถร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทั้งในรูปของการป้องกัน แก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

จากแนวคิดข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีนั้น มีประโยชน์มาก ซึ่งเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งกับผู้ศึกษา ผู้ถูกศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อันได้แก่ บุคคลภายใน ครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา รวมไปถึงผู้สนใจ เป็นต้น ซึ่งผลของการศึกษานอกจากจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาช่วยเหลือผู้ถูกศึกษาแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ในแง่ของการคิดหาแนวทางป้องกันการเกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ต่อไป

1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีเป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน โดยการใช้เทคนิคการแนะแนวหลาย ๆ อย่างในการรวบรวมข้อมูลทุกด้านของบุคคล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพยายามทำให้เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ควรแก่การเชื่อถือได้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 23)

นันทิกา แยมสรวล (2529 : 15 - 16) ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการในการศึกษารายกรณีที่ใช้ในวงการนักจิตวิทยาคลินิกนั้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์บุคคล (Analysis of students) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แห่ง จาแนกออกเป็นด้าน ๆ เพื่อความสะดวกในการตีความหมายข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น

2. การสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis of data) โดยรวบรวมข้อมูลแต่ละด้านเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยหามองเห็นภาพรวมของโครงสร้างทางบุคลิกภาพ และสภาพชีวิตทั่ว ๆ ไป ของบุคคลว่า มีลักษณะเด่นหรือลักษณะด้อยอะไรบ้าง และบุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อไปในอนาคตเป็นอย่างไร

3. การวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) หรือการสรุปลักษณะของบุคคลโดยนำเอาหลักเกณฑ์ในทฤษฎีทางจิตวิทยามาพิจารณาตัดสินกำหนดปัญหาและสรุปเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของบุคคล พร้อมกับระบุสาเหตุของปัญหาไว้ด้วย แต่บางครั้งการวินิจฉัยปัญหาอาจเป็นเพียงการเสนอแนวความคิดเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือเท่านั้น จึงอาจไม่จำเป็นต้องระบุไว้ชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร

4. การพยากรณ์ปัญหา (Prognosis) โดยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล และการวินิจฉัยปัญหามาพิจารณาเพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับแนวโน้มของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุคคลว่า มีองค์ประกอบใดที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนี้อีกในอนาคต สภาพชีวิตของบุคคลนี้จะเป็นอย่างไรมาก่อน หรือบุคคลน่าจะประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดอีก หลังจากได้รับการช่วยเหลือครั้งนี้สิ้นสุดลงไปแล้ว เป็นต้น

5. การให้คำปรึกษาแนะแนว (Counseling) โดยนำความรู้และเทคนิคการแนะแนวมาช่วย แล้วให้คำปรึกษาแก่บุคคลที่มีความทุกข์ โดยทั้งผู้ให้คำปรึกษาและผู้ทุกข์ จะวางแผนร่วมกันในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้ทุกข์มีการปรับตัวที่เหมาะสมขึ้น

6. การติดตามผล (Follow-up) เป็นการติดตามผลการให้คำปรึกษาเพื่อนำมาประเมินประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษา และสำรวจปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้น

นอกจากนั้น อนันต์ อนันตรังสี (2517 : 68) ได้กล่าวถึงกระบวนการศึกษารายกรณีว่า มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมรายละเอียด ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 สมมุติฐานของปัญหา
- 1.2 การตรวจสอบ
- 1.3 ประวัติสุขภาพร่างกาย
- 1.4 ประวัติเกี่ยวกับทางโรงเรียน
- 1.5 ประวัติเกี่ยวกับทางบ้าน
- 1.6 ประวัติทางสังคม

2. ขั้นวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis)

3. ขั้นแก้ไขปัญหา (Treatment)

4. ขั้นติดตามผล (Follow-up)

ส่วน จาเนียร์ ช่วงโชติ (2518 : 12 - 13) อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการของการศึกษารายกรณีว่า ประกอบด้วยการทำงาน 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวบุคคล ซึ่งจะช่วยให้รู้จักภาวะความเป็นปัจจุบันของผู้ถูกศึกษามากขึ้น

2. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล อาจทำโดยการประชุมปรึกษาระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ศึกษา โดยพิจารณาข้อเท็จจริงจากขั้นที่ 1

3. ขั้นการตรวจวินิจฉัยปัญหา เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาหาสาเหตุของปัญหา

4. ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลเข้าด้วยกัน โดยการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมมาสังเคราะห์กับข้อมูลเดิม เพื่อช่วยให้วินิจฉัยปัญหาได้ถูกต้อง

5. ขั้นการแก้ไข้ปัญหา เป็นการคิดหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยเหลือผู้ถูกศึกษา

6. ขั้นการติดตามผล ขั้นนี้จะช่วยให้ทราบว่ากระบวนการศึกษารายกรณีมี

ประสิทธิภาพเพียงใด มีข้อบกพร่องที่ควรจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

นอกจากนี้ ธีรวิทย์ ประทุมพรรัตน์ (2520 : 16 - 17) ได้แสดงแนวความคิดว่าในการศึกษารายกรณีนั้น จะต้องมีการชี้แจงให้ทราบว่า เพราะเหตุใดจึงเลือกศึกษาเด็กคนใดคนหนึ่ง แล้วจึงเริ่มต้นทำการศึกษารายกรณีดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับตัวเด็ก ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน

2. นำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์โดยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กมา

ประชุมปรึกษาหารือกัน

3. วินิจฉัยปัญหาโดยนำเอาผลของการวิเคราะห์มาทำการพิจารณาวินิจฉัยดูว่าน่าจะมีอะไร เป็นเหตุแห่งปัญหานั้น

4. สังคมข้อมูล โดยการศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม แล้วนำมาประกอบกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสาเหตุได้ดียิ่งขึ้น

5. แก้ไขปัญหา โดยหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป

6. ติดตามผล เพื่อที่จะทราบผลของการศึกษารายกรณีว่ามีผลดีหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

นอกจากนั้น กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 22 - 23) กล่าวว่า "กระบวนการในการศึกษารายกรณีไม่มีกฎตายตัวแน่นอนลงไป" แต่จากความรู้และประสบการณ์จริงในการฝึกทำการศึกษารายกรณี จึงได้แบ่งกระบวนการในการศึกษารายกรณีออกเป็น 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

2. การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การวินิจฉัย

4. การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ากระบวนการศึกษารายกรณีที่นักจิตวิทยาแต่ละท่านได้เสนอแนวความคิดนั้นใกล้เคียงกันมาก แต่อาจแตกต่างกันบ้างในบางขั้นตอน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่า การทำการศึกษารายกรณีนั้น จะต้องทราบว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกศึกษาผู้ถูกศึกษารายนั้น ฉะนั้นจึงต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาให้ชัดเจน จากการพิจารณารูปแบบของกระบวนการศึกษารายกรณีของนักจิตวิทยาทุกท่านที่กล่าวมา และจากประสบการณ์จริงที่ได้เคยฝึกทำการศึกษารายกรณี ผู้วิจัยจึงแบ่งกระบวนการในการศึกษารายกรณีออกเป็น 7 ขั้นตอน ตามแนวของ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 22 - 23) ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน
- ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 3 การวินิจฉัย
- ขั้นที่ 4 การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม
- ขั้นที่ 5 การทำนายผล
- ขั้นที่ 6 การติดตามผล
- ขั้นที่ 7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

กระบวนการศึกษารายกรณีทั้ง 7 ขั้นตอนดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหา และการตั้งสมมติฐาน

การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้ศึกษารายกรณีตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่าจะศึกษาสิ่งใดในบุคคลหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นปัญหาหรือมีข้อปัญหา แต่เป็นความสนใจ ความสามารถพิเศษ หรืออื่น ๆ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 23)

การตั้งสมมติฐาน หมายถึง การที่บุคคลที่ทำการศึกษารายกรณีได้คาดคะเนว่า พฤติกรรมของผู้รับการศึกษาซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นแล้วนั้น มีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง โดยอาศัย ความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาในการคาดคะเน เพื่อจะได้พิสูจน์ต่อไปโดยการทดสอบหรือ ค้นหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 24)

ในการตั้งสมมติฐานนั้น ควรตั้งไว้หลาย ๆ สมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการ ป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในกรณีที่ว่า ข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นการที่คนเราแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งออกมานั้น อาจไม่ได้เกิดจากสาเหตุ เดียวและในทางตรงกันข้ามพฤติกรรมที่แตกต่างกันก็อาจเกิดจากสาเหตุเดียวกันก็ได้ ฉะนั้น จึงควรตั้งสมมติฐานไว้หลาย ๆ สมมติฐาน

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล คือ การหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาและ ตั้งสมมติฐานแล้ว โดยการใช้เครื่องมือการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เราศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ระเบียบสะสม แผนผังสังคมมิติ ผลการทดสอบ ทางจิตวิทยา เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การตีความหรือแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ข้อมูลในแต่ละวิธีหรือเทคนิค เพื่ออธิบายเหตุและผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์ ข้อมูลนี้อาจกระทำโดยวิธีประชุมปรึกษา ด้วยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เราศึกษามาร่วม กันพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ดีควรจะต้องใช้หลาย ๆ เทคนิค และแต่ละเทคนิคควรจะใช้ หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการศึกษาอย่างละเอียดและตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด เทคนิคต่าง ๆ ที่นิยมใช้มี 9 เทคนิค ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 29 - 30)

1. การสังเกต (Observation)
2. การบันทึกการสังเกต (Observational record)
3. การสัมภาษณ์ (Interview)
4. การเยี่ยมบ้าน (Home - visit)
5. อัตชีวประวัติและบันทึกประจำวัน (Autobiography and diary)
6. สังคมมิติ (Sociometry)
7. แบบสอบถาม (Questionnaire)
8. แบบทดสอบ (Testing)
9. ระเบียนสะสม (Cumulative record)

เทคนิคต่าง ๆ ทั้ง 9 เทคนิคดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation)

การสังเกตเป็นวิธีการหรือเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกศึกษาในการศึกษารายกรณี เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้มาก บางครั้งอาจใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ วิธีการนี้ไม่ต้องลงทุนมากด้วยเงิน สามารถปฏิบัติได้ทุกวัน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ได้ดีขึ้น

1.1 ความหมายของการสังเกต

ชวาล แพรัตกุล (2509 : 91) ให้ความหมายของการสังเกตว่า คือ การดูทั้งต่อหน้าขณะที่สนทนา และเฝ้าดูขณะที่อยู่ตามลำพัง

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529 : 30) กล่าวว่า การสังเกต คือ การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยการใช้อวัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งห้าส่วน (หู ตา จมูก ลิ้น ผิวหนัง) โดยเฉพาะตาและหูในการพิจารณาสิ่งนั้น ๆ

ธีรวิทย์ ประทุมณพรัตน์ (2520 : 32) กล่าวว่า การสังเกต หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคอย่างหนึ่งที่บุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้สังเกต ทำการดูหรือสังเกตโดยตั้งใจล่วงหน้า บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้ถูกสังเกต

จากเอกสารดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การสังเกต หมายถึง การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมีจุดมุ่งหมายทั้งในลักษณะการเผชิญหน้าซึ่งกันและกัน หรือพิจารณาตามลางสังเกตุ โดยการใช้อวัยวะรับสัมผัสที่สำคัญคือตาและหู

1.2 จุดมุ่งหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 32) ได้เสนอแนะจุดมุ่งหมายของการสังเกตในการแนะแนวดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง
2. เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกสังเกต
3. เพื่อค้นหาสาเหตุบางประการของปัญหา
4. เพื่อทำให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบและไวต่อการมีปฏิกริยาโต้ตอบจากสิ่งแวดล้อม จนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดี และรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

1.3 ชนิดของการสังเกต

การแบ่งชนิดของการสังเกต อาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ 4 เกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์
 2. ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์
 3. ใช้ผู้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์
 4. ใช้ลักษณะการบันทึกการสังเกตเป็นเกณฑ์
1. ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

1.1 การสังเกตทางตรง (Direct observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตเป็นผู้ไปสังเกตพฤติกรรมผู้ถูกสังเกตด้วยตนเอง

1.2 การสังเกตทางอ้อม (Indirect observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตให้บุคคลอื่นไปสังเกตพฤติกรรมผู้ถูกสังเกต ผู้สังเกตจะทราบพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตได้จากคำบอกเล่าของบุคคลที่ไปสังเกตแทน

2. ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตออกเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

2.1 การสังเกตโดยการเข้าร่วม (Participant observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตจะต้องเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

2.2 การสังเกตโดยไม่เข้าร่วม (Non - participant observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตไม่ได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น แต่อยู่ภายนอกเพื่อคอยสังเกตอย่างเดียว ไม่มีบทบาทในกลุ่มนั้น

3. ใช้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตออกเป็น 2 ชนิด ดังต่อไปนี้

3.1 การสังเกตแบบเป็นพิธีการ (Formal observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวว่าถูกสังเกต เนื่องจากมีการนัดหมายกันล่วงหน้าก่อนการสังเกต

3.2 การสังเกตแบบไม่เป็นพิธีการ (Informal observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกต เนื่องจากไม่ได้มีการนัดหมายกันล่วงหน้า

4. ใช้ลักษณะการบันทึกการสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตออกเป็น 2 ชนิด คือ

4.1 การสังเกตในระดับที่เห็นโดยตรง (Manifest level observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในสถานการณ์แล้วบันทึกเหตุการณ์ตามความเป็นจริงตามที่เกิดขึ้น เช่น มีผู้เข้าประชุม 10 คน มีคนคัดค้าน 7 คน เห็นด้วย 3 คน เป็นต้น

4.2 การสังเกตในระดับที่เป็นพฤติกรรมแฝง (Latent level observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้สังเกตต้องลงความเห็นหรือตีความจากสิ่งที่สังเกตเห็นออกมาด้วย เช่น บรรยากาศในที่ประชุมตึงเครียดมาก เป็นต้น

1.4 หลักการสังเกต

การสังเกตที่ดี ควรมีหลักการสังเกตดังนี้

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการสังเกตแต่ละครั้ง
2. ควรมีการวางแผนในการดำเนินการสังเกตให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
3. ในการสังเกตครั้งหนึ่ง ๆ ควรสังเกตบุคคลเพียงคนเดียวในแต่ละสถานการณ์

4. เลือกสังเกตพฤติกรรมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถให้ภาพรวมของผู้ถูกสังเกตได้ชัดเจน
5. ใช้การสังเกตพฤติกรรมนั้นอย่างต่อเนื่องจนได้ข้อมูลที่แท้จริง ดังนั้นการสังเกตบุคคลคนหนึ่งควรสังเกตหลาย ๆ ครั้ง และหลาย ๆ สถานการณ์
6. ต้องมีการจดบันทึกการสังเกตทุกครั้งทันทีที่สังเกตเสร็จหรือโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
7. ควรมีผู้สังเกตหลาย ๆ คน เพื่อป้องกันข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่เที่ยงธรรมของผู้สังเกต หรือมีฉะนั้นผู้สังเกตต้องเป็นผู้ที่ชำนาญและได้รับการฝึกฝนในการสังเกตเป็นอย่างดี เพื่อให้ผลของการสังเกตมีความเชื่อถือได้
8. การสังเกตควรกระทำทั้งแบบเป็นพิธีการและไม่เป็นพิธีการควบคู่กัน
9. การสังเกตแต่ละครั้งควรใช้เวลาพอที่จะเห็นภาพของพฤติกรรมที่แสดงในสถานการณ์นั้น โดยทั่วไปควรใช้เวลาในการสังเกตแต่ละครั้งอย่างน้อย 15 นาทีขึ้นไป (อารี ตันต์เจริญรัตน์. 2526 : 21)
10. การสังเกตในแต่ละครั้งจะต้องขึ้นกับองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความตั้งใจ (Attention) การรับรู้ (Perception) และความไวของการรับรู้ (Sensation) ทั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2523 : 41)

1.5 ลักษณะของพฤติกรรมที่ควรสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 41 - 42) ได้เสนอแนะลักษณะของพฤติกรรมที่ควรสังเกตไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่สนใจหรือดึงดูดความสนใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทั้งทางด้านบวกและด้านลบ เช่น เรียนเก่ง มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น
2. พฤติกรรมที่แสดงถึงความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือจิตใจ เช่น เดินเขย่งเท้า ชอบแยกตัวอยู่คนเดียว เป็นต้น
3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำซาก หรือบ่อยครั้งเกินความจำเป็น ซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาทางจิตใจ เช่น การล้างมือบ่อยครั้งจนเกินปกติ การกระพริบตาบ่อยครั้ง เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ในการสังเกต

การสังเกตมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้รับจากวิธีการอื่น ๆ
2. ให้ข้อเท็จจริงบางประการซึ่งไม่สามารถได้มาด้วยวิธีอื่น ๆ
3. ช่วยให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคล โดยเฉพาะการสังเกตในขณะที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัว

สังเกตไม่รู้ตัว

4. ช่วยให้ผู้เข้าจนบุคคลได้ดีขึ้น และช่วยเหลือได้ทันที โดยไม่ต้องเสียเวลาและงบประมาณมาก

1.7 ปัญหาในการสังเกต

การสังเกตสำหรับการวิจัยส่วนใหญ่กระทำกับมนุษย์ ฉะนั้นจึงมักจะมีปัญหาในการสังเกตดังนี้

1. การเข้าถึงผู้ที่将被สังเกต จะต้องได้รับการยอมรับจากผู้ถูกสังเกตจึงจะสามารถสังเกตได้ โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการสังเกตแบบพินิจการ
2. โอกาสที่จะสังเกต บางครั้งมีโอกาสนในการสังเกตน้อย
3. ลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ บางครั้งมีเหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันหลายเหตุการณ์ ผู้สังเกตต้องวางแผนการสังเกตให้ดี
4. การจดบันทึกข้อมูล อาจไม่ได้บันทึกทันที อาจทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนไปได้

1.8 ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบในการสังเกต

สุภางค์ จันทวานิช (2531 : 60 - 62) ได้เสนอข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบในการสังเกตไว้ดังนี้

1.8.1 ข้อได้เปรียบ

- 1) ถ้าผู้สังเกตต้องการศึกษาพฤติกรรมที่ค่อนข้างลึกซึ้ง และไม่สามารถแสดงออกมาได้ด้วยคำพูด การสังเกตเป็นวิธีการที่เหมาะสม
- 2) การสังเกตช่วยเก็บข้อมูลจากผู้ถูกสังเกตไม่สนใจ หรือเห็นเป็นเรื่องธรรมดาที่เคยชิน

3) การสังเกตช่วยเก็บข้อมูลที่ผู้ถูกสังเกตไม่เต็มใจบอก เพราะไม่มีเวลา หรือไม่แน่ใจในข้อเท็จจริง หรือกลัวว่าจะเป็นภัยแก่ตัว ผิดกฎเกณฑ์หรือ อาจจะเป็นการเสื่อมเสียบุคลิกลักษณะของตนเอง

4) การสังเกตช่วยในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุน หรือขัดแย้งกับข้อมูลที่ได้มาจากการบอกเล่า หรือเป็นข้อมูลที่เสริมความเข้าใจให้ชัดเจน ถูกต้องยิ่งขึ้น

5) การสังเกตเป็นการศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ได้ทันที แทนที่จะต้องให้คนอื่นบอกซึ่งการบอกเล่าอาจทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้

6) การสังเกตเป็นการเก็บข้อมูลได้กับบุคคลทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นทารกหรือบุคคลที่อ่านหนังสือไม่ได้ คนพิการ

7) การสังเกตเป็นวิธีการที่เก็บข้อมูลได้ละเอียด สามารถที่จะนำเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องอื่น ๆ มาอธิบายเหตุการณ์ที่ตนต้องการอธิบายได้ หรืออธิบายเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่า โดยเฉพาะการทดลองต้องใช้วิธีการสังเกตตลอดเวลา

8) การสังเกตเป็นวิธีการที่มีลักษณะต่อเนื่อง เพราะผู้สังเกตต้องใช้เวลานานเช่นเป็นปีเป็นเดือนในการสังเกต จึงพอที่จะกล่าวได้ว่าอะไรมาก่อนหลังสามารถศึกษาแนวโน้มได้

1.8.2 ข้อเสียเปรียบ

1) ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือได้ (Reliability & validity) ของการสังเกต ทั้งนี้เนื่องมาจากการมีอคติของผู้สังเกต เลือกสังเกตเหตุการณ์ ดังจะเห็นบางครั้งผู้สังเกตหลาย ๆ คนจะแปลความหมายเหตุการณ์อย่างเดียวกัน ไม่เหมือนกัน

2) การสังเกตไม่สามารถเก็บข้อมูลที่ต้องการหากเหตุการณ์นั้นไม่เกิดขึ้นในเวลาที่ต้องการเก็บข้อมูล เช่น การปฏิบัติ การเลือกตั้ง และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก เช่น พิธีบางพิธีที่มีปีละครั้ง พิธีแต่งงานก็ต้องรอให้มีคนแต่งงาน นอกจากนี้ยังถูกจำกัดเนื่องจากระยะเวลาของเหตุการณ์ เช่น ประวัติชีวิตไม่สามารถสังเกตได้

3) การสังเกตไม่สามารถเก็บข้อมูลบางอย่างที่ผู้ถูกศึกษาไม่อนุญาตให้เข้าไปสังเกตได้ เช่น เรื่องส่วนตัวในครอบครัว พฤติกรรมเกี่ยวกับเพศ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาร่วม บางครั้งการวิจัยออกมาแล้วก็มีคนคัดค้านว่าไม่ตรงกับความจริง

4) ความคลาดเคลื่อนของเหตุการณ์ บางอย่างที่มีผู้สังเกตคาดว่าจะเกิดก็ไม่เกิด เช่น ผู้ถูกสังเกตไม่มาหรือเปลี่ยนกิจกรรม ทำให้เสียเวลา หรือบางครั้งมีเหตุการณ์อื่นแทรก เช่น ฝนตกต้องย้ายสถานที่ทำให้การสังเกตไม่ราบรื่น

5) การสังเกตไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนทุกแง่ทุกมุมของเหตุการณ์ เพราะผู้สังเกตไม่สามารถสังเกตเหตุการณ์หลายเหตุการณ์หรือบุคคลหลาย ๆ คน ได้พร้อมกันในเวลาเดียวกันได้

6) ในกรณีที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวว่าถูกสังเกต อาจทำให้ผู้สังเกตเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่เป็นไปตามธรรมชาติได้ ข้อมูลอาจบิดเบือนจากความเป็นจริง

การบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกตเป็นการกระทำเมื่อมีการสังเกตแล้ว โดยใช้หลักในการบันทึกดังนี้

1. บันทึกพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจนโดยเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง
2. ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจและสื่อความหมาย เพื่อผู้อื่นจะได้อ่านเข้าใจง่าย และเข้าใจตรงกันกับผู้บันทึก

3. ควรบันทึกพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตแยกไปจากการแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกต และบันทึกเป็นพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตในแต่ละครั้ง ไม่ควรใช้วิธีการสรุปรวมพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตหลาย ๆ ครั้งเข้าด้วยกัน

4. ควรบันทึกทันทีหลังการสังเกตเสร็จสิ้นลง หรืออาจบันทึกในขณะสังเกต หากมีการสังเกตในระยะเวลานาน และมีผู้สังเกตหลายคน โดยการแบ่งเวลาในการสังเกตและบันทึก

วิธีการบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกตโดยทั่วไปมี 2 วิธีดังนี้

1. การบันทึกแบบอัตนัย (Subjective record) เป็นวิธีการบันทึกที่ใส่ความคิดเห็นของผู้สังเกตไปพร้อม ๆ กับพฤติกรรมที่สังเกตได้ วิธีการบันทึกแบบนี้ที่นิยมกันมากคือ การบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณนา (Descriptive record) ซึ่งสามารถทำได้ง่ายโดยเขียนเป็นความเรียงไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าผู้สังเกตมีอคติต่อผู้ถูกสังเกต ข้อมูลที่บันทึกอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงก็ได้
2. การบันทึกแบบปรนัย (Objective record) เป็นการบันทึกเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และแยกความคิดเห็นของผู้สังเกตออกต่างหาก ซึ่งการบันทึกแบบนี้อาจกระทำได้ 2 วิธี ดังนี้
 - 2.1 การบันทึกแบบไม่เป็นระบบ คือ บันทึกพฤติกรรมที่สังเกตตามจุดมุ่งหมายและตามลำดับเหตุการณ์ การบันทึกแบบนี้ที่นิยมมาช้เรียกว่าระเบียนเหตุการณ์ (Anecdotal record) เป็นวิธีที่นิยมมากกว่าการบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณนา เนื่องจากผู้อ่านสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ถูกสังเกตได้มากกว่า
 - 2.2 การบันทึกแบบเป็นระบบ คือ การบันทึกหลังจากที่มีการตีความหรือเข้าใจลักษณะของพฤติกรรมที่สังเกตได้อย่างถูกต้อง เป็นการบันทึกที่เป็นปรนัยมากที่สุด มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ ซึ่งการบันทึกพฤติกรรมแบบนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้
 - 2.2.1 การบันทึกพฤติกรรมโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Graphic rating scale) คือ การบันทึกการสังเกตโดยทำเป็นมาตราส่วนประเมินลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดขึ้นให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการสังเกต
 - 2.2.2 การบันทึกพฤติกรรมแบบกำหนดลักษณะพฤติกรรม (Behavioral descriptive scale) คือ การบันทึกการสังเกตโดยกำหนดลักษณะพฤติกรรมแล้วบรรยายลักษณะพฤติกรรมนั้น ๆ ไว้หลาย ๆ ข้อความ ให้ผู้บันทึกทำเครื่องหมายหน้าข้อความที่คิดว่าตรงกับลักษณะพฤติกรรมที่สังเกตได้

2.2.3 การบันทึกพฤติกรรมแบบให้คะแนน (Scoring scale) คือ การบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกต โดยการที่ผู้บันทึกประเมินลักษณะของพฤติกรรมที่สังเกตได้เป็นตัวเลขและตัวเลขนี้จะเป็นรหัสที่แปลความหมายออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกตครั้งที่.....

ชื่อผู้ถูกสังเกต.....อายุ.....ปี เพศ.....

วัน, เวลาที่สังเกต.....

สถานที่.....

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (บรรยายพฤติกรรมพร้อมกับความคิดเห็น).....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

ตำแหน่ง.....

แบบฟอร์มที่ 2

การบันทึกการสังเกต

ชื่อผู้ถูกสังเกต.....อายุ.....ปี เพศ.....
 ชั้น.....โรงเรียน.....

ครั้งที่ วัน เดือน ปี เวลา สถานที่ เหตุการณ์ ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

ตำแหน่ง.....

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์ใช้เมื่อเราต้องการรวบรวมข้อมูลจากผู้รู้ข้อเท็จจริง โดยการสนทนา และขณะเดียวกันก็ใช้เทคนิคการสังเกต เพื่อดูท่าทางพฤติกรรม ปฏิกริยาการแสดงอารมณ์ ตอบสนองต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เล่า (นันทิกา ขัมสรวล. 2529 : 74) การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาหรือพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมาย (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 93) รายละเอียดในการสนทนามักจะเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ซึ่งควรต้องเก็บไว้เป็นความลับ ดังนั้นการสนทนานี้จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะ และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นอย่างมาก (อารี ตัดท์เจริญรัตน์. 2526 : 96) การใช้ เทคนิคและเครื่องมือชนิดนี้ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าไว้อย่างดี เช่น มีการนัดหมายเวลา สถานที่ และมีการเตรียมคำถาม เพื่อจะได้ซักถามค้นหาข้อมูลครบทุกด้าน และถามในขอบเขต หัวข้อที่กำหนดไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้เล่าเรื่องราวมากที่สุด

2.1 ความหมายของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นการสนทนาหรือพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยในการสนทนานี้มีจุดประสงค์ในการสนทนา ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือขั้นต้นของการติดต่อเกี่ยวข้องกับกัน โดยมีสัมพันธภาพและมนุษยสัมพันธ์เป็นกุญแจสำคัญของวิธีการสัมภาษณ์

2.2 ชนิดของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ที่นิยมใช้ในวงการแนะแนวและจิตวิทยา มี 2 ชนิด (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 94 - 96) ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เพื่อค้นหาหรือทราบข้อเท็จจริง (Fact finding interview)

เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์สนทนาหรือซักถามข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ในด้าน ความคิดเห็น ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ และค่านิยมของผู้ถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อเป็นการหาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ รวมทั้งยังเป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลที่มีอยู่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือไม่

2. การสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา (Counseling interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้รับสัมภาษณ์สนทนาหรือซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจและมองเห็นสภาพปัญหาของตนเองได้ชัดเจน จนสามารถพิจารณาแก้ไขหรือตัดสินใจปัญหาของเขาได้ หลังจากการให้สัมภาษณ์ นอกจากนั้นการสัมภาษณ์ชนิดนี้จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย

2.3 กระบวนการสัมภาษณ์

กระบวนการสัมภาษณ์ มี 3 กระบวนการดังนี้

1. ก่อนการสัมภาษณ์
2. ขณะสัมภาษณ์
3. การยุติการสัมภาษณ์

1. ก่อนการสัมภาษณ์

กระบวนการขั้นนี้ มีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

1.1 การเตรียมบุคคล เป็นการเตรียมทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ในเรื่องของความพร้อมของทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ และอาจจะต้องมีการบอกจุดมุ่งหมายให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบ ในขณะเดียวกันผู้สัมภาษณ์ก็ต้องมีความสามารถในการสัมภาษณ์ เพื่อให้การสัมภาษณ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.2 การเตรียมจุดมุ่งหมายและหัวข้อในการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะถ้าเป็นการสัมภาษณ์แบบบอกจุดมุ่งหมาย ก็อาจมีการบันทึกหัวข้อก่อนการสัมภาษณ์ และมีการจดบันทึกในขณะสัมภาษณ์ด้วย แต่ถ้าหากเป็นการสัมภาษณ์ในลักษณะที่ไม่บอกจุดมุ่งหมายที่แท้จริง ก็ไม่ควรบันทึกหัวข้อที่จะสัมภาษณ์

1.3 การเตรียมสถานที่ ซึ่งจะต้องมีลักษณะสะดวก สบาย ควรเป็นที่มืดซิดหรือมีความเป็นส่วนตัว เพื่อผลของการสัมภาษณ์

1.4 การเตรียมวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มักให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นผู้เลือกวัน เวลา ที่เขาสะดวก พร้อมทั้งจะให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงมากขึ้น

2. ขณะสัมภาษณ์

ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคทั่วไป และเทคนิคเฉพาะ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 100) กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ชนิดใด จะต้องใช้เทคนิคทั่วไป 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยใช้อวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5
2. การฟัง (Listening) เป็นเทคนิคที่ดีที่สุดในการแนะนำและให้คำปรึกษา
3. การใช้คำถาม (Questioning) ผู้สัมภาษณ์อาจจะต้องถามผู้ถูกสัมภาษณ์ในสิ่งที่ยังไม่กระจ่าง โดยการใช้คำถามที่มีลักษณะเป็นมิตร ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟังแล้วเข้าใจว่าผู้สัมภาษณ์มีความตั้งใจที่จะช่วยเหลืออย่างแท้จริง
4. การพูด (Talking) การพูดที่ดีนั้นจะต้องแสดงการยอมรับเจตคติและความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ ใช้ภาษาและถ้อยคำที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องพยายามพูดเพื่อควบคุมให้การสัมภาษณ์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ส่วนเทคนิคเฉพาะนั้น ผู้สัมภาษณ์จะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ซึ่งเทคนิคนี้จะช่วยให้การสัมภาษณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เทคนิคเฉพาะดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

1. การสร้างสายสัมพันธ์ (Rapport)
2. การแสดงความเห็นใจ (Sympathy)
3. การแสดงอารมณ์ร่วม (Empathy)
4. การทำให้เกิดความมั่นใจ (Assurance)
5. การแสดงความเห็นด้วย (Approval)
6. การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarification)
7. การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of feeling)
8. การใช้ความเงียบ (Using silence)

3. การยุติการสัมภาษณ์

การยุติการสัมภาษณ์เป็นสิ่งสำคัญ ผู้สัมภาษณ์จะต้องทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกพึงพอใจในการสนทนาที่ผ่านมา ดังนั้นการยุติการสัมภาษณ์จึงต้องพยายามให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อที่จะเป็นผลดีต่อการสัมภาษณ์ครั้งต่อ ๆ ไป จึงควรปฏิบัติดังนี้

1. ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความมั่นใจว่า สิ่งที่เขาพูดไปนั้นจะเป็นความลับและเป็นผลดีแก่เขา
 2. ผู้สัมภาษณ์อาจตั้งคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นำไปคิดก่อนยุติการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มีเรื่องราวต่อเนื่องในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป
 3. ผู้สัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สรุปสิ่งที่เขาคิดหรือรู้สึกในขณะที่สัมภาษณ์เพื่อจะช่วยให้เขาเข้าใจสภาพปัญหายิ่งขึ้น และอาจจะต้องมีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในบางตอน โดยผู้สัมภาษณ์
 4. ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้คำพูดและท่าทีที่นุ่มนวล มีความจริงใจต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่าต้องการสัมภาษณ์ในคราวต่อไปอีก
 5. มีการนัดวัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป
- เมื่อยุติการสัมภาษณ์แล้ว ผู้สัมภาษณ์จะต้องรีบบันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในแบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์ทันที ทั้งนี้เพื่อป้องกันข้อมูลผิดพลาด

ตัวอย่างแบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครั้งที่....

ชื่อ..... นามสกุล..... อายุ..... ปี

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เวลา..... น. สถานที่.....

.....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป วันที่..... เวลา.....

สถานที่.....

ลงชื่อ..... ผู้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

3. การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

การเยี่ยมบ้านเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และร่วมมือกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา ข้อมูลที่ควรได้จากการไปเยี่ยมบ้าน เช่น สภาพทั่วไปของบ้าน สภาพแวดล้อมของบ้าน ลักษณะท่าทีของผู้ปกครอง ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เป็นต้น โดยทั่วไปผู้ไปเยี่ยมบ้านคือครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น ซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษา ส่วนในสถาบันทางการแพทย์ ผู้มีหน้าที่เยี่ยมบ้านคือนักสังคมสงเคราะห์

3.1 วัตถุประสงค์ของการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้าน
2. เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับบ้าน
3. เพื่อหาข้อมูลบางประการที่ไม่สามารถได้มาด้วยวิธีการอื่น ๆ

3.2 ข้อปฏิบัติในการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านมีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 122 - 124)

1. ขั้นเตรียมการก่อนเยี่ยมบ้าน
 2. ขณะเยี่ยมบ้าน
 3. หลังการเยี่ยมบ้าน
1. ขั้นเตรียมการก่อนเยี่ยมบ้าน จะต้องปฏิบัติดังนี้
 - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมบ้าน
 - 1.2 นัดหมายวัน เวลาที่จะไปเยี่ยมบ้านกับผู้ปกครอง
2. ขณะเยี่ยมบ้าน จะต้องปฏิบัติดังนี้
 - 2.1 แสดงสัมมาคารวะต่อเจ้าของบ้าน และแสดงความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 2.2 ใช้ความสังเกตและจดจำสิ่งที่ได้พบเห็น

2.3 ระยะแรกของการสนทนาควรรหาทางสนับสนุนให้ผู้รับการศึกษาร่วมสนทนาด้วยเพื่อสังเกตสัมพันธภาพระหว่างผู้รับการศึกษากับผู้ปกครอง

2.4 พยายามกระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้รับการศึกษ และสถาบันให้มากที่สุด

2.5 กล่าวถึงผู้รับการศึกษาด้านดีที่เป็นจริง

2.6 ไม่ควรทำตัวเป็นพิธีรีตรอง

2.7 ใช้เวลาในการเยี่ยมบ้านประมาณ 30 - 60 นาที หรือสังเกตจากกริยาอาการของเจ้าของบ้านที่แสดงว่าอึดอัดหรือมีธุรกิจที่ต้องทำ

3. หลังการเยี่ยมบ้าน ควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทันทีเมื่อกลับจากเยี่ยมบ้าน
โดยใช้แบบฟอร์มในการบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ชื่อครูที่ไปเยี่ยม.....
 ชื่อนักศึกษา.....อายุ..... ปี ชั้น.....
 ชื่อครูประจำชั้น.....
 ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....ผู้ปกครอง.....
 ที่อยู่.....
 วันที่ไปเยี่ยม..... เวลา..... ถึงเวลา..... น.

1. บรรยายรูปร่างลักษณะภายนอกตัวบ้านและบริเวณสนามหญ้า.....

.....

2. บรรยายลักษณะภายในบ้าน.....

.....

3. บรรยายลักษณะของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง.....
.....
.....
4. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา.....
.....
.....
5. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันการศึกษา.....
.....
.....
6. บรรยายสถานการณ์การทำงานและโอกาสที่นักศึกษาได้ทำการบ้านที่บ้าน.....
.....
.....
7. บันทึกถ้อยคำของผู้ปกครองที่ท่านคิดว่าสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจนักศึกษาได้ดีขึ้น.....
.....
.....
8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือนักศึกษาและปรับปรุงสถาบันการศึกษาให้ดีขึ้น.....
.....
.....

4. อัตชีวประวัติ (Autobiography)

การเขียนอัตชีวประวัติ เป็นการให้บุคคลเขียนประวัติและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การใช้อัตชีวประวัติจึงเป็นเหมือนการช่วยให้ผู้ประสบปัญหามีเวลาคิดถึงตัวเองและเข้าใจตัวเองยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงพื้นฐานทางครอบครัว อุปนิสัย ความใฝ่ฝัน ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมของผู้ประสบปัญหามากยิ่งขึ้น (นันทิกา แยมสรวล. 2529 : 82) นอกจากนี้ อารี ตันท์เจริญรัตน์ (2526 : 79) ยังกล่าวว่า อัตชีวประวัติเป็นการให้บุคคลเขียนเล่าประวัติตนเองตามที่ตนเองมองโดยมุ่งหมายที่จะเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นสำคัญ ส่วน กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529 : 138)⁴ กล่าวว่า อัตชีวประวัติคือการที่บุคคลได้เขียนบรรยายประวัติความเป็นมาของตนเองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนความหวังในอนาคต ซึ่ง สุภาพรณ รัตนจรัส (2528 : 128) ได้เสนอว่า อัตชีวประวัติเป็นเทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยให้บุคคลเขียนเรื่องราว ประวัติชีวิตของตนเอง นอกจากจะช่วยให้ภาพประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล ยังทราบถึงทัศนคติและความรู้สึกของบุคคลต่อประสบการณ์นั้น

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า อัตชีวประวัติเป็นเสมือนเครื่องมือชนิดหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้บรรยายเรื่องราวของเขอย่างเสรี ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน ไปจนถึงความหวังในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงภาพลักษณะของบุคคลคนนั้นได้

4.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลได้ระบายความรู้สึกที่มีต่อตนเอง และสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจบุคคลที่เขียนอัตชีวประวัติได้ดีขึ้น
3. เพื่อทราบข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีอื่น ๆ

4.2 รูปแบบของอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติโดยทั่วไป มี 2 รูปแบบดังนี้

1. แบบไม่กำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ (Unstructured autobiography)
2. แบบกำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ (Structured autobiography)

1. แบบไม่กำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ

การเขียนแบบนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เขียนบรรยายเรื่องราวของเขาเอง โดยการเขียนเป็นความเรียงอิสระ ซึ่งวิธีนี้นักจิตวิทยาเชื่อว่า เป็นวิธีที่บุคคลจะเปิดเผยเรื่องราวที่เป็นความสนใจซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในส่วนลึกของจิตใจ การเขียนแบบนี้จะให้ประโยชน์และคุณค่ามากในการให้คำปรึกษา แต่ยากต่อการตีความหมายเพราะมิได้เขียนตามรูปแบบใด ๆ

2. แบบกำหนดโครงสร้างหรือหัวข้อ

การเขียนแบบนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้ให้เขียน ว่าต้องการทราบเกี่ยวกับเรื่องใด แต่ก็มิได้ผู้พยายามคิดหัวข้อขึ้นมาเสนอแนะไว้มากมาย โดยแบ่งตามระดับของผู้เขียน แบบฟอร์มมีหลายแบบฟอร์ม แต่ไม่ว่าเป็นแบบฟอร์มใด ต้องมีเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาในอดีต ตั้งแต่จำความได้ จนถึงปัจจุบันและกล่าวถึงความมุ่งหวังในอนาคตด้วย

2.1 การวิเคราะห์อัตชีวประวัติ

การวิเคราะห์อัตชีวประวัติโดยใช้นามของฟร็อชลีช (Frochlich) ซึ่งเสนอไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1959 ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ขาดหายไปหรือการเว้นข้อความบางอย่าง (Omission)
2. ความยาวของอัตชีวประวัติ (Length)
3. คำศัพท์ที่ใช้ (Vocabulary)
4. ระดับความลึกของความรู้สึก (Level or depth of expression)
5. การจัดลำดับความคิด (Organization)
6. การกลบเกลื่อน (Gloss)
7. การแต่งเรื่องขึ้นเอง (Fabrication)
8. ลักษณะของการเขียน (Appearance)
9. ความผันแปรของกริยา (Tonal variations)

ถ้าผู้ถูกศึกษารายกรณีไม่ยอมเขียนอัตชีวประวัติ อาจให้เขาเล่าหรือเขียนอนุทินส่วนตัว เล่าเรื่องประทับใจในชีวิตที่ผ่านมาแทนได้ หรือทำทั้ง 2 อย่างไปด้วยกัน

5. บันทึกประจำวัน (Diary report)

การเขียนบันทึกประจำวันหรืออนุทินส่วนตัว เป็นส่วนหนึ่งของอัตชีวประวัติ โดยการเขียนถึงประสบการณ์ในด้านกิจกรรมและความรู้สึกในแต่ละวัน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน การวิเคราะห์ก็คือ การสรุปเรื่องราวที่เขียนเล่ามาในแต่ละวันนั้นเอง โดยก่อนให้เขียนบันทึกประจำวัน ผู้ให้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยกันพอสมควรกับผู้เขียน นอกจากนั้น ผู้ให้เขียนจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการให้เขียน และให้เขียนต่อเนื่องกันอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ในการบันทึกอาจมีแบบฟอร์ม หรือไม่มีก็ได้ แต่ต้องมีหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ อายุ เพศ ของผู้บันทึก
2. วัน เดือน ปี ที่บันทึก
3. กิจกรรมที่ทำในวันนั้น โดยต้องทำต่อเนื่องอย่างน้อย 1 สัปดาห์ จะทำให้ทราบนิสัยของผู้เขียนบันทึกได้

6. สังคมมิติ (Sociometry)

สังคมมิติเป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยพิจารณาแรงของลักษณะของกลุ่มและบทบาทของสมาชิกว่ามีธรรมชาติที่แท้จริงเป็นอย่างไร โดยความเชื่อพื้นฐานของนักจิตวิทยาที่มีต่อการทำสังคมมิติ มีดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนย่อมต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. การที่มีโอกาสอยู่ในสังคม ๑ ได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จะช่วยพัฒนาการด้านสังคมได้เป็นอย่างดี
3. ห้องเรียนเปรียบเสมือนห้องทดลองที่เด็กมีโอกาสนจะเรียนรู้มนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอันมาก

ดังนั้นสังคมมิติจึงหมายถึง วิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้วัดความสัมพันธ์ทางสังคมภายในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากพบว่าผู้ใดผู้หนึ่งไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ก็จะได้หาทางช่วยเหลือให้เขามีพัฒนาการทางสังคม เพื่อที่จะได้อยู่กับบุคคลอื่นอย่างมีความสุขต่อไป

6.1 หลักการทำสังคมนิติ

การทำสังคมนิติ มีหลักในการทำดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มควรจะรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี
2. ก่อนทำสังคมนิติ ผู้ทำควรมีความสัมพันธ์อันดี และคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่มพอสมควร
3. แจ้งจำนวนและรายชื่อสมาชิกให้ทุกคนในกลุ่มทราบ
4. การทำสังคมนิติแต่ละครั้ง ควรสมมุติสถานการณ์เพียงสถานการณ์เดียว
5. ไม่ควรบอกล่วงหน้า เพราะจะทำให้ข้อมูลไม่เป็นธรรมชาติ
6. การทำสังคมนิติในแต่ละสถานการณ์ ควรให้สมาชิกเลือกมากกว่า 1 อันดับ

แต่ไม่ควรเกิน 3 อันดับ เพราะจะยุ่งยากในการเขียนแผนผัง

7. การแปลความหมายของสังคมนิติในแต่ละสถานการณ์ จะแตกต่างกัน
8. ควรใช้วิธีอื่นควบคู่ไปด้วย เช่น กลวิธีคร่อยๆ ฯลฯ

6.2 คำศัพท์ที่ใช้ในการทำสังคมนิติ

คำศัพท์ต่าง ๆ ที่นิยามไว้ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ์. 2529 : 188 - 189)

- 1) Sociometric question หรือ Sociometric criterion คือคำถามหรือสถานการณ์ที่ผู้ทำสังคมนิติกำหนดขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเลือกบุคคลบางคนในกลุ่ม
- 2) Sociogram คือแผนผังสังคมนิติซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในกลุ่ม
- 3) Sociometric clique หรือ Subgroup คือกลุ่มย่อย ๆ ในกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจมีหลายกลุ่ม กลุ่มย่อยที่เล็กที่สุด อาจมีสมาชิกเพียง 2 คนก็ได้
- 4) Mutual choice คือการที่บุคคล 2 คน ต่างเลือกซึ่งกันและกัน อาจเป็นอันดับเดียวกัน หรือคนละอันดับก็ได้
- 5) Star หรือ Leader คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด
- 6) Rejectee คือบุคคลที่ไม่ได้รับเลือกจากกลุ่มเลย เพราะเป็นที่รังเกียจของสมาชิกในกลุ่ม แต่บุคคลนั้นยังเลือกสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

7) Isolate คือบุคคลที่แยกตัวออกจากกลุ่มอยู่โดดเดี่ยวโดยไม่มีใครได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มและบุคคลนั้นก็ไม่เลือกสมาชิกในกลุ่มด้วย

8) Neclectee คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากกลุ่มเพียงเล็กน้อยและบุคคลนั้นมักอยู่ห่างไกลจากสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

9) Sociometric cleavage คือการขาดการเลือกซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไปของกลุ่มย่อย

10) Sociometric structure คือโครงสร้างทางสังคมมิติที่แสดงแบบแผนของการเลือกในระหว่างสมาชิกของกลุ่มโดยเน้นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกันของแต่ละคน

11) Sociometric test คือวิธีการทดสอบเพื่อวัดโครงสร้างทางสังคมมิติ

12) Sociometric score คือจำนวนครั้งหรือคะแนนที่แต่ละบุคคลได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม

13) Sociometric status คือสถานะภาพของบุคคลในกลุ่ม เช่น Star, Rejectee, Isolate, Neclectee ฯลฯ

6.3 ลำดับขั้นของการทำสังคมมิติ มี 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การกำหนดสถานการณ์

ขั้นที่ 2 การทำตารางแสดงผลการเลือก

ขั้นที่ 3 การสร้างแผนผังสังคมมิติ

ขั้นที่ 4 การตีความหมายจากแผนผังสังคมมิติ

นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันมากควบคู่กับสังคมมิติในปัจจุบันคือ กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess who or Who's who technique)

กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess who or Who's who "technique")

เป็นขบวนการที่จะช่วยให้ครูผู้แนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาได้ทราบถึงเจตคติ (attituded) ส่วนตัวระหว่างสมาชิกในห้องเรียนคือ การใช้กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess who technique) อันเป็นกลวิธีหนึ่งสำหรับการหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน โดยการถามจากเพื่อนของนักเรียนเอง เป็นวิธีที่ทำให้ประโยชน์มากวิธีหนึ่ง ในบางครั้งความเห็นของนักเรียนและนักเรียน นักเรียนและครูที่มีต่อกันอาจจะไม่เหมือนกัน เช่น นักเรียนที่ครูเห็นว่าเป็น "เด็กดี" ในสายตาของครูนั้น อาจเป็นบุคคลที่เพื่อนฝูงไม่ค่อยชอบเท่าใดนัก เป็นต้น

กลวิธี "ใครเอ่ย" ดำเนินการโดยครูเป็นผู้เขียนลำดับของคำถามที่บรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของเด็ก และเด็กแต่ละคนจะได้รับการขอร้องให้เขียนชื่อบุคคลในห้องเรียนที่เขาคิดว่ามีลักษณะที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกับคำถามเหล่านั้น โดยวิธีการนี้เท่ากับเป็นการเปรียบเทียบในทางที่บุคคลหนึ่งมองเห็นตัวเขาเองและจากการที่บุคคลอื่นได้มองดูและรับรู้เกี่ยวกับตัวเขา

การดำเนินงานเกี่ยวกับกลวิธี "ใครเอ่ย" นี้ ครูจะต้องแน่ใจเสียก่อนว่า เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีแล้ว เด็กจึงจะสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง นอกจากนี้ครูต้องทำให้เด็กไว้วางใจได้ว่า การตอบคำถามของเขาจะได้รับการปกปิดไว้เป็นความลับอย่างยิ่ง

การวิเคราะห์ผลของกลวิธีนี้จะควบคู่กันไปกับข้อทดสอบสังคมมิติ แหล่งต่าง ๆ ของการเลือกควรได้รับการพิจารณาวิเคราะห์ และความพยายามควรถูกกระทำขึ้นเพื่อค้นคว้าหาความหมายที่อยู่เบื้องหลังของการเลือกเหล่านั้น

ตัวอย่างคำถาม "ใครเอ่ย"

1. คนที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนมากที่สุดคนในชั้นคือ.....
2. คนที่ชอบแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ มากที่สุดคนในชั้นคือ.....

3. คนที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากที่สุดคนชั้นคือ.....
4. คนที่พูดจาสุภาพอ่อนหวานต่อผู้อื่นมากที่สุดคือ.....
5. คนที่ยืนยันท่าเวรมากที่สุดคนชั้นคือ.....
6. คนที่ทำผิดแล้วยอมรับผิดคือ.....
7. คนที่ซื่อตรงต่อเวลามากที่สุดคนชั้นคือ.....
8. คนที่พูดจา มีเหตุผลมากที่สุดคนชั้นคือ.....
9. คนที่พูดจา หลว้าหลมมากที่สุดคนชั้นคือ.....
10. คนที่ร่าเริงที่สุดคนชั้นคือ.....
11. คนที่แต่งกายเรียบร้อยที่สุดคนชั้นคือ.....
12. คนที่มีอารมณ์ขันที่สุดคนชั้นคือ.....
13. คนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยบ่อยครั้งที่สุดคือ.....
14. คนที่เพื่อนรักมากที่สุดคนชั้นคือ.....
15. คนที่ชอบเหม่อลอยในห้องบ่อยครั้งที่สุดคือ.....

7. แบบสอบถาม (Questionnaires)

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นแทนการสัมภาษณ์ด้วยตนเองเป็นชุดคำถามหรือข้อความที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้ถามต้องการทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น คำถามส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ทศนคติหรือความรู้สึของผู้ตอบ ดังนั้นจะสามารถหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้หลาย ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1 ชนิดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามหากแบ่งตามเกณฑ์ สามารถแบ่งโดยใช้เกณฑ์ 2 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ใช้เกณฑ์ของวัตถุประสงค์ซึ่งใช้มากในการแนะแนว จะแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคลหรือการรวบรวมข้อมูล (Collecting of data)

2. แบบสอบถามแบบการประเมินผล (Evaluation form)
3. แบบสอบถามแบบการติดตามผล (Follow-up form)

เกณฑ์ที่ 2 ใช้เกณฑ์ของลักษณะแบบสอบถาม จะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. แบบสอบถามแบบปลายเปิดหรือไม่มีโครงสร้าง (Opened form)
2. แบบสอบถามแบบปลายปิดหรือมีโครงสร้าง (Closed form)
3. แบบสอบถามชนิดรูปภาพ (Pictorial form)

เกณฑ์ที่ 1 ใช้เกณฑ์ของวัตถุประสงค์ซึ่งใช้ในการแนะแนว

การแนะแนวได้นำเอาแบบสอบถามมาใช้ในการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน ทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงที่ยังไม่ทราบ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งการสร้างและการใช้แบบสอบถามอาจจะง่าย แต่การสร้างแบบสอบถามที่ดีและนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมนั้นทำได้ยาก ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่ดีเข้าใจง่าย รูปแบบของแบบสอบถามต้องน่าสนใจ จึงจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ หลายด้านภายในระยะเวลาอันสั้น และข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะมามีประสิทธิภาพมาก

การแนะแนวนำเอาแบบสอบถามมาใช้ได้ดังนี้

1. แบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting of data)
 - 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง
 - 1.2 ความรู้สึกนึกคิดอารมณ์ สภาพจิตใจ ความต้องการ ฯลฯ
 - 1.3 เจตคติ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ
2. แบบสอบถามการประเมินผล (Evaluation)
 - 2.1 ประเมินผลในชั้นเรียน
 - 2.2 ประเมินผลบริการหรือโครงการ

3. แบบสอบถามการติดตามผล (Follow-up)

- 3.1 ติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
- 3.2 ติดตามผลนักเรียนที่ไม่สำเร็จการศึกษา
- 3.3 ติดตามผลนักเรียนที่รับบริการหรือโครงการ
- 3.4 ติดตามผลเพื่อปรับปรุงผลงานหรือบริการ

เกณฑ์ที่ 2 ใช้เกณฑ์ของลักษณะแบบสอบถาม

1. แบบเปิดหรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured or opened form) เป็นแบบสอบถามที่เปิดกว้างให้ผู้ตอบ ตอบตามความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรี ส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถามชนิดนี้ เพื่อต้องการทราบความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือแนวความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น

ท่านมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนควรช่วยเหลือท่านอย่างไร.....

2. แบบปิดหรือแบบมีโครงสร้าง (Structured or closed form) เป็นแบบสอบถามที่ผู้สร้างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนวางไว้แล้ว ในแต่ละข้อจะประกอบด้วยตัวคำถามหรือข้อความพร้อมทั้งมีคำตอบ กำหนดไว้ให้เลือกตอบตามความเป็นจริง เช่น อาจจะให้เลือกว่าถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ หรือไม่บางกรณีก็มีคำตอบเป็นประโยคหรือวลีสั้น ๆ ไว้ให้เลือกตอบหรือเลือกตามน้ำหนักของความชอบมากน้อย หรือไม่ก็ตอบโดยการเขียนสัญลักษณ์สั้น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 เป็นแบบใช้สัญลักษณ์แทนคำตอบ ปล่อยให้เขียนเครื่องหมายหน้าข้อความที่ต้องการ เช่น นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร

-ก. บิดา-มารดา
-ข. ผู้ปกครอง
-ค. ญาติพี่น้อง
-ง. พระภิกษุ
-จ. อื่น ๆ

2.2 แบบเติมคำ เช่น

วัน เดือน ปีเกิดของท่าน.....

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....

2.3 แบบประมาณค่า มากน้อย แล้วแต่การกำหนดค่าของผู้สร้างแบบสอบถาม
ปกติก็จะมีค่า 3, 5, 7, 9 ช่อง เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีเลย เป็นต้น

2.4 แบบให้เลือกตอบเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น จงวงกลมล้อมรอบข้อที่
ตรงกับความจริง

2.5 แบบให้เลือกตอบว่า ใช่หรือไม่ใช่ เช่น ห้องสมุดมีหนังสือเกี่ยวกับอาชีพ
ต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม ใช่.....ไม่ใช่.....

3. แบบสอบถามชนิดรูปภาพ (Pictorial form) แบบสอบถามชนิดนี้มักใช้กับ
เด็กหรือผู้ใหญ่ที่มีความรู้ไม่กว้างขวาง จึงต้องเร้าความรู้สึกของผู้ตอบโดยใช้รูปภาพ แต่มี
ข้อสังเกต 2 ประการคือ (จตุพร เฟิงชัย. 2520 : 19)

1. ใช้ได้ผลดีสำหรับผู้ตอบที่แยกความรู้สึกจากภาพที่เห็นได้ละเอียด
2. ถ้าเป็นภาพเกี่ยวกับชีวิตคน (Human being) ภาพที่ใช้สอบถามจะทำให้เป็น
มาตรฐาน (Standardized) ได้ยาก

7.2 ประโยชน์ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีประโยชน์ดังนี้

1. เป็นการรวบรวมข้อมูลพร้อม ๆ กันหลาย ๆ ด้านในเวลาเดียวกัน ซึ่งการ
เก็บข้อมูลวิธีอื่นอาจจะต้องจำแนกประเภทของข้อมูลแต่ละชนิด และเก็บได้ที่ละชนิด
2. ไม่เสียเวลาในการเก็บข้อมูลที่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ครูแนะแนว
มีจำนวนไม่เพียงพอ เพราะสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้กับจำนวนนักเรียนครั้งละหลาย ๆ
คน
3. ช่วยให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการเก็บข้อมูลที่ได้โดยวิธีอื่น ๆ
4. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปจัดบริการแนะแนวให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม
5. ทำให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดที่นักเรียนมีต่อสิ่งต่าง ๆ

7.3 ข้อจำกัดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีข้อจำกัดในการใช้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมักจะหลีกเลี่ยงความจริง (ข้อเท็จจริง) บางอย่างทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เป็นข้อมูลดิบที่ต้องนำมาถนอมก่อนการวิเคราะห์ เพราะผู้เก็บข้อมูลไม่เห็นสภาพต่าง ๆ ที่แท้จริงในขณะที่ผู้ตอบตอบคำถาม
3. ถ้าคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้รับก็จะไม่สมบูรณ์ตามไปด้วย
4. มักจะไม่ได้คำตอบกลับคืนมาครบตามจำนวนผู้ตอบ หรือไม่ได้รับคำตอบตรงตามเวลาที่ต้องการ ต้องมีการติดตามทวงถาม
5. การตอบแบบสอบถามทำให้เวลาตอบนาน ๆ จะทำให้ผู้ตอบมีโอกาสดูใจเสาะเพิ่มเติม บิดพลิ้วข้อมูล หรือปรึกษาคำตอบจากผู้อื่นซึ่งไม่ใช่เป็นของตนเองอย่างแท้จริง

7.4 การใช้แบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากการสร้างคำถาม รูปแบบต่าง ๆ ของแบบสอบถามแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้แบบสอบถามมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือการนำไปใช้อย่างถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการแนะนำมากที่สุด พรจันท์ เจริญศักดิ์ (2527 : 63 - 64) ได้เสนอว่า การใช้แบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ควรใช้แบบสอบถามในกรณีที่ครูและนักเรียนมีความคุ้นเคยสนิทสนม หรือไว้วางใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีแล้ว
2. ควรชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อสร้างความศรัทธา มั่นใจ ในการเก็บรักษาเป็นความลับ และสร้างความเต็มใจในการตอบ
3. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยความสบายใจ ไม่เคร่งเครียดเหมือนการทำข้อทดสอบ

4. อธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถามให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน
5. นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแนะแนว

8. แบบทดสอบ (Tests) ^{ทุกๆ}

การใช้แบบทดสอบ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่มีระบบและเป็นวิธีการที่ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรัดกุม มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน และผลที่ได้จากแบบทดสอบ มีความหมายชัดเจน ในการแนะแนวจึงมักจะนำแบบทดสอบมาใช้ในการวินิจฉัยความต้องการจะได้ข้อมูลที่เด่นชัด ซึ่งเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การใช้แบบทดสอบ เมื่อต้องการจะทราบถึงความถนัด ความสนใจ ความสามารถ หรือบุคลิกภาพ การใช้แบบทดสอบจะทำให้ทราบถึงชนิดหรือประเภทที่ต้องการ ทำให้ครูแนะแนวมีความสะดวกใจในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

แบบทดสอบทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบที่ใช้ในการแนะแนว

แบบทดสอบทางจิตวิทยาหรือแบบทดสอบที่นำมาใช้ในการแนะแนว มีดังนี้

1. แบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญา (Intelligence tests)
2. แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude tests)
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement tests)
4. แบบทดสอบวัดความสนใจ (Interest tests)
5. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality tests)

1. แบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญา (Intelligence tests)

เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดความสามารถทั่ว ๆ ไปทางสติปัญญาของบุคคล ในการแนะแนวนำเอาแบบทดสอบชนิดนี้มาใช้ เพื่อต้องการทราบถึงระดับเชาวน์ปัญญาของผู้ถูกวัด โดยการนำเอาผลของระดับเชาวน์ปัญญา ที่เรียกกันว่า เกณฑ์ภาคเชาวน์หรือ I.Q. (Intelligence quotient) มาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวินิจฉัยปัญหา และเพื่อทำนายความสำเร็จของผู้ถูกวัด

แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาที่นิยมใช้ในประเทศไทย มีดังนี้

1. แสตนฟอร์ด บิเนต (Stanford-Binet) ในศตวรรษที่ 20 บิเนต ได้สร้างแบบทดสอบ I.Q. ขึ้นโดยเน้นเกี่ยวกับความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม แบบทดสอบของบิเนต ที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันนี้คือ แบบทดสอบแสตนฟอร์ดบิเนต ที่ได้รับการปรับปรุงในปี 1960 (Revised Stanford Binet Intelligence Scale) โดย เทอร์แมน และเมอร์ริลล์ (Terman and Merrill) แห่งมหาวิทยาลัยแสตนฟอร์ด ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบทดสอบของ Binet

2. เวสเลอร์ อินเทลลิเจนซ์ เทส (Wechsler Intelligence Test) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ David Wechsler ได้สร้างแบบทดสอบขึ้น เพื่อใช้วัดความสามารถในด้านต่าง ๆ ของบุคคล คือ ด้านการเรียนรู้ การปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม การเข้าใจสิ่งที่เร้นามธรรมชาติ การกระทำอย่างมีเป้าหมาย การคิดอย่างมีเหตุผล โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

2.1 WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children) เป็นแบบทดสอบที่ใช้กับผู้ที่มีอายุระหว่าง 5-15 ปี

2.2 WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale) ใช้สำหรับผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป

2.3 WPPSI (Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence) ใช้กับเด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปีครึ่ง

แบบทดสอบทั้ง 3 ชุด จะมีลักษณะคล้ายกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน แต่ละส่วนจะมีแบบทดสอบต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกันออกไป แต่มีการจัดแบ่งหัวข้อคล้ายกัน ดังนี้

1. Verbal scale ใช้ภาษาเป็นสื่อแบ่งเป็นแบบทดสอบต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความรู้ทั่วไป

1.2 ความเข้าใจ

1.3 เหตุผลทางคณิตศาสตร์

1.4 ความสามารถในการสังเกตความคล้ายคลึง

1.5 ช่วยความจำโดยวิธีทวนตัวเลข

1.6 คำศัพท์ (ปัจจุบันในประเทศไทยมาใช้)

2. Performance Scale ใช้การกระทำเป็นสื่อ แบ่งเป็นแบบทดสอบต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความเร็วและความถูกต้องในการใช้สัญลักษณ์ตัวเลข

2.2 การเติมรูปให้สมบูรณ์

2.3 การจัดบล็อกตามแบบ

2.4 การเรียงลำดับภาพ

2.5 การต่อรูปให้เข้าที่

ในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้แบบทดสอบเขาวงกตปัญญาของเวคส์เลอร์ ชนิด WAIS

2. แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude tests)

เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับการหาความถนัดเฉพาะอย่างของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำนายแนวโน้มที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคตและเพื่อเป็นส่วนช่วยในการพิจารณาวางแผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

แบบทดสอบความถนัดที่ใช้กันอยู่มี 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความถนัดชนิดตัวประกอบพหุคูณ เป็นแบบทดสอบที่วัดความถนัดตามธรรมชาติหลาย ๆ ชนิด ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นส่วนประกอบของการเรียน

2. แบบทดสอบวัดความถนัดเฉพาะด้าน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความถนัดเฉพาะด้านของบุคคล เพื่อดูว่ามีความถนัดทางด้านใดด้านหนึ่งมากน้อยเพียงใด เช่น ความถนัดทางดนตรี หรือทางศิลปะ เป็นต้น

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement tests)

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดสิ่งที่ผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้มากน้อยเพียงใด คะแนนต่าง ๆ ของการทดสอบจะสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้มีหรือได้รับทั้งภายในหรือนอกสถาบันการศึกษา

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์สร้างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อใช้วัดหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ในหลาย ๆ วิชา เช่น การอ่านภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา แบบทดสอบในลักษณะนี้เรียกว่า แบบทดสอบแบบชุด (Batteries of tests) ซึ่งใช้สำหรับวัดความเจริญงอกงามของผู้เรียนในเนื้อหาวิชาอย่างกว้าง ๆ สามารถนำมาใช้ได้กับเด็กในระดับประถมจนถึงระดับผู้ใหญ่
2. เพื่อใช้วัดหรือประเมินผลสัมฤทธิ์แต่เพียงด้านเดียว เช่น การอ่านหรือเลขคณิต เป็นต้น
3. แบบทดสอบความพร้อมหรือการทำนาย (Readiness or prognostic tests) สร้างขึ้นเพื่อใช้ทำนายหรือคาดคะเนว่าบุคคลแต่ละคนอาจจะได้รับประโยชน์จากการฝึกการเรียนในระยะเวลาต่อมาหรือไม่อย่างไร จุดเน้นเฉพาะของแบบทดสอบนี้เพื่อค้นหาความสามารถที่เป็นสิ่งสำคัญในการเรียน การอ่าน ในการคิดเกี่ยวกับตัวเลขและการเขียน แบบทดสอบความพร้อมนี้บางท่านจัดไว้ในแบบทดสอบความสามารถมากกว่าจะเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เพื่อการตรวจวิเคราะห์ (Diagnostic achievement test) สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ส่วนหนึ่งส่วนใดโดยเฉพาะ หรือเพื่อวัดทักษะเฉพาะอย่าง แบบทดสอบนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถตรวจวิเคราะห์ถึงขอบเขตของความเข้มแข็งและจุดอ่อนในวิชาการของผู้เรียน เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ และวิเคราะห์จุดอ่อนของผู้เรียนควบคู่กัน

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่เป็นมาตรฐาน ที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถในการนำไปใช้มากกว่าวัดความจำ ในประเทศไทยมีดังนี้

1. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งได้ดังนี้

ระดับ 1 แบ่งเป็นวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ศิลปศึกษา พลานามัย

ระดับ 2 แบ่งเป็นวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งได้ดังนี้

ระดับ ป.3 } แบ่งออกเป็นวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาและความรู้ทั่วไป
ระดับ ป.6 }

ระดับ ม.4 } แบ่งออกเป็นวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย
ระดับ ม.6 } ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา

4. แบบทดสอบวัดความสนใจ (Interest tests)

เป็นแบบทดสอบที่มีักจัดทำออกมาในรูปของแบบสำรวจ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียน มีความสนใจสิ่งใดบ้างและมากน้อยแค่ไหน เพราะความสนใจของคนเรานั้นจะมีส่วนสัมพันธ์ กับการสำเร็จ ในด้านการเรียนและการประกอบอาชีพ

เพรสคอต (Prescott, 1959 : 77) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง แนวโน้ม ที่บุคคลเลือกทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือปฏิเสธไม่ยอมทำกิจกรรมใด ๆ ที่ไม่ประสงค์ จะทำ

เบรย์ฟิลด์ (Brayfield, 1950 : 3) ได้กำหนดการใช้แบบสำรวจความสนใจ เพื่อการแนะแนวไว้ ดังนี้

1. ค้นหาความสนใจที่ไม่ปรากฏหรือที่บุคคลไม่ทราบว่าตนมีอยู่
2. ตรวจสอบความสนใจที่บุคคลคิดว่าตนมีอยู่ว่ามีจริงหรือไม่
3. ค้นหาความขัดแย้งซึ่งอาจเกิดขึ้นหรือซึ่งเกิดขึ้นแล้ว ระหว่างความสนใจที่บุคคล คิดว่าตนมีอยู่กับความสนใจที่วัดได้ด้วยวิธีการอื่น

4. ค้นหาความแตกต่างระหว่างความสนใจกับความถนัดตามธรรมชาติหรือความสามารถของบุคคล
5. ค้นหาความขัดแย้งซึ่งอาจเกิดขึ้นหรือซึ่งเกิดขึ้นแล้วระหว่างความสนใจชนิดต่าง ๆ
6. ตรวจสอบกระบวนการความสนใจซึ่งยังไม่ปรากฏชัดเจน
7. ค้นหาปัญหาเกี่ยวกับความสนใจของบุคคลว่ามีความโน้มเอียงจะเป็น ซึ่งมิได้เป็นตัวกำหนดความสนใจในอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ
8. ค้นหาปัญหาการปรับตัวในทางการศึกษาและในทางอาชีพอันเนื่องมาจากความสนใจที่ไม่เหมาะสม

ชนิดของแบบสำรวจความสนใจ

แบบสำรวจความสนใจที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย มีดังนี้

1. Kuder Preference Record เป็นแบบสำรวจที่มีข้อให้ตอบ แต่ละข้อจะมีตัวเลือก 3 ข้อ ปล่อยให้เลือกตอบตัวที่ชอบมากที่สุด และชอบน้อยที่สุด ซึ่งแบบสำรวจความสนใจของ Kuder นี้มี 3 ชุด ดังนี้

1.1 ความสนใจสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น อาชีพเกี่ยวกับเครื่องกลไก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี เป็นต้น

1.2 ความสนใจอาชีพเฉพาะ เช่น อาชีพครู แพทย์ สถาปนิก วิศวกร นักจิตวิทยา เป็นต้น

1.3 ความสนใจลักษณะงาน เช่น ชอบทำงานกับกลุ่มชน ชอบทำงานที่ใช้ความคิด ชอบทำงานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ ของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งกลุ่มความสนใจออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ ทางด้านจักรกล ด้านคำนวณ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ งานชักชวนโฆษณา งานเสมียน งานศิลปะ งานวรรณกรรม งานดนตรี งานบริการสังคม และการทำงานนอกบ้าน

3. แบบทดสอบความสนใจอาชีพของกองการจัดหางาน กรมแรงงาน แบ่งความสนใจออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ อาชีพเสมียน การค้า อาชีพบริการ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ กลไก หัตถกรรม ขับรถ ช่างก่อสร้าง และช่างโลหะ

5. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality tests)

แบบทดสอบบุคลิกภาพ เป็นแบบทดสอบ ที่ใช้สำหรับวัดลักษณะการปรับตัวทางอารมณ์ มนุษย์สัมพันธ์ แรงจูงใจ และบุคลิกลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ลักษณะการเป็นผู้นำ การถ่อมตัว ความเชื่อมั่นในตัวเอง

การวัดบุคลิกภาพเพื่อการแนะแนวมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อเข้าใจบุคลิกลักษณะที่แท้จริงของบุคคล และช่วยให้เขาเข้าใจบุคลิกภาพของเขาเองอย่างถูกต้อง ซึ่งสิ่งนี้มีผลในการนำมาวางแผนทางศึกษาต่อและประกอบอาชีพให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เพื่อรู้จักและเข้าใจลักษณะการปรับตัว เช่น ผันเลือนลอย เอาแต่อารมณ์ตนเอง เป็นใหญ่ เพด็จการ ละอายมาก ก้าวร้าว วิดกกังวล เรียงร้อยความสนใจ ซึ่งนับเป็นบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ ควรได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ชนิดของแบบทดสอบบุคลิกภาพ

แบบทดสอบบุคลิกภาพ ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมี 2 แบบ ดังนี้

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพที่เป็นปรนัย (Objective Type) เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ถูกทดสอบ ตอบคำถามด้วยความจริงใจ ตามความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวกับความรู้สึกของตนเอง บุคคลอื่น สิ่งแวดล้อม การร่วมมือ โดยให้เลือกตอบ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" แบบทดสอบที่นิยม มีดังนี้

1.1 Minnesota Multiphasic Personality Inventory (M.M.P.I.)

ผู้สร้างคือ S.R. Hathaway และ T.C. Mc Kinley ใช้ทดสอบกับบุคคลอายุ 16 ปี ขึ้นไป ซึ่งปรับปรุงมาจากการวัดที่ใช้ทางคลินิก ใช้ทดสอบทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่

1.2 California Psychological Inventory (C.P.I.) ผู้สร้างคือ H.G. Gough มักจะเป็นคำถามเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ความรับผิดชอบ ความสนใจ เป็นต้น

2. แบบทดสอบโปรเจกทีฟ (Projective test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้สิ่งเร้าเป็นสื่อ โดยให้ผู้ถูกทดสอบเพิกษกับสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในลักษณะคลุมเครือ จนกระทั่งแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาจนผู้ทดสอบสามารถแปลความหมายได้ แบบทดสอบที่นิยมกัน มีดังนี้

2.1 Rorscharch Ink Blot Test ผู้สร้างแบบทดสอบนี้ คือ จิตแพทย์ชาวสวิส ชื่อ Herman Rorscharch แบบทดสอบนี้จะประกอบไปด้วย ภาพหยดหมึกเป็นรูปต่าง ๆ รวม 10 ภาพ เป็นภาพสี 5 ภาพ และสีเทาหรือขาวดำ 5 ภาพ ผู้ถูกทดสอบจะตอบคำถามจากการดูภาพเหล่านั้นทีละภาพ ผู้ทดสอบจะนำเอาคำตอบมาตีความแปลความอีกครั้งหนึ่ง การทดสอบทำได้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่

2.2 Thematic Apperception Test (T.A.T.) ผู้สร้างแบบทดสอบนี้คือ C.D. Morgan และ H.A. Murray แบบทดสอบชนิดนี้จะประกอบไปด้วยภาพ จากสถานการณ์คลุมเครือ ทั้งหมด 20 ภาพ เป็นภาพที่แสดงสภาพการณ์ทางสังคมต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจน อาจพิจารณาได้หลายแง่หลายมุม ผู้ถูกทดสอบจะถูกกำหนดให้เล่าเรื่องจากภาพและนำคำตอบที่ได้มาตีความ การทดสอบจะทำได้ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่ก็ได้

2.3 Word Association เป็นกลวิธีระบายความในใจชนิดที่ใช้ความเกี่ยวข้องทางถ้อยคำ เป็นการให้ระบายความรู้สึกออกมา ด้วยการพูดปากเปล่า ผู้ทดสอบจะตั้งคำขึ้นมาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคำถามที่มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น ครอบครัว บ้าน โรงเรียน ครู ฯลฯ และให้ผู้ถูกทดสอบต่อคำเหล่านั้น ตามความรู้สึกนึกคิด ซึ่งต้องใช้เวลารวดเร็วไม่ให้ใช้เวลาคิดนาน การทดสอบชนิดนี้จะทำให้ทราบถึงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ของผู้รับการทดสอบ หรืออาจจะทำให้ทราบถึงสาเหตุหรือที่มาของความขัดแย้งและความกระทบกระทั่งกันทางอารมณ์ได้

2.4 Sentence Completion เป็นวิธีที่ให้ผู้ถูกทดสอบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ซึ่งข้อความที่เติมนั้นอาจจะเปิดเผยถึงความรู้สึกนึกคิดที่ลึกซึ้งหรือเก็บกดหรือแนวร่วมของความเป็นไปต่าง ๆ ทำให้ทราบถึงความวิตกกังวล ความลังเลใจ ฯลฯ ประโยคต่าง ๆ เหล่านั้น ผู้ทดสอบมักจะสร้างเกี่ยวกับเรื่องรอบ ๆ ตัว และทั้งประโยคค้างไว้ เช่น

ฉันรู้สึกดีใจเมื่อ.....

ฉันไม่ชอบบุคคลที่.....

ฉันมักจะ.....

2.5 Oral and Written Storytelling and Composition เป็นวิธีการให้ผู้ถูกทดสอบเล่าเรื่องหรือเขียนเรียงความเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อกระตุ้นให้ได้ระบายความขัดแย้งในใจ ความกระวนกระวาย ความปรารถนาต่อสิ่งต่าง ๆ หรือความกลัว ตลอดเวลาให้ผู้ถูกทดสอบเขียนหรือเล่า ผู้ทดสอบจะสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ในขณะที่เขียนหรือเล่าควบคู่ไปด้วย

2.6 การทำงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะเพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้ถูกทดสอบ ซึ่งอาจจะใช้วิธีดังนี้

2.6.1 การวาดภาพด้วยนิ้วมือ (Finger Painting) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกทดสอบได้ระบายความรู้สึกที่เกิดขึ้นทันทีทันใด อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ทดสอบทราบถึงบุคลิกลักษณะที่แท้จริง และอาจจะนำมาใช้เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการพัฒนาทางอารมณ์ได้

2.6.2 การเล่น (Play) เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางการแก้ปัญหา เพราะการเล่นจะเป็นการแสดงออกของบุคคล ซึ่งจะแสดงถึงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ประสบการณ์ โดยทั่วไปมักจะจัดสถานการณ์ให้ โดยให้ผู้ถูกทดสอบเล่นกับเครื่องเล่นต่าง ๆ ที่จัดไว้ และผู้ทดสอบใช้การสังเกตติดตามพฤติกรรมและบุคลิกภาพต่าง ๆ

ข้อควรคำนึงในการใช้แบบทดสอบ

แบบทดสอบจะมีคุณค่ามากเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ใช้แบบทดสอบเอง ถ้าผู้ใช้มีความรู้ความเข้าใจวิธีการต่าง ๆ อย่างดีพอ ก็จะทำให้ได้ผลดี ข้อมูลที่ได้มีประสิทธิภาพ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้ใช้ไม่มีความรู้ดีพอ ก็จะทำให้ผลที่ได้ออกมาผิดพลาด ฉะนั้นมีข้อเสนอแนะในการใช้แบบทดสอบดังนี้

1. ผู้ใช้แบบทดสอบควรเป็นผู้ที่มีความชำนาญ เชี่ยวชาญในแบบทดสอบนั้น ๆ เคยได้รับการเรียนรู้หรืออบรมมาดีพอ
2. ไม่ควรใช้แบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องยืนยันความสามารถหรือเก่งกล้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พึงระลึกไว้เสมอว่า ต้องการได้ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบไปเพื่อช่วยเหลือบุคคลไม่ใช่งานพิสูจน์
3. ใช้แบบทดสอบเมื่อกรณีที่เหมาะสม เป็นต้นว่าไม่สามารถหาข้อมูลได้จากวิธีอื่น ๆ และไม่ควรใช้พร่ำเพรื่อ ในทุกกรณี
4. ก่อนใช้แบบทดสอบควรแน่ใจเสียก่อนว่า บุคคลที่จะถูกทดสอบนั้นเหมาะกับแบบทดสอบนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบที่ใช้กับวัยใดควรจัดให้เหมาะสมกับวัยนั้น
5. ไม่จำเป็นต้องนำผลที่แปลได้จากแบบทดสอบมารายงานให้ผู้ถูกทดสอบทราบโดยละเอียด เพราะบางอย่างควรทราบแต่ส่วนรวมเท่านั้น หรือไม่จำเป็นต้องแจ้ง

9. ระเบียบสะสม (Cumulative record)

ระเบียบสะสมเป็นเอกสารสำคัญอย่างหนึ่งของการแนะแนว สำหรับบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมได้ โดยเริ่มบันทึกข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนกระทั่งจบการศึกษา ฉะนั้นระเบียบสะสมนี้จะเป็นแหล่งของข้อมูล แหล่งแรกที่คุณสอนสามารถจะศึกษาเรื่องราวของผู้เรียนได้เมื่อต้องการจะศึกษา จะทำให้เห็นการพัฒนาของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

9.1 ชนิดของระเบียบสะสม โดยทั่วไประเบียบสะสม อาจแบ่งออกได้ดังนี้

1. แบบแผ่นเดียว โดยบรรจุข้อความต่าง ๆ ที่จะบันทึกทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ซึ่งบางแห่งอาจจะตัดแปลงเป็นแบบพับได้ เพื่อให้ดูกระชับรัดกุมไม่เกะกะ โดยมากจะเป็นกระดาษแข็งและบรรจุข้อความเต็มเนื้อที่มี ระเบียบสะสมชนิดนี้อาจสะดวกต่อการเก็บรักษา ไม่เบลอเลือนเนื้อที่ แต่ข้อมูลต่าง ๆ บันทึกได้น้อยเพราะเนื้อที่จำกัด และเมื่อมีข้อมูลอื่น ๆ เช่น อัตราชีวิตประวัติก็ไม่สามารถจะเก็บรวบรวมไว้ด้วยกันได้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ระบุไว้เป็นแบบแผ่นนั้น อาจจะเหมาะสมสำหรับผู้เรียนคนหนึ่ง แต่ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนอีกคน ฉะนั้นระเบียบสะสมชนิดนี้ ถ้านำไปใช้กับนักเรียนมัธยมอาจจะไม่เหมาะสม เพราะอาจมีข้อมูลที่ต้องบันทึกหรือบรรจุลงในระเบียบสะสมมาก

2. แบบพับหรือเป็นเล่ม มีลักษณะถาวรกว่าชนิดแรก แบบนี้ส่วนใหญ่จะแยกข้อมูลแต่ละอย่างออกจากกันเป็นแผ่น ๆ ไป ฉะนั้นเนื้อที่สำหรับการบันทึกจะมีมากกว่าและถ้าไม่พออาจเพิ่มเติมได้ โดยนำข้อมูลแทรกลงในแฟ้ม ส่วนแบบเป็นเล่มก็มีลักษณะเดียวกัน แต่มีการเย็บเล่มถาวร ถอดออกหรือเพิ่มเติมไม่ได้ ส่วนใหญ่ก็จะเตรียมที่ว่างไว้มากพอกับการบันทึกข้อมูลเหมาะสมสำหรับสถาบันที่มีจุดมุ่งหมายในการเก็บข้อมูลของผู้เรียนค่อนข้างละเอียดเพื่อให้เพียงพอกับการศึกษาผู้เรียน ข้อเสียของระเบียบสะสมแบบนี้คือ สิ้นเปลืองงบประมาณมาก โดยเฉพาะการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มถาวร และเสียเนื้อที่ในการเก็บมากพอสมควร การรักษาข้อมูลที่เป็นความลับบางอย่างอาจทำไม่ได้ดีพอ เพราะต้องยกไปศึกษาหรือบันทึกทั้งเล่ม

3. แบบเป็นซองหรือแบบรวม หมายถึงการนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมารวมกันไว้ในซองเดียวกัน โดยแยกข้อมูลเป็นแต่ละชนิดออกจากกันเป็นเรื่อง ๆ ไป สะดวกต่อการบันทึกข้อมูลในแง่ของการรักษาข้อมูลเป็นความลับ เพราะสามารถนำออกมาเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ได้ ข้อเสียก็คือ อาจง่ายต่อการสูญหาย ถ้าไม่รอบคอบพอ เพราะเมื่อนำเอาออกมาจากซองแล้วอาจเกิดการพลอหรือหลงลืมที่จะเก็บเข้าที่

แบบหรือชนิดของระเบียบสะสมดังกล่าว เป็นแบบที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทยตามความเหมาะสมและความต้องการของแต่ละสถาบัน ฉะนั้นการที่จะเลือกใช้แบบใดหรือการคิดสร้างแบบของระเบียบสะสมใหม่นั้น ควรคำนึงถึงประเภทของสถาบัน สภาพ

สิ่งแวดล้อม นโยบายของการศึกษา สภาพการณ์ต่าง ๆ และรวมถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการเก็บข้อมูลด้วย

9.2 ข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรรวบรวมไว้ในระเบียบแบบแผน

ควรเป็นข้อมูลทุกประเภทที่ได้ศึกษาจากตัวผู้เรียน และรวมถึงการกรอกหรือบันทึกข้อมูลพื้นฐานที่บรรจุอยู่ในระเบียบแบบแผนด้วย โดยสรุป ข้อมูลที่ควรรวบรวมไว้ในระเบียบแบบแผนควรประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประวัติส่วนตัวของผู้เรียน เช่น

ชื่อ สกุล	เพศ
วันเดือนปีเกิด	เชื้อชาติและสัญชาติ
สถานที่เกิด	ที่อยู่ของผู้เรียน
เหตุการณ์เมื่อตอนเกิด	ที่อยู่ของบิดา-มารดา

2. ประวัติครอบครัวและสภาพความเป็นไปทางบ้าน

ชื่อบิดา-มารดาหรือผู้ปกครอง	ที่อยู่ของผู้เรียนในปัจจุบัน
อาชีพของบิดา-มารดา	สถานที่เกิดของบิดา-มารดา
อาชีพของผู้ปกครอง	ภาษาที่ใช้พูดกันในบ้าน
สถานภาพการแต่งงานของบิดา-มารดา	สถานภาพทางเศรษฐกิจ
จำนวนพี่น้อง พี่ชาย พี่สาว น้องชาย น้องสาว	

3. ประวัติสุขภาพและรายงานสุขภาพ

ระเบียบสุขภาพที่ได้รับบันทึกโดยแพทย์ หรือพยาบาล
บันทึกการฉีดวัคซีน ปฏิเสธ
การเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุ
การรักษาสุขภาพ พัน
ความบกพร่องทางด้านร่างกาย อื่น ๆ

4. ประวัติทางการศึกษา และรายงานพัฒนาการ

คะแนนผลการเรียนประจำภาค และคะแนนรายวิชา

รายงานพิเศษเกี่ยวกับรายวิชาที่มีปัญหา

รายงานเกี่ยวกับการประมาณค่าผลการเรียน

คะแนนทดสอบอื่น ๆ เช่น

- เชาวน์ปัญญา
- ความถนัด-ความสนใจ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- บุคลิกภาพ

รายงานเกี่ยวกับการมาเรียน

อื่น ๆ

5. เบ็ดเตล็ด

ความสนใจในกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม

ความสนใจ และพึงพอใจเกี่ยวกับอาชีพ

โครงการในอนาคต

พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ควรส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือแก้ไข

อื่น ๆ

6. ข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้จากบริการต่าง ๆ ของสถาบัน

ผลจากการสัมภาษณ์ หรือให้คำปรึกษา

รายงานสังคมมิติ

อัตชีวประวัติ-บันทึกประจำวัน

การสังเกตของครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น

การประมาณค่าคุณลักษณะต่าง ๆ

รายงานการเยี่ยมบ้าน

อื่น ๆ

9.3 การรวบรวมและบันทึกข้อมูลลงในระเบียบสละสม

แหล่งที่จะได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องได้จากตัวผู้เรียน แต่เพียงฝ่ายเดียว ในบางครั้งการเก็บข้อมูลจากตัวผู้เรียนเอง อาจได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ ผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่อง ฉะนั้นเพื่อจะให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์เพียงพอในการที่จะนำมาศึกษา จะต้องรวบรวมจากหลาย ๆ แหล่ง ดังนี้

1. จากตัวผู้เรียนเอง เช่น จากการสัมภาษณ์หรือให้ผู้เรียนเขียนอัตชีวประวัติ เขียนบันทึกประจำวัน เขียนรายงานเกี่ยวกับตนเอง ประเมินค่าบุคลิกภาพของตนเอง การให้ตอบแบบสอบถาม และจากการสังเกตของผู้สอน เป็นต้น
2. จากบิดา-มารดาหรือผู้ปกครอง เช่น จากการไปเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามหรือจากการเชิญมาประชุมร่วมกัน เป็นต้น
3. จากเพื่อน เช่น จากการให้ตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การใช้สังคมมิติ หรือจากการให้ประมาณค่าและการใช้คำถามปลายเปิด
4. จากครู ซึ่งอาจจะเป็นครูประจำชั้น ครูพิเศษทั่ว ๆ ไปที่รู้จักหรือเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน โดยขอความร่วมมือในการสังเกต การทำระเบียบพฤติกรรม พฤติกรรมวรรณา และการทำการศึกษารายกรณี เป็นต้น
5. จากครูแนะแนว ซึ่งจะได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษาหารือ การให้แบบทดสอบ หรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น
6. จากคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการจะเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น เช่น จากแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือแม้แต่ทันตแพทย์และพยาบาล

9.4 ประโยชน์ของระเบียบสละสม

ระเบียบสละสมเป็นเอกสารที่ให้คุณค่าทางการแนะแนวมากมายหลายประการ และควรจะเป็นแหล่งข้อมูลแหล่งแรกที่ครูหรือผู้ที่ต้องการจะศึกษาได้มาค้นคว้าถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้น และนอกจากนั้นยังจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจตัวเองได้ดียิ่งขึ้น พอจะกล่าวได้ดังต่อไปนี้ (จาเนียร์ ช่วงรัชติ. 2517 : 212 - 213)

1. ช่วยครู ผู้แนะแนว หรือผู้ให้คำปรึกษา ในด้านการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาในกรณีที่มีผู้เรียนมีปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือมีความต้องการต่าง ๆ
2. ช่วยครู ผู้แนะแนว หรือผู้ให้คำปรึกษาในการช่วยผู้เรียนวางแผนการเลือกและการตัดสินใจเลือก แนวทางการศึกษาต่อหรือเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมและถูกต้องกับระดับสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ เจตคติและคุณลักษณะอื่น ๆ
3. ช่วยผู้เรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง อันจะเป็นแนวทางให้เขาได้ตัดสินใจเลือกการดำเนินชีวิตได้อย่างฉลาด โดยมีผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่คอยช่วยเหลือ
4. ช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็ก ให้รู้จักและเข้าใจเด็กของตนดียิ่งขึ้น โดยผ่านครูผู้แนะแนว หรือผู้ให้คำปรึกษา ในการสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องการเรียนและการเลือกอาชีพที่เหมาะสม
5. ช่วยผู้สอนได้จัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนในชั้นเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น แบ่งกลุ่มสำหรับทำงาน กิจกรรม หรือเข้าชุมนุมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
6. ช่วยทางด้านการบริหารสถาบันการศึกษา เกี่ยวกับการจัดกลุ่มผู้เรียนและประสงค์จะออกไปสมัครงานตามห้างร้านและองค์กรต่าง ๆ
7. ช่วยผู้สอน ผู้แนะแนว หรือผู้ให้คำปรึกษา ในการทำการประชุมรายกรณี (Case conference) ด้วยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกลงไปในเรื่องปัญหา เพื่อทำการศึกษารายกรณี (Case study) แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ยังใช้เป็นหลักฐานในการจัดการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ปกครองและเด็กอีกด้วย
8. ช่วยผู้สอนหรือผู้แนะแนวให้รู้จักผู้เรียนแต่ละคนได้รวดเร็วขึ้น และช่วยให้การสอนได้ผลดี สอนได้เหมาะกับระดับสติปัญญาของนักเรียนแต่ละคน และช่วยให้ผู้สอนได้ทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่องของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้ดี
9. ช่วยทางสถาบันการศึกษาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียน

10. ช่วยทางสถาบันการศึกษาใช้ในการวางแผนโครงการติดตามผลงานด้านการแนะแนว
ด้านการสอนและการบริหาร

ขั้นที่ 3 การวินิจฉัย

การวินิจฉัย คือ การนำเอาผลที่ได้จากการวิเคราะห์หรือตีความหมายของข้อมูลที่
รวบรวมได้หลาย ๆ วิธีการ มาพิจารณาว่าผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน ส่วนใหญ่มี
แนวโน้มไปทางใดมากที่สุด จะวินิจฉัยว่ามีปัญหาหรือพฤติกรรมไปแนวนั้น โดยนำเอาหลักเกณฑ์
ในทฤษฎีจิตวิทยา มาพิจารณาตัดสินกำหนดปัญหา และสรุปเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของบุคคล
พร้อมกับระบุสาเหตุของปัญหาไว้ด้วย แต่บางครั้งการวินิจฉัยปัญหาอาจเป็นเพียงการเสนอ
แนวความคิดเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ต่อความช่วยเหลือเท่านั้น

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 34 - 35) ได้เสนอแนวความคิดว่า กระบวนการ
วินิจฉัยปัญหาสามารถดำเนินการเป็น 2 ระยะดังนี้

ก. ขั้นกำหนดปัญหา จะต้องทราบแน่ชัดว่าปัญหาคืออะไร เพื่อให้การพิจารณา
วินิจฉัยปัญหาเป็นไปอย่างมีระบบและน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาควรตั้งเกณฑ์กำหนดปัญหาขึ้นตาม
ความรู้และชำนาญของตน เช่น อาจกำหนดปัญหาแยกประเภทตามลักษณะของผู้มีปัญหา
ประเภทต่าง ๆ เช่น ประเภทต้องพึ่งพิงผู้อื่นจนเอาตัวไม่รอด ประเภทขาดข้อสนเทศ เป็นต้น
หรือกำหนดปัญหาตามระดับความทุกข์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมี 2 ระดับ ดังนี้

1. ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในระดับความคิด ไม่สามารถคิดอย่างมีเหตุผล
2. ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในระดับความรู้สึก เป็นผลจากการเข้าไปมีความสัมพันธ์

กับผู้อื่นแล้วได้รับความกดดันทางอารมณ์สูง

นอกจากนั้นอาจยึดหลักการตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาคืออะไร
2. ปัญหานั้นเกิดขึ้นเมื่อใด ระยะการเกิดปัญหานั้นเพียงใด มีเหตุการณ์สำคัญ

อะไรเกิดขึ้นในขณะนั้นบ้าง

3. ปัญหาเกิดขึ้นที่ใด มีใครเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากสถานที่นั้นแล้ว เกิดปัญหาในสถานที่อื่นอีกหรือไม่

4. ปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างไร อะไรเป็นสาเหตุของปัญหา เป็นต้น

จ. การค้นหาสาเหตุของปัญหา เมื่อกำหนดปัญหาแล้ว ให้นำข้อมูลที่ยังอ้างอิงถึงอดีตและปัจจุบันมาพิจารณาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อดูว่าสาเหตุของปัญหา คืออะไร ปัญหาที่เกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร หรือปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมประเภทใด

การวินิจฉัยนี้ มักจะวินิจฉัยโดยคุณสมมติฐานเป็นหลัก เพราะการรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อกระทำการวินิจฉัยปัญหาแล้วก็ควรเขียนสรุป เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สาเหตุของปัญหาคืออะไร และควรเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือไว้ด้วย

ขั้นที่ 4 การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

การช่วยเหลือ คือ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม วิธีการเหล่านั้น มีดังต่อไปนี้

1. การให้คำปรึกษา (Counseling) โดยใช้เทคนิคหรือทฤษฎีการให้คำปรึกษา ซึ่งจะต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการศึกษาในรายที่มีปัญหาไม่ซับซ้อน สามารถเข้าใจตนเองได้ หลังจากได้รับคำปรึกษาแล้ว

2. การส่งต่อให้ผู้มีประสบการณ์หรือสนใจปัญหานั้น ในกรณีที่ผู้ศึกษาไม่ชอบลักษณะปัญหาเช่นนั้น

3. การใช้ระบบส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา เป็นต้น ในรายที่มีปัญหาซับซ้อนหรือรุนแรง

การป้องกัน เป็นการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา เป็นต้น ซึ่งการป้องกันนี้อาจทำได้ในรายที่ยังไม่เกิดปัญหาหรือเกิดปัญหาแล้ว แต่ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นมาอีก

การส่งเสริม คือ วิธีการที่จะทำให้บุคคลมีการพัฒนาการ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้ง ซึ่งอาจทำได้โดยการทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น การร้องเพลง การพูดคุยสนุกสนาน การไปทัศนจร เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การทำนายผล

การทำนายผล เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าผู้รับการศึกษาจะมีสภาพการณ์เป็นอย่างไรในอนาคต นันทิกา แยมสรวล (2529 : 36) ได้เสนอแนะว่าการทำนายผล จะต้องกระทำโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล 3 ประการต่อไปนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งไม่เหมือนกับผู้อื่น
2. บุคคลแต่ละคนย่อมมีการไปตามลักษณะเฉพาะของตนเองอย่างต่อเนื่องกันไป

3. บุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเป็นของตนเอง ซึ่งดำเนินไปตามลักษณะประสบการณ์ที่เคยประสบมาและตามแผนการณ์ที่วางไว้สำหรับอนาคตของตน

นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่สร้างเงื่อนไข และข้อจำกัดในชีวิตของผู้ประสบปัญหาด้วย ฉะนั้นผู้ที่จะสามารถทำนายผลได้ถูกต้องแม่นยำ มักจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนประสบการณ์อย่างพอเพียง

ดังนั้นหากผู้ทำการศึกษารายกรณีไม่มีความเชี่ยวชาญพอ กระบวนการในขั้นนี้อาจไม่ต้องมี ทั้งนี้เนื่องจากหากผลการทำนายผิดพลาด ก็มักจะเกิดผลเสียทั้งผู้ทำนายและผู้ถูกทำนายได้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 370)

ขั้นที่ 6 การติดตามผล

การติดตามผลเป็นการกระทำหลังจากให้ความช่วยเหลือไปแล้ว ควรติดตามผลเพื่อประเมินว่าเมื่อทำการศึกษาและช่วยเหลือไปแล้ว ได้ผลเป็นอย่างไร และเพื่อสำรวจว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นกับเขากอีกหรือไม่ ถ้าพบว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นก็จะได้ให้ความช่วยเหลือได้ทันที่ ทั้งนี้ นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามผลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการให้ความช่วยเหลือ

ว่า ประสิทธิภาพสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการติดตามผล

การติดตามผลสามารถกระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การนัดสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา
2. การสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวผู้รับการศึกษา
3. การสัมภาษณ์ติดตามผลจากผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. ติดต่อซักถามข่าวคราวด้วยการส่งจดหมายหรือแบบสอบถาม
5. ให้อื่นไปเยี่ยมเยียนแทน โดยบอกจุดมุ่งหมายให้ผู้ไปเยี่ยมทราบ

ระยะเวลาในการติดตามผล

การติดตามผลไม่มีระยะเวลาดำเนินงาน ทั้งนี้แล้วแต่สถานการณ์และโอกาสของผู้ทำการศึกษา กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 371) แนะนำหลักในการพิจารณาระยะเวลาในการติดตามผลดังนี้

1. รายที่มีปัญหาซับซ้อนให้ติดตามผลในช่วงระยะเวลาที่สั้น
2. การติดตามผลระยะแรกควรติดตามในระยะเวลาที่สั้น เช่น ติดตามทุก 2 สัปดาห์ เมื่อดีขึ้นในระยะที่สองจึงติดตามทุกเดือน เมื่อดีขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะที่สามก็ติดตามทุก 2 เดือน จนแน่ใจว่าอาการดีขึ้นจนหายเป็นปกติ จึงปล่อยช่วงเวลาให้ห่างออกไปโดยไม่ต้องกำหนดให้สม่ำเสมอหรือตายตัวเช่นครั้งแรก ๆ

การติดตามผลมักติดตามในรายที่มีปัญหา และการติดตามผลไม่จำเป็นจะต้องทำในรายที่ทำการศึกษารายกรณีสิ้นสุดลงแล้ว แต่การติดตามผลจะทำได้ในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีทุกระยะ โดยเฉพาะในแต่ละครั้งที่ไปพบผู้รับการศึกษาหรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม เพื่อประเมินผลว่า สิ่งที่ทำไปนั้นถูกต้อง ให้ผลดีหรือไม่ ถ้าไม่ได้ผลดี แสดงว่าไม่ถูกต้อง จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป

การติดตามผลทุกครั้งควรเขียนสรุปผลการติดตาม ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผล จะเป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาในโอกาสต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาผู้ประสบปัญหาคนต่อไปด้วย

ขั้นที่ 7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะ อาจทำได้ทั้งในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีหรือหลังจากทำการศึกษารายกรณีแล้ว โดยทั่วไปพบว่า มักทำควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษารายกรณี และก่อนปิดการศึกษารายกรณีเป็นครั้งสุดท้าย ควรสรุปผลของการศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้สำหรับผู้ที่จะมาศึกษาบุคคลรายนี้หรือผู้ที่สนใจต่อไป

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 372) กล่าวว่า การให้ข้อเสนอแนะที่ดี ควรให้ไว้หลาย ๆ ทาง อย่างน้อยควรเสนอไว้ 3 ทางดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษารายกรณี
2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษารายกรณี
3. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจหรือบุคคลที่จะศึกษาในลักษณะ เช่นเดียวกันต่อไป

1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ศึกษาและผู้ถูกศึกษานั้น จะต้องใช้วิธีควบคู่กันไป 2 วิธีดังนี้

1. การศึกษาประวัติรายกรณี (Case history)
2. การประชุมปรึกษารายกรณี (Case conference)

1. การศึกษาประวัติรายกรณี (Case history)

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 597) ได้ให้ความหมายของการศึกษาประวัติรายกรณีไว้ว่า การศึกษาประวัติรายกรณี เป็นการจดบันทึกหรือรายงานผลจากการใช้วิธีการ

ศึกษา โดยหัวข้อของการจัดบันทึกการศึกษาประวัติรายกรณี มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเช่นเดียวกันกับการศึกษารายกรณี เช่น กล่าวถึงลักษณะของผู้รับการศึกษา สาเหตุที่ศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การช่วยเหลือ การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ตลอดจนการติดตามผล ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวได้กล่าวไว้ในกระบวนการการศึกษารายกรณี

2. การประชุมปรึกษารายกรณี (Case conference)

2.1 ความหมายของการประชุมปรึกษารายกรณี

พนม ลีมอารีย์ (ม.ป.ป. : 26) กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณี คือ การประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการศึกษาที่จะต้องทำร่วมกันเป็นคณะ

จำเนียร ช่วงโชติ (2517 : 196) กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณีคือการเอาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ทำการศึกษารายกรณีนั้นมาประชุมร่วมกัน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ การพิจารณาตีความหมายและสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ตลอดจนพิจารณาหาทางช่วยเหลือ แนะนำ เด็กเป็นระยะ ๆ ไป

ธีรวิทย์ ประทุมณพรัตน์ (2525 : 216) กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณีคือการประชุมพิจารณาหาสาเหตุของพฤติกรรม โดยอาศัยประวัติที่สืบได้เป็นเกณฑ์ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยครู พยาบาล ครูแนะแนว และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน

นอกจากนั้น กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 599) ให้ความหมายการประชุมปรึกษารายกรณีว่า คือ การประชุมกันของบุคคลหลายฝ่าย เพื่อระดมความคิดและร่วมแสดงความคิดเห็น โดยยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่นที่ประชุม ทำให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาหรือป้องกัน ส่งเสริมบุคคลที่รับการศึกษา นั้น ๆ

นอร์แมน เฟนตัน (Norman Fenton. 1943 : 71) กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณีคือ การปรึกษาหารือร่วมกันอย่างจริงจังและจริงจัง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ

จากเอกสารดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การประชุมปรึกษารายกรณี หมายถึง การประชุมร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษา เพื่อปรึกษาหารือหรือร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และวินิจฉัยหาสาเหตุของพฤติกรรม ตลอดจนหาทางช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกัน หรือแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคคล

2.2 ประโยชน์ของการประชุมปรึกษารายกรณี

การประชุมปรึกษารายกรณี มีประโยชน์ดังนี้

1. เป็นประโยชน์โดยตรงกับบุคคลที่ถูกศึกษารายกรณี ซึ่งจะได้รับการช่วยเหลือให้มีการปรับตนเอง และแก้ไขปัญหของตนให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนร่วมในการประชุม โดยเฉพาะครู จะได้เห็นคุณประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
3. ช่วยให้ผู้คลได้รับการพิจารณาปัญหาตามข้อเท็จจริง และเป็นการลดความนิยมเอียงหรือการมองบุคคลในแง่ร้ายต่าง ๆ โดยไม่ได้มีการพิจารณาอย่างแท้จริง เช่น ครูมองนักเรียนคนหนึ่งว่าเป็นเด็กเกียจคร้าน ขอบกหก ขอบขโมย เป็นต้น

2.3 รูปแบบของการประชุมปรึกษารายกรณี

การประชุมปรึกษารายกรณี มี 3 รูปแบบดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2529 : 600 - 603)

- 2.3.1 การประชุมเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในปัญหาหรือกรณีนั้น ๆ และผู้ใกล้ชิด ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นต้น

2.3.2 การประชุมกลุ่มใหญ่ จะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว เป็นต้น
2. ผู้ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง เป็นต้น
3. ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา เป็นต้น
4. ผู้สนใจซึ่งอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือไม่เชี่ยวชาญก็ได้ เช่น นิสิต นักศึกษา

นักเรียน เป็นต้น

2.3.3 การประชุมกลุ่มเล็ก จะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

ครูแนะแนว และผู้ใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือกรณีนั้น ๆ โดยตรง เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้รับการศึกษา

จากรูปแบบของการประชุมปรึกษารายกรณีดังกล่าว กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ

(2529 : 603 - 604) กล่าวว่า รูปแบบที่ 2 เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด และจะต้องเน้นการรักษาความลับมากที่สุด นอกจากนั้นในการประชุมปรึกษารายกรณีทุกรูปแบบ จะต้องมีการปรึกษาหารือกัน ซึ่งอาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้อาวุโส และจะต้องมีผู้ศึกษารายกรณีเป็นผู้รายงานผลจากการศึกษา ตลอดจนชี้แจงเหตุผลหรือจุดมุ่งหมายของการประชุมว่าที่ประชุมทราบ ส่วนเวลาที่ใช้ในการประชุม มักใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยใช้เวลาที่สมาชิกทุกคนพร้อมหรือส่วนใหญ่พร้อม ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพในการประชุม

2.4 กระบวนการในการจัดประชุมปรึกษารายกรณี

กระบวนการในการจัดประชุมปรึกษารายกรณี มี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นดำเนินการประชุม
3. ขั้นยุติการประชุม

1. ขั้นเตรียมการ

ในขั้นเตรียมการ มีการปฏิบัติดังนี้

1.1 เตรียมบุคคล โดยการออกจดหมายเชิญประชุมไปยังประธานและสมาชิกโดยระบุวัน เวลา สถานที่ และจุดมุ่งหมายในการประชุม

1.2 เตรียมสถานที่ เป็นการจองสถานที่ล่วงหน้าให้มีขนาดพอเหมาะกับสมาชิก รวมทั้งระบบแสง เสียง ที่จำเป็นต้องใช้ในการประชุม

1.3 เตรียมข้อมูล อาจเตรียมเฉพาะผู้ศึกษารายกรณีสำหรับรายงานในที่ประชุมหรืออาจมีบันทึกย่อแจกแก่สมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งแล้วแต่กรณี

2. ขั้นดำเนินการประชุม

ในขั้นดำเนินการประชุม มีการปฏิบัติดังนี้

2.1 ประธานกล่าวเปิดประชุมและแนะนำผู้ทำการศึกษารายกรณี พร้อมทั้งอนุญาตให้ผู้ศึกษารายกรณีรายงานผลการศึกษแก่สมาชิกในชุมชน

2.2 ผู้ทำการศึกษารายกรณีรายงานข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษาไปแล้วแก่ที่ประชุม

2.3 ประธานเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อมูลหรือข้อสงสัยจากผู้ศึกษา

2.4 สมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น

2.5 ประธานสรุปข้อพึงปฏิบัติตามความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ว่าที่ประชุม โดยมีเลขานุการเป็นผู้จดบันทึกการประชุม และให้ผู้ศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้รับการศึกษา

3. ขั้นยุติการประชุม

การยุติการประชุม กระทำเมื่อประธานสรุปข้อพึงปฏิบัติตามความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ว่าที่ประชุมแล้ว ประธานจะกล่าวขอบคุณสมาชิก และปิดการประชุม

2.5 ข้อควรระวังในการประชุมปรึกษาหารือ

การประชุมปรึกษาหารือ ผู้ร่วมประชุมมีข้อควรระวังดังนี้

1. จะต้องให้ข้อมูลตามข้อเท็จจริง โดยปราศจากอคติ
2. ไม่นำคำกล่าวที่ไม่มีพยานหลักฐานมาแสดงได้จริงมาในการประชุม
3. ข้อเสนอแนะในที่ประชุมสามารถยืดหยุ่นได้ เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถนำไปใช้

ได้อย่างเหมาะสม

4. สมาชิกจะต้องรักษาความลับของข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการประชุมทุกครั้ง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการศึกษารายกรณี โดยมีวิธีการประชุมปรึกษาหารือควบคู่ด้วย เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและช่วยเหลือผู้ถูกศึกษารายกรณีได้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. อัตวินิบาตกรรม (Suicide)

2.1 ความหมายของอัตวินิบาตกรรม

คำว่า "อัตวินิบาตกรรม" ถ้าจะพิจารณาตามรากศัพท์ จะมาจากคำต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- : อัตต (Sui) หมายถึง ตนเอง (Self)
- : วินิบาต (Cide) หมายถึง การทำลาย การฆ่า (Murder)
- : กรรม หมายถึง การกระทำ

เมื่อรวมความแล้วจึงน่าจะหมายถึง การกระทำที่เป็นการฆ่า หรือทำลายตนเอง ถ้าหากจะพิจารณาแต่ความหมายที่กล่าวมาแล้ว อาจทำให้มองเห็นว่า อัตวินิบาตกรรมเป็นเพียงการฆ่าตัวตาย คือ มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้ทำร้ายตนเอง เพื่อให้เกิดการสิ้นสุดชีวิตของตน แต่แท้จริงแล้ว ความหมายของคำว่า อัตวินิบาตกรรม มีความหมายกว้างขวางกว่านั้นมาก ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคำว่า "อัตวินิบาตกรรม" แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2527 : 143) อธิบายว่า การกระทำอัตวินิบาตกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้ชีวิตของตนสิ้นสุด หรือการฆ่าตัวตาย นั่นเอง

สุวัทนา อารีพรรค (2524 : 525) อธิบายว่า อัตวินิบาตกรรม เป็นการฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นผลให้ผู้กระทำเสียชีวิต

มณีรัตน์ เฟื่องวุฒิราญ (2528 : 26) อธิบายว่า การกระทำอัตวินิบาตกรรม แปลว่า การทาสีชีวิตตนให้สว่างไป หมายถึงการฆ่าตัวตาย เป็นการฆ่าตัวเองที่เกิดจากความ รู้สึกน้อยใจ เสียใจ คับแค้นใจ รู้สึกพ่ายแพ้ อับจน มองไม่เห็นทางแก้ไข หหมดทางออก

ฉลอง ภิรมรัตน์ (2525 : 182) อธิบายว่าอัตวินิบาตกรรม หมายถึง การ ฆ่าร้ายตนเองโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ที่จะให้ตนเองได้ตายไปอย่างใจคิด

วรบุษ สราญรมย์ (2530 : 68) กล่าวว่า อัตวินิบาตกรรม หมายถึง ผู้ที่มี พฤติกรรมเชิงทำร้ายตนเอง และพยายามฆ่าตัวตายด้วยวิธีการต่าง ๆ

อาภาพรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2531 : 24) กล่าวว่า อัตวินิบาตกรรม คือ การ เริ่มมีความคิดอยากทำร้ายตนเองเนื่องมาจากความรู้สึกว่าหมดหวังในชีวิต คิดว่าชีวิตไม่มีความหมาย และพยายามทำตามความคิดนั้นจนถึงขั้นทำสำเร็จโดยไม่ถูกขัดขวาง พฤติกรรม ที่แสดงออกนั้นมักว่างเปล่าว่างเปล่าหรือเป็นแบบหุ่นยนต์ และเป็นไปด้ทั้งในระดับจิตสำนึก และจิตใต้สำนึก

ธนู ขาติธนานนท์ (2520 : 72) กล่าวว่า อัตวินิบาตกรรม เป็นวิธีการที่บุคคล ใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งประกอบกิจกรรมบางอย่าง อันจะทำให้ชีวิตของตนสิ้นสุดลง กิจกรรม นั้น ๆ อาจจะเป็นการกระทำอย่างตรงไปตรงมา หรือกิจกรรมที่มีผลทางอ้อมให้ชีวิตสิ้นสุดลง

สติเจล (Stengel. 1975 : 14) ได้ให้ความหมายของอัตวินิบาตกรรม ว่า หมายถึง การกระทำที่เป็นการจบชีวิตตนเองหรือตายด้วยน้ำมือของตนเอง หรือมีแนวโน้ม ที่จะทำลายชีวิตตนเอง

เดิร์คฮีม (Durkheim. 1976 : 1) กล่าวถึงความหมายของอัตวินิบาตกรรม ว่า เป็นการตายซึ่งเกิดขึ้นมาโดยเป็นผลจาก ทางตรงหรือทางอ้อม จากการกระทำซึ่งเป็น ทั้งในทางบวกและทางลบ ด้วยเหตุผลของตัวเอง และตัวผู้กระทำมีความเข้าใจในการ กระทำนั้น

✓ ฟาร์เบอร์ (Farberow. 1980 : 1) ให้ความหมายของอัตวินิบาตกรรมว่า
เป็นการทำให้ตนเองบาดเจ็บ พ่ายแพ้แก่ตนเอง และเป็นการทำลายตนเอง

✓ ชเนดแมน (Shneidman. 1976 : 5) สรุปความหมายของอัตวินิบาตกรรมว่า
เป็นการกระทำของมนุษย์เพื่อเป็นการลงโทษตนเองและตั้งใจที่จะให้ชีวิตของตนเองสิ้นสุดลง

จากความหมายของคำว่า "อัตวินิบาตกรรม" ดังกล่าวมา สรุปได้ว่าเป็นวิธีการต่าง ๆ
ที่กระทำโดยมีจุดประสงค์ที่จะกระทำให้ชีวิตของตนเองสิ้นสุด พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น
อาจเป็นการกระทำอย่างตรงไปตรงมาหรือกระทำทางอ้อมอันมีผลให้ชีวิตสิ้นสุดลง การกระทำ
ดังกล่าวมีทั้งที่วางแผนไว้ล่วงหน้าและไม่ได้วางแผนล่วงหน้า แต่เป็นการตัดสินใจกระทันหัน
ในการทำลายชีวิตตนเอง

2.2 สาเหตุของอัตวินิบาตกรรม

สาเหตุที่ทำให้คนตัดสินใจกระทำลงไปเพื่อชีวิตสิ้นสุดลงนั้น มักมาจากสาเหตุ
หลาย ๆ อย่างประกอบกัน ได้มีผู้พยายามศึกษาและอธิบายถึงสาเหตุต่าง ๆ ในการกระทำ
อัตวินิบาตกรรมไว้มากมาย ซึ่งพอจะนำมากล่าวได้ดังนี้

สมภพ เรืองตระกูล (2524 : 182) กล่าวถึงสาเหตุของการกระทำอัตวินิบาต
กรรม ดังต่อไปนี้

1. เป็นความเชื่อถือทางศาสนา เช่น การทรมานตัวเองจนถึงแก่ความตาย
2. เป็นความหลุดพ้นจากความทุกข์ เคราะห์กรรม หรือความทรมาน เพราะ
ความเจ็บปวดเนื่องจากโรคทางกาย
3. มีความรู้สึกไม่สมควรมีชีวิตอยู่ต่อไป เพราะตนเองเป็นคนไร้ค่า ไม่มีประโยชน์
ต่อใครอีกแล้ว
4. เพื่อไปเกิดใหม่ มีชีวิตใหม่ด้วยความหวังว่าจะดีกว่าเดิม
5. เป็นการแก้แค้น โดยเชื่อว่าถ้าตนตาย บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่จะเกิดความรู้สึก
เสียใจและเป็นทุกข์ใจกับการสูญเสีย

6. เป็นการได้ไปอยู่ร่วมกันใหม่ในชาติหน้า (reunification) กับบุคคลอันเป็นที่รักซึ่งได้เสียชีวิตก่อนหน้านี้หรือพร้อม ๆ กัน

7. เป็นการกระทำของผู้ป่วยโรคจิต เช่น ได้ยินเสียงบอกให้ฆ่าตัวตาย หรือผู้ป่วยได้รับพิษจากยาด้วยความหลงผิดคิดว่าตนเป็นได้ ก้าวออกมาจากหน้าต่างและตกลงมาจากตึกถึงแก่ความตาย

นอกจากนั้น ธนู ชาติธนานนท์ (2520 : 72 - 73) กล่าวว่า สาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรมโดยทั่วไป แล้วเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ความวิกลจริต และจะฆ่าตัวเองตามอาการประสาทหลอน
2. ความต้องการประชดหรือประท้วงผู้อื่น โดยเชื่อว่าเมื่อตนเองตายไปแล้ว คนที่อยู่ข้างหลังจะต้องเศร้าเสียใจหรือสำนึกในคุณค่าของตัวเองขึ้นมา
3. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น ประวัติการฆ่าตัวตายของคนในครอบครัว ข่าวการฆ่าตัวตายที่เห็นจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นต้น
4. ความเชื่อว่า ความตายจะทำให้เขาพ้นทุกข์ทรมาน เช่น ผู้สูงอายุที่ช่วยตัวเองไม่ได้ คนป่วยเรื้อรัง เป็นต้น
5. ความอ่อนแอของการทำงานของสมองจากการขาดการพักผ่อน จากผลของยาบางชนิด เช่น ยาคลายประสาท สุรา ยาเสพติดอื่น ๆ เป็นต้น

ส่วนศรี เกศมณี (2521 : 61) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดอัตวินิบาตกรรม มี 3 ด้านดังนี้

1. สาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Socio-environmental factors)
2. สาเหตุที่เกิดจากทางชีววิทยา (Biological factors)
3. สาเหตุที่เกิดจากจิตใจ (Psychological factors)

นอกจากนี้ มณีรัตน์ เฟื่องวุฒิราญ (2528 : 27) กล่าวถึงสาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรม มีดังนี้

1. ความเชื่อทางศาสนา ประเพณีนิยม เช่น ฮาราคิริ
2. เพื่อหลุดพ้นความทุกข์ ความทรมาน เคราะห์กรรม เพราะเจ็บป่วยเนื่องจาก
ทางกาย

3. รู้สึกตนเองไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ ไม่สมควรอยู่ต่อไป
4. เพื่อไปเกิดใหม่ หวังมีชีวิตใหม่ที่ดีกว่าเดิม
5. เป็นการแก้แค้น โดยเชื่อว่าถ้าคนตาย บุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่จะเกิดความ
รู้สึกเสียใจ และเป็นทุกข์ทรมานใจกับการสูญเสีย
6. เป็นการอยู่กับบุคคลที่เป็นที่รักของตน ที่เสียชีวิตไปก่อนหน้านี้
7. เป็นการกระทำของคนเป็นโรคจิต มีเสียงบอกให้ฆ่าตัวตาย หรือจากพิษของ
ยาด้วยความหลงผิดจึงฆ่าตัวตาย

8. ฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา เพราะไม่สามารถแก้ไขได้
9. ฆ่าตัวตายเพื่อลงโทษตัวเอง

นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีอยู่หลายทฤษฎี ที่กล่าวถึงสาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรม
ทฤษฎีต่าง ๆ มีดังนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory) Freud ได้ให้ทัศนะของ
การกระทำอัตวินิบาตกรรมไว้สองประการ ดังนี้

1.1 คนที่จะฆ่าตัวตายมักเป็นคนที่ต้องสูญเสียบุคคลที่ตนเองรัก และแค้น
มากในเวลาเดียวกัน เป็นความรู้สึกแบบสองฝักสองฝ่าย ความแค้นแค้นก่อให้เกิดความคิด
ก้าวร้าวที่จะทำร้าย แต่ขณะเดียวกันความรักที่มีอยู่จะบิดเบือนความก้าวร้าวให้มุ่งเข้าหาตนเอง
(Introjection) กลับกลายเป็นการลงโทษตนเอง คิดว่าตนเองไม่ดี สมควรได้รับการ
ลงโทษ ถ้าความคิดดังกล่าวนี้รุนแรงถึงขนาด ก็อาจจะทำให้บุคคลนั้น ๆ ฆ่าตัวตายได้

1.2 คนที่ฆ่าตัวตายก็เพราะสัญชาตญาณการทำลาย (Death instinct)
หรือที่เรียก Thanatos เกิดพลิกกลับมาทำลายชีวิตตนเอง

2. ทฤษฎี Meninger เชื่อว่าคนที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมมักมีสาเหตุดังนี้

2.1 ความต้องการฆ่า (The wish to kill) เป็นแรงกระตุ้นที่จับมาจากความก้าวร้าวโดยที่บุคคลกระทำตนเป็นสิ่งที่ภายนอกซึ่งเขาปรารถนาจะฆ่า และแรงกระตุ้นที่จับออกมาเช่นนั้นทำให้เกิดความต้องการที่จะฆ่าตนเอง

2.2 ความต้องการถูกฆ่า (The wish to be kill) เป็นการยอมจำนนต่อความเจ็บปวดทรมานไปจนถึงที่สุด คือ ความตาย ทั้งนี้เพราะความเจ็บปวดที่ได้รับเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุข เกิดจากสาเหตุจากความก้าวร้าวที่ทำงานในระดับจิตไร้สำนึก และความสำนึกผิดการที่ตนได้รับความเจ็บปวดไปจนถึงความตาย ทำให้จิตไร้สำนึกได้รับความพอใจ

2.3 ความต้องการตาย (The wish to be die) สาเหตุข้อนี้มีสมมติฐานว่าผู้ที่ฆ่าตัวตายต้องการที่จะเปลี่ยนจิตใจเสียใหม่ โดยมีความเข้าใจว่าความตายเป็นการหนีไปเสียเพื่อจะได้กลับมาใหม่ และความแตกต่างระหว่างจิตสำนึก และจิตไร้สำนึกในความต้องการตาย และไม่ต้องการตาย เป็นผลให้เกิดความขัดแย้ง (Conflict) อันนำไปสู่การฆ่าตัวตาย

3. ทฤษฎีจิตพลวัต (Psychodynamics) มักมีประวัติเกี่ยวกับการสูญเสีย (Losses) ซึ่งมีดังต่อไปนี้

3.1 การสูญเสียคนรักหรือของรัก อวัยวะบางส่วนถูกตัดออกไป สุขภาพเสื่อมทรามเป็นโรคเรื้อรัง และไม่มีทางรักษาให้หาย พวกถูก ๆ แยกออกไปอยู่ต่างหากเมื่อโรคแล้ว (Emptynest syndrome)

3.2 การสูญเสียสถานะทางสังคม เป็นการเสียชื่อหรือเกียรติยศ ก่อให้เกิดความอับอายขายหน้า

3.3 การสูญเสียทรัพย์สินหรือเงินทอง

4. ทฤษฎีชเนดแมน และฟาร์เบอร์ (Shneidman and Farberow. 1963) เชื่อว่าคนที่กระทำอัตวินิบาตกรรมเกิดจากแรงขับ (Motive) ที่ซับซ้อน ซึ่งแยกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

4.1 ภาวะอัตวินิบาตกรรมเพราะความเชื่อที่ว่า จะได้ไปเริ่มชีวิตใหม่ที่ดีกว่า เช่น เชื่อว่าชาติหน้ามีจริง ถ้าตายไปแล้วคงจะได้พบคนรักที่จากไป หรือถ้าตายไปแล้วจะได้ขึ้นสวรรค์ หรือถ้าตายไปแล้วจะได้เป็นผู้ที่มีเกียรติ เช่น การทำฮาราคีรี (Hara-kiri) ของชาวญี่ปุ่น

4.2 ภาวะอัตวินิบาตกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงความทุกข์ทรมาน ความเจ็บปวดได้แก่ ผู้ป่วยที่ไม่มีทางรักษาให้หายได้ หรือคนชราที่มองไม่เห็นคุณค่าของชีวิตที่อยู่อยู่อีกต่อไป

4.3 ภาวะอัตวินิบาตกรรมเพราะอาการกำเริบทางโรคจิต ซึ่งเกิดจากอาการทางประสาทหลอน หรือหลงผิดได้ยินเสียงชักชวนให้ฆ่าตัวตาย

4.4 ภาวะอัตวินิบาตกรรมเพื่อประชด แก้นั่นคนที่ตนรัก เป็นความต้องการที่จะให้คนที่ตนทั้งรักทั้งแค้นได้สำนึกผิด และคร่ำครวญคิดถึงคนที่ต้องตายจากไป

5. ทฤษฎีสังคม (Sociologic theories) ทฤษฎีสังคมวิทยาชี้ให้เห็นว่าการภาวะอัตวินิบาตกรรมนั้นเกิดเมื่อคนเราไม่สามารถควบคุมตนเองได้ บุคคลที่ได้เสนอแนะแนวคิดในเรื่องนี้ ได้แก่ เดอร์เคม (E'mile Dur Kheim. 1987) เป็นนักสังคมศาสตร์ชาวฝรั่งเศส เชื่อเรื่องความสัมพันธ์และความเข้ากันได้ดีกับสังคม (Social integration) ว่าเป็นปัจจัยสำคัญและได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการภาวะอัตวินิบาตกรรมดังนี้

5.1 Egoistic suicide หมายถึงอัตวินิบาตกรรมที่เกิดเนื่องจากการขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปถึงจุดหมายของตนได้ จึงใช้ชีวิตการอัตวินิบาตกรรมเป็นทางออกเมื่อมีปัญหา เช่น การฆ่าตัวตายของคนที่มีความรู้สึกรุนแรงที่เกี่ยวกับการที่ตนเองเป็นที่รังเกียจของสังคม ไม่อาจจะเข้าหน้าคบหากับใครได้อีกต่อไป ก็เลยหนีสังคมไปโดยการฆ่าตัวตาย ในสังคมชาวชนบทที่มีความเข้าใจกันได้ดีกับสังคมมากกว่าสังคมในเมือง ดังนั้นจึงมีการฆ่าตัวตายน้อยกว่า

5.2 Altruistic suicide หมายถึงอัตวินิบาตกรรมที่เกิดเนื่องจากการมีความสัมพันธ์กับส่วนรวมมากเกินไป เป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นลักษณะของการทำลายชีวิตเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ไม่ใช้เพื่อตนเอง พลังงานที่ใช้ทำลายตนเองนั้นเกิดจากอารมณ์ที่

รุนแรง มีเหตุผล และความตั้งใจจริง การกระทำเป็นไปโดยจิตใต้สำนึกของตนเพื่อหน้าที่
 การงาน วินัย เช่น นักบินหน่วย Kamikaze ของชาวญี่ปุ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือ
 พระเวียดนามเผาตัวเองในปลาย ค.ศ. 1960 และต้น ค.ศ. 1970 โดยการวางน้ำมัน
 เชื้อเพลิงบนเสื้อผ้าตนเองแล้วจุดไฟเผาตัวเองตายในสมัยสงครามเวียดนาม

5.3 Anomic suicide หมายถึงอัตวินิบาตกรรมที่เกิดจากการที่ไม่
 สามารถทนต่อสภาพที่ต้องสูญเสียสถานะในสังคม เกิดความขัดแย้งทางอารมณ์อย่างรุนแรง
 เช่น เศรษฐีผู้มีฐานะร่ำรวยมาก สัมผัสความทุกข์ทรมานตัวเองต้องตกต่ำทางการเงิน อาจ
 ท้อแท้ฆ่าตัวตายได้ มีอยู่เป็นประจักษ์ที่นักเลงการพนันฆ่าตัวตายเนื่องจากแพ้การพนันจนหมด
 เนื้อหมดตัว หรือในผู้ที่ตกงานอย่างกะทันหัน

5.4 Fatalistic suicide หมายถึงอัตวินิบาตกรรมที่ตรงกันข้ามกับ
 Anomic type เป็นอัตวินิบาตกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อถูกบังคับและอยู่ในกฎเกณฑ์อย่างมาก เช่น
 การฆ่าตัวตายของทาส

6. การเลียนแบบ การเลียนแบบก็เป็นสาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งในการฆ่าตัวตาย
 อาจจะเป็นทางด้านข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และการฆ่าตัวตายของญาติพี่น้อง
 หรือปีศาจมารดา

นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาอัตวินิบาตกรรมในลักษณะของระบาดวิทยา พบว่า การกระทำ
 อัตวินิบาตกรรมจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์กันและกันของปัจจัย 3 ประการดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล (Host)
2. ปัจจัยด้านตัวกระทำ (Agent)
3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

1. ปัจจัยด้านบุคคล (Host) มีดังนี้

1.1 ด้านร่างกาย ผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะกระทำอัตวินิบาตกรรม
 นั้นส่วนมากมักเป็นบุคคลที่มีสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์รอบ มีความพิการ บุคคลประเภทนี้มักจะ
 เกิดความท้อแท้ใจหมดอาลัยในชีวิต มองไม่เห็นคุณค่าของชีวิต รู้สึกไร้ค่าคิดว่าตนเองเป็นภาระ

ของบุคคลรอบข้าง นอกจากเรื่องความพิการแล้ว การเป็นโรคร้ายแรงไม่มีทางรักษาให้หายได้หรือยากแก่การรักษา เช่น โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน โรคหอบหืด โรคลมชัก หรือโรคที่ทำให้เกิดความพิการ เสียโฉม หรือสูญเสียสมรรถภาพทางเพศ สิ่งเหล่านี้ทำให้ Host อ่อนแอลง เกิดความท้อแท้ไม่อยากจะใช้ชีวิตต่อไป จนอาจคิดกระทำความผิดวินาศกรรมได้

1.2 ด้านจิตใจ ส่วนใหญ่แล้วสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดวินาศกรรมได้แก่ ความผิดปกติทางด้านร่างกาย บัญหภายในบ้าน บัญหาชีวิตสมรส บัญหาเศรษฐกิจ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับคนทั่วไปในสังคมได้ คนส่วนใหญ่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เลือกวิธีการทำลายตนเองเพื่อหนีปัญหา ซึ่งจะเห็นว่าปัญหาเหล่านั้นไม่ใช่สาเหตุสำคัญของอัตวินิบาตกรรม แต่เป็นสาเหตุกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอยู่ก่อนแล้ว สิ่งที่แอบแฝงอยู่ในตัวบุคคลนั้นคือ ความผิดปกติด้านจิตใจและอารมณ์

2. ปัจจัยด้านตัวกระทำ (Agent) มีดังนี้

2.1 แอลกอฮอล์ (Alcohol) สุรามีบทบาทในการก่อให้เกิดความแปรปรวนทางจิตใจ ทำให้เกิดอาการประสาทหลอน เพ้อคลั่ง จนอาจทำให้เกิดการทำร้ายตนเองได้

2.2 สารพิษและยา (Toxic agent and Drug) เช่น ยาม้าแมลง ยาเบื่อหนู ยาม้าหนู มอร์ฟิน ตะกั่ว กัญชา แอมเฟตามีน ยาเสพติด ยานอนหลับ ยากล่อมประสาท เป็นต้น

2.3 อาวุธต่าง ๆ ได้แก่ มีด ปืน เชือก เป็นต้น อุปกรณ์ที่ใช้ในการพยายามกระทำความผิดวินิบาตกรรมเหล่านี้ยังขึ้นอยู่กับเครื่องมือและความสามารถในการใช้อาวุธของแต่ละคนด้วย

2.4 โรคทางกายและทางจิต โรคบางอย่าง เช่น โรคจิตจากพิษสุรา ซิฟิลิส ขั้นสมอง โรคจิตเนื่องจากยา การเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรง เรื้อรัง หรือการเจ็บป่วยทางร่างกายแบบเฉียบพลัน อาจก่อให้เกิดภาวะเพ้อคลั่ง กระตุ้นให้เกิดอาการของโรคประสาทหรือความแปรปรวนทางอารมณ์ซึ่งนำไปสู่การกระทำความผิดวินิบาตกรรม

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) เป็นปัญหาต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของผู้ป่วยนับตั้งแต่ภายในครอบครัวไปจนถึงสังคมรอบข้าง มีดังนี้

3.1 ครอบครัว ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานที่เล็กที่สุดของสังคม มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพของบุคคล ถ้าครอบครัวมีสภาพไม่ปกติสุข มีความไม่เป็นระเบียบในครอบครัว เช่น ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกกันอยู่ ละทิ้ง เลิกร้าง ครอบครัวอยู่อย่างไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลทางจิตใจ ไม่มีความผูกพันรักใคร่กัน มีภาวะวิกฤตเกิดขึ้นในครอบครัว เช่น หัวหน้าครอบครัวประสบอุบัติเหตุ ต้องโทษจำคุกหรือล้มละลาย ครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น มองโลกในแง่ร้าย เศร้าหมอง อาจทำให้มีบุคลิกภาพแบบ Dependent ซึ่งต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ เมื่อเกิดความสูญเสียผิดหวังจะเกิดความรู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรง โศกเศร้า เสียใจมากและนานกว่าคนธรรมดา (เป็นลักษณะของผู้ป่วยด้วยโรคประสาทซึมเศร้า) ซึ่งอาจชักนำกลไกการป้องกันตัวเองชนิด Introjection โดยรับเอาความรู้สึกที่ไม่ดีเข้ามาไว้ในตนเอง ความรู้สึกไร้ค่าและอารมณ์เศร้าจะเพิ่มมากขึ้น เป็นเหตุให้คิดอยากตาย และพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม

การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัวก็มีผลต่อการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของเด็กเช่นกัน เช่น แม่ซึ่งรักลูกมากเกินไป ปกป้องลูกมากเกินไป ห่วงแทนลูกคอยดูแลช่วยเหลือควบคุมทุกสิ่งทุกอย่าง จะมีผลทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา (Dependent)

3.2 สภาพทางสังคม ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากมาย มีผลทำให้คนในสังคมต้องต่อสู้ดิ้นรน แกร่งแย่งแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของตนและครอบครัว คนชนบทที่มีการอพยพเข้าไปในเมืองหลวง ทำให้เกิดแหล่งเสื่อมโทรมและปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมาก เช่น การว่างงาน ค่าครองชีพ ความยากจน สถานบริการทางสุขภาพอนามัยหรือทางการศึกษาไม่เพียงพอ อาจก่ออาชญากรรมได้ง่าย

นอกจากนั้นในสังคมที่มีความวุ่นวายมาก ๆ หรือมีความไม่เป็นระเบียบในสังคมย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคคลที่อยู่ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตใจและอารมณ์ของคนในสังคมย่อมมีการแปรปรวนจากแรงกดดันรอบด้าน พบว่า ความเจริญของบ้านเมืองมีขึ้นมากเท่าใด คนในสังคมก็จะมีโอกาสป่วยด้วยโรคจิตและโรคประสาทมากขึ้นเท่านั้น ภาวะความตึงเครียด ความวิตกกังวลและวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต หากส่งผลกระทบกระเทือนต่อชีวิตเพียงเล็กน้อย ก็สามารถจะอดทนแล้ก็แก้ไขได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่หรือภาวะวิกฤตเกินกว่าบุคคลนั้นจะสามารถแก้ไขได้หรือปรับตัวได้ ก็อาจนำไปสู่การกระทำอัตวินิบาตกรรม

3.3 สภาพทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลทำให้เกิดภาวะวิกฤตในการดำรงชีวิตของคนในสังคม ซึ่งได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การว่างงาน ภาวะเงินฝืดเงินเฟ้อ เป็นต้น

3.4 สภาพดินฟ้าอากาศ ยังไม่มีการศึกษาที่ยืนยันแน่นอน แต่มีผู้ให้ความสนใจเช่นกัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า สาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรม ประกอบด้วยสาเหตุใหญ่ ๆ 2 สาเหตุ ดังนี้

1. สาเหตุด้านบุคคล
2. สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม

1. สาเหตุด้านบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประการดังนี้

1.1 สาเหตุด้านร่างกาย เป็นความผิดปกติของร่างกาย ได้แก่ มีการเจ็บป่วยร้ายแรง เช่น เป็นโรคมะเร็ง โรคเรื้อรังรักษาไม่หาย เช่น เบาหวาน หรือโรคที่ทำให้เกิดความพิการเสียโฉม หรือเสียความสามารถทางเพศ เช่น อัมพาต ความพิการของแขน ขา และใบหน้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคคลเกิดความท้อแท้ใจ หมกมุ่นในชีวิต มองไม่เห็นคุณค่าของชีวิต รู้สึกว่าตนเองไร้ค่า ต้องเป็นภาระของบุคคลรอบข้าง ดังนั้นจึงอาจคิดกระทำอัตวินิบาตกรรมได้

1.2 สาเหตุด้านจิตใจ เป็นความผิดปกติของจิตใจ ได้แก่ ความผิดปกติทางบุคลิกภาพ หรือมีความเจ็บป่วยทางจิต เช่น โรคประสาทแบบซึมเศร้า การติดยาเสพติด โรคจิตชนิดต่าง ๆ เป็นต้น สาเหตุทางด้านจิตใจนี้ มักเป็นเหตุกระตุ้นให้บุคคลมีการกระทำอัตวินิบาตกรรม

2. สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของบุคคล มีดังนี้

2.1 สภาพครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวที่ไม่มีความผูกพันรักใคร่กัน ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกต้อง บิดามารดามีปัญหาทางจิตประสาท เป็นต้น

2.2 สภาพสังคม ได้แก่ สังคมที่มีความวุ่นวายมาก ๆ หรือสังคมที่แปลกใหม่ต่อบุคคลนั้น เช่น สถาบันการศึกษา สภาพสังคมเช่นนี้จะก่อให้เกิดความวิตกกังวล ภาวะตึงเครียด หรือภาวะวิกฤตที่บุคคลนั้นไม่สามารถจะปรับตัวได้

2.3 ประเภทของอัตวินิบาตกรรม

มีผู้แบ่งประเภทของอัตวินิบาตกรรมไว้หลาย ๆ ประเภทดังนี้

ฟาร์บีรอฟ (Farberow. 1979 : 15 - 16) ได้แบ่งประเภทของอัตวินิบาตกรรม วนแง่ของเจตนา ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การทำลายตนเองโดยตรง (Direct self destructive behavior) ได้แก่ การมีพฤติกรรมที่ทำร้ายตนเองอย่างเห็นได้ชัด

2. การทำลายตนเองทางอ้อม (Indirect self destructive behavior) ได้แก่ การเจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ เช่น เบาหวาน หัวใจโรคไต ความดันโลหิตสูง โรคอ้วน ซึ่งไม่พยายามจะคลี่คลายรักษาภาวะการเจ็บป่วย หรือไม่ให้ความร่วมมือกับการรักษาโรคเหล่านั้น นอกจากนี้ได้แก่ การติดยาเสพติด การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การจงใจขับรถเร็ว การเป็นอาชญากร การเป็นโสเภณี แม้แต่การเล่นกีฬาที่เสี่ยงภัยต่าง ๆ เช่น การแข่งรถ การบินเขา ฯลฯ ซึ่งการทำลายตนเองทางอ้อมนี้ ฟาร์บีรอฟ ถือว่าเป็นปัญหาที่น่าสนใจมากกว่าการทำลายตนเองโดยตรง

นอกจากนั้น เคมเมอร์ และคนอื่น ๆ (Kramer and others. 1982 : 185-187) ทำการรวบรวมและแบ่งประเภทของอัตวินิบาตกรรมออกกว้าง ๆ ดังนี้

1. Intentional suicide เป็นการอัตวินิบาตกรรมอย่างตั้งใจจริง เป็นการฆ่าตัวเองในขณะที่มีสติสัมปชัญญะดี
2. Psychotic suicide เป็นการกระทำใด ๆ ที่ไม่ถึงแก่ความตาย เช่น การตัดอวัยวะส่วนที่ไม่ได้ออกจากร่างกาย
3. Automatization suicide เป็นอัตวินิบาตกรรมที่กระทำขณะปราศจากความรู้สึก เช่น ผู้ที่กินยานอนหลับ (Barbiturate) แล้วกระทำสิ่งใด ๆ โดยไม่มีสติที่จะคำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
4. Chronic suicide เป็นพวกที่อยู่โดยการฆ่าตัวเองมาเป็นระยะเวลา นาน เช่น พวกที่ใช้สารต่าง ๆ ในทางที่ผิด ดื่มสุราเรื้อรังทั้ง ๆ ที่เป็นโรคตับ
5. Manipulation suicide เป็นที่พยายามกระทำวิธีต่าง ๆ เพื่อแสดง ความตั้งใจจริงในการเตือน หรือขอร้องความช่วยเหลือ ตัวอย่างเช่น การที่กรีดข้อมือตัวเอง
6. Accidental suicide เป็นการพยายามกระทำสิ่งใด ๆ แล้วมีผลตรงกันข้ามและถึงแก่ความตายไปในที่สุด เช่น การที่บุคคลต้องการได้รับความช่วยเหลือ แต่คู่สมรส กลับมาช้ากว่าปกติ และไม่สามารถช่วยชีวิตได้ บุคคลเหล่านี้คาดคิดในการวางแผนความช่วยเหลือ
7. Neglect suicide เป็นอัตวินิบาตกรรมเนื่องจากการละเลยเอาใจใส่ สุขภาพตัวเอง เช่น คนที่ป่วยด้วยโรคหัวใจแล้วไม่เอาใจใส่ต่อคำแนะนำของแพทย์ ทำให้ถึงแก่ความตายไปในที่สุด
8. Probability suicide เป็นพวกที่ดำรงชีวิตด้วยการเสี่ยงโชค เช่น นักขับแข่งรถ
9. Self-destruction suicide เป็นพวกที่ชอบฆ่าตัวเอง เช่น พวกที่ชอบอยู่ในที่ที่มีความร้อนมากเกินไป หรือผู้ที่สูบบุหรี่จัด

10. Suicidal threats เป็นพวกที่ชอบพูดว่าจะฆ่าตัวตาย เป็นบุคคลที่พูดถึงการฆ่าตัวตาย แต่ไม่เคยมีความตั้งใจที่จะกระทำ

11. Suicidal thinking เป็นพวกที่คิดถึงการฆ่าตัวตายบ่อย ๆ แต่ไม่เคยพูดถึงหรือกระทำจริง ๆ

12. Test suicide เป็นผู้ที่ทำแบบทดสอบแล้วมีปฏิกิริยาในการทดสอบ เช่น MMPI ซึ่งเป็นแบบทดสอบอันหนึ่งในการวัดแนวโน้มของการฆ่าตัวตาย

จากเอกสารดังกล่าว สรุปว่า การกระทำอัตวินิบาตกรรม มี 3 ประเภทดังนี้

1. อัตวินิบาตกรรมสำเร็จ (Committed suicide หรือ Completed suicide) เป็นผู้ที่ตั้งใจฆ่าตัวตายจริง ๆ และกระทำได้สำเร็จ

2. พยายามอัตวินิบาตกรรม (Attempted suicide) เป็นผู้ที่พยายามฆ่าตัวตาย แต่ไม่ประสบผลสำเร็จในการกระทำ คนเหล่านี้มักคิดว่าไม่มีทางแก้ไขปัญหาด้วยวิธีอื่น นอกจากตายจึงจะพ้นทุกข์ มักเห็นว่าชีวิตว่างเปล่าไร้ที่พึ่ง ไร้ค่า ไร้ความหมาย

3. อัตวินิบาตกรรมแบบประหลาด (Suicide gesture หรือ Suicide idea) พวกนี้ในส่วนลึกของจิตใจ ไม่อยากตายแต่ที่กระทำลงไปเพื่อเป็นการประท้วง หรือเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น ต้องการให้คนอื่นหันมาสนใจและดูแลตนมากขึ้น ดังที่ Maslow กล่าวว่า คนพวกนี้ฆ่าตัวตายเพื่อต้องการได้ "รางวัลแห่งชีวิต" มักเป็นพวกที่มีจิตใจหวนไหว เจ้าอารมณ์

2.4 ลักษณะสำคัญที่บอกว่าบุคคลมีแนวโน้มจะกระทำอัตวินิบาตกรรม

สุวัทนา อารีพรรค (2524 : 530 - 532) ได้กล่าวถึงลักษณะที่บ่งชี้ให้ทราบว่าบุคคลมีแนวโน้มจะกระทำอัตวินิบาตกรรมสูง มีดังนี้

1. มีอารมณ์เศร้า โดยเฉพาะถ้ามีอาการทางกายร่วมด้วย เช่น เบื่ออาหาร น้ำหนักลด ขาดแรงกระตุ้น นอนหลับยาก และการเคลื่อนไหวช้าลง
2. การนอนไม่หลับอย่างรุนแรง
3. ความกังวลเกี่ยวกับอาการทางกาย (Hypochondriasis)

4. ความส่อแหลมที่จะเกิดอุบัติเหตุบ่อย ๆ คนที่เกิดอุบัติเหตุบ่อย ๆ อาจเนื่องจากจิตไร้สำนึกต้องการจะฆ่าตัวตาย
5. การขาดเป้าหมายในอนาคต แสดงว่าขาดความหวังในชีวิต
6. มีอาการประสาทหลอนที่ออกคำสั่ง เช่น เป็นเสียงสั่งให้ฆ่าตนเองหรือเป็นเสียงเรียกให้ไปอยู่ด้วยในโลกอื่นซึ่งสุขสบายกว่า
7. โรคจิตเภท ทั้งที่มีอาการเริ่มแรกหรืออาการชัดเจน มักจะมีความเสี่ยงสูงต่อการฆ่าตัวตายทั้งคู่ เนื่องจากผู้ป่วยมีความคิดที่ผันแปรไปจากความเป็นจริง การรับรู้ความรู้สึกผิดไป ได้แก่ มีประสาทหลอน และการแปลภาพผิด ตลอดจนการตัดสินใจเสีย เพราะฉะนั้นถ้ามีความคิดอยากฆ่าตัวตายก็อาจจะกระทำโดยวิธีรุนแรง
- ในบางรายอาจไม่แสดงความคิดจะฆ่าตัวตายให้ผู้อื่นทราบเลย อยู่ ๆ ก็กระทำเนื่องจากความหลงผิด หรืออาการทางจิตอย่างอื่น
8. ปัญหาทางเพศ คนที่มีความวิตกกังวลทางเพศ เช่น รักร่วมเพศ มักจะมีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง โดยเฉพาะถ้าเศร้า อายุมาก หรือติดสุรา
9. การติดสุราและยาเสพติดอาจเป็นลักษณะหนึ่งของการพยายามฆ่าตัวตาย ยิ่งกว่านั้นสุราและยาเสพติดบางชนิดยังเป็นตัวกระตุ้นให้ทำร้ายตนเองและผู้อื่นได้
10. มีประวัติการสูญเสียในระยะเวลาใกล้เคียงกัน อาจเป็นการสูญเสียบุคคลหรือของที่รัก โดยการจากกัน ตาย หรือสูญหายในระยะเวลาใกล้ ๆ นั้น หรือครบรอบปีของการสูญเสีย
11. มีการฆ่าตัดหรือคลอดบุตรใหม่ ๆ หลังฆ่าตัดและหลังคลอดผู้ป่วยบางรายจะมีอารมณ์เศร้ามากโดยอธิบายสาเหตุไม่ได้ และบางรายมีความคิดอยากตาย
12. โรคทางกายโดยเฉพาะโรคที่รักษาไม่หาย โรคที่ทำให้ทุกข์ทรมาน และโรคทำให้พิการ มักจะทำให้เกิดความเศร้าและเบื่อหน่ายชีวิต โดยเฉพาะถ้าคน ๆ นั้นเคยเป็นคนแข็งแรงและช่วยตัวเองอยู่เสมอ
13. การตกงานหรือปัญหาการเงิน ก็ทำให้ท้อแท้ สิ้นหวัง และเบื่อหน่ายชีวิต

14. การอยู่ลัพัง จะเป็นการอยู่ลัพังเพราะขาดคู่ หรือเคยมีคู่แต่แยก หย่า หรือตายจากกัน ทำให้เกิดความว้าเหวและความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่าได้บ่อย และมากกว่า คนมีเพื่อน

15. เคยกระทํามาก่อน ร้อยละ 50-80 ของคนที่พยายามฆ่าตัวตายมีประวัติเคย กระทํามาก่อน ในรายที่มีประวัติเคยพยายามบ่อย ๆ หรือเคยพยายามในระยะเวลายาวนานก็ มักมีความเสี่ยงสูงที่จะทำอีก

16. ความรุนแรงของการกระทำ รายที่กระทำจนเกิดอาการรุนแรงย่อมแสดงว่า น่าจะมีความตั้งใจจริงที่จะตาย รายที่เลือกวิธีรุนแรงและน่าหวาดเสียว เช่น การยิง การ แทะ การแขวนคอ การกระโดดจากที่สูง หรือการเผาตนเองก็ย่อมแสดงว่ามีความตั้งใจที่จะ ตายมากกว่าคนที่เลือกวิธีกินยา

17. การยกทรัพย์สินส่วนตัวให้คนอื่น โดยเฉพาะของที่ตนรักและทนุถนอม หรือ การเขียนพินัยกรรมมอบทรัพย์สินสมบัติ แสดงว่ามีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะตาย

18. การไม่ได้อะไรจากความพยายามฆ่าตัวตาย น่าจะนึกถึงว่าเขาไม่ได้ทำเพื่อหวังผลจากผู้อื่น นอกจากต้องการตายจริง ๆ

19. รายที่มีประวัติบุคคลในครอบครัวเคยพยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตายสำเร็จ สมภพ เรื่องตระกูล (2524 : 183 - 184) กล่าวว่า บุคคลที่มีแนวโน้มกระทำ อัตวินาตกรรมสูง มีลักษณะดังนี้

1. เคยมีประวัติพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน พบว่า 1 ใน 3 ของผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน การกระทำครั้งที่ 2 มักเกิดภายในเวลา 90 วัน หลังจากครั้งแรก ผู้ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อนมีโอกาสจะทำได้สำเร็จมากกว่าผู้ที่ยังไม่เคยทำเลย

2. เกี่ยวกับการงานและอาชีพ พบว่าผู้ที่ตกงานหรือทำงานไร้แรงงานมีอัตราการ ฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้ที่มีงานทำและเป็นงานฝีมือ อาชีพที่พบมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงในต่างประเทศ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตำรวจ นักดนตรี ทันตแพทย์ พนักงานทําระกันชีวิต แพทย์ และทนายความ สำหรับบ้านเรายังไม่มีสถิติที่แน่นอน แต่ที่พบได้บ่อย มีที่ตกงานหรือทำงานชนิด ไร้แรงงาน นักศึกษา ตำรวจ ข้าราชการ และแม่บ้าน

3. สภาพสมรส ผู้ที่เป็นโสดมีโอกาสเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ป่วยหม้าย หย่า แต่งงานแต่ไม่มีบุตร และแต่งงานและมีบุตร

คนที่อยู่ตัวคนเดียวไม่มีญาติพี่น้องเลย หรือมีแต่มีความรู้สึกเหมือนว่าอยู่ตัวคนเดียว และคนที่เพิ่งสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักหรือพลาดหวังจากความรักภายในระยะเวลา 6-12 เดือน ให้ถือว่ามียุทธศาสตร์เสี่ยงจะฆ่าตัวตายสูง

4. เพศ ผู้ชายฆ่าตัวตายสำเร็จน้อยกว่าผู้หญิงประมาณ 3 : 1 โดยเฉพาะผู้ชายวัยกลางคนซึ่งมีปัญหาชีวิตขั้นวิกฤต เช่น เป็นโรคทางกายที่ร้ายแรง ประสบปัญหาทางการงาน หรือสูญเสียบุคคลที่ตนรัก ผู้ป่วยอาจจะดื่มเหล้ามากขึ้นเพราะความทุกข์ใจและปฏิเสธว่าตนไม่ได้เศร้า รายเช่นนี้มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง ส่วนผู้หญิงพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ชายประมาณ 3 : 1

5. อายุ การฆ่าตัวตายอาจพบในคนหนุ่มสาว แต่จะพบน้อยมากกว่าวัยรุ่น การเสี่ยงในผู้ชายจะเพิ่มขึ้นตามอายุจนถึงอายุ 60 ปี และจะเริ่มลดลงภายหลังจากนั้น ในผู้หญิงฆ่าตัวตายบ่อยระหว่างวัยต่อคือช่วงอายุ 45-50 ปี

6. ประวัติครอบครัว ผู้ที่มีประวัติญาติสนิทในครอบครัวฆ่าตัวตาย จะพบอัตราการฆ่าตัวตายมากกว่าครอบครัวไม่มีประวัติการฆ่าตัวตาย

7. โรคทางจิตเวช

1. ผู้ป่วยที่มีอาการซึมเศร้ารุนแรง โดยเฉพาะอารมณ์เศร้า นอนไม่หลับ หลงพล่าน ความรู้สึกผิดและลงโทษตัวเอง รู้สึกไร้ค่า ท้อแท้สิ้นหวัง จะเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง

2. โรคจิต โดยเฉพาะรายที่มีอาการดังต่อไปนี้ คือ หวาดกลัว ระแวงสงสัย มีอาการคนจะบงร้าย และประสาทหลอนบอกให้ฆ่าตัวตายหรือบอกว่าเป็นคนไร้ค่าต่อไป โรค Involutional melancholia, Schizoaffective และ Catatonia เป็นโรคที่มีอันตรายจากการฆ่าตัวตายสูง

3. ผู้ป่วยติดเหล้าหรือติดยาเสพติด มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายเพราะมีความรู้สึกในตนลดลง เมื่อมีความกดดัน (stress) เพิ่มขึ้น จะเกิดอารมณ์เศร้าได้ง่ายและรุนแรงเกิดความคิดฆ่าตัวตาย

4. ผู้หญิงที่มีอาการซึมเศร้าภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังคลอด มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

8. แสดงเจตนาว่าจะฆ่าตัวตาย อาจด้วยคำพูดหรือเขียนจดหมายลาตาย พบว่าผู้ป่วยซึ่งฆ่าตัวตายสำเร็จ แสดงเจตนาโดยแน่ชัดไว้ก่อนด้วยคำพูดและการเขียนจดหมาย

9. สุขภาพ ผู้ป่วยต่อไปนี้มีโอกาสเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง ได้แก่ เพิ่งได้รับการผ่าตัด เจ็บปวดทรมานจากโรค เป็นโรคเรื้อรังรักษาไม่หาย และ อยู่ในระยะสุดท้ายของชีวิต

นอกจากนั้น จลอง อภิรมรัตน์ (2525 : 184 - 185) กล่าวถึงสิ่งบอกเหตุในการกระทำอัตวินิบาตกรรมไว้ดังนี้

1. เคยพูดว่าอยากตาย มักมีคนเชื่อกันผิด ๆ ว่า คนที่บ่นอยากตาย จะไม่มีวันฆ่าตัวตายได้ สิ่งนี้ไม่แน่นอนยังสรุปไม่ได้ ควรระมัดระวังไว้ก่อนจะเป็นการดี

2. มีอาการของโรคจิต เคยมีประวัติการทำร้ายตนเอง อาการหวาดกลัว สงสัยหวาดวิตกอย่างไม่มีเหตุผลเป็นอาการของโรคจิต ที่อาจมีการฆ่าตัวตายได้

3. มีอาการโหม่นส ซึมเศร้าอย่างท่วมท้น ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมดังต่อไปนี้

3.1 มีความสับสนผิดต่อคนที่ตายไปแล้ว

3.2 มีความรู้สึกล้มต้อาลัย หมดหวังอย่างรุนแรง

3.3 แยกตัวเองอย่างผิดปกติ

3.4 วิตกกังวลอย่างรุนแรง

3.5 ต้องการได้รับโทษ จากที่ตนได้ทำผิด

3.6 ไม่สนใจต่ออาหาร การหลับนอนหรือกิจกรรมอื่น ๆ

4. ผู้ที่ต้องสูญเสียอวัยวะหลังผ่าตัด เช่น ตัดแขน ขา โดยตนเองไม่สมัครใจ อาจคิดฆ่าตัวตายได้ หรืออาการจิตวิปริตที่เกิดขึ้นหลังคลอดบุตร ก็อาจคิดฆ่าตัวตายได้

5. ผู้ที่ติดยาเสพติดเรื้อรัง อาจคิดฆ่าตัวตายได้ เพราะความสามารถในการควบคุมจิตใจลดน้อยลง

6. ผู้ที่ชอบบ่นว่าเป็นโรคนี้โรคนี้บ่อย ๆ ซึ่งอาจเป็นอาการของการปิดบังความ
โรคนั้นซึมเศร้าก็เลยแกล้งบอกว่าเป็นป่วยทางกาย อาจฆ่าตัวตายได้

7. จิตวิปริตเกี่ยวกับรักร่วมเพศ (Homosexuality) อาจฆ่าตัวตายได้ ถ้ามีเหตุ
ที่ต้องพรากจากคนที่รักซึ่งเป็นเพศเดียวกัน

8. ผู้ที่เคยซึมเศร้าเป็นนิจ แต่กลับมีอาการร่าเริงอย่างฉับพลันโดยไม่มีสาเหตุ
ขอให้ทราบว่าเป็นอาการคิดวิธีออกแล้วโดยการฆ่าตัวตาย ก็เลยทำให้จิตใจที่ได้พ้นภาวะ
ความซึมเศร้าไปเสียที

นอกจากนั้น สเตรฮอร์น (Strayhorn, 1982 : 483 - 487) ได้กล่าวถึงการ
ประเมินสภาพบุคคลที่มีภาวะเสี่ยงต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรมว่า แพทย์จะคำนึงถึงองค์ประกอบ
ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านโรคทางจิตเวช
2. การเคยผ่านการพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมและธรรมชาติของเขา
3. ความรู้สึกที่สิ้นหวัง
4. ผู้ให้การช่วยเหลือ
5. เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียด
6. พฤติการณ์เตรียมการ
7. ปริมาณการคาดคะเนของผู้ป่วย
8. ความตั้งใจในการตัดสินใจไม่กระทำอัตวินิบาตกรรม
9. องค์ประกอบด้านการศึกษาเรื่องประชากร

งานกรณีของเด็กที่มีแนวโน้มจะกระทำอัตวินิบาตกรรม มักจะมีอาการแสดงออกให้
ทราบล่วงหน้า ซึ่ง ธนิต รัตตะ และณัฏฐา มานะต่อ (2533 : 10) กล่าวว่า การแสดง
ออกที่สำคัญและพบบ่อย มีดังนี้

1. เด็กไม่ร่าเริง ซึม ไม่แจ่มใส มีอารมณ์เศร้า สีหน้าแสดงความทุกข์ใจ และ
มีอาการหงุดหงิดฉุนเฉียวง่าย

2. ชอบพูดถึงการตาย และการจากกัน บางรายเขียนบันทึกบ่งบอกถึงความ
เบื่อหน่าย ไม่มีใครรัก และมีความน้อยใจอยู่เสมอ

3. มีความคิดเรื่องการตาย และถ้ามีการตายเกิดขึ้นในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด
อาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กคิดฆ่าตัวตายได้

4. เด็กมีอารมณ์รุนแรงและชอบประท้วงทำอันตรายตนเองเสมอ

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะกลุ่มบุคคลที่มีแนวโน้มในการกระทำ
อัตวินิบาตกรรม มีดังนี้

1. ประสบความล้มเหลวในหน้าที่การงาน รวมทั้งหน้าที่การเป็นมารดาและ
ภรรยา

2. ในพวกที่ตั้งความหวังไว้สูง และมีความทะเยอทะยาน มีความมุ่งหวังที่จะ
ต้องทำให้ได้ตามสิ่งที่หวัง

3. ในพวกที่รู้สึกว่าคุณค่า ไร้ค่า หมดหวัง และขาดความภาคภูมิใจใน
ตนเอง มักพบในผู้ที่ตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า

4. ในสภาพของคนที่อยู่โดดเดี่ยว ถูกทอดทิ้ง

5. ในพวกที่มีบุคลิกภาพที่ไม่ยืดหยุ่น จะต้องทำหน้าที่ยหรืองานอย่างหนึ่งอย่างใด
ให้สำเร็จ และไม่มีอะไรที่เป็นที่พอใจสำหรับเขา

6. พวกที่มีประวัติว่ามีอาการทางจิตมาก่อน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตวินิบาตกรรม

3.1 งานวิจัยภายในประเทศ

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

3.1 งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับอัตวินิบาตกรรม

สุวัฒนา อารีพรค (2521 : 33 - 44) ได้ศึกษาการกระทำอัตวินิบาตกรรมของคนไทย 40 คน ในปี 2517 พบว่า ปัจจัยที่มีต่อการเสี่ยงต่ออัตวินิบาตกรรมคือ เพศหญิง อายุน้อย การศึกษาสูง ระดับเศรษฐกิจสูง คนโสด หม้ายแยกหรือหย่าร้าง คนที่มีภรรยา มากกว่า 1 คน ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์นอกสมรสมีอัตราเสี่ยงสูงกว่าคนที่มิมีชีวิตสมรสราบรื่น การกินยาหรือสารพิษเป็นที่นิยมที่สุด ซึ่งการกระทำอัตวินิบาตกรรมนี้กว่าครึ่งหนึ่ง ไม่มีอาการเตือนให้ทราบล่วงหน้า จากการศึกษานี้พบว่า มากกว่า 80% ปัญหาที่เป็นปัจจัยกระตุ้นให้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นปัญหาทั่ว ๆ ไป ของสังคมที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของ คนไข้ ความสัมพันธ์และปฏิกิริยาระหว่างบุคคลในครอบครัว กรรมพันธุ์ การเจ็บป่วยทางจิต

เรณู ปทุมมณี (2523 : 47 - 49) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะวิกฤตในชีวิตกับการประกอบอัตวินิบาตกรรม พบว่า ผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชายสองเท่า อยู่ในช่วงอายุ 10-24 ปีมากที่สุด มีอาชีพรับจ้าง การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา เป็นผู้ที่สมรสแล้วมากกว่าเป็นโสด และการกระทำอัตวินิบาตกรรมมีความสัมพันธ์กับระดับภาวะวิกฤตในชีวิตด้วย

ปิยะฉัตร เนนเลิศ (2524 : 162 -169) ศึกษาปัญหาสังคมของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับการศึกษาในภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 50 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมส่วนใหญ่เป็นโสด มีอาชีพนักเรียน นักศึกษา รายได้ค่อนข้างต่ำ เป็นบุตรคนกลาง ครอบครัวมีลักษณะแตกแยก วิธีการที่ใช้คือ กินยาตาย สาเหตุกระตุ้นส่วนใหญ่ เป็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า ความสัมพันธ์ในระหว่างคู่สมรสเป็นไปในทางไม่ราบรื่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่น ๆ เช่น ปิตามารดา ญาติ เพื่อนบ้าน เป็นไปในทางที่ไม่ดี

สุนทร ชมนันดี (2525 : 241 - 249) ศึกษาการพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายที่มารับบริการที่โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 15-25 ปี เป็นโรคมากกว่าผู้ที่สมรสแล้ว มีอาชีพเกษตรกรรมและกรรมกร ใช้วิธีการดื่มยาพิษมากที่สุด

วันเพ็ญ บุญประกอบ (2526 : 29 - 39) ได้ศึกษาและรายงานเกี่ยวกับกรณีการฆ่าตัวตายของเด็กอายุ 10-12 ปี จำนวน 14 ราย พบว่า เด็กจำนวน 7 ราย มีความคิดเกี่ยวกับการตายมาก่อน นอกจากนั้นต้องการรู้ว่าจะกระทำหรือพยายามกระทำมาก่อน เด็กทั้ง 14 รายนี้ ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีบุตรหลายคน ไม่มีความอบอุ่นในครอบครัว พ่อแม่มีอารมณ์โกรธรุนแรง หรือแม่มีอาการซึมเศร้า และเด็กส่วนใหญ่ มักจะมีอารมณ์โกรธเกลียดอะไรอย่างรุนแรงตลอดเวลา

สุชาติ พหลภาคย์ และพภาพันธุ์ วุฒิลักษณ์ (2527 : 163 - 182) ได้ศึกษาการฆ่าตัวตายในสังคมไทย จำนวน 231 ราย พบว่า ผู้ชายฆ่าตัวตายเป็น 1.8 เท่าของผู้หญิง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-34 ปี จะมีอัตราการเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง เมื่อเทียบกับคนที่ที่มีอายุระหว่าง 45-54 ปี ผู้ที่เป็นโรค หมีาย หยา หรือแต่งงานแล้วแยกกันอยู่จะมีอัตราการเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง เมื่อเทียบกับผู้ที่แต่งงานและยังอยู่ด้วยกัน ผู้มีอาการทางจิตประสาท มีโรคทางกายรุนแรง เรื้อรัง หรือทุพพลภาพ รวมไปถึงผู้ที่กำลังใช้ยานาัตโรคจิตประสาท และผู้ที่มีญาติสนิทฆ่าตัวตาย จะมีอัตราเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง เมื่อเทียบกับผู้ที่ไม่ม่มีลักษณะดังกล่าว ร้อยละ 14.7 ของผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จจะฆ่าผู้อื่นก่อนฆ่าตัวตายโดยผู้ชายจะฆ่าคู่สมรส ส่วนผู้หญิงจะฆ่าบุตรก่อน บ้านเป็นสถานที่สำคัญของการฆ่าตัวตายและผู้ชายเลือกวิธีการฆ่าตัวตายที่รวดเร็วและรุนแรงกว่าผู้หญิง

เอมอร ชินพัฒนพงศ์ (2530 : 89 - 100) ได้ศึกษาระบาดวิทยาของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมในกลุ่มอายุ 15-30 ปี ศึกษาเฉพาะผู้มารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างวันที่ 11 พฤศจิกายน 2528 - 30 กันยายน 2529 จำนวน 100 ราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมคิดเป็นอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 3 ต่อ 1 พบมากในช่วงอายุ 15-19 ปี ส่วนมากเป็นโรค

มีภูมิลาเนาในกรุงเทพฯ มีอาชีพแม่บ้าน และเป็นผู้ที่ว่างงานเป็นส่วนใหญ่ เป็นบุตรคนกลางในครอบครัว วิธีการที่ใช้มากที่สุดคือ การกินยาและสารพิษ ยาที่ใช้มากที่สุดคือ ยานอนหลับ หรือยากล่อมประสาท สาเหตุที่เป็นปัจจัยกระตุ้นคือ ปัญหาชีวิตสมรส ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพยายามกระทำตัววินาศกรรมมากที่สุด คือ การมีปัญหาชีวิตสมรส รองลงมาคือ ประวัติการฆ่าเสพติด อุบิสัยที่มีความสัมพันธ์กับการพยายามกระทำตัววินาศกรรม ได้แก่ อุบิสัยเจียบเฉย เก็บตัว เจ้าอารมณ์ น้อยใจง่าย คิดมาก หรือร้อนเร้งและชอบสนุกมาก

อาภาพรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2531 : 27) กล่าวว่า ได้มีผู้ศึกษาถึงภาวะซึมเศร้าว่า มีความสัมพันธ์กับการฆ่าตัวตาย จากการศึกษาผู้ที่ฆ่าตัวตายได้สำเร็จ จำนวน 134 คน พบว่า จำนวนร้อยละ 94 เป็นผู้ป่วยจิตเวชก่อนการฆ่าตัวตาย และในจำนวนนี้ร้อยละ 45 เป็นผู้ป่วยจิตเวชที่มีปัญหาอารมณ์ซึมเศร้า

โยธิน แสงวงศ์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการฆ่าตัวตายของคนไทยระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2523 - 31 มีนาคม 2533 โดยการเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันที่ลงข่าวการฆ่าตัวตายในช่วงวันที่ 1 มกราคม 2523 - 31 มีนาคม 2533 พบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีข่าวการฆ่าตัวตายในหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 427 ราย เป็นชาย 298 ราย หญิง 129 ราย โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 10 ปี กลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป เพศชายจะฆ่าตัวตายมากกว่าเพศหญิงถึงร้อยละ 76.5 คนโสดจะฆ่าตัวตายมากกว่าคนแต่งงานแล้ว อาชีพข้าราชการฆ่าตัวตายมากที่สุด ผู้ที่ฆ่าตัวตายอาศัยอยู่ในเมืองมากกว่าชนบท กรุงเทพฯ มีอัตราการฆ่าตัวตายมากที่สุด กลุ่มวัยรุ่นฆ่าตัวตายด้วยสาเหตุกลัวความผิดทางสังคมมากที่สุด โดยใช้วิธียิงตัวเองตาย เพศชายยิงตัวตายมากที่สุด ในขณะที่เพศหญิงจะแขวนคอตายมากที่สุด ผลการฆ่าตัวตายส่วนใหญ่จะตาย 93% และไม่ตาย 7% เนื่องจากมีคนมาเห็นและช่วยไว้ได้ทัน

องอาจ ยิ่งอาลักษณ์ (2533 : 125) ได้อ้างถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายของคนไทย โดยแพทย์หญิงนงเยาวรัตน์ ประปักษ์ขาม และ ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล ผลการศึกษาพบว่า สถิติของคนที่ยพยายามฆ่าตัวตายแต่ไม่ตายเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายประมาณ 2 เท่า ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นและเป็นโสดมากกว่าแต่งงานแล้ว

นิตยา พิริยะพงษ์พันธ์ (2534 : 2) ได้กล่าวถึงปรากฏการณ์การฆ่าตัวตายของคนไทยซึ่งสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลได้ทำการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่ฆ่าตัวตายระหว่างปี 2500-2526 และสำรวจภาวะการตายของคนไทยระหว่างปี 2527-2528 พบว่า กลุ่มวัยรุ่นช่วงอายุ 10-15 ปี จะมีการฆ่าตัวตายสูงขึ้นเรื่อย ๆ และพบว่า การฆ่าตัวตายจะสูงขึ้นอีกในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยผู้สูงอายุชายจะฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้สูงอายุหญิง แต่เพศหญิงที่มีอายุเกินกว่า 30 ปี จะมีอัตราการพยายามฆ่าตัวตายมากกว่าเพศชายวัยเดียวกันถึง 2 เท่า โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากเรื่องความรักและความสูญเสียในชีวิต รวมทั้งประสบกับวิกฤตการณ์ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มคนที่มีการศึกษา จะมีการฆ่าตัวตายสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการศึกษา ส่วนอัตราการฆ่าตัวตายของคนไทย จะเพิ่มจากปีละ 3500 คน เป็น 4500 คน ในปี 2532 และ 5000 คน ในปี 2533 โดยกลุ่มวัยรุ่นจะมีแนวโน้มฆ่าตัวตายสูงที่สุด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศจะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีแนวโน้มในการกระทำอัตวินิบาตกรรม หรือพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมมักเป็นวัยรุ่น และวัยรุ่นสาว ส่วนมากเป็นโรค หรือผู้สมรสที่มีปัญหาครอบครัว เพศหญิงมีอัตราการกระทำอัตวินิบาตกรรมมากกว่าเพศชาย สำหรับในแง่ของระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาหรือได้รับการศึกษาสูง จะมีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมมากกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อยหรือไม่ได้รับการศึกษา ส่วนวิธีการที่ใช้ในการกระทำอัตวินิบาตกรรมมักใช้วิธีกินยา หรือสารพิษ

3.2 งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอัตวินิบาตกรรม

การวิจัยเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมในต่างประเทศมีมากมาย แต่ในที่นี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิจัยที่สำคัญตั้งแต่ ค.ศ. 1974 จนถึงปัจจุบัน เพื่อจะได้ทราบแนวโน้มหรืออัตราการกระทำอัตวินิบาตกรรม รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุหรือเป็นเหตุกระตุ้นให้บุคคลมีการกระทำอัตวินิบาตกรรม ผลการวิจัยที่จะกล่าวถึงมีดังนี้

เวสแมน และคอน (Weissman and Conn. 1974 : 737 - 746) ได้ศึกษา ระบาดวิทยาของผู้ที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมในปี ค.ศ. 1960-1971 ในประเทศ ซีกโลกตะวันตก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในอัตรา 1.3 : 1 ช่วง อายุที่มีอัตราเสี่ยงสูงคือ อายุระหว่าง 20-30 ปี โดยเฉพาะช่วงอายุ 20-24 ปี และเป็น ผู้ที่มีสถานภาพสมรส เป็นโสด หรือมีการหย่าร้าง สาเหตุเกิดจากมีปัญหาคบครอง เกิดความ ขัดแย้งระหว่างตัวบุคคล ส่วนอัตราการกระทำอัตวินิบาตกรรมในเพศชาย มักพบในรายที่มี การว่างงาน วิธีการที่ใช้มากที่สุดคือ การกินสารพิษ หรือยากล่อมประสาท

อดัม เค และคนอื่น ๆ (Adam K and others. 1978 : 59 - 63) ศึกษา องค์ประกอบระหว่างบุคคลที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม จำนวน 159 ราย พบว่า เป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในอัตราส่วน 2.5 : 1 สถานภาพทางการสมรส เป็นโสด มีการ สูญเสียบิดามารดาหรือบิดามารดามีการหย่าร้างกัน วิธีการที่นิยมมากที่สุดคือ การกินยากล่อม ประสาท

โฮลลิงเจอร์ (Holinger. 1978 : 745 - 756) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการ กระทำอัตวินิบาตกรรมของวัยรุ่นในอเมริกาตั้งแต่ ค.ศ. 1961-1975 พบว่า วัยรุ่นที่มีอายุ ระหว่าง 15-25 ปี มีการกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นสาเหตุการตายเป็นอันดับที่ 3 ของวัยรุ่น โดยที่มีอัตราส่วนระหว่างเพศหญิงต่อเพศชาย 2.3 : 1 ส่วนใหญ่ใช้วิธีกินสารพิษ รองลงมา ใช้ก๊าซพิษ ผู้ชายมักใช้วิธีการที่รุนแรงมากกว่าผู้หญิง

เฟอร์ริส และคนอื่น ๆ (Feris and others. 1979 : 694 - 696) ทำการ ศึกษาเรื่องการฆ่าตัวตายของแพทย์หญิงในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ค.ศ. 1967-1972 โดยศึกษา แพทย์หญิงที่ตาย จำนวน 751 คน พบว่า เป็นการตายโดยการฆ่าตัวตาย 6.50% โดย สาเหตุการฆ่าตัวตาย ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากโรคความผิดปกติทางอารมณ์ (Affective disorders)

โอกาชา และโลเทฟ (Okasha and Lotaif. 1979 : 67 - 75) ได้ศึกษา ผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมในประเทศอียิปต์ พบว่า พบมากในกลุ่มอายุระหว่าง 15-25 ปี ส่วนมากเป็นโสด เป็นนักเรียนและนักศึกษาโดยมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยม รองลงมา

คือผู้ที่มาได้ประกอบอาชีพและแม่บ้าน วิธีการที่นิยมใช้คือ การกินยา สาเหตุใหญ่คือ มีอารมณ์ซึมเศร้า

ฮอค (Hock. 1980 : 742 - 748) ศึกษาผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลและคลินิกจิตเวชของเอกชน จำนวน 169 ราย ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเชื้อชาติจีน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในอัตราส่วน 2.5 : 1 เพศชายส่วนใหญ่เป็นโรค ส่วนเพศหญิงเป็นผู้ที่สมรสแล้ว ส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้าน รองลงมาคือผู้ที่มาได้ประกอบอาชีพ วิธีการที่นิยมใช้คือ การกินยา นอกจากนั้นยังพบว่า สาเหตุกระตุ้นในเพศชายคือ การเจ็บป่วยทางจิต รองลงมาคือ ปัญหาชีวิตสมรส

สตีเวน สเต็ค (Steven Stack. 1980 : 83 - 90) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการหย่าร้างที่มีต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งมุ่งทดสอบว่า การหย่าร้างจะมีอิทธิพลต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรมหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า การหย่าร้างมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม นอกจากนั้นปัจจัยอื่นที่เป็นเหตุกระตุ้นให้กระทำอัตวินิบาตกรรมได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ ระดับรายได้ และวัฒนธรรม

ฮอค (Hock. 1981 : 631 - 635) ได้ศึกษาการฆ่าตัวตายในสิงคโปร์ พบว่าสถิติเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในสองศตวรรษที่ผ่านมา เพศชายฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่แต่งงานแล้วจะมีอัตราการฆ่าตัวตายต่ำกว่า หม้าย และหย่า วิธีการฆ่าตัวตายจะขึ้นกับเพศและสภาพจิตใจขณะจะฆ่าตัวตาย ส่วนผู้ชายสูงอายุที่ฆ่าตัวตายจะมีสาเหตุสำคัญคือ โรคทางกายที่รุนแรงและรักษาไม่ได้ ส่วนผู้หญิงสูงอายุที่ฆ่าตัวตาย จะมีสาเหตุความขัดแย้งระหว่างบุคคล ผู้ชายเลือกวิธีการฆ่าตัวตายที่รุนแรงและรวดเร็วมากกว่าผู้หญิง

ทซอย และค็อก (Tsoi and Kok. 1982 : 299 - 305) ศึกษาพฤติกรรมการฆ่าตัวตายในสิงคโปร์ในปี ค.ศ. 1980 ผลการศึกษาพบว่า ผู้พยายามฆ่าตัวตายเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายในอัตราส่วน 2.2 : 1 พบมากที่สุดในช่วงอายุ 20-29 ปี วิธีการที่นิยมใช้มากที่สุดคือ การกินยา

ฮอตตัน และคนอื่น ๆ (Hawton and others. 1982 : 118 - 123) ศึกษาผู้ที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมโดยการกินยาเกินขนาดในกลุ่มอายุ 13-18 ปี ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล พบว่า 90% เป็นเพศหญิง สาเหตุกระตุ้น ได้แก่ ปัญหาบิดามารดา และปัญหาความรัก

รูส และคนอื่น ๆ (Roose and others. 1983 : 1159 - 1162) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้า การหลงผิด และการกระทำอัตวินิบาตกรรม พบว่า ผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าและมีอาการหลงผิดร่วมด้วย จะมีภาวะเสี่ยงต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็น 5 เท่าของผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่ไม่มีอาการหลงผิด

ฟริตแมน และคนอื่น ๆ (Friedman and others. 1983 : 1023 - 1026) ศึกษาเกี่ยวกับประวัติของผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมกระทำอัตวินิบาตกรรมที่มีภาวะกำกวมกับความซึมเศร้า พบว่า ผู้ที่มีภาวะกำกวมกับความซึมเศร้า จะพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมมากกว่าผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้า และมีบุคลิกภาพอื่น ๆ

มอร์ฟี (Murphy. 1983 : 343 - 344) ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมและการป้องกัน พบว่า ผู้ที่หย่าจะกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็น 3 เท่าของผู้ที่แต่งงานแล้วและกำลังอยู่ด้วยกัน นอกจากนั้นการกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นสาเหตุการตายที่ป้องกันได้ ซึ่งควรป้องกันด้วยการค้นหาประชากรที่มีอัตราเสี่ยงต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรมและให้การแทรกแซงโดยเร็ว

อีเฟอราเกีย (Eferakeya. 1984 : 70 - 73) ศึกษาการวิจัยและการกระทำอัตวินิบาตกรรมในเมืองปีนิน ประเทศไนจีเรีย พบว่า เป็นผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยเฉพาะช่วงอายุระหว่าง 15-19 ปี มีอัตราการกระทำอัตวินิบาตกรรมสูง โดยอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1.2 : 1 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน แม่บ้าน และผู้ว่างงาน วิธีที่นิยมมาใช้คือ การกินยาและสารพิษ ปัจจัยกระตุ้นคือ การเจ็บป่วยทางจิต และการมีความขัดแย้งกับบิดามารดา

มาร์ค (Mark. 1985 : 1061 - 1062) ศึกษาภาวะซึมเศร้าและความคิดเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Mississippi จำนวน 149 ราย พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย 11.4% มีภาวะซึมเศร้า และ 22.1% ต้องการ

ได้รับการดูแลในขณะที่มีภาวะซึมเศร้า เพศชายมีภาวะซึมเศร้า 18% เพศหญิงมีภาวะซึมเศร้า 26% และ 49% ของผู้ที่มีภาวะซึมเศร้าต้องเข้ายาลดอาการซึมเศร้า ส่วน 3.29% ในผู้ที่มีภาวะซึมเศร้านั้นเคยมีความคิดจะกระทำอัตวินิบาตกรรม

เดวิด (David. 1987 : 762) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะวิตกกังวลเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมและโรคประสาทซึมเศร้าของนักศึกษาในวิทยาลัย Richard Stockton Atate College โดยเดวิดอ้างถึงผลการศึกษาของ Irfani ในปี ค.ศ. 1978 ซึ่งพบว่า นักเรียนในอิหร่านที่เคยมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม จะมีอัตราสูงกว่าผู้ที่เป็นโรคจิตโรคประสาทและมีอาการหมกมุ่นเกี่ยวกับตนเอง ดังนั้นจึงได้ศึกษานักศึกษาจำนวน 174 ราย ที่บอกว่าเคยมีความคิดกระทำอัตวินิบาตกรรม ผลการศึกษาพบว่า แนวความคิดเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมซึ่งเกิดขึ้นในนักศึกษาในระดับวิทยาลัยนั้น มีความสัมพันธ์กับโรคจิต โรคประสาท และพวกที่หมกมุ่นเกี่ยวกับตนเอง

เฟรดแมน และคนอื่น ๆ (Friedman and others. 1987 : 1203 - 1206) ศึกษาพฤติกรรมเฉพาะเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมในโรงเรียนมัธยมตัวอย่างใน New York โดยศึกษาจากนักเรียน จำนวน 385 ราย พบว่า มากกว่า 60% ของนักเรียนเหล่านี้มีความคิดเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม และพบว่า การพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมในเด็กสูงกว่าในผู้ใหญ่ และพบว่า ผู้ที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมจะไม่บอกผู้ใดก่อนการพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม และไม่เคยมีความคิดจะปรึกษานักจิตวิทยา

โรเบิร์ต และคนอื่น ๆ (Robert and other. 1987 : 111 - 113) ศึกษาภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมสุขภาพในวัยรุ่นสาว จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 ราย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะซึมเศร้า และสุขภาพที่แตกต่างกัน มีผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมที่เป็นอยู่ และเป็นไปได้ว่าวัยรุ่นสาวกำลังยอมรับเกี่ยวกับแนวความคิดที่จะปรับปรุงสุขภาพกาย เพื่อใช้เป็นเครื่องลดระดับความซึมเศร้าและภาวะสุขภาพจิตโดยทั่วไป

อแมน (Aman. 1987 : 92 - 96) ได้ศึกษาลักษณะที่แตกต่างกันของผู้กระทำอัตวินิบาตกรรมในวัยรุ่นสาว โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 ราย ที่มารับบริการที่คลินิกจิตเวชในแผนกผู้ป่วยนอก พบว่า ไม่ปรากฏลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละราย แต่สิ่งที่

พบก็คือ ในการวินิจฉัยของแพทย์เกี่ยวกับความสามารถทางความคิดของบุคคลเหล่านี้ พบว่ามีความต้องการรูปแบบของการป้องกันตนเองภายใต้สถานการณ์ที่กดดัน วัยหนุ่มสาวที่มีความคิดกระทำอัตวินิบาตกรรมส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่ยุ่งยากในการที่จะใช้กลไกป้องกันตนเองเมื่อรู้สึกโกรธหรือเศร้า

มินนา และคนอื่น ๆ (Minna and others. 1988 : 737 - 739) ได้ศึกษาผู้ป่วยที่พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมซึ่งมีบุคลิกภาพกึ่งแปรปรวนโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 ราย ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาล มีอายุระหว่าง 18-45 ปี และแพทย์วินิจฉัยว่ามีบุคลิกภาพกึ่งแปรปรวน (DSM - III Criteria) จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความคิดบกติทางอารมณ์และใช้ยาบางชนิดมีอัตราการของการพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรมสูงกว่าผู้ป่วยด้วยโรคอื่น ๆ

ชาลส์ และคนอื่น ๆ (Charles and others. 1991 : 524 - 527) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม ความตึงเครียดและวงจรชีวิต โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 283 ราย ซึ่งมีความคิดกระทำอัตวินิบาตกรรม พบว่า ความขัดแย้ง การถูกแยกจากกัน และการไม่ได้รับการยอมรับ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความตึงเครียด และสัมพันธ์กับความคิดกระทำอัตวินิบาตกรรม โดยเฉพาะวัยหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ส่วนปัญหาเศรษฐกิจมักก่อให้เกิดความคิดจะกระทำอัตวินิบาตกรรมในบุคคลที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี โดยมีอัตราการระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย 2 : 1

แนนซี (Nancy. 1991 : 15 - 31) ได้ศึกษาเรื่องการกระทำอัตวินิบาตกรรมวัยหนุ่มสาวในโรงเรียนมัธยม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 473 ราย พบว่า 23% บอกถึงวิธีการทำร้ายตนเอง และ 6.7% บอกว่าเคยพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งแสดงว่าการทำร้ายตนเองนั้นสำคัญมาก เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการกระทำอัตวินิบาตกรรมในวัยหนุ่มสาว นอกจากนั้นการวิจัยยังพบความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ศาสนา และความช่วยเหลือจากสังคม มีผลต่อการกระทำอัตวินิบาตกรรม แต่สิ่งที่มีผลมากที่สุดคือ ครอบครัว ผู้ที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมมากที่สุด

จากงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอัตวินิบาตกรรม สรุปได้ว่า ผู้ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม หรือผู้ที่กระทำอัตวินิบาตกรรมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ระหว่าง 15-30 ปี เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สถานภาพทางการสมรสเป็นโสด หรือ แต่งงานแล้ว แต่มีปัญหาชีวิตสมรส หรือมีการหย่าร้าง นอกจากนั้นสาเหตุที่มีส่วนร่วมก็คือ ความผิดปกติทางอารมณ์ วิธีการที่ใช้มากที่สุดในการกระทำอัตวินิบาตกรรมคือ การกินยา หรือสารพิษ นอกจากนั้นสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อแนวความคิดในการกระทำอัตวินิบาตกรรม ก็คือ บุคคลในครอบครัว

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีแนวโน้มกระทำผิดวินัยตมกรรม จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีแนวโน้มกระทำผิดวินัยตมกรรม จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลในชั้นเรียน พบว่า มีนักศึกษา กลุ่มหนึ่งมีพฤติกรรมที่น่าสนใจ เช่น นั่งเหม่อลอยในขณะที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่แสดงความคิดเห็น สีหน้าเศร้า ไม่ยิ้ม บางครั้งดูเฉยเมย ท่าทางเซื่องช้า เป็นต้น
2. นำรายการพฤติกรรมที่บันทึกนั้นให้อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้ปกครองช่วยสังเกตนักศึกษาและเช็คพฤติกรรมที่สังเกตได้
3. สืบหาปัญหานักศึกษาพยาบาล โดยใช้แบบสืบหาปัญหานักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้นวัตกรรมของ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529 : 247 - 252) และนันทิกา แยมสรวล (2529 : 20 - 25)

4. รวบรวมผลที่ได้จากแบบสำรวจปัญหานักศึกษา พบว่า มีนักศึกษาจำนวน 8 คน ที่มีปัญหาเกี่ยวกับส่วนตัวและสังคม

5. ใช้แบบทดสอบ SCL-90 (Symptom checklist - 90) ทำการทดสอบ นักศึกษา จำนวน 8 คน ที่ได้มาจากการสำรวจปัญหา พบว่า มีนักศึกษา จำนวน 5 คน ที่มีคะแนน T-score ต่างไปจากคนปกติ

6. ทำการตรวจระบบประสาท นักศึกษา จำนวน 5 คน เนื่องจากการตรวจ ระบบประสาทอย่างละเอียดช่วยแยกโรคทางสมองออกจากโรคทางจิตใจ ซึ่งการตรวจ ดังกล่าว มีดังนี้

6.1 ลักษณะทั่วไป (General appearance) ได้แก่ รูปร่าง การ แต่งกาย ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม ท่าทาง เป็นต้น

6.2 การพูด การเข้าใจภาษา การเขียน และการทำกิจกรรมบางอย่าง

6.3 สภาพจิต (Mental status) ได้แก่ ระดับความรู้สึกตัว (Consciousness) การรู้จักเวลา สถานที่ และบุคคล (Orientation) ความจำ และเชาวน์ปัญญา

6.4 ระบบเคลื่อนไหว (Motor system) ดูว่ามีความผิดปกติของท่าทาง (Posture) การสั่น การเกร็ง หรือการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติหรือไม่

6.5 ระบบรับรู้ความรู้สึก (Sensory system) ประกอบด้วยการรับรู้ความรู้สึก ร้อน-เย็น เจ็บปวด ความสามารถบอกตำแหน่งของวัตถุ และการรู้จักท่าหรือตำแหน่งของส่วน ต่าง ๆ ของร่างกาย

6.6 อาการหดของกล้ามเนื้อซึ่งเป็นปฏิกิริยาสะท้อนของประสาท (Reflex) โดยการเคาะที่เอ็น (Tendon) ของแขนและขา โดยการใช้นิ้วข้อนิ้วสำหรับตรวจ (Knee jerk) และรวมไปถึง Babinski's test โดยใช้นิ้วชี้หรือนิ้วกลางแตะที่โคนนิ้วโป้งเท้า แล้วลากนิ้วโป้งเท้าไปยังบริเวณส่วนบนของฝ่าเท้า และลากนิ้วโป้งเท้าตามส่วนบนนั้นมาสู่ด้านใน ของฝ่าเท้า เมื่อเกิดการตอบสนอง (Response) นิ้วเท้าจะขยับและงอ การกระดกนิ้วหัวแม่มือเท้า ขึ้นขณะนี้นิ้วอื่น ๆ ทางออก เรียกว่า Babinski's test Positive ซึ่งถือว่าปกติ

6.7 การทดสอบการทำงานของซีรีเบลลัม (Cerebellar functions)

6.7.1 การประสานกันของแขนและมือ ซึ่งทำโดยให้ผู้รับการตรวจพยายามเอามือกลับมือไปมา เอานิ้วหัวแม่มือแตะนิ้วอื่นแต่ละนิ้ว โดยทำทุกอย่างให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งเรียกว่า Rapid rhythmic alternating movement นอกจากนั้นทำ Finger-to-nose test โดยให้ผู้รับการตรวจเอานิ้วชี้ของเขาแตะนิ้วชี้ของผู้ตรวจและกลับมาแตะจมูกของตนเอง สลับกันหลาย ๆ ครั้ง ดูว่ามือสั่นหรือแกว่งก้างไหม

6.7.2 การประสานกันของขา ทำโดยให้ผู้รับการตรวจวางส้นเท้าลงบนเข่าด้านตรงข้ามแล้วค่อย ๆ ลากไปตามสันหน้าแข้งจนถึงเท้า สังเกตว่ามีการสั่นหรือแกว่งก้างหรือไม่ ซึ่งเรียกวิธีนี้ว่า Heel-to-knee test นอกจากนั้นทำ Work heel-to-toe โดยให้เดินเอาส้นเท้าต่อบลายเท้าของอีกข้างหนึ่ง เพื่อดูว่าสามารถเดินได้เป็นเส้นตรงหรือไม่

6.7.3 Romberg test ทำโดยให้ผู้รับการตรวจยืนเท้าชิดโดยไม่ใช้มือยึดเกาะอะไร เพื่อดูว่าสามารถยืนตรงได้แค่ไหน เมื่อลืมตา และหลับตา หากมีความผิดปกติในซีรีเบลลัม ผู้รับการตรวจจะไม่สามารถยืนได้

6.8 เส้นประสาทสมอง (Cranial nerve)

เส้นประสาทสมองมี 12 เส้น มีวิธีการทดสอบดังนี้

6.8.1 Olfactory nerve ให้ผู้รับการตรวจหลับตา อุดจมูกอีกข้างไว้ แล้วให้ดมกลิ่นต่าง ๆ เพื่อดูว่าสามารถดมกลิ่นได้หรือไม่ หากเสียความสามารถในการรับกลิ่น แสดงว่าอาจมีความผิดปกติที่สมองส่วนหน้า (Frontal lobe)

6.8.2 Optic nerve โดยการตรวจสายตาวามองเห็นได้ปกติหรือไม่ โดยใช้ Snellen eye chart และดูขอบเขตของการเห็นของภาพโดยวิธี Confrontation นอกจากนั้นตรวจ Optic fundi ด้วยกล้อง Ophthalmoscope

6.8.3 Oculomotor, Trochlear และ Abducens nerves เส้นประสาทสมองเส้นที่ 3,4,6 เพื่อดู Pupillary reactions การกลอกตา (Extra-scular movements) และดูหนังตาตก (Ptosis)

6.8.4 Trigeminal nerve เส้นประสาทสมองเส้นที่ 5 เพื่อดู Motor fiber ซึ่งควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อ Temporalis, Masseter และ Pterygoid นอกจากนั้นดู Sensory fiber ซึ่งทำหน้าที่รับความรู้สึกบริเวณหน้าผาก แก้ม ขากรรไกร และกระจกตา (Cornea)

6.8.5 Facial nerve เส้นประสาทสมองเส้นที่ 7 เพื่อดูการ เคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อบนใบหน้า ซึ่งทำโดยให้ยกคิ้ว ทาหน้านิ้วคิ้วขมวด หลับตาให้แน่น ยิ้มยิ่ฟัน และสังเกต Nasolabial fold เพื่อจะดูว่ามี Upper motor neurone paralysis หรือไม่

6.8.6 Acoustic nerve เส้นประสาทสมองเส้นที่ 8 ดูเรื่องการรับเสียง (Cochlea function) และการทรงตัว (Vestibular function)

6.8.7 Glossopharyngeal และ Vagus nerve เส้นประสาทสมองเส้นที่ 9 และ 10 เพื่อดู Gag reflex และเสียง หากเสียงแหบแสดงว่ากล่องเสียง เป็นอัมพาต (Vocal cord paralysis)

6.8.8 Spinal accessory nerve เส้นประสาทสมองเส้นที่ 11 เพื่อดูความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ Trapezius และ Sternomastoid

6.8.9 Hypoglossal nerve เส้นประสาทสมองเส้นที่ 12 เพื่อดู การสั่นพลิ้ว (Fasciculations) การลีบ (Atrophy) และการเป็นอัมพาตของลิ้น

6.9 Meningeal signs เพื่อดูว่ามีการอักเสบของเยื่อหุ้มสมอง โดยการ ให้ผู้รับการตรวจนอนหงาย ผู้ตรวจจะวางมือที่ด้านหลังศีรษะของผู้รับการตรวจและดันศีรษะให้ ก้มลงมาข้างหน้า สังเกตการขึ้นแรงดันหรืออาการเจ็บปวดของเขา (Stiffness of neck) และสังเกตด้วยว่ามีการงอสะโพกและเข้าด้วยหรือไม่ (Brudzinski's sign) นอกจากนั้น ผู้ตรวจยกขาทีละข้างของผู้รับการตรวจขึ้นให้เกิดการงอที่สะโพก และเข้า และค่อย ๆ เขยียด ตรงข้อเข้าออกให้ขาข้างนั้นยืดตรง แต่ยังคงงอที่สะโพก สังเกตแรงต้าน และความเจ็บปวดของ ผู้รับการตรวจ (Kernig's sign) หากพบความผิดปกติ แสดงว่ามีการอักเสบของเยื่อหุ้ม สมอง

นอกจากนั้นจะต้องแยกจากกลุ่มอาการทางจิต เนื่องจากสมองพิการ (Organic Brain Syndrome) ซึ่งเป็นกลุ่มอาการทางจิตเวชเกิดจากการที่สมองมีพยาธิสภาพ ซึ่งวินิจฉัยได้โดยอาศัยหลัก 2 ประการ ดังนี้

1. ตรวจสภาพจิต จะพบว่า การรับรู้เวลา สถานที่ และบุคคลเสียไป (disorientation) ความจำเสีย เขว้านับดูเวลาเสื่อม อารมณ์จะอ่อนไหวเปลี่ยนแปลงง่าย และการรู้จักตนเองเสียจนไม่ทราบว่าตนไม่สบาย

2. ตรวจพบโรคทางกายหรือโรคของสมองที่เป็นสาเหตุ มีดังนี้

2.1 จีฬีสระยะที่สามที่มีผลต่อระบบประสาท ทำให้มีพยาธิสภาพที่เซลล์ของสมอง สมองจะเหี่ยวเล็กลง (General paralysis)

2.2 โรคสมองอักเสบ (Encephalitis)

2.3 ไข้ไทฟอยด์ในระยะสัปดาห์ที่ 3 ของโรค (Typhoid)

2.4 เชื้อมาเลเรียทำให้สมองขาดออกซิเจนและเกิดอาการทางสมอง (Cerebral Malaria)

2.5 กลุ่มอาการทางสมองจากภาวะยูรีเมีย (Uremia) ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง (Acute Brain Syndrome)

2.6 โรคลมชัก (Epilepsy)

2.7 สมองได้รับอันตรายจากผลของการกระทบกระเทือนที่บริเวณศีรษะ (Head injury)

นอกจากนี้ยังมีอาการที่เกิดจากโรคทางกายหรือภาวะต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น ภาวะขาดน้ำ ขาดโซเดียม ขาดโปแตสเซียม ภาวะมีด่างเพิ่มมากขึ้น (Alkalosis) ภาวะมีกรดเพิ่มมากขึ้น (Acidosis) การขาดวิตามิน B₁ เป็นต้น

การวินิจฉัยแยกโรคเหล่านี้จะต้องอาศัยกรรมวิธีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การตรวจร่างกาย (Physical examination)

2. การตรวจสภาพจิต (Mental examination)

3. การตรวจทางห้องทดลอง (Laboratory examination)
4. การตรวจพิเศษ เช่น การตรวจคลื่นสมอง (Electro encephalogram)
7. เมื่อทำการตรวจเพื่อวินิจฉัยแยกโรคแล้ว พบว่านักเรียนซึ่งมีลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยจะศึกษา จำนวน 3 คน จึงทำการสัมภาษณ์นักศึกษาทั้ง 3 คน เพื่อถามความสมัครใจ และขอความร่วมมือ ตลอดจนหาความตกลงเกี่ยวกับการศึกษารายกรณีในครั้งนี้

วิธีการศึกษารายกรณี

มีวิธีการศึกษา 7 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน
2. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เทคนิค 8 เทคนิค ดังนี้

2.1.1 การสังเกตและการบันทึกการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลไว้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัยและเข้าใจพฤติกรรม โดยสังเกตนักศึกษาทั้งที่อยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อดูพฤติกรรมของนักศึกษา สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30-60 นาที เป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยบันทึกผลการสังเกตและตีความหมายพฤติกรรมที่สังเกตได้ทุกครั้งหลังการสังเกตทันที

2.1.2 การสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสัมภาษณ์บุคคลต่อไปนี้ และใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีพิธีรีตอง (Informal interview)

1. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. อาจารย์ประจำชั้น
3. อาจารย์แนะแนว
4. อาจารย์ผู้ปกครอง
5. อาจารย์ที่ปรึกษา

6. อาจารย์ประจำวิชาต่าง ๆ ได้แก่

6.1 อาจารย์ประจำวิชาการศึกษาทั่วไป

6.2 อาจารย์ประจำวิชาพื้นฐานการพยาบาล

6.3 อาจารย์ประจำวิชาการพยาบาล

7. เพื่อนสนิทและ เพื่อนที่พักในห้องพักเดียวกัน

8. ผู้ปกครอง

สำหรับการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30-60 นาที เป็นเวลา 12 สัปดาห์ โดยบันทึกผลของการสัมภาษณ์ทันที หลังจากยุติการสัมภาษณ์แล้ว

ส่วนบุคคลอื่น ๆ สัมภาษณ์อย่างน้อยคนละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 30-60 นาที โดยบันทึกผลของการสัมภาษณ์ทันที หลังจากยุติการสัมภาษณ์แล้วเช่นกัน

2.1.3 การเยี่ยมบ้าน เพื่อจะได้สังเกตความเป็นอยู่ทางบ้าน และรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้านด้วยตนเอง และยังเป็นความร่วมมือกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักศึกษาโดยปฏิบัติดังนี้

2.1.3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการไปเยี่ยมบ้าน

2.1.3.2 นัดหมายวัน เวลาที่จะไปเยี่ยมบ้านกับผู้ปกครอง

2.1.3.3 ไปเยี่ยมบ้านพร้อมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

รวมทั้งบุคคลภายในบ้านตามความเหมาะสม

2.1.3.4 บันทึกการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านนี้ ผู้วิจัยทำการเยี่ยมบ้านอย่างน้อยคนละ 1 ครั้ง

2.1.4 การเขียนอัตชีวประวัติ เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงการยอมรับตนเองของนักศึกษาจากการเขียนเรื่องราวของตนเอง โดยให้นักศึกษาเขียนอัตชีวประวัติของนักศึกษาตามความเป็นจริงที่สุด เป็นการเขียนแบบกำหนดหัวข้อ (Structured or Controlled autobiography) โดยใช้แบบฟอร์มของ "Cromwell" (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 140 ; อ้างอิงมาจาก Cromwell. 1942) ซึ่งมีหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ครอบครัวของฉัน
2. ความเป็นไปของฉันก่อนมาเข้าโรงเรียน
3. ชีวิตของฉันในโรงเรียนประถมศึกษา
4. สถานที่ที่ฉันเคยอยู่
5. การใช้เวลาว่างระหว่างปิดภาคเรียน
6. การท่องเที่ยวที่ฉันเคยไป
7. ฉันใช้เวลาในตอนค่ำภายหลังเวลาอาหารเย็น
8. ฉันใช้เวลาภายหลังโรงเรียนเลิกในตอนบ่าย
9. ฉันใช้เวลาในวันเสาร์และวันอาทิตย์
10. วิชาที่ฉันชอบเรียนมากที่สุดและน้อยที่สุด
11. วิชาและกิจกรรมบางอย่างที่ฉันต้องการให้โรงเรียนของฉันได้จัดขึ้น
12. สิ่งที่ฉันทำได้ดี สิ่งที่ฉันสามารถทำได้ดี สิ่งที่ฉันอยากทำได้ดี
13. งานที่ฉันต้องการจะทำ (ให้เลือก 3 อย่าง และเหตุผลสำหรับการเลือก)
14. นิยายสารและหนังสือที่ฉันชอบอ่าน โปรแกรมวิทยุที่ชอบฟังรายการภาพยนตร์

ที่ฉันชอบดู

15. ถ้าฉันสามารถมีสิ่งๆที่ฉันต้องการด้วยการขอสิ่งเหล่านั้นได้ ฉันควรจะขอมิสิ่ง

ใดบ้าง

เมื่อทราบอัตชีวประวัติแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ โดยใช้แนวการวิเคราะห์อัตชีวประวัติของ Froehlich (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2529 : 148 ; อ้างอิงมาจาก Froehlich. 1959) โดยพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1. สิ่งที่ขาดหายไปหรือการเว้นข้อความบางอย่าง (Omission)
2. ความยาวของอัตชีวประวัติ (Length)
3. คำศัพท์ที่ใช้ (Vocabulary)
4. ระดับความลึกของความรู้สึก (Level or depth of expression)
5. การจัดลำดับความคิด (Organization)

6. การกลบเกลื่อน (Gloss)
7. การแต่งเรื่องขึ้นเอง (Fabrication)
8. ลักษณะของการเขียน (Appearance)
9. ความผันแปรของปฏิกิริยา (Tonal Variations)

2.1.5 บันทึกประจำวัน เป็นการให้นักศึกษาเขียนบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง เป็นการเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาทราบก่อนการเขียนบันทึก แล้วจึงให้นักศึกษาเขียนบันทึกประจำวันอย่างมีความต่อเนื่องกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ โดยมีหัวข้อต่อไปนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2529 : 176)

1. ชื่อ อายุ เพศ ของผู้บันทึก
2. วัน เดือน ปี ที่บันทึก
3. กิจกรรมที่ทำในวันนั้น

หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากบันทึกประจำวันนี้มาวิเคราะห์

2.1.6 สังคมมิติ เพื่อจะได้ทราบความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม และศึกษาโครงสร้างทางสังคมของกลุ่มว่ามีธรรมชาติที่แท้จริงอย่างไร โดยใช้แบบสอบถามสังคมมิติเป็นเครื่องมือ และขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้นซึ่งเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับนักศึกษา การทำสังคมมิติปฏิบัติดังนี้

1. แจกวัตถุประสงค์ให้แก่อาจารย์ประจำชั้นทราบ
2. ให้นำแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน (ตามกลุ่มที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย) และแจ้งรายชื่อของสมาชิกทุกคนให้กลุ่มทราบ
3. ให้อาจารย์ประจำชั้นกำหนดสถานการณ์ขึ้นตามความมุ่งหมายในการสำรวจของผู้วิจัย คือ ต้องการสำรวจว่านักศึกษาที่ถูกศึกษานั้นมีความสัมพันธ์ทางด้านสังคมในการคบเพื่อน เป็นที่รัก และไว้วางใจของเพื่อนเพียงไร ซึ่งปฏิบัติโดยอาจารย์ประจำชั้นแจกกระดาษขนาด 3 x 5 นิ้ว แล้วให้สมาชิกเขียนชื่อ-นามสกุลของตนไว้ในหัวกระดาษ และกำหนดสถานการณ์คือ "ถ้าจะไปเที่ยวเกาะสมุย นักศึกษาจะเลือกใครนั่งข้าง ๆ ตนเอง" ให้เขียนชื่อสมาชิกที่เลือก 2 อันดับลงในกระดาษที่แจกให้

4. เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจึงดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลโดยการสร้างตาราง
สัมพัทธ์ขึ้น แล้วเขียนชื่อของนักศึกษาแต่ละกลุ่มลงในช่องผู้เลือกและผู้ได้รับเลือก แล้วกรอก
คะแนนลงในตาราง พร้อมกับสรุปผลของคะแนนที่กรอกลงไปในตารางนั้น

5. นำผลสรุปของคะแนนที่กรอกลงไปในตารางมาสร้างแผนผังสัมพัทธ์ โดย
ดำเนินการดังนี้

5.1 กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้แก่

$\square$ = เพศหญิง

-----> = เลือกเป็นอันดับ 1

-----> = เลือกเป็นอันดับ 2

<-----> = เลือกซึ่งกันและกันในอันดับ 1

<-----> = เลือกซึ่งกันและกันในอันดับ 2

5.2 สร้างแผนผังสัมพัทธ์โดยใช้หลักทางสถิติดังนี้คือ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์.
2529 : 194 - 195)

5.2.1 กำหนดวงกลม 4 วง ที่มีขนาดต่างกัน สามารถซ้อนกันทั้ง 4
วง โดยใช้หลักของควอไทล์ (Quatile) ซึ่งแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน

5.2.2 เรียงลำดับคะแนน (x)

5.2.3 หาความถี่ของคะแนน (f)

5.2.4 หาความถี่สะสมของคะแนน (cf)

5.2.5 หาด้านหนึ่งของควอไทล์ที่ 1, 2, และ 3

5.2.6 เขียนแผนผังตามค่าควอไทล์ที่คำนวณได้ดังนี้

- วงกลมในสุดคือคนที่ได้คะแนนมากกว่าควอไทล์ที่ 3 ขึ้นไป
- วงกลมถัดออกมาติดวงกลมในคือคนที่ได้คะแนนอยู่ใน

ระหว่างควอไทล์ที่ 2 และ 3

- วงกลมถัดออกมาติดวงกลมนอกคือคนที่ได้คะแนนอยู่ใน

ระหว่างควอไทล์ที่ 1 และ 2

- วงกลมนอกสุด คือ คนที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนใน

ควอไทล์ที่ 1

6. ดีความหมายของแผนผังสังคมมิติที่ได้เกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มและบทบาทของสมาชิกกลุ่ม ขณะเดียวกันก็พิจารณาฐานะทางสังคมของนักศึกษาที่ถูกศึกษา เพื่อตีความหมายความสัมพันธ์ของนักศึกษาที่ถูกศึกษากับเพื่อนในกลุ่ม

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess Who or Who's Who technique) โดยใช้แบบสอบถาม "ใครเอ่ย" ควบคู่กับการทำสังคมมิติ

ตัวอย่างแบบสอบถาม "ใครเอ่ย"

คำชี้แจง

ข้อความในแบบสอบถามที่แจกให้นั้นเป็นข้อความที่บรรยายลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลให้นักศึกษาคิดถึงเพื่อน ๆ ในห้อง รวมทั้งตัวนักศึกษาเองที่มีลักษณะตรงกับข้อความแต่ละข้อ และให้ใส่ชื่อเพื่อนหรือเขียนคำว่า "ตัวเอง" ลงในช่องหลังข้อความต่าง ๆ ที่ตรงกับลักษณะของเพื่อนหรือของนักศึกษา

แบบสอบถามใครเอ่ย

ชื่อ..... ชั้น.....

1. ผู้ที่ขอความช่วยเหลือเพื่อนคือ.....
2. ผู้ที่ขอทำงานกับเพื่อนคือ.....

ฯลฯ

แบบสอบถามดังตัวอย่างข้างต้น มีจำนวน 30 ข้อ ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" ของ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2529 : 203)

2.1.7 ใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ เพื่อจะได้ทราบถึงรายละเอียดบางประการที่เป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยปัญหา และช่วยเหลือนักศึกษาต่อไป แบบสอบถามและแบบสำรวจที่ใช้มีดังนี้

1. แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันของนักศึกษา
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ โดยให้มาตราส่วนประมาณค่า
4. แบบสอบถามปลายเปิด โดยให้นักศึกษาอ่านประโยคที่มีความไม่สมบูรณ์ในแบบสอบถามที่ละข้อ และเติมข้อความที่นักศึกษาคิดได้ครั้งแรกทันทีที่อ่านประโยคจบตามความรู้สึกที่แท้จริง

5. แบบสอบถามสำหรับติดตามราคาหรือผู้ปกครอง
6. แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

แบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาจากแบบสอบถามและแบบสำรวจของ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2529 : 230 - 275)

2.1.8 ใช้แบบทดสอบ เพื่อใช้ผลการทดสอบมาช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษา แบบทดสอบที่ใช้มีดังนี้

1. แบบทดสอบเชาว์ปัญญา ใช้แบบทดสอบ Wechsler Adult Intelligence Scale

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ ใช้แบบทดสอบดังนี้

- 2.1 Bender Gestalt Test
- 2.2 Draw A Person Test
- 2.3 My Family Test
- 2.4 Rorschach Test
- 2.5 16 PF

2.2 การจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากหลาย ๆ แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเป็นรายบุคคล และปรับข้อมูลที่รวบรวมมานี้ให้เหมาะกับกระบวนการแปลความหมาย โดยการแยกข้อมูล ออกเป็นด้าน ๆ เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

3. วินิจฉัยสาเหตุของแนวความคิดในการฆ่าตัวตาย โดยอาศัยผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในขั้นที่ 2 โดยอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยา มาช่วยในการวินิจฉัยสาเหตุและหาวิธีการ แก้ไขหรือคิดหามาตรการต่าง ๆ ที่จะนำมาช่วยเหลือ และแนวทางแก่ผู้รับการศึกษาในการ แก้ไขหรือปรับตัวที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. ทำการช่วยเหลือผู้รับการศึกษาโดยการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลทั้ง 3 คน

5. การทำนายผล เพื่อบอกให้ทราบว่ามีปัญหานี้สามารถแก้ไขได้หรือไม่ โดยอาศัย ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์และวินิจฉัย เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้า เกี่ยวกับแนวโน้มของปัญหา

6. การติดตามผล ทำการติดตามผลในขณะที่ทำการศึกษาทุกระยะ คือ ติดตามผล ทุกครั้งที่ไปพบผู้รับการศึกษาหรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมไปเพื่อ ประเมินผลว่า สิ่งที่ทำไปนั้นถูกต้องได้ผลดีหรือไม่ ถ้าไม่ได้ผลดีแสดงว่าไม่ถูกต้อง จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป

7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ปฏิบัติดังนี้

7.1 สรุปผลทุกครั้งหลังทำการศึกษาแต่ละครั้ง เพื่อได้ทราบว่าทำอะไรไป บ้าง และให้ข้อเสนอแนะว่าจะมีการวางแผนทำอะไรในครั้งต่อไป

7.2 สรุปผลก่อนปิดการทำการศึกษารั้งสุดท้าย โดยสรุปผลของการทำการ ศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้สำหรับผู้ที่จะมาศึกษาบุคคลทั้ง 3 รายนี้ต่อไป โดย เสนอแนะไว้ 3 ทางดังนี้

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษาเป็นรายกรณี

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษาเป็นรายกรณี

ค. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจหรือจะศึกษามุคต่อไปหรือจะศึกษามุคใดในลักษณะ เช่นเดียวกันต่อไป

หลังจากทำการศึกษารายกรณีแล้วจะต้องมีการประชุมปรึกษาเป็นรายกรณีดังนี้

การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี (Case conference)

เป็นการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับนักศึกษาที่เป็นผู้ถูกศึกษารายกรณี

ในการประชุมปฏิบัติดังนี้

1. การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี ใช้การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณีในลักษณะของการประชุมกลุ่มใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา และอาจารย์แนะแนว

1.2 ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3 ผู้ใกล้ชิด ได้แก่ อาจารย์ผู้ปกครอง

1.4 ผู้สนใจ ได้แก่ อาจารย์พยาบาลประจำวิทยาลัย

2. การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี ทำการประชุมรายละ 1 ครั้ง ใช้เวลา

ในการประชุมประมาณ 1 ชั่วโมง

3. ในการประชุมแต่ละครั้ง ผู้วิจัยเป็นผู้กล่าวรายงานประวัติและวิธีการต่าง ๆ ที่ศึกษา โดยไม่มีบันทึกย่อแจกสมาชิก เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นหลักฐานที่สมาชิกอาจนำไปเปิดเผยต่อไปได้

แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research)

ในลักษณะของการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Interrelationship studies) ผู้วิจัยเก็บ

ข้อมูลด้วยตนเองโดยละเอียดทุกขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้

ในหัวข้อเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นการนำข้อมูล

มาสรุปหาข้อเท็จจริง

ดังนั้นการรายงานผลการวิจัย จึงเขียนสรุปเป็นรายบุคคล และโดยภาพรวมทั้ง 3 ราย ตั้งแต่ลักษณะของปัญหา ประวัติด้านต่าง ๆ โรคย่อย การวินิจฉัย การช่วยเหลือ การป้องกัน การส่งเสริม การติดตามผล ตลอดจนการสรุปผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการใช้เทคนิค 8 เทคนิคในการรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปและวิเคราะห์โดยภาพรวมได้ดังนี้

กรณีศึกษารายที่ 1 นางสาว ก. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ 17 ต.ค. 34-26 ก.พ. 35 รวม 130 วัน)

ลักษณะทั่วไป นางสาว ก. เป็นหญิงไทยวัยรุ่น อายุ 19 ปี อ้วนวัย รูปร่างสมส่วน ผิวคล้ำ ผมยาวประบ่า นัยน์ตาสีดำสองชั้น ใบหน้ารูปไข่ ทำทางไม่แจ่มใส สีหน้าเฉยเมย แววตาครุ่นคิด แต่งกายสะอาดเรียบร้อย สุขอนามัยส่วนบุคคลดี จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตโดยทั่วไปพบว่า นางสาว ก. เป็นคนใจเย็นขี้นม ไม่แจ่มใส พูดเสียงดัง พังชัด พูดจาไพเราะ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี รู้จักกาลเทศะ วางตัวได้ดี มีความสนใจหรือมีสมาธิในห้องเรียนดี

ในขณะที่มีสัมพันธภาพกับผู้ป่วย นางสาว ก. มีท่าทางอ่อนโยน สีหน้าเฉยเมย เมื่อพูดกับผู้ป่วย พูดจาไพเราะไม่กระชกหรือหงายก คดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยที่ตนรับผิดชอบดี มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง

2. การสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ทราบว่า นางสาว ก. อาศัยอยู่กับบิดามารดาบุญธรรมซึ่งมีบุตรทั้งหมด 4 คน เป็นครอบครัวคนไทยที่อยู่ตามชนบท มารดาของนางสาว ก. เป็นภรรยาคนที่ 2 ของบิดา เมื่อนางสาว ก. อายุประมาณ 1 เดือน มารดาไปแต่งงานใหม่ บิดาจึงนำนางสาว ก. มาให้บิดามารดาบุญธรรมเลี้ยง ในระยะแรกเป็นการจ้างเลี้ยงต่อมาจึงยกให้เป็นบุตรบุญธรรม

แต่บิดาก็ยังคงให้ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดู ส่วนบิดามีบุตรกับภรรยาหลง 2 คน บิดามีอาชีพ
จับรถรับจ้าง ส่วนมารดาเมื่อแต่งงานใหม่ก็ไม่ได้ติดต่อกับนางสาว ก. จนกระทั่งในวันทำสัญญา
เข้ารับการศึกษาศรีสุทธรพยาบาลศาสตร์ นางสาว ก. จึงได้มีโอกาสมารดาเป็นครั้งแรก
และหลังจากวันนั้นก็ไม่ได้ติดต่อกันอีกเลยจนกระทั่งปัจจุบัน ส่วนบิดามารดาบุญธรรมอายุ
ประมาณ 70 ปี ไม่มีรายได้ อาศัยบุตรทั้ง 4 คนเป็นผู้เลี้ยงดู โดยบิดามารดาบุญธรรมอาศัย
อยู่กับบุตรชายคนสุดท้องและนางสาว ก. นางสาว ก. รักและรู้สึกผูกพันกับบิดามารดาบุญธรรม
ในขณะที่มีเจตคติไม่ดีต่อบิดามารดาที่แท้จริง โดยให้เหตุผลว่าบิดามารดาที่แท้จริงทอดทิ้งตน
ในขณะที่บิดามารดาบุญธรรมดูแลเอาใจใส่และรักตนเองมาก

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ก. เป็นคนเจียมเจียม
ไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง ผลการเรียนไม่ดี ต้องสอบซ่อมหลายวิชา และอาจจะไม่ผ่าน
เกณฑ์ตามที่วิทยาลัยกำหนด แต่เป็นคนขยันเรียน เข้าห้องเรียนสม่ำเสมอ ไม่เคยขาดเรียน
รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายดี

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ก. เป็นคนเจียมเจียม
ไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องปรับปรุง ผลการเรียนไม่ดี แต่เป็นคนขยันเรียน
กิริยามารยาทเรียบร้อย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ดี

จากการสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนว แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ก. เป็นคนเจียมเจียม
พูดน้อย มีสีหน้าครุ่นคิดอยู่เสมอ ผลการเรียนไม่ดี แต่เป็นคนมีความพยายามดี มีน้ำใจ
กิริยามารยาทเรียบร้อยดี

จากการสัมภาษณ์เพื่อนสนิท แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ก. เป็นคนเจียมเจียม
แต่อารมณ์รุนแรง ก้าวร้าวในบางครั้ง มีปัญหาเรื่องการเรียน ขยันเรียนดี แต่บางครั้งในขณะที่
เรียนมีอาการเหม่อลอย และเล่าให้เพื่อนฟังว่ามีปัญหาครอบครัว แต่ไม่ได้เล่ารายละเอียด
บอกเพียงว่าตนเองอาศัยอยู่กับบิดามารดาบุญธรรมไม่ได้อยู่กับบิดามารดาที่แท้จริง

3. การเยี่ยมบ้าน

จากการเยี่ยมบ้านสรุปได้ว่า สภาพที่พักอาศัยเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว หลังคามุง
สังกะสี ไม่มีรั้วบ้าน รอบ ๆ บริเวณบ้านเป็นสวนมะพร้าว ภายในบ้านมีห้องนอน 1 ห้อง นอกนั้น

เป็นห้องโถงแบ่งเป็นส่วนที่พักและห้องครัว ไม่มีความเป็นระเบียบ ค่อนข้างสกปรกรกรุงรัง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกันดี มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นางสาว ก. จึงไม่มีปัญหาเรื่องสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว ในขณะที่พูดคุยบิดาเป็นผู้ที่พูดคุยมากที่สุด รองลงมาคือ นางสาว ก. ทั้งบิดาและนางสาว ก. มีความสอดคล้องกันในเรื่องความคิดเห็น ในขณะที่มารดามักเป็นฝ่ายนั่งฟังและแสดงความคิดเห็นเมื่อมีคำถามเท่านั้น

4. อัตชีวประวัติ

จากอัตชีวประวัติ ทราบว่านางสาว ก. เกิดมาในครอบครัวแตกแยก บิดามารดาแยกกันเมื่อนางสาว ก. อายุประมาณ 1 เดือน มารดาไม่มีสมาชิกใหม่ ส่วนบิดามีภรรยาอยู่แล้ว มารดาของนางสาว ก. เป็นภรรยาคนที่ 2 เมื่อมารดาแยกไป บิดาจึงนำนางสาว ก. ให้อยู่ในความดูแลของสองตายายในละแวกบ้าน ต่อมาจึงได้ยกนางสาว ก. ให้เป็นบุตรบุญธรรมของสองตายายดังกล่าว นางสาว ก. จึงเรียกสองตายายว่าพ่อและแม่ ส่วนมารดาที่แท้จริงนั้นไม่ได้มีการติดต่อกันอีก แต่บิดายังคงเป็นผู้อุปการะให้ค่าเลี้ยงดูแก่บิดามารดาบุญธรรมของนางสาว ก. ตลอดมา นางสาว ก. จึงเติบโตมาในครอบครัวของบิดามารดาบุญธรรม ซึ่งมีบุตรอีก 4 คน นางสาว ก. จึงนับเป็นบุตรคนที่ 5 ของบิดามารดาบุญธรรมซึ่งเป็นครอบครัวที่มีฐานะยากจน ครอบครัวในปัจจุบันมีเพียงบิดามารดาบุญธรรมและนางสาว ก. นอกจากนั้นแต่งงานและแยกครอบครัวออกไป นาน ๆ จึงจะกลับมาเยี่ยมบิดามารดา ยกเว้นพี่ชาย 1 คน ซึ่งแต่งงานมีภรรยาที่กรุงเทพฯ ก็จะกลับมาอยู่กับบิดามารดา 15 วัน และไปอยู่กับภรรยาอีก 15 วัน สลับกันเช่นนี้ นางสาว ก. อาศัยอยู่กับบิดามารดาบุญธรรมภายในบ้านชั้นเดียวซึ่งไม่มีความเป็นสัดส่วน แต่ก็มีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ชีวิตในเยาว์วัยของนางสาว ก. เป็นชีวิตที่ต้องต่อสู้กับความยากลำบาก ได้รับการเลี้ยงดูตามฐานะของบิดามารดาบุญธรรมซึ่งมีอาชีพทำสวนและต้องเลี้ยงดูบุตรถึง 5 คน นางสาว ก. เข้ารับการศึกษาในชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนใกล้บ้าน รับผิดชอบงานในบ้านคือหุงข้าวและช่วยงานบ้านทั่ว ๆ ไป บิดามารดาบุญธรรมให้ความรักความอบอุ่นดี ซึ่งนางสาว ก. รู้สึกรักและทราบซึ่งในบุญคุณของบิดามารดาบุญธรรมนี้มาก จนกระทั่งนางสาว ก. ศึกษาจนถึงชั้นมัธยมปีที่ 3-5 ก็ได้ใช้เวลาว่างในช่วงปิดภาคเรียนไปรับจ้างเรียงหินทำรั้วและหิ้วปูน

ทำก่อสร้าง มีรายได้วันละ 80 บาท นางสาว ก.นำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายส่วนตัวเช่นซื้อ นาฬิกาข้อมือแบบที่ตนเองต้องการ เป็นต้น ชีวิตในช่วงวัยรุ่นเป็นชีวิตที่นางสาว ก.พอใจ จนกระทั่งศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษา จึงสอบเข้าเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล สุราษฎร์ธานี ตามความต้องการของบิดามารดาบุญธรรม และบิดาที่แท้จริง ส่วนนางสาว ก. นั้นต้องการเป็นตำรวจหญิงแต่บิดามารดาไม่เห็นด้วย ดังนั้นจึงเข้าเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ เพื่อสนองความต้องการของบิดามารดา

ชีวิตในปัจจุบันของนางสาว ก. จึงเป็นลักษณะชีวิตของนักเรียนประจำเยี่ยง คนอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคือศึกษาเล่าเรียน นางสาว ก.ไม่ชอบชีวิตในวิทยาลัยเนื่องจากมี เพื่อนที่ไม่จริงจังต่อกัน และมีความวุ่นวายจากการที่มีคนจำนวนมาก

นางสาว ก.มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมปัจจุบันว่ามีความไม่จริงจังต่อกัน มีการดูถูกกัน ชอบนินทา เห็นแก่ตัว มีความคิดเห็นต่อตนเองว่าตนเองเป็นคนเรียนไม่เก่ง ความจำไม่ดี มีความวิตกกังวลมากชอบคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สิ่งที่นางสาว ก.สามารถ ทำได้ดีคือการทดแทนบุญคุณของบิดามารดาบุญธรรม ส่วนสิ่งที่ต้องการทำได้ดีคือการเรียนเก่ง ๆ และเลื่อนชั้นไปพร้อมกับเพื่อน ๆ นางสาว ก.ตั้งใจว่าจะพยายามเรียนให้ถึงที่สุดและเป็น พยาบาลที่ดีในอนาคต

จากการวิเคราะห์อัตชีวประวัติของนางสาว ก.จุดที่เป็นข้อสังเกตที่น่าจะเป็น ปัญหามากที่สุดคือ การมองโลกในแง่ร้าย

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่านางสาว ก.มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันคล้าย คลึงกันคือ นางสาว ก. ตื่นนอนเวลา 05.30 น. หลังจากนั้นก็จะเป็นการทำธุระกิจส่วนตัวเพื่อ เตรียมตัวไปเข้าห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกงาน ส่วนในช่วงกลางวันก็เป็นการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการ ศึกษา ในตอนเย็นหลังเลิกเรียนก็จะรับประทานอาหาร อาบน้ำ พักผ่อนโดยการเดินเล่นและ เข้าห้องสวดมนต์เวลา 18.45-19.30 น. หลังจากนั้นจึงทบทวนบทเรียน ทำการบ้านและ เตรียมตัวสำหรับการศึกษานในวันต่อไป และเข้านอนเวลา 24.00 น. หากเป็นวันหยุดก็จะไป ตลาดซื้อของใช้ที่จำเป็น รับประทานอาหารตามที่ตนเองต้องการ และมักจะไปตลาดกับเพื่อนสนิท เพียง 1 คน

จากบันทึกประจำวัน พบว่านางสาว ก. บัญชีตนเองสม่ำเสมอในเรื่องการเรียน ตั้งใจอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน นางสาว ก. จะกล่าวถึงเฉพาะเรื่องของตนเองและเพื่อนสนิท 1 คน และพบว่ามีทะเลาะกับเพื่อนบ้าง โดยนางสาว ก. ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงก้าวร้าวในการบันทึกถึงเพื่อนที่ทะเลาะด้วยกัน และกล่าวว่าเพื่อนเป็นผู้ผิดเสมอ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเกิดในกลุ่มเพื่อนกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่พอใจท่าทีของนางสาว ก. แต่เมื่อมีผู้ไกล่เกลี่ย เหตุการณ์จึงดีขึ้น

6. สังคมมิติ

จากการทำสังคมมิติในสถานการณ์ "การทำรายงานกลุ่ม" และ "การไปเที่ยวเกาะสมุย" ปรากฏว่าสัมพันธภาพของสมาชิกภายในกลุ่มไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะในสถานการณ์การทำรายงานกลุ่ม พบว่านางสาว ก. อยู่ในบทบาทของสมาชิกที่เรียกว่า Rejectee คือไม่มีสมาชิกคนใดเลือกเขา ส่วนในสถานการณ์ การไปเที่ยวเกาะสมุย พบว่านางสาว ก. อยู่ในบทบาทของสมาชิกที่เรียกว่า Neglectee คือมีสมาชิกเลือกนางสาว ก. เพียง 1 คน ในจำนวนสมาชิกทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพระหว่างนางสาว ก. กับเพื่อน ๆ ไม่ดี

7. แบบสอบถามและแบบสำรวจ

จากแบบสอบถามและแบบสำรวจปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบสอบถามปลายเปิด แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1 พบว่า สิ่งที่นางสาว ก. ต้องการมากที่สุดคือ ความสำเร็จเรื่องการเรียน เนื่องจากสิ่งที่ขัดแย้งอยู่ในใจของนางสาว ก. คือเรื่องการเรียน และสิ่งที่ยังฝังอยู่ในใจก็คือเรื่องการเรียน เพราะรู้สึกตัวเองรัง แต่ถ้าเป็นไปได้นางสาว ก. อยากเป็นพยาบาลที่ดีในอนาคต โดยปกตินางสาว ก. เป็นคนอารมณ์ดี เมื่อใครจะร้องไห้ เมื่อมีเรื่องกลุ่มใจมาก นางสาว ก. มักจะนั่งเฉย ๆ หรือนอน นางสาว ก. คิดว่าตนเองคงจะมีความสุขถ้าได้อยู่กับเพื่อนทุกคน แต่ขณะเดียวกันก็บอกว่าตนเองเกลียดเพื่อน นางสาว ก. คิดว่าโลกนี้ไม่สวยอย่างที่คิด สังคมปัจจุบันนี้น่าเกลียดที่สุด และเข้าใจว่าดีกับเลวต่างกันมาก เมื่อมีอุปสรรคมักจะโทษแต่เสมอ

7.2 แบบสอบถามปลายเปิด แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2 พบว่านางสาว ก. คิดถึงตนเองในฐานะที่เป็นคนเรียนไม่เก่ง ไม่ชอบตนเองที่เรียนร่งกว่าเพื่อน รู้สึกหมดหวังเกี่ยวกับ

การเรียน มักจะประสบความล้มเหลวเกี่ยวกับการเรียนเสมอ จนเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อการเรียน แต่ต้องสู้เนื่องจากต้องการให้บิดามารดาสมหวัง เพราะความรู้สึกภาคภูมิใจในขณะนี้คือการที่ได้อยู่กับบิดามารดาบุญธรรม นอกจากนั้น นางสาว ก. จะมีความสุขที่สุดหากได้เลื่อนชั้นเรียนพร้อมเพื่อน ๆ และจบการศึกษาพร้อมกัน ขณะนี้จึงวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนมากที่สุด และไม่มีอะไรทำให้กระหมากไปกว่าทำตัวเองไม่ดี เช่น ทำคะแนนไม่ดี เพื่อนทำให้กระธ เป็นต้น หากให้เลือกเป็นสัตว์ นางสาว ก. ต้องการเป็นสัตว์ที่ดุร้าย เช่น เสือ เพราะดุร้ายดี หากตนได้เป็นสัตว์ชนิดนั้นก็จะได้ทำร้ายคนที่ไม่ชอบตน

7.3 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

จากแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่านางสาว ก. อาศัยอยู่กับบิดามารดาบุญธรรม บิดามารดาที่แท้จริงแยกกันและสมรสใหม่ทั้ง 2 คน มีโรคประจำตัวคือเป็นหวัดและปวดศีรษะเป็นประจำ มีความรู้สึกว่าคุณภาพไม่ค่อยดี และในบางครั้งมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง นอกจากนั้นเกี่ยวกับปัญหาการศึกษา พบว่าไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียน ไม่ทราบวิธีการเรียนที่ดี จึงต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน ในส่วนงานอาชีพนั้นนางสาว ก. ต้องการเป็นตำรวจหรืออัยการ ในขณะที่บิดาต้องการให้มีอาชีพพยาบาล สำหรับด้านส่วนตัวและสังคมนางสาว ก. เป็นคนอารมณ์ดี ความรู้สึกของนางสาว ก. เมื่อสมาคมกับเพื่อน ๆ คือบางครั้งชอบ บางครั้งไม่ชอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านางสาว ก. มีแนวโน้มมีลักษณะไม่แสดงตัวมากเกินไปและไม่เก็บตัวมากเกินไปซึ่งตรงกับบุคลิกภาพแบบกลาง ๆ (Ambivert) นางสาว ก. มีงานอดิเรกคือรับจ้างเรียงหินทำรั้วสอร์ทและหิ้วปูน ส่วนปัญหาที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือคือ ปัญหาเรื่องการเรียนรู้

7.4 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

จากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา พบว่านางสาว ก. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาบุญธรรมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล กล่าวคือบิดามารดาบุญธรรมให้ความรักความอบอุ่นดี ดูแลเอาใจใส่ตามฐานะ เปิดโอกาสให้พูดคุยกันได้ทุกเรื่อง ไม่เคยลงโทษโดยการใช้อารมณ์ แต่ในบางครั้งชอบอ้างเอาค่านิยมมาสั่งสอนและต้องอยู่ในระเบียบที่บิดามารดาตั้งไว้

7.5 แบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป

จากแบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป พบว่านางสาว ก. มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนโดยรู้สึกที่ตนเองไม่มีเพื่อน ไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน เพื่อน ๆ มักไม่สนใจว่านางสาว ก. ทำงานดีหรือไม่ นางสาว ก. จะโกรธและเสียใจถ้าเพื่อนไม่ชวนให้ตนเองช่วยทำงานในขณะเดียวกันก็ถือว่าไม่มีเพื่อนคนไหนชอบตนเอง ไม่ชอบทำงานร่วมกับคนหลาย ๆ คน เมื่อต้องพูดคุยกับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน ก็ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร ซึ่งแสดงให้เห็นว่านางสาว ก. เป็นคนปรับตัวได้ยาก หรืออาจจะไม่ชอบการปรับตัว

7.6 แบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

จากแบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน พบว่านางสาว ก. มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ดี กล่าวคือ นางสาว ก. ไม่กล้าเข้าไปเล่นหรือร่วมวงสนทนากับเพื่อนโดยที่เพื่อนไม่ชวนขณะเดียวกันก็ชอบแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อนไปอยู่ตามลำพัง เมื่อมีเรื่องขัดใจกับเพื่อนจะไม่ชอบพูดรับความเข้าใจ และไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะทำให้เพื่อน ๆ ชอบ แต่มีแนวโน้มยินดีจะทำตามกลุ่ม

7.7 แบบสอบถาม "ใครเอ่ย"

จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" พบว่านางสาว ก. ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางลบดังนี้ คือ เป็นผู้ที่มีก้าให้เพื่อน ๆ ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ เป็นผู้ที่ไม่เจียมใจ แสงนอน เป็นผู้ที่มีนิสัยเป็นผู้รับแต่ฝ่ายเดียวบ่อยครั้ง และเป็นผู้ที่ถูกอาจารย์ตำหนิบ่อยครั้งที่สุด

7.8 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่านางสาว ก. มีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองไม่ดี กล่าวคือ มองตนเองว่าเป็นคนเรียนไม่เก่ง ความจำไม่ดี มีความวิตกกังวลมากที่สุด ชอบคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ชอบคนที่เห็นแก่ตัว ต้องการรู้จักเพื่อนมาก ๆ แม้ว่าจะรู้สึกเกรงใจหากเพื่อนว่าร้าย หากต้องมีการแข่งขันกับผู้อื่นตนมักแพ้เสมอโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องเรียน นางสาว ก. มีจุดมุ่งหมายในชีวิต คือการเป็นพยาบาล นอกจากนั้นนางสาว ก. ชอบติดตามบุญธรรมมากที่สุดและมีความภาคภูมิใจกับบิดามารดาที่เลี้ยงตนเองมา

7.9 แบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม

จากแบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ก. มีการปรับตัวทางสังคมปานกลาง กล่าวคือ

ในด้านลักษณะทางร่างกายที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ก. พิจารณาตนเองว่าตนเป็นคนค่อนข้างว่องไว แม้ว่าจะมีรูปร่างค่อนข้างอ้วน ผิวดำ ใบหน้าขรุขระ รูปร่างไม่สวย นางสาว ก. มีความรู้สึกพอใจในลักษณะนี้น้อย

ในด้านลักษณะทางอารมณ์ที่มีผลต่อการปรับตัว พบว่านางสาว ก. พิจารณาตนเองว่าเป็นคนใจร้อน ค่อนข้างหงุดหงิด ค่อนข้างใจเหี้ยม รู้สึกว่าตนเองเป็นคนโชคร้ายเสมอ แต่ก็อารมณ์ดีและค่อนข้างสนุกสนาน นางสาว ก. มีความรู้สึกพอใจในลักษณะนี้น้อย

ในลักษณะทางสังคมที่มีผลต่อการปรับตัว พบว่านางสาว ก. พิจารณาตนเองว่าเป็นคนเข้ากับเพื่อนฝูงได้ค่อนข้างง่าย ต้องการเพื่อนฝูงบ้าง ช่วยเหลือเพื่อนบ้าง ชอบล้อเพื่อนก่อน ไม่สนใจคนแปลกหน้า ในระหว่างคนที่รู้จักกับคนทั่ว ๆ ไป นางสาว ก. ค่อนข้างสนใจทุกคน แต่ในขณะเดียวกันก็รู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีค่า นางสาว ก. มีความรู้สึกพอใจในลักษณะนี้ปานกลาง

ในด้านสติปัญญาและความสามารถทางการเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ก. พิจารณาตนเองว่าเป็นคนที่สมองช้า สมองง่ายที่สุด เรียนค่อยข้างอ่อนทั้ง ๆ ที่ตนเองเป็นคนขยันและตั้งใจเรียนดี มีความสามารถทั่วไปค่อนข้างน้อย นางสาว ก. มีความรู้สึกพอใจในลักษณะนี้น้อย

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบปรากฏผลดังนี้

8.1 แบบทดสอบเชาว์ปัญญา แบบเวส (Wechsler Adult Intelligence Scale or WAIS)

จากแบบทดสอบเชาว์ปัญญาแบบเวส พบว่านางสาว ก. มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale I.Q. = 99

Performance Scale I.Q. = 80

Full Scale I.Q. = 90

จากผลการทดสอบดังกล่าว พบว่านางสาว ก.มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถึงแม้ว่าระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางแต่อยู่ในระดับต่ำสุด (Average = 90-109) และพบว่าการพูดหรือแสดงความคิดเห็นดีกว่าการกระทำ

8.2 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตัลท์ (Bender Gestalt Test)

จากแบบทดสอบเบนเดอร์เกสตัลท์ พบว่านางสาว ก.ขาดการวางแผน หรือมีการวางแผนไม่ดีเท่าที่ควร มีความวิตกกังวลสูง ค่อนข้างมั่นใจในตนเองแต่มีแนวโน้มพึ่งพาผู้อื่นและลังเล มีภาวะหวาดระแวง บางครั้งไม่ชอบกฎระเบียบ มีแนวโน้มเชื่อคนง่าย มีความสุภาพนุ่มนวล

8.3 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

จากแบบทดสอบวาดภาพคน พบว่านางสาว ก.มีบุคลิกภาพพอจะพึ่งตนเองได้ ขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Immature) ค่อนข้างคิดมาก ก้าวร้าวแต่เก็บกดไว้ ปรับตัวยาก สัมพันธภาพกับผู้อื่นไม่ดี

8.4 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (My Family Test)

จากแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว พบว่านางสาว ก.มีสัมพันธภาพกับบุคคล ภายในครอบครัวดีเท่า ๆ กันไม่ว่าจะเป็นบิดามารดาบุตรธรรมและลูก ๆ ของบิดามารดาบุตรธรรม

8.5 แบบทดสอบรอสส์ชาซ (Rorschach Test)

จากแบบทดสอบรอสส์ชาซ พบว่านางสาว ก.มีความสามารถทางสติปัญญาดี พอควร ลักษณะบุคลิกภาพแบบลังเล (Ambivalence) ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดีมีแนวโน้มก้าวร้าว (Aggressive) มีการเก็บกด (Suppression) ไว้มาก ความสัมพันธ์กับบิดาค่อนข้างห่างเหิน และพบลักษณะความวิตกกังวลในการปฏิสัมพันธ์ (Contact) ส่วนความสัมพันธ์กับมารดาไม่ดี ปฏิเสธ (Reject) มารดา การใช้เหตุผล (Ego function) ไม่ค่อยดีเนื่องจากมีความเครียดอยู่ตลอดเวลา และถ้าเผชิญกับความคับข้องใจ (Frustration) มาก ๆ มีแนวโน้มแยกตัว (Withdraw) หรืออาจแสดงออกอย่างรุนแรงหรืออย่างผิดปกติ การแสดงอารมณ์เป็นแบบเปิดเผยและมีแนวโน้มแสดงออกอย่างขาดการควบคุม (Outburst) ได้ง่ายมีอารมณ์กระเจิดกระเจิงพบลักษณะความสับสนในบุคลิกภาพ

8.6 แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (16 PF Test)

จากแบบทดสอบ 16 PF พบว่านางสาว ก.เป็นผู้ที่มีลักษณะไม่ฉลาด จริงจัง ต่อชีวิต มองโลกในแง่ร้าย อารมณ์เคร่งเครียด มีความวิตกกังวล ท้อแท้ใจ มีความขัดแย้งในใจ สูง เก็บกด ความรู้สึกไว มีปัญหาในการตัดสินใจ ลังเล ควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้

การวินิจฉัย

✓ จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่านางสาว ก.มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม จากสาเหตุดังนี้

1. จากสาเหตุของผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการของบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบทดสอบ ทั้งหมดต่างก็มีผลสอดคล้องกันว่า นางสาว ก.มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม มีบุคลิกภาพแบบลังเล (Ambivalence) ขาดความมั่นใจในตัวเอง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดี มีความวิตกกังวล ในการปฏิสัมพันธ์ มองโลกในแง่ร้าย มีแนวโน้มก้าวร้าว มีการเก็บกดไว้มาก อารมณ์กระเจิดกระเจิง มีแนวโน้มแยกตัวหรืออาจแสดงออกอย่างรุนแรงหรือผิดปกติ ลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่มั่นคงเหล่านี้เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมของครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการของบุคลิกภาพ ทั้งนี้เนื่องจากความสัมพันธ์ของบิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามหลักพัฒนาการของเด็กก็จะช่วยให้เด็กกลายเป็นคนที่มีบุคลิกภาพมั่นคง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ในทางตรงข้ามหากเด็กได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ก็จะกลายเป็นเด็กที่มีวุฒิภาวะไม่สมบูรณ์หรือขาดวุฒิภาวะ ไม่สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เป็นไปตามธรรมชาติได้ กลายเป็นเด็กที่เปราะบางในชีวิต มีปัญหาการปรับตัวและพฤติกรรมที่แสดงออก

1.2 การปรับตัวกับเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การทำสังคมมิติ และแบบสอบถามวัดการปรับตัวทำให้ทราบว่านางสาว ก.ไม่มีเพื่อน และได้รับการปฏิเสธจากเพื่อนในกลุ่มส่วนใหญ่

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ดี อันเป็นผลมาจากพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม ทำให้นางสาว ก. ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนได้ เมื่อไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนได้ จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่มีเพื่อน ไม่มีใครต้องการ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า

1.3 ปัญหาการเรียน

จากการสัมภาษณ์ แบบสอบถามปลายเปิดแบบเต็มประโยคให้สมบูรณ์และแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล ต่างก็มีผลสอดคล้องกันว่า นางสาว ก. มีปัญหาการเรียนทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากระดับเชาวน์ปัญญาของนางสาว ก. ซึ่งจากการทดสอบเชาวน์ปัญญาแบบเวส พบว่านางสาว ก. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่อนข้างต่ำ คือ I.Q 90 ซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับลักษณะวิชาที่นักศึกษา กำลังเรียนอยู่ นอกจากนั้นจากการที่นางสาว ก. มีปัญหาการปรับตัว ทำให้ไม่มีความสุข ไม่มีกำลังใจ และไม่มีสมาธิในการเรียนจึงส่งผลการเรียน

2. จากสาเหตุสิ่งแวดล้อมคือ สภาพครอบครัวแตกแยก

จากการสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัดชีวประวัติ และแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ทราบว่านางสาว ก. ต้องพบกับสภาพครอบครัวที่แตกแยก บิดาและมารดาต่างไปมีครอบครัวใหม่ นางสาว ก. ต้องเติบโตมาโดยการเลี้ยงดูของบิดามารดาบุญธรรมซึ่งอายุมากแล้ว แม้ว่าบิดามารดาบุญธรรมจะให้ความรักความเอาใจใส่ดูแลเยี่ยงบุตรที่แท้จริงก็ตาม แต่นางสาว ก. ก็รับรู้มารดตลอดว่าตนเองเป็นเพียงบุตรบุญธรรมและเกิดมาท่ามกลางความแตกแยกของบิดามารดาที่แท้จริง มารดาไม่ต้องการตนเอง ดังนั้นเมื่อคลอดตนเองแล้วจึงหนีไป ในขณะที่บิดาก็มีครอบครัวอยู่แล้วและไม่สามารถนำตนเองมาเลี้ยงดูด้วยตนเอง ดังนั้นตนเองจึงต้องมีบิดามารดาบุญธรรมเป็นผู้เลี้ยงดูโดยมีบิดาที่แท้จริงคอยส่งเสียเงินทองให้และไปเยี่ยมเยียนเป็นครั้งคราว นางสาว ก. จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการของบิดามารดา เกิดความรู้สึกมีมด้อยขาดความมั่นคงและหวาดหวั่น ทั้งนี้เนื่องจากความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว เป็นรากฐานของความสุขแห่งชีวิต เป็นรากฐานของการเป็นปึกแผ่นในสังคม ถ้าหากครอบครัวมีการแตกแยกหรือขาดความผูกพันรักใคร่กัน ชีวิตในสังคมก็จะแตกแยกไปด้วย จึงเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ของบิดา

มารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้านและจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านสุขภาพจิตของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น

ดังนั้นจากปัญหาพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม การปรับตัวกับเพื่อน ปัญหาการเรียนและสภาพครอบครัวแตกแยก ทำให้นางสาว ก. เกิดภาวะตึงเครียด สับสนตนเอง ไม่สามารถเข้ากันได้กับสังคม ไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดมุ่งหมายของตนได้ จึงหาทางออกโดยการกระทำอัตวินิบาตกรรมเพื่อเป็นการหนีปัญหาหรือหนีสังคม ตามทฤษฎีสังคมวิทยาที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำอัตวินิบาตกรรมนั้นเกิดเมื่อเราไม่สามารถควบคุมตนเองได้

การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม

ผู้วิจัยได้ให้ความช่วยเหลือดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์สัมพันธ์ภาพ

(Transactional Analysis) ของ อีริก เบิร์น (Eric Bern) เนื่องจากต้องการให้นางสาว ก. เกิดการหยั่งรู้ (Insight) ในเรื่องของตนเอง โดยเฉพาะลักษณะต้องพึ่งพาผู้อื่น อยู่เสมอ ตัดสินใจเองไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับบุคลิกภาพ เพราะแนวความคิดเบื้องต้นของ T.A. นั้น เชื่อว่ามนุษย์เป็นบุคคลที่มีค่า บุคลิกภาพและชีวิตส่วนตัวสามารถปรับปรุงได้ด้วยการเปิดเผยตนเองที่แท้จริงออกมา หรือค้นหาพบถึงความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) บุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเองจะแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ มีเหตุผล น่าเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจได้ ไม่ตกเป็นทาสของอดีตอีกต่อไป รวมทั้งสามารถตัดสินใจเองได้ว่าจะทำอะไรจะคิดจะทำอะไร จะรู้สึกอย่างไร เป็นแนวทางเพื่อให้หลุดพ้นจากอดีตและสามารถวางแผนในเชิงสร้างสรรค์สำหรับอนาคตของตน และเรียนรู้ถึงอิสระในการตอบสนองต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อันเป็นสภาวะของที่นี่และเดี๋ยวนี้ (Here and Now) จึงต้องให้นางสาว ก. หยั่งรู้ว่าการต้องพึ่งพาผู้อื่นนั้นมีความสุขหรือไม่ หากมีความสุขมีแค่ไหน ถ้าไม่มีความสุขจะทำอย่างไร ซึ่งนางสาว ก. ควรจะต้องหาแนวทางให้กับตนเองได้ หากนางสาว ก. สามารถหาแนวทางให้กับตนเองได้ก็เท่ากับพร้อมที่จะยืนหยัดได้ด้วยตนเอง ก็จะสามารถปรับบุคลิกภาพที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นได้

ความรู้สึกที่ไม่ดีเกี่ยวกับตนเองก็จะลดลง ความต้องการกระทำอัตวินิบาตกรรมก็จะลดลง

1.2 ทำจิตบำบัดโดยวิธีหลัก Dynamic Psychotherapy เพื่อช่วยให้
นางสาว ก.สามารถปรับตนเองได้ดียิ่งขึ้น

1.3 แนะนำวิธีการเรียนที่ถูกต้อง การสร้างสมาธิในการเรียน การใช้เวลา
ให้ถูกต้อง รวมทั้งทำให้ความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียนที่นางสาว ก.ไม่เข้าใจ

1.4 ให้ความสนใจและเอาใจใส่นางสาว ก. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้
นางสาว ก.เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยทางจิตใจ พร้อมทั้งจะผ่านอุปสรรคเพื่อจะได้พัฒนา
ตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

2. การให้ความช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์
แนะแนวเพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจและความเข้าใจในพฤติกรรมที่
เกิดขึ้นและช่วยกันแก้ไขเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นางสาว ก.มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น มีแนวคิดที่ถูกต้อง
ในการดำเนินชีวิต

2.2 ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดาบุญธรรม และบิดาที่แท้จริง เพื่อให้
เข้าใจในตัวของนางสาว ก.มากขึ้น และขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานางสาว ก.

การทบทวนผล

เนื่องจากปัญหาของนางสาว ก. เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากการพัฒนาการของบุคลิกภาพ
ไม่เหมาะสมทำให้มีปัญหารับตัวกับเพื่อนและปัญหาการเรียน ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า
สาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรงมาก หากนางสาว ก.ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างแท้จริงก็จะสามารถ
ช่วยเหลือได้ นอกจากนั้น นางสาว ก.ยังอยู่ในวัยที่สามารถแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้และ
ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือหรือแก้ไขเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าการทบทวน
ผลอยู่ในเกณฑ์ดี

การติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ พบว่า นางสาว ก. ได้พยายามปรับปรุงตนเองดีขึ้น แนวความคิดเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมลดลง ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องติดตามผลต่อไป ตลอดเวลาที่นางสาว ก. ยังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้รับการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

นางสาว ก. ควรยอมรับสภาพของตนเองและเข้าใจตนเอง กล่าวคือยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นขณะนี้ ลดความคิด ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบิดามารดาที่แท้จริงลง ลดความก้าวร้าวลง รู้จักควบคุมตนเองมากขึ้น หากทำได้ก็จะช่วยให้ปัญหาต่าง ๆ ลดลง มีสมาธิในการเล่าเรียนมากขึ้น ผลการเรียนก็จะดีขึ้น แนวโน้มในการกระทำอัตวินิบาตกรรมก็จะลดลง

2. ผู้เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 บิดามารดา

บิดามารดาควรตระหนักถึงวิธีการเลี้ยงดูบุตร มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตร ทัศนคติของตนให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กกลายเป็นปัญหาสังคม เพราะบุคลิกภาพและความสมบูรณ์ทางจิตใจของเด็กมีรากฐานมาจากความสัมพันธ์ที่อบอุ่นอันเกิดจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา ในกรณีของนางสาว ก. แม้จะเป็นครอบครัวแตกแยก แต่บิดาก็ยังคงมีบทบาทในการเลี้ยงดู แม้ว่าบิดามารดาบุญธรรมจะเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กมาก็ตามที บิดาก็ควรมีเวลาให้กับนางสาว ก. บ้างเพื่อเป็นการให้กำลังใจและให้ความอบอุ่นแก่นางสาว ก. ในฐานะของบิดาที่พึงมีต่อบุตร

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ประจำวิชา

อาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว ควรให้ความสนใจ เอาใจใส่นางสาว ก. อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่นางสาว ก. นอกจากนั้น ความรักความห่วงใยที่อาจารย์

มีให้ ก็จะเป็นสื่อให้นักสาว ก. มีความไว้วางใจมาขอรับคำปรึกษามากขึ้น สำหรับอาจารย์ประจำวิชาควรกระตุ้นให้นักสาว ก. สนใจการเรียนรู้มากขึ้นและเปิดโอกาสให้นักสาว ก.ซักถามข้อสงสัยได้มากขึ้น มีการให้กำลังใจและชมเชยบ้างเมื่อนักสาว ก. มีพฤติกรรมดีขึ้น

3. ผู้ศึกษาต่อไป มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ที่ศึกษาต่อไป ควรจะต้องสร้างความสัมพันธ์ ความเป็นกันเอง ยอมรับและเข้าใจนักสาว ก. โดยแสดงความรักความเอาใจใส่ สนใจ และห่วงใย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการศึกษาศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล่าวที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมาซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องต่อไป

กรณีศึกษารายที่ 2 นางสาว ข. (ทำการศึกษาดังแต่ 18 ต.ค. 34 - 20 ก.พ. 35

รวม 127 วัน)

ลักษณะทั่วไป นางสาว ข. เป็นหญิงไทยวัยรุ่น อายุ 20 ปี ดุสมวัย รูปร่างสูงโปร่ง ผิวขาว ผอมผิกลื่น ใบหน้ารูปไข่ ทำทางไม่แจ่มใส สีหน้าเฉยเมย แต่งกายสะอาดเรียบร้อย สุขวิทยาส่วนบุคคลดี จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและการบันทึก

จากการสังเกตโดยข้าพเจ้าพบว่า นางสาว ข. เป็นคนไม่ค่อยร่าเริง สีหน้าเฉยเมยแต่แสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ พูดเสียงเบา ฟังชัดเจบดี ทำทางไม่กระตือรือร้น สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี รู้จักกาลเทศะ วางตัวได้ดี มีความสนใจในการเรียนดี พูดคุยกับเพื่อนในบางครั้ง เมื่อผู้สอนถามก็สามารถตอบคำถามได้ ในขณะที่มีสัมพันธภาพกับผู้ป่วย นางสาว ข. มีท่าทางอ่อนโยน ยิ้มแย้มเมื่อพูดกับผู้ป่วย พูดจาไพเราะไม่กระซอกกระซิบ ดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยที่ตนเองรับผิดชอบดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง

2. การสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ทราบว่า นางสาว ข. เป็นบุตรคนที่ 1 ของครอบครัวจำนวนพี่น้องทั้งหมด 4 คน เป็นครอบครัวคนไทยที่อยู่ตามชนบท บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาเป็น

พนักงานของโรงไฟฟ้าอีกในทรายได้ 9,000 บาทต่อเดือน ส่วนมารดาเป็นแม่บ้านและเลี้ยงหมู เพื่อหารายได้มาช่วยจุนเจือในครอบครัวด้วย บิดาเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้าน โดยให้เงินแก่มารดาเดือนละ 3,000 บาท และให้นางสาว ข. เดือนละ 1,000 บาท นอกจากนั้นมารดาเป็นผู้รับผิดชอบ นางสาว ข. มีน้องอีก 3 คน ซึ่งทุกคนกำลังเรียนหนังสือ นางสาว ข. รู้สึกสงสารมารดามากที่ต้องเหน็ดเหนื่อยเพื่อลูกและไม่พอใจบิดาที่จำกัดเงิน ค่าใช้จ่ายให้แก่มารดาและเข้มงวดกับทุกคนในบ้าน ชีวิตตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของบิดามาตลอด ไม่เคยได้ไปเที่ยวที่ไหนตามลำพัง ดังนั้นการดำรงชีวิตของ นางสาว ข. จึงไม่มีอิสระ อึดอัด และมีความเบื่อหน่ายในชีวิต

ในขณะที่นางสาว ข. ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมปีที่ 4 นางสาว ข. มีเพื่อนชายซึ่งต่อมากลายเป็นคู่รักและรักกันมาก เมื่อบิดามารดาทราบจึงบังคับให้นางสาว ข. เลิกติดต่อกับคู่รัก โดยให้เหตุผลว่าเป็นคนต่างศาสนา ไม่สมควรคบหาสมาคมด้วย คู่รักของนางสาว ข. นับถือศาสนาอิสลามในขณะที่นางสาว ข. นับถือศาสนาพุทธในขณะที่ถูกบังคับให้เลิกกับคู่รักนางสาว ข. กำลังศึกษาในชั้นมัธยมปีที่ 6 นางสาว ข. เสียใจมากเพราะเป็นรักครั้งแรกและรักเพื่อนชายมาก ดังนั้นเมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 เพื่อนชายจึงไปแต่งงานกับผู้หญิงคนใหม่ ในขณะที่นางสาว ข. รู้สึกว่าเป็นความโชคร้ายของบิดามารดาที่ไม่ให้ตนเองคบกับเพื่อนชายคนนี้ และเสียใจมากที่เพื่อนชายแต่งงานไป ในขณะที่บิดามารดาทราบว่านางสาว ข. รักใคร่ชอบพอกับเพื่อนชายคนนี้ก็เริ่มควบคุมนางสาว ข. ตลอดเวลา แต่นางสาว ข. ก็จะพยายามหนีบิดามารดาไปพบเพื่อนชายคนนี้อยู่เสมอ จนกระทั่งเขาแต่งงานไป จนปัจจุบันก็ยังรักเพื่อนชายคนนี้และคิดถึงอยู่เสมอ เมื่อกลับบ้านในขณะที่วิทยาลัยปิดภาคเรียน นางสาว ข. จะมีโอกาสพบเพื่อนชายคนนี้ซึ่งปัจจุบันมีบุตร 1 คน เมื่อนางสาว ข. พบเพื่อนชายก็จะร้องไห้ทุกครั้ง เหตุการณ์เหล่านี้ นางสาว ข. ถือว่าเป็นเรื่องเลวร้ายสำหรับชีวิตของตนเอง

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ข. เป็นคนมีกิริยามารยาทเรียบร้อย แต่ไม่ค่อยขยันแถม ควบคุมอารมณ์ได้ดี รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้ดี การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ข. เป็นคนค่อนข้างเฉย ควบคุมอารมณ์ได้ดี สนใจความสวยงามของตนเองมาก พิถีพิถันในการแต่งกายพูดจาไพเราะ ทำทางอ่อนโยนดี การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

จากการสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนว แสดงความคิดเห็นว่านางสาว ข. เป็นคนมีกิริยามารยาทเรียบร้อย รักสวยรักงาม แต่สีหน้าค่อนข้างเฉยเมย ควบคุมอารมณ์ได้ดี การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

จากการสัมภาษณ์เพื่อนสนิท แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ข. เป็นคนไม่ร่าเริง พูดน้อย ชอบแต่งกายสวยงาม พิถีพิถันในการเลือกเสื้อผ้า เมื่อกลับมาจากบ้านจะซึมมากกว่า ก่อนกลับไปบ้าน มีอหังการดี ไม่รู้จักจักจี้ เมื่อว่างจากเรียนหนังสือมักจะฟังเพลงหรือดูรายการทางโทรทัศน์ ไม่ค่อยสูงลิ่วกับเพื่อน แต่เมื่อเพื่อนมาคุยด้วยก็จะพูดคุยดี

3. จากการเยี่ยมบ้าน

จากการเยี่ยมบ้านพบว่า สภาพที่พักอาศัยเป็นบ้านตึกชั้นเดียว หลังคามุงกระเบื้อง ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านแบ่งเป็นส่วนห้องรับแขก ห้องนอน ห้องครัว และห้องนี้มีเครื่องอำนวยความสะดวกได้แก่ โทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีโอเทป วิทยุเทป ตู้เย็น พัดลม เตารีด หม้อหุงข้าว เป็นต้น บ้านสะอาดมีความเป็นระเบียบดี ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ วางไว้เป็นระเบียบ บ้านตั้งอยู่ริมถนนของหมู่บ้านจึงมีรถแล่นผ่านไปมาเกือบตลอดเวลา ในการสนทนา นางสาว ข. จะพูดคุยน้อยที่สุด จะพูดในลักษณะการตอบคำถามเมื่อมีผู้ถามเท่านั้น บิดาเป็นผู้พูดคุยมามากที่สุด รองลงมาคือมารดา

จากการเยี่ยมบ้านครั้งนี้พอสรุปได้ว่า สภาพที่พักอาศัยดี มีความเป็นระเบียบ ไม่แออัด ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกันระหว่างมารดาและพี่น้องดี แต่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบิดาน้อยมาก นางสาว ข. จึงมีปัญหาเรื่องสัมพันธ์ภาพกับบิดา

4. อัตชีวประวัติ

จากอัตชีวประวัติทราบว่านางสาว ข. เกิดในครอบครัวชนากลาง ที่ประกอบด้วย บิดามารดา นางสาว ข. และน้องอีก 3 คน รวมสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 6 คน บิดาทำงานโรงไฟฟ้าลิกันท์ รายได้เดือนละ 9,000 บาท มารดาเป็นแม่บ้าน และเลี้ยงหมูเพื่อหา

รายได้มาช่วยจนเจือครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากบุตรทุกคนกำลังอยู่ในวัยเล่าเรียน บิดาให้มารดาเป็นค่าใช้จ่ายภายในบ้านเดือนละ 3,000 บาท และให้นางสาว ข. เป็นค่าใช้จ่าย ในขณะที่ศึกษาปัจจุบันเดือนละ 1,000 บาท นอกจากนั้นมารดาจะต้องรับผิดชอบทุกคนอาศัยอยู่ภายในบ้านชั้นเดียวซึ่งมีความเป็นส่วนตัว มีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกันดี

ชีวิตในเยาว์วัยของนางสาว ข. เป็นชีวิตที่อยู่ภายใต้การดูแลอย่างเข้มงวดของบิดามารดา นางสาว ข. เริ่มเรียนชั้นอนุบาลเมื่ออายุ 5 ปี เนื่องจากบิดามารดามิ่เงินส่งให้เรียนจนกระทั่งเมื่อมีน้องอีก 3 คนก็จะต้องดูแลน้องทั้งในขณะไปโรงเรียนและอยู่ที่บ้าน จนกระทั่งเรียนจบชั้นประถมที่โรงเรียนใกล้บ้าน จึงไปเรียนในระดับมัธยมมาอำเภอเมืองโดยอาศัยชีวิตโดยสารรถประจำทางไป-กลับทุกวันเนื่องจากบิดาไม่ต้องการให้ไปอาศัยอยู่ที่อื่น เมื่อปิดเทอมก็ช่วยงานบ้าน ไม่ได้รับอนุญาตให้ไปเที่ยวเตร่ที่ไหนโดยลำพัง บิดาจะพาไปเที่ยวปีละ 1 ครั้งในวันตรุษจีน ดังนั้นนางสาว ข. จึงใช้เวลาในวันหยุดด้วยการฟังเพลง หรือดูรายการทางโทรทัศน์ จนกระทั่งเมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ 6 จึงเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานีตามความต้องการของบิดามารดา ในขณะที่ตนเองต้องการเรียนในวิชาที่สามารถออกมาประกอบอาชีพนักकुเทศก์หรือทำงานบริษัท เพื่อจะได้พบปะผู้คนมากมาย ได้ท่องเที่ยวอย่างมีอิสระและแต่งกายสวยงาม

ชีวิตในปัจจุบันของนางสาว ข. จึงเป็นลักษณะชีวิตของนักเรียนประจำเยี่ยงคนอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ คือการศึกษาเล่าเรียน นางสาว ข. ไม่ชอบชีวิตในวิทยาลัยเนื่องจากไม่มีความเป็นอิสระ ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของวิทยาลัยตลอดเวลา การใช้ชีวิตในวิทยาลัยในปัจจุบันจึงอยู่ในลักษณะให้เวลาผ่านไปวันแต่ละวัน โดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

นางสาว ข. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมปัจจุบันว่าวุ่นวาย มีความเห็นต่อตนเองว่าเป็นคนไม่มีความอดทน มีความเบื่อหน่ายในชีวิต สิ่งที่นางสาว ข. ทำได้ดีคือ การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ส่วนสิ่งที่สามารถทำได้ดีคือ การเรียนในวิชาต่าง ๆ นอกจากนั้นสิ่งที่นางสาว ข. ต้องการทำได้ดีคือการฝึกปฏิบัติงานหอบุ่ย ส่วนงานที่ต้องการจะทำคือ นักकुเทศก์งานบริษัท และงานบริการ ในขณะนี้หากสามารถขอในสิ่งที่ตนต้องการได้ ก็จะขอให้บิดามารดาและน้อง ๆ มีความสุขมากที่สุด และให้ตนเองจบการศึกษาโดยเร็วที่สุด

จากการวิเคราะห์อัตชีวประวัติของนางสาว ข. จุดที่เป็นข้อสังเกตว่าน่าจะเป็นปัญหามากที่สุดคือ มีความเบื่อหน่ายชีวิตและมองโลกในแง่ร้าย

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบถึงกิจวัตรประจำวันของนางสาว ข. ปรากฏว่ากิจวัตรประจำวันในแต่ละวันก็จะคล้ายคลึงกันคือ นางสาว ข. ตื่นนอนเวลาประมาณ 06.00 น. หลังจากนั้นก็เป็นการทำธุระกิจส่วนตัวเพื่อเตรียมตัวไปเข้าห้องเรียนหรือสถานที่ฝึกงาน ส่วนในช่วงกลางวันก็เป็นการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาในตอนเย็นหลังเลิกเรียนก็มีการพักผ่อน เช่น ฟังเพลง หรือพูดคุยกับเพื่อนและเข้าห้องสวดมนต์ในเวลา 18.45 - 19.30 น. หลังจากนั้นจึงเป็นการทบทวนบทเรียนหรือเขียนแผนการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยที่รับมอบหมาย นางสาว ข. จะเข้านอนในเวลาประมาณ 22.00 - 23.00 น.

จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่านางสาว ข. เป็นคนที่ไม่ค่อยมีระเบียบในชีวิต กิจกรรมต่าง ๆ มักจะหลากหลาย แปรปรวนไปตามความรู้สึกของนางสาว ข. ไม่ชอบอยู่รวมกลุ่มกับเพื่อน ชอบฟังเพลงรักหวาน ๆ อ่านนิยายแนวโรแมนติกไม่ค่อยตรงเวลา ไม่แสดงอารมณ์ ไม่ค่อยสนใจผู้อื่น หมกมุ่นกับเรื่องของตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่แต่ไม่มีจุดมุ่งหมาย

6. สังคมมิติ

จากการทำสังคมมิติในสถานการณ์ "การทำรายงานกลุ่ม" ปรากฏว่านางสาว ข. อยู่ในบทบาทของสมาชิกที่เรียกว่า Mutual Choice คือการเลือกซึ่งกันและกันและในสถานการณ์ "การไปเที่ยวเกาะสมุย" ปรากฏว่านางสาว ข. อยู่ในบทบาทของสมาชิกที่เรียกว่า Neglectee คือ มีสมาชิกจำนวน 1 คน เลือกนางสาว ข. ในจำนวนสมาชิกทั้งหมด 10 คน แสดงว่านางสาว ข. ก็ยังเป็นผู้ที่มิบทบาทในกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเองและเพื่อน ๆ ว่างของความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อันเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งในการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี ดังนั้นนางสาว ข. จึงได้รับเลือกจากเพื่อนบางคนให้เข้าร่วมในการทำรายงานกลุ่มและไปเที่ยวด้วยกัน ส่วนสัมพันธภาพของสมาชิกกลุ่มดี มีการยอมรับซึ่งกันและกัน

7. แบบสอบถามและแบบสำรวจ

จากแบบสอบถามและแบบสำรวจ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1 พบว่านางสาว ข. มีปัญหาขัดแย้งอยู่ในใจคือ เปื่อเรียน เปื่อหอ ไม่รู้จะทำอย่างไร สิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือเที่ยว ถ้าเป็นไปได้นางสาว ข.อยากแต่งตัวเป็นนางแบบสาวสวย เป็นมัลลิกูเทศก์ รู้สึกว่าตัวเองว่าเหงา เจียบเหงา ไม่มีเพื่อน ต้องการให้คนอื่นเข้าใจตนเองบ้าง ในขณะที่นางสาว ข.พยายามทำทุกอย่างเพื่อที่จะลืมเรื่องในใจบางอย่างที่ฝังอยู่ นางสาว ข.มองสังคมปัจจุบันนี้ว่าวุ่นวาย โลกนี้ไม่ค่อยน่าอยู่ เข้าใจว่าดีกับเลวแตกต่างกันมาก เมื่อมีเรื่องกลุ่มใจ นางสาว ข.มักจะเฉยฟังเพลง เมื่อโกรธจะเจียบ หากมีอุปสรรคก็จะเก็บไว้คนเดียว และกล่าวว่า ฉันคือ ผู้หญิงคนหนึ่งที่ไม่มีความสุข

7.2 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2 พบว่านางสาว ข.รู้สึกหมดหวังเกี่ยวกับตนเองและเพื่อน ไม่ชอบตัวเองมากที่สุด รู้สึกไม่ดีเกี่ยวกับตัวเองและประเพณีบางอย่าง การที่จะทำตัวให้ดีขึ้นสายเกินไป เพราะการเป็นคนดีต้องทำตัวดี ๆ ทุ่กาย วาจา ใจ นางสาว ข.มีความหวังเพราะมีบิดามารดาและน้อง ๆ รออยู่ แม้ว่าบิดาจะรักลูกมากเกินไป ไม่เข้าใจวัยรุ่นซึ่งนางสาว ข.ไม่ชอบในบางเวลาแต่ก็เชื่อว่าบิดารักลูกอย่างจริงใจที่สุดในขณะที่มารดาที่รักลูกมากที่สุด ทำทุกอย่างเพื่อลูกทั้ง 4 คนเช่นกัน แต่บางครั้งนางสาว ข.ก็ไม่ชอบมารดา เนื่องจากไม่เข้าใจในตัวนางสาว ข.

7.3 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

จากแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่านางสาว ข.อาศัยอยู่กับบิดามารดา พร้อมน้อง ๆ อีก 3 คน ภายในบ้านของตนเอง บิดาทำงานโรงไฟฟ้าลิกไนท์ มารดาเป็นแม่บ้าน นางสาว ข.ได้รับเงินค่าใช้จายจากบิดาเดือนละ 1,000 บาท นางสาว ข.เป็นคนมีสุขภาพดีมาก ในด้านสังคม พบว่านางสาว ข.ชอบให้เพื่อน ๆ มาบ้านแต่ความรู้สึกเมื่อสมาคมกับเพื่อน ๆ คือ น่าเบื่อบางครั้ง ตนเองไม่ได้รับอนุญาตให้ตัดสินใจด้วยตนเอง นางสาว ข.

ชอบฟังเพลง และอ่านหนังสือประเภทรักใคร่ ชอบกีฬาบอลเลย์บอล งานอดิเรกคือฟังเพลง ในด้านการศึกษาพบว่าทำสมาธิในเวลาดูหนังสือได้ยาก ตามปกตินางสาว ข.ไม่ชอบเรียนหนังสือ ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อาชีพที่ตนเองต้องการคือ มัคคุเทศก์ ในขณะที่บิดาต้องการให้มีอาชีพเป็นพยาบาล ดังนั้นความรู้สึกของนางสาว ข.เกี่ยวกับความเป็นอยู่ในวิทยาลัยและบ้านก็คือความรู้สึกเบื่อและขาดเพื่อน

7.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา พบว่านางสาว ข.ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาแบบเข้มงวด กล่าวคือบิดามารดามักแสดงให้เห็นว่านางสาว ข.ยังเป็นเด็กไม่สามารถตัดสินใจต่าง ๆ ได้ ดังนั้น บิดามารดาจึงมักเป็นฝ่ายตัดสินใจให้ทั้งหมด นอกจากนั้นจะมีการตักเตือนหากสอบได้ที่ต่ำหรือกลับบ้านไม่ตรงเวลา ไม่เปิดโอกาสให้พูดคุยกับบิดามารดา เมื่อมีการลงโทษก็มักจะไม่มีแรงให้ทราบถึงความผิดเสียก่อน บางครั้งบิดามารดาจะดูว่าหรือดีต่อหน้าผู้อื่นซึ่งทำให้นางสาว ข.เกิดความอับอาย และมักจะบงคับเรื่องการแต่งกายให้แต่งกายมีสีและแบบที่สุภาพ คอยปลุกให้ตื่นตามเวลา และคอยเฝ้าถามเกี่ยวกับเพื่อน ๆ ที่คบอยู่เสมอ

7.5 แบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป

จากแบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป พบว่านางสาว ข.มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน โดยมีความรู้สึกที่ตนเองไม่มีเพื่อน เสียใจมากเมื่อเรียนไม่ทันเพื่อน เมื่อถูกเพื่อนแกล้งเล่น ๆ ก็จะโกรธเร็วทันทีและไม่พอใจมาก นอกจากนั้นหากนางสาว ข.ไม่ชอบเพื่อนคนไหนก็จะดูว่าเขาในขณะที่มีเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ด้วย และเมื่อโกรธเพื่อนคนใดแต่ยังคบตีไม่ได้ก็จะพูดว่า "วันหลังจะคบตี ระวังให้ดี" จะไม่ยอมแพ้เพื่อนเมื่อมีการแข่งขัน และหากตนเองทำถูกแต่เพื่อนโกรธก็จะเสียใจมาก ๆ

7.6 แบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

จากแบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน พบว่านางสาว ข.มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนไม่ดี กล่าวคือมีความรู้สึกที่ตนเองขาดเพื่อนสนิทที่ไว้ใจและปรึกษาได้ รู้สึกว่าตนเองเหงาเมื่อขาดเพื่อนเพราะจะเป็นคนสนุกสนาน ร่าเริงเมื่ออยู่กับ

เพื่อน ๆ นอกจากนั้นยังรู้สึกว่าคุณเองมักจะเป็นตัวตลกให้เพื่อน ๆ หัวเราะเยาะ ดังนั้นเมื่อไม่ชอบเพื่อนคนใดจึงมักจะแกล้งพูดประชดประชันเพื่อนคนนั้นเสมอ ๆ หากมีเรื่องไม่เข้าใจกับเพื่อน ก็มักจะไม่ค่อยพูดปรับความเข้าใจกัน ชอบแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อนไปอยู่ตามลำพัง แต่มีแนวโน้มที่จะยินดีทำตามกลุ่ม

7.7 แบบสอบถาม "โครเอ่ย"

จากแบบสอบถาม "โครเอ่ย" พบว่า นางสาว ข.ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ เพียงพฤติกรรมเดียวและเป็นพฤติกรรมทางบวกก็คือเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองกระทำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

7.8 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่านางสาว ข.มีความคิดต่อตนเองไม่ดี คิดว่าเป็นคนไม่มีอะไรดีเลย ไม่สามารถเป็นลูกที่ดีของบิดามารดา รู้สึกกลัวเมื่อทำผิด แต่เมื่อถึงเวลาที่ต้องตัดสินใจก็จะเด็ดเดี่ยว คิดว่าสิ่งที่ผู้อื่นชอบตนเองคืออารมณ์ร่าเริง นางสาว ข.ชอบเที่ยวที่ไกล ๆ ชอบคนที่ไม่พูดมาก ต้องการรู้จักกับคนดี ๆ จุดมุ่งหมายในชีวิตคือการมีงานทำ

7.9 แบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม

จากแบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม พบว่า นางสาว ข. มีการปรับตัวทางสังคมไม่ดี กล่าวคือ

ในด้านลักษณะทางร่างกายที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่า นางสาว ข. คิดว่าตนเองเป็นคนที่รูปร่างแข็งแรงดี ค่อนข้างว่องไว ผิวค่อนข้างดำ ใบหน้าค่อนข้างเกลี้ยง รูปร่างค่อนข้างสูง รูปร่างค่อนข้างสมส่วน นางสาว ข.มีความรู้สึกพอใจกับลักษณะเหล่านี้มาก

ในด้านลักษณะทางอารมณ์ที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่า นางสาว ข. คิดว่าตนเองเป็นคนที่เข้ากับเพื่อนฝูงได้ค่อนข้างง่าย แต่ก็มีความรู้สึกไม่ต้องการเพื่อนฝูง ชอบอยู่คนเดียว ค่อนข้างจะสนใจแต่คนที่รู้จัก จึงมีเพื่อนน้อยมาก ชอบเป็นลูกน้องอย่างเดียว ในระหว่างการเชียร์กีฬาทำให้ดูหนังสือจะชอบเชียร์กีฬามากกว่า นางสาว ข.มีความรู้สึกพอใจกับลักษณะเหล่านี้มาก

ในด้านสติปัญญาและความสามารถทางการเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่า นางสาว ข. คิดว่าตนเองเป็นคนเรียนปานกลาง มีเชาวน์ปัญญานปานกลาง และมีความสามารถทั่วไปปานกลาง นางสาว ข. มีความรู้สึกพอใจในลักษณะเหล่านี้มากที่สุด

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบปรากฏผลดังนี้

8.1 แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาแบบเวส (Wechsler Adult Intelligence Scale or WAIS)

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาแบบเวส พบว่านางสาว ข. มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale I.Q. = 110

Performance Scale I.Q. = 117

Full Scale I.Q. = 114

จากผลการทดสอบดังกล่าว แสดงว่านางสาว ข. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ถ้ามพิจารณารายละเอียด พบว่านางสาว ข. มีการแสดงออกหรือการกระทำได้ดีกว่าการพูด หรือการแสดงความคิดเห็น

8.2 แบบทดสอบเบนเดอร์ เกสโตลท์ (Bender Gestalt Test)

จากแบบทดสอบเบนเดอร์ เกสโตลท์ พบว่านางสาว ข. ขาดการวางแผน หรือมีการวางแผนไม่ดีเท่าที่ควรและยังมีลักษณะสลับกลับ (Reverse) เช่น สิ่งที่เราควรทำก่อน กลับทำทีหลัง มีอารมณ์ไม่มั่นคง ไม่ชอบถูกระเบียบ ชอบแยกตัวเอง หลงตัวเอง (Narcissistic) และยึดตัวเองเป็นหลัก (Ego-centric) มีความขัดแย้ง (Conflict) กับสิ่งที่แสดงความเป็นตัวของตัวเอง (Authority Figure) มีความขัดแย้งเรื่องเพศ (Sex Conflict) มีแนวโน้มก้าวร้าว (Tendency to Aggressive)

8.3 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

จากแบบทดสอบวาดภาพคน พบว่านางสาว ข. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับวัย สัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดี หลงตัวเอง (Narcissistic) และก้าวร้าว (Aggressive) สนใจเรื่องเพศ (Preoccupy of Sex) มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) แต่ชอบ

เพื่อนชายที่เข้าสมาคมเก่ง

8.4 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (My Family Test)

จากแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว พบว่านางสาว ข.มีสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับน้องสาวดี แต่สัมพันธภาพระหว่างตนเองกับบิดามารดาและน้องชายค่อนข้างห่างเหิน

8.5 แบบทดสอบรอสส์ชาซ (Rorschach Test)

จากแบบทดสอบรอสส์ชาซ พบว่านางสาว ข.มีความสามารถทางเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ดี ลักษณะความคิดเป็นแบบยึดติด (Rigid) มีการใช้จินตนาการ (Fantasy) แต่เป็นลักษณะขาดวุฒิภาวะ (Immature) มีลักษณะบุคลิกภาพเป็นแบบสมยอม (Passive) มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย (Insecurity) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี มีลักษณะก้าวร้าว (Aggressive sign) และความขัดแย้งทางเพศ นางสาว ข.มีทัศนคติต่อบิดาว่าเป็นผู้ทำให้อาณา มีอำนาจในตนเอง ส่วนในแง่ของมารดาพบว่ามีความสัมพันธ์พอควร แต่ยังมีทัศนคติว่าขาดความรักความอบอุ่นจากมารดา และพบลักษณะเก็บกดในเรื่องความสัมพันธ์กับมารดา การใช้เหตุผล (Ego-function) ไม่ดี แต่มีความอดทนต่อความคับข้องใจ (Frustration) ดีพอควร ในการปรับตัวจะสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ การแสดงออกของอารมณ์เป็นแบบเก็บกดสามารถแสดงออกได้บ้างเมื่อถูกกระตุ้น แต่มีแนวโน้มแสดงออกแบบซึมเศร้า (Depressive)

8.6 แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (16 PF Test)

จากแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF พบว่า นางสาว ข.มีความมั่นคงทางใจน้อย ตื่นเต้นง่าย วิตกกังวล ไม่อดทน อารมณ์เสื่อง่าย ขาดวุฒิภาวะ กดเก็บ ชอบปลีกตัวจากสังคม เมื่อมีเหตุผิดพลาดจะโทษตนเอง มีความสนใจแคบ แต่เข้าใจความรู้สึกผู้อื่นได้ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ในบางครั้งไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ไม่ค่อยสนใจกฎเกณฑ์ของสังคม มักจะกระทำสิ่งผิดตามใจตนเอง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า นางสาว ข. มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมจากสาเหตุดังนี้

1. จากสาเหตุของผู้รับการศึกษา มีดังนี้

1.1 พัฒนาการของบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบทดสอบ ทั้งหมดต่างก็มีผลสอดคล้องกันว่า นางสาว ข. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม กล่าวคือ มีความมั่นคงทางใจน้อย ลักษณะความคิดเป็นแบบยึดติด ขาดความมั่นใจในตนเอง ก้าวร้าว การแสดงออกของอารมณ์เป็นแบบเก็บกด แสดงออกได้บ้างเมื่อถูกกระตุ้น แต่มีแนวโน้มเป็นแบบซึมเศร้า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลไม่ดีและมีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าวเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดเกินไปของบิดามารดา ดังนั้นจึงทำให้เกิดการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม มีการกระทำที่ไม่สมเหตุสมผลกับภาวะความเป็นจริง ความตึงเครียดก็จะเกิดขึ้น กลายเป็นบุคคลที่ไม่มีความสุขเพราะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ไม่สามารถพัฒนาไปสู่การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง อันเนื่องมาจากการไม่ยอมรับตนเอง ไม่เชื่อในความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิต ไม่สามารถอยู่และใช้พลังแห่งตนได้เต็มศักยภาพ ไม่กล้ารับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง ต้องการพึ่งพาและให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทนตนเอง ต้องอยู่ภายใต้บรรยากาศของการบีบคั้น บังคับให้ยอมรับเอาค่านิยมของบุคคลอื่นมาไว้ในตนเอง โดยปราศจากการเห็นคุณค่าของค่านิยมนั้นอย่างแท้จริง ไม่มีภาวะอิสระในการเลือก จึงเกิดการไม่ยอมรับตนเอง มองเห็นว่าตนเองเป็นคนด้อยค่า ไม่มีความหมาย เมื่อไม่สามารถรับรู้ความต้องการที่เกิดขึ้นทั้งภายในตนเองและสภาพความเป็นจริงภายนอกได้ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นก็เสียหาย พฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา อารมณ์แปรปรวนรวดเร็ว มักบิดเบือนไปตามประสบการณ์เพื่อปกป้องตนเอง เนื่องจากไม่กล้าเผชิญกับความเป็นจริงจึงปิดตนเองต่อประสบการณ์ต่าง ๆ ไม่สามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลง แรงจูงใจที่ผลักดันไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริงถูกขัดขวาง ความขัดแย้งภายในจิตใจจะเกิดขึ้นในภาวะดังกล่าว จึงเกิดการใช้กลไกป้องกันตนเอง ซึ่งนางสาว ข. มักใช้การเพ้อฝัน (Fantasy) เพื่อสนองความต้องการ ความปรารถนาที่ตนมีอยู่หรือต้องการให้เกิดขึ้นโดยไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

1.2 การสูญเสียบุคคลที่ตนเองรัก

จากการสัมภาษณ์ ทราบว่านางสาว ข. ต้องสูญเสียบุคคลที่ตนเองรัก คือผู้รักซึ่งบิดามารดาขัดขวางความรัก ทำให้นางสาว ข. ไม่สมหวังในความรักและขณะเดียวกันผู้รักก็ไป

แต่งงาน เหตุการณ์นี้ทำให้นางสาว ข. คิดหวั่นมาก เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงในตนเองและ
พึ่งใจตลอดมา มีความรู้สึกในทางลบเกี่ยวกับตนเอง

2. จากสาเหตุสิ่งแวดล้อม คือการอบรมเลี้ยงดู

จากการสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัตชีวประวัติ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู
ซึ่งให้ผลสอดคล้องกันทำให้ทราบว่านางสาว ข. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเกินไป
โดยเฉพาะบิดาซึ่งเข้มงวดกับทุกคนในบ้านและแสดงอำนาจเหนือบุตรตลอดเวลา ซึ่งพบได้จาก
ผลการทดสอบจากแบบทดสอบรอสส์ซาช จากการเลี้ยงดูในลักษณะดังกล่าวทำให้นางสาว ข.
ไม่ได้มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นผลให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตึงเครียด
ไม่มีความสุข ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต

จากพัฒนาการบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม การสูญเสียบุคคลที่ตนเองรัก และการอบรม
เลี้ยงดูแบบเข้มงวดเกินไป ทำให้นางสาว ข. คิดลงโทษตนเอง คิดว่าตนเองไม่ดี สมควรได้รับ
การลงโทษ เมื่อความคิดนี้รุนแรงขึ้นจึงกลายเป็นการต้องการกระทำอัตวินิบาตกรรมเพื่อยุติปัญหา
หรือหนีสังคม ตามทฤษฎีสังคมวิทยาที่ชี้ให้เห็นว่า การกระทำอัตวินิบาตกรรมนั้นเกิดขึ้นเมื่อคนเรา
ไม่สามารถควบคุมตนเองได้

การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม

ผู้วิจัยให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์
(Rational Emotive Therapy) ของอัลเบิร์ต เอลลิส (Allbert Ellis) เนื่องจาก
ต้องการให้นางสาว ข. พัฒนาความคิดที่มีเหตุผล ทั้งนี้พบว่าผลทางอารมณ์จากการมีความคิดที่
ไม่มีเหตุผลก็คือ ความวิตกกังวล ซึมเศร้า รู้สึกผิด และรู้สึกไร้ค่า ความคิดทางลบเหล่านี้ทำให้
เกิดการกระตุ้นด้านร่างกายอย่างมองไม่เห็น ความคิดที่ไม่มีเหตุผลทั้งหลาย มีรากฐานมาจากหลายสิ่ง
หลายอย่างที่เกิดขึ้นกับตัวคน และเป็นตัวสร้างอารมณ์ที่ไม่เป็นสุข ดังนั้นหากต้องการดำรงชีวิตอยู่
อย่างมีความสุข ก็จะต้องรู้จักการจัดความคิดที่ไร้เหตุผล และเข้าใจเหตุผลสำหรับการส่งเสริม

ความคิดที่มีเหตุผล รอคอยเฉพาะกฎข้อที่กล่าวว่า มนุษย์ย่อมทำผิดได้ ไม่มีประโยชน์อันใดที่จะสืบเสาะหาสาเหตุต่าง ๆ ที่ผ่านพ้นไปนานแสนนาน ทุกสิ่งทุกอย่าง ควรจะเป็นจริงตามสภาพที่ควรจะเป็น และไม่มีอะไรเลยที่จะมาทำอะไรกับตัวเราเอง นอกจากตัวเราเท่านั้น ดังนั้นในขณะที่ชีวิตของเราผ่านไปทุกเวลานาที เราก็มองชีวิตอย่างมีความสุข มีความเป็นตัวของตัวเอง แสดงพฤติกรรมออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ มีเหตุผล น่าเชื่อถือ ไม่ตกเป็นทาสของอดีต สามารถวางแผนในเชิงสร้างสรรค์สำหรับอนาคตของตน และเรียนรู้ถึงอิสระในการตอบสนองต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อันเป็นสภาวะของที่นี่และเดี๋ยวนี้ ฉะนั้นจึงต้องให้นางสาว ข. เปลี่ยนแนวความคิดของตนให้มีเหตุผล

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบจุลภาค (Micro Counseling) ในบางเทคนิค เช่น การให้กำลังใจ การสะท้อนความรู้สึก การเพิ่มความกระจ่างให้เกิดการหยั่งรู้ในตนเอง เป็นต้น จากการใช้วิธีการดังกล่าว ปรากฏว่านางสาว ข. ได้พยายามที่จะเปลี่ยนแนวความคิดของตนเอง

1.2 ทำจิตบำบัดแบบประคับประคอง (Supportive Psychotherapy) เพื่อช่วยให้นางสาว ข. มีความรู้สึกอบอุ่น มีกำลังใจ และภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น

1.3 ให้ความสนใจ และเอาใจใส่นางสาว ข. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้นางสาว ข. เกิดความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยทางจิตใจ พร้อมทั้งจะฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อจะได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

2. การให้ความช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนว เพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจ และความเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และช่วยกันแก้ไข เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นางสาว ข. มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น มีแนวคิดที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต

2.2 ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดา เพื่อให้เข้าใจในตัว of นางสาว ข. มากขึ้น และขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานางสาว ข.

การทนายผล

เนื่องจากปัญหาของนางสาว ข. เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากการพัฒนาการของบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และมีปัญหาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าสาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรง ประกอบกับนางสาว ข. ยังอยู่ในวัยที่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ รวมทั้งยังให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือ หรือแก้ไขเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า การทนายผลอยู่ในเกณฑ์ดี

การติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏว่านางสาว ข. ได้พัฒนาขึ้นในทุก ๆ ด้าน แนวความคิดในการกระทำอันผิดวิสัยตามครรลอง ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องติดตามผลต่อไปตลอดเวลาที่นางสาว ข. ยังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้รับการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

นางสาว ข. ควรยอมรับสภาพของตนเอง และเข้าใจตนเอง กล่าวคือ ยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีทัศนคติที่ดีต่อบิดามารดา ลดความเจ้าคิดเจ้าแค้นลง ลดความก้าวร้าวลง รู้จักควบคุมตัวเองมากขึ้น หากทำได้ก็จะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ลดลง

2. ผู้เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 บิดามารดา

บิดามารดาควรตระหนักถึงวิธีการเลี้ยงดูบุตร มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตร ทำหน้าที่ของตนให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสังคมเพราะบุคลิกภาพและความสมบูรณ์ทางจิตใจของเด็กมีรากฐานมาจากความสัมพันธ์ที่อบอุ่นอันเกิดจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยเฉพาะในวัยต้น ๆ ของชีวิต การเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดเกินไปก็จะก่อปัญหาให้แก่อีก ซึ่งกรณีของนางสาว ข. เป็นตัวอย่างให้เห็นว่าการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดเกินไปนั้น

ก่อให้เกิดปัญหาได้อย่างไร จึงควรรอให้นางสาว ข. ได้มีโอกาสตัดสินใจด้วยตัวเองบ้างในการเลือกทางดำเนินชีวิต โดยบิดามารดาเป็นที่ปรึกษาไม่ใช่เป็นผู้ชี้แนะทั้งหมด

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวควรให้ความสนใจติดตามผลและเอาใจใส่นางสาว ข. อย่างต่อเนื่อง ให้กำลังใจและแนะนำในสิ่งที่ต้องการให้นางสาว ข. เกิดความรู้สึกว่าอาจารย์รักและห่วงใย ก็จะทำให้นางสาว ข. มีความไว้วางใจมาขอรับคำปรึกษามากขึ้น เป็นการช่วยให้นางสาว ข. พัฒนาความคิดที่มีเหตุผลขึ้น แนวโน้มกระทำความผิดวินัยตักกรรมก็จะลดลง

3. ผู้ศึกษาต่อไป มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ที่ศึกษาต่อไป ควรจะต้องสร้างสัมพันธ ความเป็นกันเอง ยอมรับและเข้าใจ นางสาว ข. โดยแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจ และห่วงใย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการศึกษา ทรัพยากรในตัวผู้ศึกษา กล่าวที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องต่อไป

กรณีศึกษารายที่ 3 นางสาว ค. (ทำการศึกษาตั้งแต่ 21 ต.ค. 2534 - 29 ก.พ. 2535 รวม 132 วัน)

ลักษณะทั่วไป นางสาว ค. เป็นหญิงไทยวัยรุ่น อายุ 20 ปี 5 เดือน ตูสมวัย รูปร่างสมส่วน ผิวคanela ผมหาวตรง ใบหน้ารูปไข่ มีสิ่วขึ้นทั่วบริเวณใบหน้า สีหน้าเฉยเมย แต่งกายสะอาดเรียบร้อย สุขวิทยาส่วนบุคคลดี จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิคสามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต

จากการสังเกตโดยทั่วไป พบว่า นางสาว ค. เป็นคนเงียบขรึม ยิ้มยาก สีหน้าเฉยเมยตลอดเวลา ไม่แสดงอารมณ์ใด ๆ พูดเสียงเบา พูดน้อย แต่ทำทางกระตือรือร้นดี รู้จักกาลเทศะ วางตัวได้ดี มีความสนใจในการเรียนดี ไม่คุยกับเพื่อนในขณะนั่งเรียน แต่เมื่อผู้สอนถามก็สามารถตอบคำถามได้ดี ในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับคู่ปวญ นางสาว ค. มีท่าทางอ่อนโยน

ปฏิบัติกิจกรรมต่อผู้ป่วยด้วยท่าที่นุ่มนวล แต่พูดน้อย สีหน้าเฉยเมย ไม่ยิ้มแย้ม พูดจาไพเราะ ดูแลเอาใจใส่ผู้ป่วยที่ตนเองรับผิดชอบดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2. การสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ทราบว่า นางสาว ค. เป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัวในจำนวนพี่น้อง 2 คน เป็นครอบครัวคนไทยที่อยู่ตามชนบท บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามีอาชีพทำสวนยางและรับจ้างทำก่อสร้าง ส่วนมารดามีอาชีพทำสวนยางและเป็นแม่บ้าน นางสาว ค. มีพี่ชาย 1 คน แต่งงานแล้วยังไม่มียุติร มีอาชีพรับจ้างซ่อมรถจักรยานอยู่ที่บ้าน พี่สะใภ้ช่วยบิดาและมารดากรีดยาง นอกจากนั้นภายในบ้านยังมีคุณย่า และน้องสาวซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของบิดามารดา ทุกคนอยู่ในบ้านเดียวกัน ซึ่งเป็นบ้านตึกชั้นเดียว บ้านไม่ค่อยมีความเป็นสัดส่วนเท่าใดนัก แต่ก็อยู่กันด้วยความรักความเข้าใจ บิดามารดามีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดูคนในครอบครัว นางสาว ค. มีทัศนคติต่อบิดามารดาว่าบิดามารดาเป็นตัวอย่างที่ดีของบุตรชายทำงาน บิดาไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่และพยายามสั่งสอนให้บุตรทุกคนมีความเป็นของตัวเอง เข้มแข็ง กล้าทำกล้าตัดสินใจ นางสาว ค. จึงรู้สึกภาคภูมิใจในบิดามารดาของตน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ค. เป็นคนใจเย็น ขรึม ไม่แสดงอารมณ์ มีสัมมาคารวะดี รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายดี การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี หากปรับปรุงเรื่องสีหน้าและรู้จักแสดงอารมณ์ จะเป็นคนที่ดีพร้อมในทุกด้าน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ค. เป็นคนขี้อาย สีหน้าเฉยเมย ไม่แสดงอารมณ์ พูดจาไพเราะดี มีสัมมาคารวะ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายดี การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

จากการสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนว แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ค. เป็นคนเคร่งขรึม พูดน้อย สีหน้าเฉยเมย ไม่ค่อยแสดงอารมณ์ มีสัมมาคารวะดี รับผิดชอบงานดี ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

จากการสัมภาษณ์เพื่อนสนิท ให้ความคิดเห็นว่า นางสาว ค. เป็นคนชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ รอบอ้อมอารี สัมพันธภาพกับเพื่อนดี แต่พูดน้อยและไม่ค่อยแสดงอารมณ์ เพื่อนมักจะไม่ทราบว่านางสาว ค. มีอารมณ์เช่นไร ช่วยงานกลุ่มได้ดี ขยันเรียนและไมู่้จักจิก

จากการสัมภาษณ์บิดามารดา แสดงความคิดเห็นว่า นางสาว ค. เป็นคนพูดน้อย ไม่แสดงอารมณ์ และมักจะทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยตนเองตลอดมา เป็นนักกีฬาของโรงเรียน โดยเฉพาะบิงปอง ซึ่งสามารถเล่นได้ดี เรียนหนังสือเก่ง เมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 สามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ แต่บิดามารดาเป็นห่วงจึงให้สอบเข้าศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์เพื่อจะได้ไม่ต้องเป็นห่วงเรื่องที่อยู่อาศัยในขณะที่ศึกษาและไม่ต้องหางานทำเมื่อจบการศึกษาแล้ว บิดามารดาภูมิใจในตัวนางสาว ค. มากกว่าเป็นลูกที่ดีเรียนเก่ง อยู่ในร้วาทของบิดามารดาตลอดเวลา ไม่เที่ยวเตร่และปฏิบัติตามคำแนะนำของบิดามารดาอยู่เสมอ ใช้จ่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ เมื่อบิดาเฒาก็จะช่วยทำงานบ้านและดูแลน้องสาวบุญธรรมซึ่งขณะนี้มีอายุ 10 ปี นางสาว ค. จะใกล้ชิดสนิทสนมกับมารดามากกว่าบิดา

3. การเยี่ยมบ้าน

จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า สภาพที่อยู่อาศัยเป็นบ้านตึกชั้นเดียว ภายในบ้านมีห้องนอน 2 ห้อง นอกนั้นเป็นห้องรับแขก ห้องครัว และห้องน้ำ และกำลังอยู่ระหว่างการต่อเติมอีก 1 ห้อง ภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวก ได้แก่ โทรทัศน์ พัดลม เตารีด หม้อหุงข้าว เป็นต้น การจัดวางเครื่องใช้ภายในบ้านมีความเป็นระเบียบพอสมควร บ้านสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีรั้วบ้าน บริเวณรอบบ้านเป็นสวนยางพารา หน้าบ้านติดกับถนนเพชรเกษม มีรถวิ่งผ่านไปมาตลอดเวลา สัมพันธภาพของบุคคลภายในบ้านดี ในการสนทนามารดาจะเป็นเป็นผู้พูดมากที่สุด บิดาและนางสาว ค. พูดน้อยที่สุด

4. อัตชีวประวัติ

จากอัตชีวประวัติทราบว่า นางสาว ค. เกิดในครอบครัวที่ประกอบด้วยบิดามารดาและพี่ชาย บิดามีอาชีพทำสวนยางพาราและรับจ้างก่อสร้าง มารดาทำสวนยางพาราและเป็นแม่บ้าน ส่วนพี่ชายแต่งงานแล้ว มีอาชีพรับจ้างซ่อมจักรยาน ต่อมาบิดามารดาเลี้ยงหลาน

เป็นบุตรบุญธรรมอีก 1 คน นางสาว ค.จึงกลายเป็นลูกคนกลางของครอบครัว นอกจากนั้น
ภายในบ้านยังมีสมาชิกอีก 1 คน คือ คุณย่าของนางสาว ค. ทุกคนอาศัยอยู่ภายในบ้านชั้นเดียว
ซึ่งไม่ค่อยเป็นสัดส่วน แต่ก็มีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ชีวิตในเยาว์วัยของนางสาว ค. เป็นชีวิตที่สนุกสนานในขณะนั้นบิดามารดามีอาชีพขายของ
ตามงานเทศกาลต่าง ๆ นางสาว ค.จึงได้ติดตามบิดามารดาไปด้วย ซึ่งนางสาว ค. ก็พอใจ
กับสภาพเช่นนี้ นางสาว ค.เริ่มเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนประถมใกล้บ้าน ในขณะที่เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นางสาว ค.ตั้งใจเรียนมากเนื่องจากมุ่งหวังว่าจะศึกษาต่อในระดับมัธยม
ในขณะที่ศึกษาชั้นประถมปีที่ 6 นางสาว ค.ก็ได้รับเลือกเป็นรองประธานนักเรียน เป็นนักกีฬาบิงปอง
และวอลเลย์บอลในระดับอำเภอ ซึ่งนางสาว ค.มีความภาคภูมิใจมาก ในที่สุดนางสาว ค.ก็ได้เข้า
รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาอย่างที่ตนเองตั้งความหวังไว้ ชีวิตในช่วงนี้เป็นชีวิตที่นางสาว ค.
พอใจ จนกระทั่งศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษา จึงสอบเข้าเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ และหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี ซึ่งนางสาว ค.
สามารถสอบคัดเลือกได้ทั้ง 2 สถาบัน แต่ในที่สุดก็เลือกเข้าเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์
วิทยาลัยสุราษฎร์ธานีตามความต้องการของบิดามารดาและส่วนหนึ่งก็เป็นความต้องการของ
ตนเองด้วย

ชีวิตในปัจจุบันของนางสาว ค.จึงเป็นลักษณะชีวิตของนักเรียนประจำเยี่ยงคนอื่น ๆ
ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคือการศึกษาเล่าเรียน นางสาว ค. ไม่ชอบชีวิตในวิทยาลัยในช่วงวัน
อาทิตย์-พฤหัสบดี เนื่องจากมีคนอยู่ด้วยกันจำนวนมาก มีความวุ่นวาย เสียงดัง แต่ชอบชีวิต
ในวันศุกร์มากที่สุด เนื่องจากคนส่วนใหญ่กลับบ้าน มีคนอยู่ภายในห้องพักน้อย จึงมีความ
เงียบสงบ ซึ่งเป็นบรรยากาศที่นางสาว ค.พอใจ นอกจากนั้นในวันหยุดก็เป็นวันที่สามารถทำงาน
ที่ตัวเองให้เรียบร้อย ดูแลความสะอาดเรียบร้อยของที่พักของตน ทบทวนบทเรียนหรืออ่าน
หนังสือที่ชอบ คือหนังสือบทกวีร้อยกรอง

นางสาว ค.มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมปัจจุบันว่า มีแต่ความวุ่นวาย ไม่จริงจังต่อกัน
คบหาสมาคมกันเพื่อผลประโยชน์ของตน ยึดถือวัตถุมากกว่าจิตใจ ไม่ค่อยมีมนุษยธรรม มีความ
คิดเห็นต่อตนเองว่า เป็นคนที่มีอารมณ์ไม่ค่อยมั่นคง แปรปรวนไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ง่าย

ชอบอยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อนสนิทมากกว่าการรวมกลุ่มใหญ่ ความรู้สึกชอบไม่ชอบจะไม่แสดงให้ผู้อื่นรู้ แต่ตนเองจะเก็บความรู้สึกไว้ สิ่งที่นางสาว ค.สามารถทำได้ก็คือ การเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ส่วนสิ่งที่ต้องการทำได้ดีคือ เรียนเก่ง ๆ ตั้งใจเรียนมาก ๆ ส่วนงานที่ต้องการจะทำคือพยาบาล งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และงานบัญชี หรือวิชาการ ในขณะที่หากสามารถขอในสิ่งที่ตนต้องการได้ ก็จะขอให้เรียนจบโดยเร็วที่สุด มีงานทำ มีเงินเดือนใช้

จากการวิเคราะห์อัตชีวประวัติของนางสาว ค. จุดที่เป็นข้อสังเกตว่าน่าจะเป็นปัญหามากที่สุดคือ การมองโลกในแง่ไม่ดี และการไม่แสดงอารมณ์ออกมา

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน พบว่านางสาว ค.มีกิจวัตรประจำวันในแต่ละวันคล้ายคลึงกัน คือ ตื่นนอนเวลา 06.00 น. หลังจากนั้นเป็นการทำธุระกิจส่วนตัวเพื่อเตรียมตัวเข้าห้องเรียนหรือไปสถานที่ฝึกงาน ส่วนในช่วงกลางวันก็เป็นการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา ในตอนเย็นหลังเลิกเรียนก็มีการพักผ่อน โดยการอ่านหนังสือประเภททบทวนทฤษฎีหรือกรอและเข้าห้องสวดมนต์ในเวลา 18.45-19.30 น. หลังจากสวดมนต์เสร็จแล้วจึงเป็นการทบทวนบทเรียนหรือวางแผนสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมายและเข้านอนเวลาประมาณ 23.00 น.

จากบันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่านางสาว ค.มีความเป็นระเบียบ สม่ำเสมอและตรงต่อเวลา ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ไม่สนใจเรื่องจุกจิกและมักจะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียวมากกว่าทำเป็นกลุ่ม ไม่ค่อยมีการปรึกษาหารือกับผู้อื่น มีการดำรงชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายและมุ่งมั่นเป็นหลัก

6. สังคมมิติ

จากการทำสังคมมิติ 2 สถานการณ์คือ การทำรายงานกลุ่ม และการไปเที่ยวเกาะสมุย พบว่าในสถานการณ์ การทำรายงานกลุ่ม นางสาว ค.อยู่ในบทบาทของสมาชิกที่เรียกว่า Star คือ ผู้ที่ได้รับเลือกมากที่สุด ส่วนในสถานการณ์ไปเที่ยวเกาะสมุยนั้นปรากฏว่า นางสาว ค.อยู่ในบทบาทของสมาชิกที่เรียกว่า Mutual Choice คือ การเลือกซึ่งกันและกันเป็นอันดับ 1 แสดงว่า นางสาว ค.เป็นบุคคลที่เพื่อนยอมรับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของนางสาว ค. เพราะไม่พอใจในตนเอง ชอบอยู่คนเดียว ทำงานคนเดียวมากกว่ารวมกลุ่มใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม

จากการทำสังคมมิติก็แสดงให้เห็นว่า สัมพันธภาพภายในกลุ่มดี นางสาว ค. มีคุณสมบัติประจำตัวที่เหมาะสมในการทำงานกลุ่มคือ ความรับผิดชอบ ทำงานเรียบร้อย ดังนั้นนางสาว ค. จึงได้รับเลือกจากเพื่อนส่วนใหญ่ให้เข้าร่วมในการทำงานกลุ่ม

7. แบบสอบถามและแบบสำรวจ

จากแบบสอบถามและแบบสำรวจ ปรากฏผลดังนี้

7.1 แบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1

จากแบบสอบถามปลายเปิดแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1 พบว่า นางสาว ค. มีสิ่งที่ต้องการมากที่สุดในชีวิตคือความสำเร็จในชีวิต แต่สิ่งที่ขัดแย้งอยู่ภายในใจคือ ทำไมชอบคิดฟุ้งซ่านเมื่อมีเวลาว่าง บางครั้งความกลัวทำให้ตนเองคิดมาก ตนเองคงจะมีความสุขหากได้ทำให้บิดามารดาภูมิใจ นางสาว ค. รู้สึกว่าตนเองน่าเบื่อ เวลาโกรธจะเงยบมองสังคมปัจจุบันนี้ว่ามีแต่ความไม่จริงใจ โลกคือละครโรงเล็ก ๆ ตนเองต้องการให้คนอื่นมีความรัก ความเข้าใจ จริงใจกัน นอกจากนั้นก็มีข้อความที่นางสาว ค. ไม่ตอบ เช่น ถ้าเป็นไปได้นั้นอยาก... เวลาอยู่กับเพื่อนต่างเพศนั้น... เป็นต้น ซึ่งนางสาว ค. ให้เหตุผลในการไม่ตอบว่า ไม่ทราบว่าจะตอบอย่างไร

7.2 แบบสอบถามปลายเปิด แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2

จากแบบสอบถามปลายเปิด แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2 พบว่า นางสาว ค. มีสิ่งที่ทำให้วิตกกังวลซึ่งตนเองก็พยายามหาสาเหตุ และพยายามลืม การที่มีความหวังอยู่ก็เพราะคิดว่ายังมีลมหายใจอยู่ก็ต้องสู้ต่อไป เมื่อไม่สมหวังก็คิดว่าชีวิตน่าเบื่อ ไม่น่าอยู่ นางสาว ค. คิดถึงตนเองในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่และมีงานทำ รู้สึกเงยบเหงาเมื่อคิดถึงบ้านและอนาคต เกลียดตัวเองเมื่อควบคุมตัวเองไม่ได้ แต่ไม่เคยปล่อยอารมณ์รุนแรงออกไป เมื่อโกรธจะเงยบที่สุด รู้สึกตัวเองไม่ดีเมื่อไม่ทำตามคำสั่งของบิดามารดา นางสาว ค. ชอบบิดามากเพราะบิดาเป็นคนมีเหตุผล ส่วนมารดาก็เป็นคนดีสำหรับตนเองมาก นอกจากนั้นมีข้อความที่นางสาว ค. ไม่ตอบ เช่น ในข้อที่กล่าวถึงเพื่อนหรือคนอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งนางสาว ค. ให้เหตุผลในการไม่ตอบว่า ไม่ทราบว่าจะตอบอย่างไร

7.3 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

จากแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า นางสาว ค.อาศัยอยู่กับบิดามารดา โรคประจำตัวที่เป็นอยู่เสมอคือ บวคศีรษะ พุคซ้ำ ในส่วนของสังคม พบว่า นางสาว ค.ชอบให้เพื่อนมาบ้านเป็นครั้งคราว รู้สึกดีใจที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้สึกซึ่งกันและกันกับเพื่อน นางสาว ค.ไม่ชอบดูภาพยนตร์ ชอบฟังวิทยุบ้าง ดูรายการโทรทัศน์ประเภทให้ความรู้ ข้อคิด ชอบอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ กีฬากลางแจ้งที่ชอบคือวอลเลย์บอล กีฬาในร่มที่ชอบคือยูโด ไม่ชอบร้องเพลง งานอดิเรกคืออ่านหนังสือ ในด้านการศึกษาพบว่านางสาว ค.ท้สมาธิในเวลา ดูหนังสือได้ยาก ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน ตนเองต้องการเป็นนักวิทยาศาสตร์ ในขณะที่บิดาต้องการให้มีอาชีพเป็นเภสัชกรและมารดาต้องการให้มีอาชีพเป็นพยาบาล นอกจากนั้น นางสาว ค.มีความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นอยู่ทางบ้านว่าทุกคนพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นอยู่ มีฐานะปานกลางส่วนในเรื่องปัญหาหรือความไม่สบายใจที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ นางสาว ค.ไม่ตอบ

7.4 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

จากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา พบว่านางสาว ค.ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาแบบมีเหตุผล โดยบิดามารดายอมรับฟังความคิดเห็นเมื่อทำงานผิดพลาดก็จะตักเตือนและให้อภัย หากเกิดการโต้เถียงทะเลาะกันระหว่างพี่น้องก็จะได้รับการตัดสินอย่างยุติธรรมไม่เคยลงโทษโดยใช้อารมณ์ และเปิดโอกาสให้พูดคุยได้ทุกเรื่องแต่บิดามารดามักจะไม่ค่อยชมเชยและให้กำลังใจ ในขณะที่นางสาว ค.กระทำสิ่งที่ถูกต้องหรือสอบได้คะแนนดี

7.5 แบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป

จากแบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป พบว่า นางสาว ค.มีการปรับตัวไม่ดี กล่าวคือ นางสาว ค.มีความรู้สึกกลัว แต่ไม่ทราบว่ากลัวอะไร และกลัวมากเมื่อต้องพบกับคนที่ไม่รู้จักมาก่อน ในการพูดคุยกับคนแปลกหน้าจะไม่กล้ามองหน้าเขา กลัวเมื่อต้องไปพูดหน้าชั้นเรียน ไม่อยากไปพูดหน้าชั้นเรียนจึงแกล้งทำห้ครูไม่เรียก เมื่อไปงานเลี้ยงสังสรรค์จะรู้สึกอายมากเพราะคิดว่าตนเองแต่งกายไม่ดีและจะโกรธเพื่อน ๆ เมื่อเขาพูดถึงรูปร่าง หน้าตา หรือส่วนที่ท้ทำให้ตนเองอาย ในบางครั้งหากต้องทำงานด้วยตนเองและทำไม่ได้ก็อยากจะเอามือทุบตีะแรง ๆ และไม่ยอมเรียนเพราะห้องเรียนไม่สะอาดและโธ๊ะ แก้อี้ เกะกะ

7.6 แบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

จากแบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน พบว่าการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนปานกลาง กล่าวคือ นางสาว ค. รู้สึกว่าตนเองขาดเพื่อนสนิทที่ไว้ใจและปรึกษาได้ รู้สึกว่าตนเองเหงาเมื่อขาดเพื่อน แต่ก็รู้สึกว่าเพื่อน ๆ มักจะทำอะไรไม่ถูกใจเสมอและไม่พอใจที่เพื่อน ๆ ชอบเอาของ ๆ ตนเองไปใช้ แต่ก็มีความสุขเมื่อได้ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อน ๆ เต็มใจและพอใจที่จะได้ร่วมงานกับเพื่อน ชอบพูดหรือแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ยินดีทำตามข้อตกลงในกลุ่ม และถ้าหากมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนก็มักจะพูดปรับความเข้าใจกัน

7.7 แบบสอบถาม "ใครเอ่ย"

จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" พบว่าเพื่อน ๆ ประเมินนางสาว ค. เป็นพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ เป็นผู้ที่ทำงานเรียบร้อย สุขุม รอบคอบที่สุดและเป็นผู้ที่มักจะตรงเวลาเมื่อมีนัดกับใคร ๆ นอกจากนั้นเพื่อน ๆ ยังประเมินพฤติกรรมทางลบ คือเป็นผู้ที่เจ้าชู้ ยั่วยุ ซึ่งในพฤติกรรมนี้เพื่อนทุกคนลงความเห็นเหมือนกันและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง

7.8 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

จากแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง พบว่านางสาว ค. มีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองว่าตนเองเป็นคนเรียบร้อย มีความภาคภูมิใจเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง จุดมุ่งหมายในชีวิตคือ ต้องการเรียนจบเป็นพยาบาลที่มีคุณภาพ นางสาว ค. จะรู้สึกไม่สบายใจเมื่อทำผิด รู้สึกกลัวเมื่ออยู่ในที่มีคนเดียว จะประหม่าเมื่อมีการพูดหรือรายงานหน้าชั้นหรือที่ชุมชน สิ่งที่ทำให้ตนเองกังวลมากที่สุดคือการถูกนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น นางสาว ค. ยังชอบความเรียบร้อย ความสงบชอบคนที่เรียบร้อย มีน้ำใจรอบอ้อมอารี ไม่ชอบคนที่เห็นแก่ตัว คาดว่าอนาคตของตนเองจะต้องมีงานทำ มีเงินเดือนและมีความพอใจกับชีวิตตนเอง อนึ่งในแบบสอบถามนี้มีข้อคำตอบ 4 ข้อที่นางสาว ค. ไม่ตอบ ได้แก่ คนอื่นมักคิดว่าข้าพเจ้า... ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้า... ข้าพเจ้าไม่สามารถ... และข้าพเจ้าอยากรู้จัก... ซึ่งนางสาว ค. ให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าจะตอบอย่างไร แสดงว่านางสาว ค. ยังมีอะไรค้างอยู่ในใจ เก็บกดไว้ไม่แสดงออก

7.9 แบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม

จากแบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม พบว่า นางสาว ค.

มีการปรับตัวทางสังคมปานกลาง กล่าวคือ

ในลักษณะทางร่างกายที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ค.คิดว่าตนเอง เป็นคนที่มีร่างกายค่อนข้างแข็งแรง ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ค่อนข้างเชื่องช้า ผิวค่อนข้างดำและมี ใบหน้าค่อนข้างขรุขระ นางสาว ค.มีความรู้สึกพอใจกับลักษณะเหล่านี้น้อย

ในลักษณะทางอารมณ์ที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ค.คิดว่าตนเอง เป็นคนค่อนข้างเศร้า ค่อนข้างใจน้อย ค่อนข้างกังวล และมักประหม่า นอกจากนั้นยังรู้สึกเป็น คนค่อนข้างขี้อาย นางสาว ค.มีความรู้สึกพอใจกับลักษณะเหล่านี้น้อย

ในลักษณะทางสังคมที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ค.คิดว่าตนเองเป็น คนค่อนข้างเก็บตัว ค่อนข้างเชื่องช้า เข้ากับเพื่อนฝูงได้ค่อนข้างง่าย ช่วยเหลือเพื่อนบ้าง ต้องการเพื่อนบ้างแต่ชอบอยู่คนเดียวมากกว่า ไม่สนใจคนแปลกหน้าแต่จะสนใจเฉพาะคนที่รู้จัก ค่อนข้างจะเกลียดการประชุม บางครั้งก็เินกอยากเป็นหัวหน้า รู้สึกว่าตนเองเป็นคนทีค่อนข้างว่านอนสอนง่ายและทำงานค่อนข้างสะอาด นางสาว ค.มีความรู้สึกพอใจกับลักษณะเหล่านี้ปานกลาง

ในลักษณะทางสติปัญญา และความสามารถทางการเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม พบว่านางสาว ค. คิดว่าตนเองเป็นคนที่มีเชาวน์ปัญญาค่อนข้างช้า ในขณะที่เรียนค่อนข้างใจลอย ในบางครั้ง นางสาว ค.มีความรู้สึกพอใจกับลักษณะเหล่านี้ปานกลาง

8. แบบทดสอบ

จากแบบทดสอบปรากฏผลดังนี้

8.1 แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาเวสเลอร์ (Wechsler Adult Intelligence Scale or WAIS)

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาแบบเวสพบว่านางสาว ค.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale I.Q. = 98

Performance Scale I.Q. = 125

Full Scale I.Q. = 110

จากผลการทดสอบปรากฏว่า นางสาว ค.มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่ามีการกระทำดีกว่าการพูดหรือการแสดงความคิดเห็น

8.2 แบบทดสอบเบนเดอร์ เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

จากแบบทดสอบเบนเดอร์ เกสตอลท์ พบว่า นางสาว ค.ขาดการวางแผน หรือมีการวางแผนไม่ดีเท่าที่ควร มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย และต้องการพึ่งพาผู้อื่น มีความวิตกกังวล แต่ไม่แสดงออกมา มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีความมั่นใจในตนเอง มีอารมณ์อ่อนไหว มีภาวะความหวาดระแวง มีความรู้สึกต้องการชมเชย

8.3 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

จากแบบทดสอบวาดภาพคน พบว่านางสาว ค.ขาดวุฒิภาวะ (Immature) หลงตัวเอง (Narcissistic) และมีความไม่สมบูรณ์ทางเพศ (Sex Inadequate) มีภาวะความหวาดระแวง มีบุคลิกภาพแบบปานกลาง (Ambivert) บางครั้งเก็บตัว บางครั้งแสดงตัว

8.4 แบบทดสอบวาดภาพครอบครัว (My Family Test)

จากแบบทดสอบวาดภาพครอบครัว พบว่านางสาว ค.มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลภายในครอบครัวดี

8.5 แบบทดสอบรอสส์ชาซ (Rorschach Test)

จากแบบทดสอบรอสส์ชาซ พบว่านางสาว ค.มีสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย แต่ไม่สามารถใช้ความสามารถทางเชาว์ปัญญาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความคิดแบบยึดติด และขาดความยืดหยุ่น ลักษณะบุคลิกภาพเป็นแบบเก็บตัว ขาดวุฒิภาวะ ความสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่ค่อยดี มีความลำบากในการสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งอาจเนื่องมาจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบิดามารดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับมารดา ซึ่งนางสาว ค.ค่อนข้างจะไม่ยอมรับมารดา มีความสัมพันธ์กับบิดาอยู่บ้าง แต่มีความวิตกกังวลร่วมอยู่ด้วย การแสดงออกทางอารมณ์เป็นแบบเก็บกด แต่ไม่มีความมั่นคง ทั้งนี้เนื่องมาจากมีความวิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา และเมื่อต้องเผชิญกับความวิตกกังวลหรือความคับข้องใจ จะแยกตัวออกและคิดหมกมุ่นกับตัวเอง พบลักษณะความสับสนในการเลียนแบบบทบาททางเพศ

8.6 แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (16 PF Test)

จากแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF พบว่านางสาว ค.มีอารมณ์ตื่นเต้นง่าย อารมณ์เคร่งเครียดจริงจัง ไม่มีความอดทน มีความรู้สึกท้อแท้ มองโลกในแง่ร้าย ชอบแยกตัว จากัดตัวเอง มีความวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่น ย้ำคิด คิดแต่เรื่องของตัวเอง มีความเสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และไวต่อความคิดของคนอื่น

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่านางสาว ค. มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม จากสาเหตุดังนี้

1. จากผู้รับการศึกษาคือพัฒนาการของบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบทดสอบทั้งหมด ต่างก็มีผลสอดคล้องกันว่า นางสาว ค. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ขาดวุฒิภาวะ ความสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่ค่อยดี มีความลำบากในการสร้างสัมพันธภาพ การแสดงออกทางอารมณ์เป็นแบบเก็บกด มีความวิตกกังวล คิดหมกมุ่นกับตัวเอง อารมณ์เคร่งเครียด มีความรู้สึกท้อแท้ มองโลกในแง่ร้าย และชอบแยกตัวเอง บุคลิกลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูที่ปกป้องมากเกินไป ทำให้นางสาว ค. ไม่รู้จักเอกลักษณ์ (Identity) ไม่รู้ว่าตนเองคือใคร ต้องการอะไรในชีวิต จึงแสดงออกมาในลักษณะซึมเศร้า เนื่องจากค้นหาตนเอง (Self) ไม่พบ เกิดภาวะวิตกกังวลเรื่องเอกลักษณ์ของตน (Identity Crisis) เกิดความรู้สึกสับสน

2. จากสิ่งแวดล้อมคือการอบรมเลี้ยงดู

จากการสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัตชีวประวัติ และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีผลสอดคล้องกันว่านางสาว ค. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูดี การอบรมเลี้ยงดูเป็นแบบมีเหตุผล แต่มีการปกป้องมากเกินไป หรือให้ความรักมากเกินไป

ครอบครัวที่รักลูกมากเกินไป ส่วนมากจะเป็นเพราะว่า พ่อแม่ไม่เคยได้รับความรัก ขาดความรักความอบอุ่น ความสนใจ หรืออาจได้ดูแลจากผู้บังเกิดเกล้าของตนตั้งแต่เด็ก ดังนั้นจึงพยายามที่จะให้ลูกทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างไม่มีขอบเขต ให้ทั้งความรัก การปกป้อง และทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกด้วยความรัก โดยไม่ทราบว่าควรจะให้มากน้อยเพียงใดหรือเวลาใดบ้างจึงเหมาะสม สำหรับลักษณะพื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าลูกของตนเป็นเด็กตลอดเวลา แม้ว่าลูกโตแล้วก็ตามที่ พ่อแม่จะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ พยายามปกป้องคุ้มครองลูกโดยไม่ยอมให้คลาดสายตา อีกทั้งแนะนำสั่งสอนและ เป็นผู้คอยจัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกตามความหวังดี และความรักของตน พฤติการณ์ดังกล่าวนี้ขัดขวางวุฒิภาวะและการเจริญเติบโตทางอารมณ์ ความคิด และสังคม

ของลูกทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ด้วยความรัก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำสิ่งใด ไม่รู้จักตนเอง ไม่เข้าใจตนเอง ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความสุข ไม่มีความภาคภูมิใจในตัวเอง ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นเป็นต้น นอกจากนั้นเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้จะกลายเป็นเด็กที่มีวุฒิภาวะไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เป็นไปตามธรรมชาติได้กลายเป็นเด็กที่เปราะบางชีวิต มีปัญหาในการปรับตัวและพฤติกรรมที่แสดงออก

จากลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม และการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความรู้สึกสับสน ขาดความสัมพันธ์ และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปถึงจุดหมายของตนได้ จึงหาทางออกด้วยการกระทำผิดวินัยตกรรรม เพื่อเป็นการหนีปัญหาหรือหนีสังคม ตามทฤษฎีสังคมวิทยาที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำผิดวินัยตกรรรมนั้นเกิดเมื่อคนเราไม่สามารถควบคุมตนเองได้

การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริม

ผู้วิจัยให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง(Client-Centered Theory)ของโรเจอร์ส (Carl R. Rogers)โดยมีพื้นฐานมาจากความเชื่อที่ว่าคนเราเกิดมามีความสามารถอยู่ภายในตัวเอง ในการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในตนเอง (Self-Actualization) โรเจอร์สเชื่อว่า บุคคลเป็นผู้กำหนดวิถีชีวิตและการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากผู้นั้นมีโอกาสรับรู้ความจริงเกี่ยวกับตัวเอง ผู้รับคำปรึกษามีความสามารถอยู่ในตนเองที่จะเข้าถึงองค์ประกอบของชีวิตอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ตนเองไม่มีความสุข ทฤษฎีแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางเชื่อว่าปัญหาของผู้รับคำปรึกษาเกิดขึ้นมาจากความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนเองหรือมโนภาพแห่งตน(Self Concept)กับประสบการณ์ที่ได้รับ(พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2523 : 91)ดังนั้นเพื่อให้ความทุกข์อันเกิดจากความไม่ผสมผสานกันระหว่างสิ่งที่บุคคลต้องการจะเป็นกับสิ่งที่บุคคลเป็นอยู่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษา

ได้รับบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อไปสู่การค้นพบตัวเอง เข้าใจและยอมรับตัวเองพร้อมทั้งหาทางที่จะพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ตรงกับความจริงจะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น เพื่อว่าผู้รับคำปรึกษาจะได้ก้าวไปข้างหน้าตามศักยภาพของตน

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบจุลภาค (Micro Counseling) ในบางเทคนิคด้วย เช่น การฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การเพิ่มความกระจำงให้เกิด การหยั่งรู้ในตนเอง เป็นต้น จากการใช้วิธีการดังกล่าว ปรากฏว่านางสาว ค. เข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง สามารถหยั่งรู้ตนเองได้มากขึ้น

1.2 ทำจิตบำบัดแบบประคับประคอง (Supportive Psychotherapy) เพื่อช่วยให้นางสาว ค. มีความรู้สึกอบอุ่น มีกำลังใจ และภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น

1.3 สอนทักษะทางสังคม (Social skill) ให้แก่นางสาว ค. เพื่อให้นางสาว ค. รู้จักแสดงอารมณ์ออกมาเพื่อจะช่วยให้การมองโลกในแง่ร้ายลดลง

1.4 ใช้หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับตน (Self-psychology) แนะนำให้นางสาว ค. ใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความต้องการของตนเองที่แท้จริง และใช้ความสามารถที่มีอยู่ในการเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem)

1.5 ให้ความสนใจและเอาใจใส่ นางสาว ค. อย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้นางสาว ค. เกิดความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยทางจิตใจพร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อจะได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

2. การให้ความช่วยเหลือทางอารมณ์ ปฏิบัติดังนี้

2.1 ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนวเพื่อขอความช่วยเหลือในการเอาใจใส่ ให้กำลังใจและความเข้าใจในพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และช่วยกันแก้ไข เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นางสาว ค. มีบุคลิกภาพดีขึ้น มีแนวคิดที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต

2.2 ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับบิดามารดา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวนางสาว ค. มากขึ้นและขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานางสาว ค.

การทํานายผล

เนื่องจากปัญหาของนางสาว ค. เป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากพัฒนาการของบุคลิกภาพไม่เหมาะสม เพราะมีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า สาเหตุดังกล่าวไม่รุนแรง ประกอบกับนางสาว ค. ยังอยู่ในวัยที่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ รวมทั้งยังให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือหรือแก้ไขเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า การทํานายผลอยู่ในเกณฑ์ดี

การติดตามผล

หลังจากให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะ ๆ ปรากฏว่านางสาว ค. ได้พัฒนาขึ้นทุก ๆ ด้าน แนวความคิดในการกระทำอัตวินิบาตกรรมลดลง ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องติดตามผลต่อไปตลอดเวลาที่นางสาว ค. ยังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้รับการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

นางสาว ค. ควรรับสภาพของตนเองและเข้าใจตนเองมากขึ้น รู้ว่าตัวเองคือใคร ต้องการอะไรในชีวิต มองสังคมแง่ที่ดี รู้จักแสดงอารมณ์ออกมา เพื่อจะช่วยให้การมองโลกดีขึ้น ใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวเช่นความเป็นนักกีฬา การทำงานที่เป็นระเบียบเรียบร้อย การศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ดี มาเป็นเครื่องช่วยสนับสนุนความภาคภูมิใจในตนเอง ก็จะช่วยให้แนวความคิดที่ไม่ถูกต้องได้พัฒนาขึ้น แนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมก็จะลดลง

2. ผู้เกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 บิดามารดา

บิดามารดาควรตระหนักถึงวิธีการเลี้ยงดูบุตร มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตร หน้าที่ของตนให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดหลานกลายเป็นปัญหาสังคม เพราะบุคลิกภาพและความสมบูรณ์ทางจิตใจของเด็กมีรากฐานมาจากความสัมพันธ์ที่อบอุ่นที่เกิดจาก

การเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยเฉพาะในวัยต้น ๆ ของชีวิต การเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ปกป้องให้ความรักมากเกินไปก็จะก่อปัญหาให้เด็ก ซึ่งกรณีของนางสาว ค. เป็นตัวอย่างให้เห็นว่าการเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไปนั้น ก่อให้เกิดปัญหาได้อย่างไร จึงควรให้นางสาว ค. ได้มีโอกาสช่วยเหลือตัวเองและตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองบ้าง โดยบิดามารดาเป็นเพียงผู้คอยให้คำปรึกษา และช่วยเหลือในปัญหาที่นางสาว ค. ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้

2.2 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ประจำวิชา

อาจารย์ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ควรให้ความสนใจ ติดตาม และเอาใจใส่นางสาว ค. อย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญ และส่งเสริมความภาคภูมิใจในตัวเองให้นางสาว ค. ให้นางสาว ค. เกิดความรู้สึกว่า อาจารย์รักและห่วงใย ก็จะทำให้นางสาว ค. มีความไว้วางใจ มาขอรับคำปรึกษามากขึ้น เป็นการช่วยให้นางสาว ค. พัฒนาความคิดที่มีเหตุผล รู้จักตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง แนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมก็จะลดลง

3. ผู้ศึกษาต่อไป มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ที่ศึกษาต่อไป ควรจะต้องสร้างความสัมพันธ์ ความเป็นกันเอง ยอมรับ และเข้าใจนางสาว ค. โดยแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจ และห่วงใย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการศึกษาศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล่าวที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมาซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องต่อไป

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาลจำนวน 3 คน ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม

ประชากร

ประชากรที่เข้าในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2534 ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มง่ายจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตและการบันทึกการสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การเยี่ยมบ้าน
4. อัตชีวประวัติ
5. บันทึกประจำวัน

6. สังคมมิติ
7. แบบสอบถามและแบบสำรวจ
 - 7.1 แบบสอบถามปลายเปิด แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์
 - 7.2 แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล
 - 7.3 แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูของบิดามารดา
 - 7.4 แบบสอบถามวัดการปรับตัวทั่วไป
 - 7.5 แบบสอบถามวัดการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน
 - 7.6 แบบสอบถาม "ใครเอ่ย"
 - 7.7 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง
 - 7.8 แบบสำรวจเพื่อประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม
8. แบบทดสอบ
 - 8.1 แบบทดสอบเชาว์ปัญญา ได้แก่ Wechsler Adult Intelligence Scale
 - 8.2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ได้แก่
 - 8.2.1 Bender Gestalt Test
 - 8.2.2 Draw A Person Test
 - 8.2.3 My Family Test
 - 8.2.4 Rorschach Test
 - 8.2.5 16 PF Test

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ราย เป็นรายกรณีโดยใช้กระบวนการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี 7 ขั้นตอนดังนี้คือ
 - 1.1 กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน
 - 1.2 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.3 วินิจฉัย
 - 1.4 การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

1.5 ทานยาผล

1.6 ติดตามผล

1.7 สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1. กรณีศึกษาของ นางสาว ก.

1.1 ประวัติ

นางสาว ก. เป็นบุตรคนที่ 5 ในจำนวน 5 คน ของครอบครัวซึ่งเป็นบิดามารดาบุญธรรม แต่เป็นบุตรคนที่ 1 ของบิดามารดาซึ่งไม่ได้เลี้ยงดูนางสาว ก. บิดามารดาบุญธรรมเป็นผู้เลี้ยงดูตั้งแต่อายุประมาณ 1 เดือน และอยู่ในความอุปการะของบิดามารดาบุญธรรมจนถึงปัจจุบัน โดยบิดาที่แท้จริงให้ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเดือนละ 1,000 บาท ครอบครัวของบิดามารดาบุญธรรมมีฐานะยากจน นางสาว ก. เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่ออายุ 7 ปี ปัจจุบันนางสาว ก. อายุ 19 ปี เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี มีสุขภาพแข็งแรง รูปร่างสันตัด ผิวตาดำ เป็นคนใจง่าย ไม่แสบแสร้ง พูดเสียงดัง ฟังชัด พูดจาไพเราะ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี รู้จักกาลเทศะ วางตัวได้ดี ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตัวเอง ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ค่อยดี มีแนวโน้มก้าวร้าว ความสัมพันธ์กับบิดามารดาบุญธรรมดี ความสัมพันธ์กับบิดาที่แท้จริงค่อนข้างห่างเหิน ความสัมพันธ์กับมารดาที่แท้จริงไม่ดี ไม่ยอมรับมารดา ค่อนข้างใจน้อย อ่อนไหว กระตือรือร้นง่าย ขณะนี้มีสิ่งที่ขัดแย้งในใจคือ เรื่องการเรียน คิดว่าตัวเองโง่ กลัวว่าจะทำให้บิดามารดาบุญธรรมผิดหวัง หวังไว้ว่าจะต้องศึกษาให้จบและประกอบอาชีพเพื่อทดแทนคุณบิดามารดาบุญธรรมที่เลี้ยงดูมา มองว่าโลกนี้ไม่สวยงามอย่างที่ตนเองคิดไว้ ไม่ค่อยมีเพื่อน ไม่มีคนรักและวางใจ

1.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า นางสาว ก. มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งผลการเรียนอยู่ในระดับอ่อน ต้องสอบซ่อมหลายวิชา ทำให้เกิดการท้อแท้ ประกอบกับมีความรู้สึกถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครสนใจ คิดว่าตนเองไร้ค่า เป็นภาระกับบิดามารดาบุญธรรม เกิดความรู้สึกไม่พอใจในสถานะของตนเองที่เป็นอยู่ ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ การมีชีวิตต่อไปเป็นสิ่งที่ไม่มีความหมาย จึงคิดกระทำอัตวินิบาตกรรม โดยเชื่อว่าจะทำให้ปัญหาต่าง ๆ สิ้นสุดลง

1.3 การช่วยเหลือ

ความช่วยเหลือที่ให้แก่ นางสาว ก. เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างคุณค่าของตนเองโดยการให้คำปรึกษา และทำจิตบำบัดแบบประคับประคอง (Supportive Psychotherapy) โดยเปลี่ยนรูปแบบไปตามสถานการณ์ (Dynamic Psychotherapy) นอกจากนั้น ยังให้คำแนะนำกับบิดา และขอความร่วมมือในการช่วยดูแลและให้กำลังใจแก่ นางสาว ก. ต่อไป

1.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากให้คำปรึกษา นางสาว ก. มีความเข้าใจสภาพของชีวิตและมีสุขภาพจิตดีขึ้น สามารถเปลี่ยนแนวความคิดจากการต้องการกระทำอัตวินิบาตกรรม เป็นการต่อสู้ชีวิตต่อไป และพยายามตั้งใจเรียนมากขึ้น ปรากฏว่าผลการเรียนดีขึ้น

2. กรณีศึกษาของนางสาว ข.

2.1 ประวัติ

นางสาว ข. เป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 4 คน ของครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง บิดาทำงานโรงไฟฟ้าลิกไนต์ เป็นคนค่อนข้างดุ ถือว่านางตนเป็นใหญ่ มารดาเป็นแม่บ้านและเลี้ยงหมูเพื่อช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว มารดาเป็นคนอ่อนโยนเป็นที่ปรึกษาให้กับลูก ๆ ทุกคน นางสาว ข. เข้าเรียนชั้นอนุบาล เมื่ออายุ 5 ปีที่โรงเรียนใกล้บ้าน ปัจจุบันอายุ 20 ปี เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี เป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีมาตลอด มีสุขภาพแข็งแรง รูปร่างสูงโปร่ง ผอมผิกลี้น เป็นคนไม่ค่อยร่าเริง สีหน้าเฉยเมย มีความมั่นคงทางจิตใจน้อย ตื่นเต้นง่าย วิตกกังวล ไม่อดทน

ขาดวุฒิภาวะ ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี มีลักษณะก้าวร้าว มีทัศนคติต่อบิดาว่าเป็นผู้ที่ใช้อำนาจ มีการใช้เงินตุนาการ มีความรู้สึกขัดแย้งเรื่องเพศ ค่อนข้างหลงตัวเอง ไม่ค่อยสนใจคุณลักษณะของสังคมมักจะกระทำสิ่งใดตามใจตนเอง คิดถึงตัวเอง ในฐานะที่เป็นลูกของพ่อแม่ แต่เกลียดตัวเองมากที่สุด รู้สึกว่าตัวเองไม่ดีเมื่อสายไปเสียแล้ว และรู้สึกไม่ดีเกี่ยวกับตัวเองและประเพณีบางอย่าง ทัศนคติต่อบิดาไม่ดี ทัศนคติต่อมารดาไม่ดี ความต้องการในขณะนี้คือเรียนให้จบและทำงานเพื่อจะได้เป็นอิสระแก่ตัวเอง มองสังคมปัจจุบันนี้ว่าวุ่นวาย โลกนี้ไม่น่าอยู่ ในขณะนี้พยายามทำทุกอย่างเพื่อที่จะได้ลืมอะไรบางอย่างในอดีต ต้องการให้ใครสักคนที่เข้าใจเป็นเพื่อนแท้ มีความจริงใจต่อกัน

2.2 ปัญหา

จากการศึกษา พบว่า นางสาว ข. มีปัญหาด้านอารมณ์อันเป็นผลมาจากการเลี้ยงดู ซึ่งอาจเนื่องมาจากการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด และผูกพันกันมากเกินไป (Over Bonding) จนเด็กขาดวุฒิภาวะทำให้เสียโอกาสในเรื่องการพัฒนาความสัมพันธ์กับเพื่อน เมื่อต้องมาใช้ชีวิตรวมกับเพื่อน จึงทำให้ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อนได้ นอกจากนั้น นางสาว ข. ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sexual Problem) ซึ่งถูกกระตุ้นโดยไม่รู้ตัวจากลักษณะครอบครัว ทำให้เกิดการสับสน มีผลมาถึงสมาธิในการเรียน จากปัญหาเหล่านี้จึงทำให้ นางสาว ข. คิดว่าโลกนี้ไม่น่าอยู่ และมีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม เนื่องจากเชื่อว่าหากไม่มีชีวิตอยู่ ปัญหาต่าง ๆ ก็จะได้ยุติลง

2.3 การช่วยเหลือ

ความช่วยเหลือที่ให้แก่ นางสาว ข. คือ การให้คำปรึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก นางสาว ข. มีปัญหาทางอารมณ์ จึงต้องช่วยทำให้ นางสาว ข. เข้าใจปัญหาของตนเอง และปรับตัว

2.4 สรุปและการติดตามผล

หลังจากการให้คำปรึกษา นางสาว ข. มีความเข้าใจสภาพของชีวิตยอมรับตนเองมากขึ้น มีทัศนคติต่อบิดามารดาดีขึ้น บุคลิกภาพดีขึ้น สุขภาพจิตดีขึ้น สามารถเปลี่ยนแนวความคิดจากการต้องการกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นการใช้ชีวิตต่อไป

3. กรณีศึกษาของ นางสาว ค.

3.1 ประวัติ

นางสาว ค. เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 3 คน ของครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง บิดาเป็นคนใจเย็น พุดน้อย มีอาชีพทำสวนยาง และรับจ้างก่อสร้าง มารดาเป็นคนใจร้อน พุดมาก มีอาชีพทำสวนยาง และเป็นแม่บ้าน นางสาว ค. เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดประชุมศึกษา อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา เมื่ออายุ 7 ปี ขณะนี้ อายุ 20 ปี 5 เดือน เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี มีประวัติการเรียนดีมาตลอดและเป็นนักกีฬาบิงปอง และวอลเลย์บอลของโรงเรียน มีสุขภาพแข็งแรง รูปร่างค่อนข้างพอม ผิวดำแดง เป็นคนเงียบขรึม ยิ้มยาก สีหน้าเฉยเมยตลอดเวลา ไม่แสดงอารมณ์ใด ๆ พุดเสียงเบา พุดน้อย ความรับผิดชอบดีมาก มีสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย แต่ไม่สามารถใช้ความสามารถทางเชาว์ปัญญาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีความคิดแบบยึดติดและขาดความยืดหยุ่น ลักษณะบุคลิกภาพเป็นแบบเก็บตัว ขาดวุฒิภาวะ ความสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่ดี มีความลำบากในการสร้างสัมพันธภาพ มีทัศนคติไม่ดีต่อมารดา การแสดงออกของอารมณ์เป็นแบบเก็บกด แต่ไม่มีความมั่นคง ทั้งนี้เนื่องจากมีความวิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา และเมื่อต้องเผชิญกับความวิตกกังวลหรือภาวะคับข้องใจจะแยกตัวเอง และคิดหมกมุ่นกับตัวเอง มีความสับสนในการเลียนแบบบทบาททางเพศ นอกจากนั้น นางสาว ค. คิดว่าตนเองเป็นคนน่าเบื่อ ในขณะที่บุคคลอื่นก็ไม่สามารถทำอะไรให้ดีเหมือนอย่างที่เราจินตนาการได้ มองสังคมปัจจุบันว่ามีแต่ความไม่จริงใจกัน ต้องการให้คนอื่นมีความรัก ความเข้าใจ และจริงใจต่อกัน สิ่งที่ต้องการมากที่สุด คือ ความสำเร็จในชีวิต ปัจจุบันกำลังพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมเหตุการณ์บางอย่างที่ผ่านมาก็คิดว่า เป็นสิ่งเลวร้ายสำหรับตน

3.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า นางสาว ค. มีปัญหาในเรื่องความเข้าใจในตนเอง ทำให้มีบุคลิกภาพที่สับสน และความคาดหวัง (Expectation) สูง ก่อให้เกิดภาวะวิตกกังวล แยกตัวเอง จำกัดตัวเอง และมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งอาจมีสาเหตุจากพัฒนาการไม่ดี ยังมีภาวะเป็นเด็กไม่รู้ว่าตนเองคือใคร จึงต้องการหาจุดมุ่งหมายในชีวิต เมื่อทำไม่ได้ตามความ

คาดหวังของตนเอง จึงมีความรู้สึกผิด โทษตัวเอง และต้องการจะทำลายตัวเอง มีแนวโน้ม กระทำอัตวินิบาตกรรม อันเนื่องมาจากความคิดแบบยึดติด ขาดความยืดหยุ่น และขาดวุฒิภาวะ

3.3 การช่วยเหลือ

ความช่วยเหลือที่ให้แก่นางสาว ค. คือ การให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้เข้าใจตนเองและรู้จักตนเองมากขึ้นโดยใช้หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับตน (Self-psychology) เพื่อให้ นางสาว ค.ยอมรับตนเองและเข้าใจตนเอง นอกจากนั้นให้คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะทางสังคม (Social skill) ให้รู้จักแสดงอารมณ์ออกมาเพื่อจะช่วยให้มองโลกได้ดีขึ้น

3.4 สรุปและการติดตามผล

จากการให้คำปรึกษา นางสาว ค. มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน หน้าที่ยังเข้มแข็งขึ้น แสดงอารมณ์ได้ดีขึ้น ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและผู้อื่นได้ มีความเชื่อในความจริงใจของผู้อื่นมากขึ้น สามารถเปลี่ยนแนวความคิดจากความต้องการกระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นการต่อสู้ชีวิตต่อไป

จากการวินิจฉัยว่าผู้รับการปรึกษาทั้ง 3 ราย มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมซึ่ง ผลจากการศึกษารายกรณี พอจะสรุปสาเหตุได้ดังนี้

จากทฤษฎี พบว่าสาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรม ประกอบด้วยสาเหตุใหญ่ ๆ 2 สาเหตุ คือ สาเหตุด้านบุคคลและสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม สาเหตุด้านบุคคล ได้แก่ สาเหตุด้านร่างกาย ซึ่งเป็นความผิดปกติของร่างกายเอง และสาเหตุด้านจิตใจซึ่งเป็นความผิดปกติของจิตใจ ส่วนสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของบุคคล อันได้แก่ สภาพครอบครัว และสภาพสังคม จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรมของผู้รับการปรึกษามีดังนี้

1. สาเหตุด้านบุคคล ปัญหาที่พบเป็นปัญหาเกี่ยวกับความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพ กล่าวคือ มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ทั้งนี้พัฒนาการของบุคลิกภาพตามความเชื่อของ فروยด์ (Sigmund Freud) (อาภา จันทรสกุล, 2531 : 29) กล่าวว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับพลัง ลิบิโด (Libido) กับลักษณะทางชีวภาพ อันนำไปสู่ลักษณะทางสุขภาพจิตของบุคคล กล่าวได้ว่า หากบุคคลผ่านพัฒนาการแต่ละขั้นตอนไม่เหมาะสม เกิดการติดตรึง ก็จะทำให้เกิดความผิดปกติของ

บุคลิกภาพ โดยเฉพาะในช่วงห้าปีแรกของชีวิต ถือว่าเป็นช่วงของการสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพ (Formative years) ประสบการณ์ที่รุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ จะมีผลกระทบกระเทือนไปตลอดชีวิตของเด็ก พ่อแม่จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและการสร้างเสริมประสบการณ์และองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานและบุคลิกภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก

จากการที่มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ปัญหาที่ตามมาก็คือ การไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ จึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย รู้สึกว่าตัวเองไม่มีค่า ความภาคภูมิใจในตนเองลดลงเกิดความสับสนในบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปถึงจุดหมายของตนได้ จึงหาทางออกด้วยการกระทำตัววิบัติกรรม เพื่อเป็นการหนีปัญหาหรือหนีสังคม

2. สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาที่พบเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพครอบครัว กล่าวคือ

2.1 ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกต้อง

วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตหรือแนวความคิดของเด็กได้ (Wechsler and others. 1970 : 2) นอกจากนั้นวิธีเลี้ยงดูบุตร ยังมีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือความภาคภูมิใจในตนเองด้วย ซึ่งอาจแบ่งวิธีการเลี้ยงดูบุตรได้ 3 แบบ (จันทร์ฉาย พัทธศิริกุล. 2532 : 24, อ้างอิงมาจาก Hamachek. 1978 : 159) ดังนี้

1. แบบใช้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไป พ่อแม่ประเภทนี้จะมีลักษณะยึดมั่นในกรอบประเพณี กฎระเบียบต่าง ๆ มาก และจะบังคับควบคุมให้เด็กปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนก็จะลงโทษโดยไม่รับฟังเหตุผล จะยึดมั่นในความคิดของตนเอง เด็กต้องเชื่อฟังและอาจสั่งให้มีความรับผิดชอบตามข้อบังคับของสังคมแต่ตนเองไม่ค่อยปฏิบัติตาม หรืออาจเป็นพ่อแม่ที่ควบคุมดูแลเอาใจใส่ปกป้องมากเกินไป จนกลายเป็นการก้าวร้าวครอบงำลูก หรือมีความวิตกกังวลห่วงใยลูกมากเกินไป จนทำให้เด็กรู้สึกว่าขาดอิสระ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง

2. แบบมีเหตุผล ให้ความอบอุ่น จะเป็นพ่อแม่ที่มีเหตุผล ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่และความนับถือต่อลูก ใช้อำนาจตามบทบาทของตนอย่างเหมาะสม โดยเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ มีกฎระเบียบที่ชัดเจนให้เด็กปฏิบัติ แต่ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เด็กรู้สึกว่ามีอิสระ รู้สึกมั่นคงและปลอดภัย พ่อแม่ก็จะปฏิบัติตนตามอย่างที่ชอบลูกเช่นกัน และให้ความช่วยเหลือเด็กได้พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น

3. แบบปล่อยปละละเลย จะเป็นพ่อแม่ที่ไม่บังคับ ไม่ก้าวร้าว ไม่ลงโทษ ยอมรับในการกระทำของเด็กเกือบทุกอย่าง เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ การวางกฎระเบียบของครอบครัว สามารถกำหนดกิจกรรมของตนเองได้ เป็นอันมาก โดยที่พ่อแม่ไม่ได้สนับสนุนให้เด็กประพฤติตนตามมาตรฐานของสังคมภายนอก พ่อแม่จึงมักจะไม่มีความเป็นห่วง ห่วงเหินกับเด็ก มักหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับเด็กเมื่อเด็กไม่เชื่อฟัง

จะเห็นว่า วิธีการเลี้ยงลูกแบบใช้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไปและแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มั่นใจในตนเองมีความรู้สึก ว่าขาดความรัก เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งต่างจากเด็กที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเอง ดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างที่ตนปรารถนา ตรงกันข้ามเมื่อไม่เห็นคุณค่าในตนเองหรือเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ก็จะทำให้จะไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง จะมองตนเองว่าเป็นคนไม่ดี รู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า ไม่มีความสามารถ มีข้อบกพร่อง ท้ออะไรก็ล้มเหลว มีความวิตกกังวลสูง มีความเครียด รู้สึกไม่เป็นสุข ไม่มีความยืดหยุ่น จะยึดติดอยู่กับสิ่งที่รู้จักหรือเคยชิน เพื่อความรู้สึกปลอดภัย หลีกเลี่ยงการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จึงมีความอายสูงไม่กล้าปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ กลัวการตัดสินใจของคนอื่นที่มีต่อตนเอง รู้สึกว่าตัวเองด้อย กลัวการเข้าสังคมเพราะรู้สึกว่าตนเองงุ่มง่ามจะทำให้คนรอบข้างเดือดร้อน มักนำความคิดของบุคคลอื่นมาใส่ใจ มักคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับ ไม่ให้ความสนใจ เกิดความรู้สึกเสียใจบ่อย ๆ ในที่สุดเมื่อทนกับภาวะนี้ไม่ได้จึงเกิดการทำลายตนเอง เพื่อเป็นการยุติปัญหา

2.2 ครอบครัวแตกแยก

ในครอบครัวแตกแยกนั้น บิดามารดาจะมีความขัดแย้ง ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน การแยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตรเพียงคนเดียว ความเครียดและความหงุดหงิดจากบิดามารดาจะถ่ายทอดไปสู่บุตร เด็กจะรู้สึกมีปมด้อย ขาดความมั่นคง และหวาดหวั่น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้ยาก อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ดังที่ ผน. แสงสิงแก้ว (2521 : 21-22, 162) กล่าวว่า สุขภาพจิตดีเริ่มต้นมาจากครอบครัวและกล่าวอีกว่า ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวเป็นรากฐานของความสุขแห่งชีวิต เป็นรากฐานของการเป็นปึกแผ่นในสังคม ถ้าครอบครัวแตกแยกหรือขาดความผูกพันรักใคร่กัน ชีวิตในสังคมก็จะแตกแยกไปด้วย การพลัดพรากของครอบครัว เช่น การตาย การเจ็บป่วย การถูกทอดทิ้ง เหล่านี้ทำให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวด และเสียใจอย่างสุดซึ้ง สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นของสถานการณ์เลวร้ายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจากความสัมพันธ์ของบิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน และจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านสุขภาพจิตของเด็กเมื่อเด็กเติบโตขึ้น นอกจากนั้นเด็กที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวแตกแยก จะรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการ ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง คิดว่าตนเองไร้ค่า เมื่อต้องมาพบกับสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถปรับตัวเองได้ เกิดความสับสน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม ไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดหมายของตนได้ จึงหาทางออกด้วยการกระทำอัตวินิบาตกรรม เพื่อแก้ปัญหาหรือหนีสังคม ตามทฤษฎีสังคมวิทยาที่ชี้ให้เห็นว่า การกระทำอัตวินิบาตกรรมนั้นเกิดขึ้นเมื่อเราไม่สามารถควบคุมตนเองได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แม้ว่าครอบครัวจะเป็นหน่วยพื้นฐานที่เล็กที่สุดของสังคม แต่ครอบครัวก็มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการสร้างบุคลิกภาพ หรือลักษณะนิสัยของบุคคล การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัวก็มีผลต่อการพัฒนาด้านบุคลิกภาพ และสุขภาพจิตของเด็กเช่นกัน เช่น แม่ซึ่งรักลูกมากเกินไป ปกป้องลูกมากเกินไป ห่วงแพนลูก คอยดูแลช่วยเหลือควบคุมทุกสิ่งทุกอย่าง จะมีผลทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ในทางตรงกันข้ามถ้าครอบครัวมี

สภาพไม่ปกติสุข มีความไม่เป็นระเบียบในครอบครัว เช่น ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกกันอยู่
 ละทิ้ง เลิกร้าง หรือครอบครัวอยู่อย่างไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลทางจิตใจ ไม่มีความผูกพัน
 รักใคร่กัน มีภาวะวิกฤติเกิดขึ้นในครอบครัว เช่น หัวหน้าครอบครัวประสบอุบัติเหตุต้องโทษ
 จำคุกหรือล้มละลาย หรือครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้
 มีผลทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น มองโลกในแง่ร้าย มีอาการเศร้าหมอง อาจก่อให้เกิด
 เกิดบุคลิกภาพแบบต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอได้เช่นกัน บุคคลเหล่านี้เมื่อเกิดภาวะสูญเสียหรือ
 ผิดหวังจะเกิดความรู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรง โศกเศร้าเสียใจมากและนานกว่าบุคคลทั่วไป
 และอาจชักกลไกป้องกันตัวเองชนิดโทษตนเอง (Introjection) โดยรับเอาความรู้สึกที่
 ไม่ดีเข้ามาไว้ในตนเอง ต่อมาความรู้สึกไร้ค่าและอารมณ์เศร้าจะเพิ่มมากขึ้น เป็นเหตุให้
 คิดอยากตาย และพยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริมผู้รับการศึกษาทั้ง 3 ราย ปฏิบัติดังนี้

1. ให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาดังต่อไปนี้

1.1 เทคนิคการให้คำปรึกษา แบบวิเคราะห์สัมพันธ์ภาพ (Transactional Analysis) ของ อีริค เบอร์น (Eric Berne) ซึ่งใช้กับนางสาว ก.

1.2 เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ (Rational Emotive Therapy) ของ อัลเบิร์ต เอลลิส (Allbert Ellis) ซึ่งใช้กับนางสาว ข.

1.3 เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบยึดผู้รับคำปรึกษาเป็นหลัก (Client-Centered Theory) ของโรเจอร์ส (Carl R. Rogers) ซึ่งใช้กับนางสาว ค.

1.4 เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบจุลภาค (Micro Counseling) ซึ่งใช้กับผู้รับการศึกษาทั้ง 3 ราย

2. ประชุมปรึกษาหารือกัน (Staff Meeting) ระหว่างผู้วิจัย อาจารย์แนะแนว
 อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำชั้น เพื่อหาทางช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมให้
 ผู้รับการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง

3. เยี่ยมบ้าน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้วิจัย ผู้รับคำปรึกษา และผู้ปกครอง

4. แนะนำวิธีการเรียนที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น

5. ทำจิตบำบัดแบบประคับประคอง (Supportive Psychotherapy) โดยใช้เทคนิคการทำจิตบำบัดแบบไดนามิก (Dynamic Psychotherapy) เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยพร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจะได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

การทํานายผล

จากการศึกษารายกรณีทั้ง 3 ราย พบว่าการทํานายผลอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้รับการศึกษาายังอยู่ในวัยที่สามารถแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ และให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือหรือแก้ไขเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอันได้แก่อาจารย์แนะแนว อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ปกครอง ยินดีให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการปรับปรุงเป็นอย่างดี

การติดตามผล

จากการติดตามผลเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาของการศึกษา พบว่าผู้รับการศึกษา มีการพัฒนาขึ้น มีแนวความคิดดีขึ้น มีความมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง สนใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นดีขึ้น แนวความคิดในการกระทำอัตวินิบาตกรรมเปลี่ยนไป แนวโน้มในการกระทำอัตวินิบาตกรรมไม่มี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

สำหรับข้อเสนอแนะในที่นี้ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงผู้เกี่ยวข้องดังนี้

1.1 ผู้รับการศึกษา

1.1.1 ควรยอมรับสภาพของตนเองและเข้าใจตนเอง กล่าวคือ จะต้องยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในขณะนี้

1.1.2 ควรรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง แสดงอารมณ์ออกมาอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์

1.1.3 ควรฝึกทักษะการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นไปในทางสร้างสรรค์

1.1.4 ควรสร้างความมั่นใจให้กับตนเองและเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตน เพื่อเป็นพลังในการดำเนินชีวิตต่อไป

1.1.5 ควรมีเป้าหมายในการดำรงชีวิต มีความมานะ พยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี สร้างกำลังใจในชีวิตให้กับตนเอง

1.1.6 ควรมองโลกในแง่ดี ยอมรับสภาพแวดล้อมและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง

บิดามารดาควรตระหนักถึงวิธีการเลี้ยงดูบุตร มีความรู้ในการเลี้ยงดูบุตร ทักษะหน้าที่ของตนให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดหลานกลายเป็นปัญหาสังคมเพราะบุคลิกภาพและความสมบูรณ์ทางจิตใจของเด็กมีรากฐานจากความสัมพันธ์ที่อบอุ่นอันเกิดจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยเฉพาะในวัยต้น ๆ ของชีวิต การให้ความรักจะต้องอยู่ในขอบเขตของความพอดี ไม่ควรให้ความรักมากเกินไปหรือตามใจจนไม่มีขอบเขต หรือในทางตรงข้ามไม่ได้ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กเลย ก็จะทำให้เกิดปัญหาเช่นกัน ซึ่งกรณีของผู้รับการศึกษาทั้ง 3 รายเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง หรือการเลี้ยงดูแบบให้ความรักและปกป้องมากเกินไป รวมทั้งการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดนั้นก่อให้เกิดปัญหาได้อย่างไร ดังนั้นบิดามารดาจึงต้องเข้าใจความรู้สึกของบุตร ยอมรับบุตรอย่างไม่มีเงื่อนไข ให้ความสำคัญสนับสนุนช่วยเหลือทั้งในด้านส่วนตัวและด้านการเรียน ให้บุตรได้รับผลสำเร็จในสถานการณ์ที่ต้องการ ให้การตอบสนองทางด้านจิตใจ เป็นการช่วยบุตรสร้างกำลังใจในชีวิตให้กับตนเอง

1.3 อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ประจำวิชา

อาจารย์ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ควรให้ความสนใจติดตามและเอาใจใส่ผู้รับการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้กำลังใจและชื่นชมในสิ่งที่ดีงาม ให้ผู้รับการศึกษาเกิดความรู้สึกว่าอาจารย์รัก ห่วงดี และห่วงใยในตัวศิษย์ จะทำให้ผู้รับการศึกษาเกิดความไว้วางใจมาขอรับรับคำปรึกษามากขึ้น เป็นการช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องต่อไป

1.4 ผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะศึกษาต่อไป ควรจะต้องสร้างสัมพันธภาพ ความเป็นกันเอง ยอมรับและเข้าใจในตัวผู้รับการศึกษา โดยแสดงความรักความเอาใจใส่ สนใจ และห่วงใยผู้รับการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการศึกษาศรัทธาในตัวผู้ศึกษา กล่าวที่จะระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาและช่วยเหลือโดยการปรับพฤติกรรม (Behavioral Modification) ได้อย่างถูกต้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ต่างเพศกัน เพื่อจะได้เปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหา

2.2 ควรทำการศึกษารายกรณี เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ เช่น การติดยาเสพติด ความเปี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาการเรียน การศึกษา เป็นต้น

2.3 การศึกษารายกรณี ควรพยายามเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันให้มากที่สุด

2.4 การศึกษารายกรณี ควรศึกษาต่อเนื่องเป็นเวลานานมากเท่าใดยิ่งได้ผลดีมากเท่านั้น เช่น ใช้เวลาศึกษา 1 ปี เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. การศึกษามุคตเป็นรายกรณี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- _____. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย, 2524.
- การแพทย์, กรม กระทรวงสาธารณสุข กองสถิติสาธารณสุข. สถิติการเกิดโรค พ.ศ. 2523 - 2532. กรุงเทพฯ : ศุภสภา, 2533.
- เกษร ทมพิตขงศ์. "Logotherapy," วารสารจิตวิทยาคลินิก. 51 - 57 ; มกราคม - มิถุนายน 2529.
- คมเพชร นัตรศุภกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- _____. "อาจารย์ผู้สอนกับการให้คำปรึกษา," วารสารศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร. 21 - 34 ; มิถุนายน - ธันวาคม 2519.
- คัมภีร์ มัลลิกะมาส. "พยาบาลกับการรับผิดชอบต่ออาชีพ," วารสารโรงพยาบาลกลาง. 18 - 35 ; เมษายน - มิถุนายน 2528.
- จิตรา มูลศาสตร์. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ," วารสารการศึกษาพยาบาล. 76 - 98 ; มกราคม 2534.
- จินตนา โชติช่วง และนวลศิริ เปาโรหิตย์. เทคนิคการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- จินตนา ยูนิพันธ์. การพยาบาลจิตเวช เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2527.
- จรัสศรี ร่มมะวาส. ความคาดหวังของผู้สอนเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของวิทยาศาสตร์บัณฑิตพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อัสสาเนา.

- จันทิพย์ กลับเมม. "สุขภาพจิตสิ่งซึ่งควรระวัง," สารพัฒนาลัทธิ. 54 - 56 ;
กันยายน 2529.
- จำเนียร ช่วงโชติ. เทคนิคการแนะแนว. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิง
ปากเกร็ด, 2518.
- จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ. การทดสอบทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- จำลอง ดิษยวณิช. จิตเวชศาสตร์. เชียงใหม่ : พระสังฆการพิมพ์, 2520.
- จำลอง ภิมย์รัตน์. จิตวิทยาอบกติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2525.
- นิชชี. "ก่อนจะถึงการฆ่าตัวตาย," วารสารแนะแนว. 9 - 11 ; มิถุนายน - กรกฎาคม
2531.
- นันทิกา แยมสรवल. การศึกษาเฉพาะกรณี. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการ
แนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. "ลำดับการเกิดในครอบครัว," วารสารแนะแนว. 12 - 18 ;
มิถุนายน - กรกฎาคม 2531.
- เบญจา ยอดคำเนิน-แอ็ดติกัจ และคณะ. การศึกษาเชิงคุณภาพ : เทคนิคการวิจัยภาค
สนาม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- บรรพต วีระชัย. "พฤติกรรมดัดนิสัยตนเอง," วารสารการประชาสัมพันธ์. 63 -
69 ; สิงหาคม 2518.
- ปิยะฉัตร เนนเลิศ. การศึกษานโยบายสังคมของผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม ศึกษา
เฉพาะกรณีผู้มารับการรักษาในภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ร.พ.ศิริราช. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ สุขเจริญ. "การฆ่าตัวตายของคนไทยในทศวรรษก่อน," เดลินิวส์. 31 ธ.ค.
33.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

ฝน แสงสิงแก้ว. "สุขภาพจิตของคนรุ่นหนุ่มสาว," วารสารแนะแนว. 7 - 10 ;

กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2526.

พนม ลีอารีย์. การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและ

จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ม.ป.ป.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

_____. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

เจริญผล, 2531.

ไพรัตน์ พงษ์ชาติคุณากร. จิตเวชศาสตร์. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ธนบรรณการพิมพ์, 2533.

มนีรัตน์ เพื่องวุฒิราญ. "อัตวินิบาตกรรม," ใกล้หมอ. 70 - 71 ; กันยายน 2526.

ทัศนีย์ บุญทอง. "การช่วยเหลือบุคคลในภาวะวิกฤติทางอารมณ์," ประมวลรายงานการ

ประชุมวิชาการพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2521.

นิตยา พิริยะพงษ์พันธ์. "เสมือนบทบาท," สานติสังคม. 2 ; ตุลาคม 2533 - มีนาคม

2534.

ธนิต รัตตะ และณัฏยา มานะต่อ. "หนูน้อยผูกคอตาย," วารสารจิตเวชขอนแก่น.

7 - 11 ; กรกฎาคม - กันยายน 2533.

ธนู ชาติชนานนท์. "การฆ่าตัวตาย," วารสารแนะแนว. 72 - 74 ; ตุลาคม -

พฤศจิกายน 2520.

ธีระ มุลธิยะ. ผลการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์สที่มีต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ด้านการ

ปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวาปีปทุม จังหวัด

มหาสารคาม. ปริญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ธีระวุฒิ ประทุมพนรัตน์. การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2520.

เรณู ปทุมมณี. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะวิกฤตในชีวิตกับการประกอบอัตวินิบาตกรรม.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

ละเอียด ชูประยูร. "การศึกษาแบบทดสอบ SCL-90 ในคนไข้โรคประสาท,"

วารสารจิตวิทยาคลินิก. 9 - 16 ; สิงหาคม 2521.

วิจิต บุญชื้อ. "บทบาทของผู้ให้คำปรึกษาที่มีต่อการป้องกันอัตวินิบาตกรรม," วารสาร

แนะแนว. 27 - 33 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2524.

วนิดา แดงสุภา. "การศึกษานักลอบเป็นรายกรณี," วารสารแนะแนว. 26 - 37 ;

เมษายน - พฤษภาคม 2518.

วาสนา แฉล้มเขต. ผลของการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์สต่อการลดปัญหาทางอารมณ์.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2525. อัดสำเนา.

วันเพ็ญ บุญประกอบ. "การพยายามฆ่าตัวตายในเด็กไทย," วารสารสมาคมจิตแพทย์.

29 - 39 ; มกราคม 2526.

วรรณข สราธรรมย์. การดูแลรักษาผู้ป่วยจิตเวช. สงขลา : ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530.

ภรณ์ ธรรมาภรณ์พิลาศ. การศึกษาสาเหตุการหนีเรียนของนักเรียนห้าคน พร้อมทั้งวิธีการ

ให้คำปรึกษาเพื่อการช่วยเหลือ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.

สมพร บุษราทิจ. จิตบำบัดแบบอิงทฤษฎีจิตวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์

ศิริราชพยาบาล, 2525.

- _____. "อัตราการฆ่าตัวตายในประเทศไทย," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 148 - 157 ; มิถุนายน 2521.
- สมภพ เรืองตระกูล. คู่มือจิตเวชศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2524.
- _____. "การช่วยเหลือและรักษาผู้พยายามฆ่าตัวตาย," สารศิริราช. 984 - 985 ; 2518.
- สมภพ เรืองตระกูล และคนอื่น ๆ. "ลักษณะเฉพาะของผู้กระทำอัตวินิบาตกรรม," สารศิริราช. 771 - 783 ; มิถุนายน 2518.
- สิริวรรณ สารนาค. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.
- สุชาติ พหลภาคย์ และพกาพันธุ์ วุฒิลักษณ์. การฆ่าตัวตายในสังคมไทย. รายงานการวิจัย, ขอนแก่น : ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.
- สุมาลี ตั้งคณานุรักษ์. "ทำไมเด็กนักเรียนไทยถึงฆ่าตัวตาย," วารสารครูปริทัศน์. 62 - 66 ; สิงหาคม 2528.
- สุวัฒนา อารีพรค. "การพยายามฆ่าตัวตายของคนไทย," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 261 - 282 ; มีนาคม 2522.
- _____. ความผิดปกติทางจิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. การศึกษาเฉพาะรายและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สุภางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- สุภาพ วาดเขียน. มาตรการและประเมินผลพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- สุทินกร ปุกเกิด. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการลดอารมณ์เศร้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. ปรินทิพย์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- สุนทร ชมนันดี. "การพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตาย," เขียนใหม่ข่าวสาร. 241 - 249 ; มีนาคม 2525.
- ศรี เกสมณี. การศึกษาผู้พยายามกระทำอัตวินิบาตกรรม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.
- ศักดิ์ชัย นิรุญทวี. ปรัชญาเอ็กซิสเทนเชียลลิสม์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลี, 2526.
- อภิชาติ เสรณีวิจัยกิจการ. "การศึกษาเด็กเฉพาะราย," วารสารแนะแนว. 38 - 45 ; เมษายน - พฤษภาคม 2518.
- อารี ตัดท์เจริญรัตน์. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
- อุษา ชูชาติ. "การทำจิตบำบัดตามแนวแบบเอ็กซิสเทนเชียล," วารสารจิตวิทยาคลินิก. 25 - 32 ; มกราคม - มิถุนายน 2531.
- อุดม สุภาไตร และสมจิตต์ กาญจนโรคน. "วิชาชีพการพยาบาลกับคุณภาพชีวิต," เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาลของ ม.ส.ธ. 1 - 43 ; 2530.
- องอาจ ยิ่งอาลักษณ์. "จึงเลือกทางฆ่าตัวตาย," นิตยสารนักษะ. 118 - 130 ; กุมภาพันธ์ 2533.
- อาภาพรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. "การพยาบาลผู้ป่วยที่ฆ่าตัวตาย," วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. 24 - 32 ; มกราคม - เมษายน 2531.
- อัมพล สุภาพัน. "สุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น," นิตยสารหมอชาวบ้าน. 20 - 22 ; เมษายน 2531.

- Aman U. Khan. "Heterogeneity of Suicidal Adolescents,"
International Journal of Psychiatry. 26 : 92 - 96 ; 1987.
- Bailey, J.T. & Chaus, K.E. "Comparison analysis of the personality structure of Nursing Students," Nursing Research. 18 ;
320 - 329 ; 1969.
- Charles L. Rich, Gary M. Warsrad, Robert A. Nemiroff, Richard C. Fowler and Deborah Young. "Suicide Stressors, and the Life Cycle," American Journal Psychiatry. 148 : 524 - 527 ; 1991.
- David Lester. "Suicidal Preoccupation and Dysthymia in College Students," Psychological Report. 61 : 762 ; 1987.
- David Shaffer. "Epidemiology of Teen Suicide," Journal Clinical Pshchiatry. 49 : 36 - 40 ; 1988.
- Diego De Leo, Claudio Pellegrin and Laura Serraiotto. "Adjustment Disorders and Suicidality," Psychology Reports. 59 : 355 - 358 ; 1986.
- Edwin S. Shneidman. Suicidology. New York : Grune and Strattion, 1976.
- Eferakeya A.E. "Drugs and Suicide Attempted in Benin City, Nigeria," British Journal of Psychiatry. 145 : 70 - 73 ; 1984.
- Farberow N. The Many Faces of Suicide. New York : McGraw-Hill, 1979.
- Feris N. Pitt, and others. "Suicide Among U.S. Women Physichians," American Journal Psychiatry. 136 : 694 - 696 ; 1979.
- Hawton K, Grady JO, Osborn M. and Cole D. "Adoleseents who take Overdoses : Their Characteristics Problems and Contacts with helping Agencies," British Journal Pshchiatry. 140 : 118 - 123 ; 1982.
- Hock C.B. "A Study of Attempted Suicide in Private Practice," Singapore Medical Journal. 21 : 742 - 748 ; 1980.

- Holinger PC. "Adolescent Suicide : An Epidemiological Study of Recent Trends," American Journal Psychiatry. 135 : 754 - 756 ; 1978.
- Holinger PC. Off D. "Prediction of Adolescent Suicide : a Population Model," American Journal Psychiatry. 139 : 302 - 307 ; 1982.
- Hendin H. Suicide in America. New York : W.W. Norton, 1982.
- Jill M., Friedman, Gregory M. Marjorie B. and Justine D. "Prevalence of Specific Suicidal Behaviors in High School Sample," American Journal Psychiatry. 144 : 1203 - 1206 ; 1987.
- John A, Kirk D, Zheng Y. and Cathy R. "Depression, Hopelessness, and Suicidal Behavior in Chinese and American Psychiatric Patients," American Journal Psychiatry. 146 : 339 - 344 ; 1989.
- Joseph M. Strayhorn. Foundations of Clinical Psychiatry. London, 1982.
- Kramer M. Pollack ES, Redick R.W. and others. Mental Disorders/ Suicide. Cambridge : Harvard University Press, 1982.
- Mark Sherer. "Depression and Suicidal Ideation in College Students," Psychological Reports. 57 : 1061 - 1062 ; 1985.
- Motto JA, Hulbron DC and Juster, RP. "Development of Clinical Instrument to Estimate Suicide Risk," American Journal Psychiatry. 142 : 680 - 686 : 1985.
- Murphy GE. "On suicide Prediction and Prevention," Arch General Psychiatry. 40 : 343 - 344 ; 1983.
- Murphy GE. and Wetzel RD. "Family history of Suicidal Behavior Among Suicide Attempters," The Journal of Nervous and Mental Disease. 170 : 86 - 90 ; 1982.

- Nancy Conrod. "Social Support Systems of Suicidal High School Adolescents," Journal of Psychosocial Nursing. 29 : 15 - 19 ; 1991.
- Okasha A. and Lotaif F. "Attempted suicide and Egytian Investigation," Acta Psychiat Scand. 60 : 67 - 76 ; 1979.
- Patterson Ch. Theories of Counseling and Psychotherapy. New York : Harper and Row Publishers, 1973.
- Paul C., Daniel O. and Eric O. "Suicide and Homicide in the United States : An Epidemiology Study of Violent Death, Population Changes, and the Potential for Prediction," American Journal Psychiatry. 144 : 215 - 219 ; 1987.
- Robert J., Wesley E. and David F. "Depression and Health Behavior of Adolescents," Psychological Reports. 61 : 111 - 113 ; 1987.
- Roy A. and Chir B. "Family history of Suicide," Arch General Psychiatry. 40 : 971 - 974 ; 1983.
- Roger, Carl R. "The self Theory," Theories of Personality. Edited by Calvin S. Hall and Gardner Lindzey. New York : John Wiley and Sons, 1966.
- Seiden R.H. "Suicide Among Youth : Review of the Literature 1900 - 1967," Bull Suicidology. Supple, 1969.
- Steven Stack. "The Effect of Marital Dissolution on Suicide," Journal of Marriage and the Family. 42 : 83 - 90 ; 1980.
- Super, Donald E. "Self," The Adolescent. Edited by Jerom M. Seidman. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1960.
- Tsoi W.F. and Kok L.P. "Suicidal behavior in Singapore for the year 1980," Singapore Medical Journal. 23 : 299 - 305 ; 1982.

Wechsler, H., L. Solomon and Kramer, B.M. Social Psychology and Mental Health. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1970.

Weissman M.M. and Conn N.H. "The Epidemiology of suicide Attempts 1960 - 1971," Arch General Psychiatry. 30 : 737 - 746 ; 1974.

ภาคผนวก

อัตชีวประวัติของ.....

คำชี้แจง

ให้นักศึกษา เขียนอัตชีวประวัติของนักศึกษาตามความเป็นจริงที่สุดเพื่อเป็นประโยชน์
ในการสำรวจตนเอง โดยให้เขียนตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ครอบครัวของฉัน
2. ชีวิตของฉันก่อนเข้าโรงเรียน
3. ชีวิตในโรงเรียนประถม
4. สถานที่ที่ฉันเคยอยู่
5. การใช้เวลาว่างระหว่างปิดภาคเรียน
6. การท่องเที่ยวที่ฉันเคยไป
7. การใช้เวลาว่างตอนค่ำหลังอาหารเย็น
8. การใช้เวลาในวันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุด
9. วิชาที่ฉันชอบเรียนมากที่สุด พร้อมด้วยเหตุผล
10. วิชาที่ฉันชอบเรียนน้อยที่สุด พร้อมด้วยเหตุผล
11. สิ่งที่ฉันทำได้ดี
12. สิ่งที่ฉันสามารถทำได้ดี
13. สิ่งที่ฉันอยากทำให้ได้ดี
14. งานที่ฉันต้องการจะทำ (ให้เลือก 3 อันดับ พร้อมทั้งบอกเหตุผลที่เลือก)
15. นิยายสารที่ชอบ หนังสือที่ชอบ รายการวิทยุที่ชอบฟัง รายการโทรทัศน์ที่ชอบดู
16. ถ้าฉันสามารถมีสิ่งที่ฉันต้องการได้ด้วยการขอสิ่งเหล่านั้นได้ ฉันควรจะขอสิ่งใด
17. ชีวิตในวิทยาลัยของฉันในปัจจุบัน
18. ฉันคิดว่าตัวเองเป็นคนอย่างไร
19. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมปัจจุบันนี้

แบบบันทึกการสังเกต

ชื่อนักศึกษา..... ชั้น..... วัน เดือน ปี.....

เวลา.....

พฤติกรรม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเห็น.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....ผู้สังเกตและบันทึก

.....ตำแหน่งและหน้าที่

แบบฟอร์มการบันทึกพฤติกรรมแบบให้คะแนน

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องที่มีตัวเลขกำกับอยู่ข้างบนตาม
ที่ท่านสังเกตได้ โดยกำหนดความหมายของตัวเลขไว้ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมปานกลาง (แสดงบ้าง, ไม่แสดงบ้าง)
- 2 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

ชื่อผู้ถูกสังเกต..... อายุ.....ปี เพศ.....
ชั้น..... วันที่..... เวลา.....

ลำดับที่	พฤติกรรมที่พบในชั้นเรียน	5	4	3	2	1
1.	ความกระตือรือร้น.....					
2.	ใช้ความคิด.....					
3.	ถามอาจารย์.....					
4.	คุยกับเพื่อน.....					
5.	เหม่อลอย.....					
6.	ตอบคำถามในชั้นเรียน.....					
7.	ทำงานที่ให้เป็นชั้น.....					
8.	ช่วยเหลือเพื่อน.....					
9.	เปื้อน่ายในการเรียน.....					
10.	ก่อความสงบ, เข้าหาเพื่อน...					
11.	เดินในชั้นเรียน.....					
12.	เรียกร้องความสนใจจากอาจารย์...					
13.	เดินออกจากชั้นเรียน.....					
14.	ตั้งใจเรียน.....					
15.	ร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในการทำงาน...					
16.	ขาดเรียนในวิชาที่สอน.....					
17.	มองออกไปนอกห้องเรียน.....					
18.	เป็นที่สนใจของเพื่อน ๆ ในด้าน การเรียน.....					

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

เกี่ยวข้องกับผู้ถูกสังเกตคือ.....

แบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครั้งที่.....

ชื่อนักศึกษา..... นามสกุล..... อายุ..... ปี

เลขประจำตัว..... ชั้น..... วันที่..... เดือน.....

พ.ศ..... เวลา..... น. สถานที่.....

.....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็น.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป วันที่..... เวลา.....

สถานที่.....

ลงชื่อ..... ผู้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักศึกษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อนักศึกษา.....ชั้น.....

ชื่อผู้ปกครอง..... เกี่ยวข้องเป็น.....

ที่อยู่..... โทรศัพท์.....

สถานที่ทำงาน..... โทรศัพท์.....

อาชีพของผู้ปกครอง.....

1. ในครอบครัวของท่านมีสมาชิกทั้งหมด..... คน
2. นักศึกษาคนนี้เป็น..... (บุตร, หลาน, ญาติ หรืออื่น ๆ) ของท่าน
ถ้าไม่ใช่บุตร บิดา-มารดาของนักศึกษาอยู่ที่ไหน.....
มีอาชีพอะไร..... เหตุใดจึงมาอาศัยอยู่กับท่าน.....
3. บริเวณรอบ ๆ บ้านที่นักศึกษาอาศัยอยู่มีสภาพเป็นอย่างไร.....
.....
4. ระหว่างอยู่บ้านท่านใช้นักศึกษาทำงานอะไรบ้าง.....
.....
5. ท่านเอาใจใส่เรื่องการเรียนของนักศึกษาอย่างไร.....
.....
6. ท่านเคยพานักศึกษาไปไหนบ้าง.....
.....
7. ท่านควบคุมการใช้เวลาว่าง หรือการเที่ยวเตร่ของนักศึกษาซึ่งอยู่ในความปกครองของท่านอย่างไร.....
.....
8. เมื่อนักศึกษาประพฤติไม่เหมาะสมท่านจัดการอย่างไร.....
.....

9. ท่านเคยลงโทษนักศึกษาของท่านบ้างหรือไม่..... ในกรณีเช่นไร.....
ด้วยวิธีอย่างไร..... ได้ผลตามที่คิดไว้หรือไม่.....
10. ท่านมีความคิดจะให้นักศึกษาของท่านทำอะไร เมื่อเรียนจบจากวิทยาลัยนี้ไปแล้ว....
.....
11. การช่วยเหลือสนับสนุนทางการเงินระหว่างการศึกษาของนักศึกษาเป็นอย่างไร.....
.....
12. โรคประจำตัวของนักศึกษามีหรือไม่ ถ้ามีโรคประจำตัวเป็นโรคอะไร.....
13. ประวัติการเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุครั้งสำคัญในชีวิตของนักศึกษามีหรือไม่ เมื่อไร....
.....
14. ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่ท่านควรแจ้งให้ทางวิทยาลัยทราบ คือ
 1.
 2.
 3.
15. ปัญหาใหญ่ที่ทางครอบครัวของท่านประสบอยู่ขณะนี้คืออะไร.....
.....
และจะกระทบกระเทือนการเรียนของนักศึกษาหรือไม่.....
16. ระหว่างวันหยุด หรือวิทยาลัยปิดเทอม ท่านให้นักศึกษาทำอะไร.....
.....
17. ท่านคิดว่าการติดต่ออย่างใกล้ชิดกับทางวิทยาลัยเกี่ยวกับนักศึกษา จะช่วยให้ทางบ้าน
ได้รับประโยชน์อะไรบ้าง.....
18. ท่านมีความรู้สึกที่ นักศึกษาเป็นคนมีลักษณะอย่างไร.....
.....
19. อื่น ๆ ที่ควรบันทึกจากผู้ปกครองเกี่ยวกับนักศึกษา.....
.....

..... ผู้บันทึก

แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ชื่อผู้เยี่ยมบ้าน.....

ชื่อนักศึกษา.....

ชื่อบิดา.....

ชื่อมารดา.....

ที่อยู่.....

วันที่ไปเยี่ยม..... เวลา.....น.

ข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้าน

1. สภาพบ้านและบริเวณที่ตั้ง

.....

.....

2. สภาพภายในบ้าน.....

.....

.....

.....

3. ลักษณะท่าทีของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง.....

.....

.....

4. ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษา.....

.....

.....

5. ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อวิทยาลัย.....

.....

.....

6. ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว.....

.....

.....

.....

7. ปัญหาของนักศึกษาขณะอยู่ที่บ้าน.....

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อวิทยาลัย.....

.....

.....

.....

การยุติการสัมภาษณ์และการลากลับ.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกประจำวัน

คำชี้แจง

ให้นักศึกษาเขียนบันทึกประจำวัน โดยให้เขียนต่อเนื่องกันเป็นเวลา 10 วัน (รวมทั้งวันหยุดด้วย) ทั้งนี้เพื่อครูจะได้ทราบกิจวัตรประจำวันของนักศึกษา รวมทั้งตัวนักศึกษาเองก็จะได้ทราบกิจวัตรประจำวันของตนเองอย่างสมบูรณ์ด้วย โดยให้นักศึกษาเขียนตามแบบบันทึกประจำวัน ดังนี้

แบบบันทึกประจำวัน

ชื่อ..... นามสกุล..... อายุ..... ปี

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมที่ทำ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบการทำงานประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 1

ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี
คำชี้แจง ประโยคข้างล่างต่อไปนี้ เป็นประโยคที่มีความไม่สมบูรณ์ โปรดอ่านประโยคทีละข้อ
 และเติมข้อความที่ท่านนึกได้ครั้งแรกทันทีอ่านประโยคจบ พยายามทำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้
 ไม่มีคำตอบที่ผิดหรือถูก ตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง

1. ฉันคิดว่าเพื่อนที่แท้จริงคือ.....
2. อนาคตของฉัน.....
3. ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อฉัน.....
4. ถ้าเป็นไปได้ฉันอยากแต่งตัวเป็น.....
5. เมื่อมีอุปสรรค ฉัน.....
6. สิ่งที่ต้องคำนึงมากที่สุด.....
7. บางครั้งความกลัวทำให้ฉัน.....
8. คุณแม่และฉัน.....
9. ในเวลาทำงานฉันเข้าได้ดีกับ.....
10. เพื่อนของฉันส่วนมากไม่รู้ว่าฉันมีความกลัว.....
11. ฉันมักจะคิดถึง.....
12. ขณะนี้ฉันยังมีปัญหาขัดแย้งในใจอยู่คือ.....
13. งานอดิเรก.....
14. เมื่อฉันยังเด็กอยู่ ครอบครัวฉัน.....
15. ฉันคงมีความสุข ถ้า.....
16. คนที่ฉันชอบมากที่สุด.....
17. เวลาที่มีเรื่องกั๊กใจมาก ฉันมักจะ.....
18. ที่จริง โลกนี้.....
19. เพื่อนฝูงของฉันส่วนมาก.....

20. สิ่งที่ยังฝังอยู่ในใจฉัน.....
21. ถ้าเป็นได้ ฉันอยาก.....
22. ฉันไม่ชอบ.....
23. ฉันพยายามทำทุกอย่าง เพื่อที่จะลืม.....
24. ฉันรู้สึกตัวตัวเอง.....
25. ฉันรู้ว่า เป็นสิ่งไม่ดี แต่ฉันก็ยังกลัว.....
26. เมื่อพบผู้ใหญ่ ฉัน.....
27. ฉันอยากให้เป็น.....
28. ร่างกายของฉัน.....
29. สังคมปัจจุบันนี้.....
30. ฉันเกลียด.....
31. ในอนาคต ฉันอยากเป็น.....
32. หน้าที่.....
33. เวลาต้องพูดต่อหน้าคนมาก ๆ ฉันมัก.....
34. ดี กับ เลว.....
35. ที่จริง ฉันสนใจ.....
36. เวลาฉันโกรธ.....
37. โดยปกติ อารมณ์ฉัน.....
38. เวลาอยู่กับเพื่อนต่างเพศ ฉัน.....
39. ในอดีต.....
40. ฉันคือ.....

แบบการทบทวนประโยคให้สมบูรณ์ ชุดที่ 2

ชื่อนักศึกษา..... นามสกุล..... ชั้น.....

คำชี้แจง จงเขียนประโยคให้สมบูรณ์ตามความรู้สึกและใจปรารถนาของท่าน และให้เสร็จเร็วเท่าที่จะทำได้

1. ฉันมีความหวัง เพราะ.....
2. ในกลุ่มฉัน.....
3. ในการเข้ากับบุคคลอื่น.....
4. พ่อของฉันรักเธอ.....
5. เพื่อหาสิ่งที่คุณต้องการ ฉัน.....
6. ในการคบเพื่อน ฉัน.....
7. ฉันปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ.....
8. ฉันทำให้แม่พึงพอใจ.....
9. มีบางสิ่งบางอย่างทำให้ฉันวิตกกังวล.....
10. ฉันไม่ชอบตัวเอง.....
11. ฉันยอมจำนน.....
12. ฉันทำให้เพื่อนพึงพอใจ.....
13. แม่ของฉันรักเธอ.....
14. บางเวลาฉันไม่ชอบพ่อ.....
15. ฉันคิดถึงตัวเองในฐานะที่เป็น.....
16. ฉันรู้สึกเจียบเหงา.....
17. แม้ว่าใคร ๆ จะถูกต้อง.....
18. เมื่อฉันถูกลองโทษ.....
19. ฉันรู้สึกหมดหวังเกี่ยวกับ.....

20. ฉันได้รับการรบกวนจากบุคคลที่.....
21. บางครั้งฉันไม่ชอบแม่เพราะ.....
22. เมื่อใดงานหนัก.....
23. พ่อของฉัน.....
24. คนอื่น ๆ คิดว่าฉันเลว.....
25. เมื่อไม่สมหวัง.....
26. สิ่งที่ทำให้ฉันกลัว.....
27. ฉันก่อศัตรู.....
28. ฉันชอบพ่อ.....
29. ฉันได้รับการวิจารณ์.....
30. เมื่อใดที่เพื่อนปฏิบัติต่อฉัน.....
31. ฉันชอบแม่.....
32. ฉันมักประสบความล้มเหลว.....
33. การเป็นคนดี.....
34. หลังจากที่ย้ายอารมณ์รุนแรงออกไป.....
35. งานอันที่จะทำให้ตัวดีขึ้น.....
36. ฉันทำให้พ่อพึงพอใจ.....
37. เมื่อไรที่รบกวนกิจวัตรของฉันคือ.....
38. เพื่อให้ได้เงิน.....
39. แม่ของฉัน.....
40. ฉันรู้สึกไม่ดีเกี่ยวกับ.....
41. ร่างกายของฉัน.....
42. ในอนาคตฉันอยากเป็น.....
43. ฉันรักเพื่อนของฉัน.....
44. ฉันชอบเอาชนะเมื่อ.....

45. เมื่อถูกบังคับให้ทำบางสิ่งบางอย่าง.....
 46. ฉันไม่ชอบบุคคลที่.....
 47. อะไรได้ทำ ฉัน.....
 48. ฉันเกลียดตัวเอง.....
 49. ฉันได้รับความช่วยเหลือมากที่สุดจาก.....
 50. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจ.....
 51. ฉันชอบผู้ชายที่.....
 52. เมื่อใดฉันโกรธ.....
 53. ฉันวิตกกังวลเกี่ยวกับ.....
 54. ไม่มีอะไรทำให้ฉันโกรธมากไปกว่า.....
 55. ใครที่เหมือนฉันมากที่สุด.....
 56. ฉันรู้สึกตัวไม่ดีเมื่อ.....
 57. คนอื่น ๆ มักคิดถึงฉัน ในแง่.....
 58. อะไรทำให้ฉันตกที่นั่งลำบาก.....
 59. ฉันมีความสุขที่สุด.....
 60. ฉันคิดถึงอนาคตของฉัน.....
 61. ความทะเยอทะยานของฉัน.....
 62. สัตว์ชนิดใดที่ฉันชอบจะเป็น.....
- เพราะ.....

แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเติมข้อความในแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด การตอบตามความเป็นจริงย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง แบบสอบถามนี้จะเก็บไว้เป็นความลับ

ก. ประวัติส่วนตัวและครอบครัวของข้าพเจ้า

1. ข้าพเจ้าชื่อ..... นามสกุล.....เพศ.....
กำลังเรียนอยู่ชั้น..... นับถือศาสนา..... เชื้อชาติ.....
สัญชาติ.....
เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... อายุ..... ปีเดือน
2. สถานที่เกิด..... ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
อยู่บ้านตนเอง หรือบ้านเช่า..... มีห้องส่วนตัวหรือไม่.....
3. บิดาชื่อ..... ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ..... รายได้เฉลี่ยเดือนละ..... บาท
สถานที่ทำงาน..... โทรศัพท์.....
มารดาชื่อ..... ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ..... รายได้เฉลี่ยเดือนละ..... บาท
สถานที่ทำงาน..... โทรศัพท์.....
4. บิดามารดาของนักศึกษา (เขียนเครื่องหมาย / หน้าข้อความ)
..... อยู่ด้วยกัน บิดาสมรสใหม่
..... แยกกันอยู่ บิดาถึงแก่กรรม
..... หย่ากัน มารดาสมรสใหม่
..... มารดาถึงแก่กรรม

5. นักศึกษาอาศัยอยู่กับ
- บิดามารดา บิดาและมารดาเลี้ยง
- บิดา มารดาและบิดาเลี้ยง
- มารดา บิดามารดาบุญธรรม
- อื่น ๆ (ระบุ).....
-
6. ผู้ปกครองชื่อ..... นามสกุล.....
- เกี่ยวข้องกับนักศึกษา โดยเป็น..... อายุ..... ปี
- อาชีพ..... รายได้เฉลี่ยเดือนละ..... บาท
7. ระดับการศึกษาของบิดา.....
- ระดับการศึกษาของมารดา.....
8. นักศึกษาได้ค่าใช้สอยประจำวันจาก..... ประมาณวันละ..... บาท
9. นักศึกษามีพี่น้องเกิดจากบิดามารดาเดียวกัน.... คน ชาย....คน หญิง....คน
- นักศึกษามีพี่น้องเกิดจากบิดากับภรรยาอื่น ๆคน ชาย....คน หญิง....คน
- นักศึกษามีพี่น้องเกิดจากมารดากับสามีอื่น ๆคน ชาย....คน หญิง....คน
10. พี่น้องของนักศึกษารวมทั้งตัวนักศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้

คนที่	อายุ	เพศ	การศึกษา	อาชีพ
.....				
.....				
.....				

11. บุคคลอื่นในครอบครัวของนักศึกษา คือ

คนที่	อายุ	เพศ	การศึกษา	อาชีพ
.....				
.....				
.....				
.....				

12. เพื่อนนักศึกษาที่อยู่บ้านใกล้ที่สุดที่จะติดต่อได้สะดวก

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้น.....

ข. สุขภาพของข้าพเจ้า

ให้นักศึกษา เขียนวงกลมล้อมรอบข้อความที่เหมาะสมกับนักศึกษาและเติมข้อความในช่องว่างบางข้อ

1. สุขภาพของข้าพเจ้าในขณะนี้ () ดีมาก () ดี () พอใช้ () ไม่ดีเลย

2. ข้าพเจ้าเคยเจ็บป่วยอย่างหนักมาก่อน () เคย () ไม่เคย

ถ้าเคยเป็น บอกชื่อโรค..... อายุขณะเป็นโรค.....ปี

3. ข้าพเจ้าเคยเป็นโรคเรื้อรังมาก่อน () เคย () ไม่เคย

ถ้าเคยเป็น บอกชื่อโรค..... อายุขณะเป็นโรค.....ปี

4. ข้าพเจ้าเคยประสบอุบัติเหตุร้ายแรงมาก่อน () เคย () ไม่เคย

ถ้าเคย บอกด้วยว่าเป็นอุบัติเหตุอะไร.....

ได้รับบาดเจ็บอะไรบ้าง

เมื่ออายุ..... ปี

5. ข้าพเจ้าเคยเป็นลมวิงเวียนศีรษะบ่อย ๆ () เป็นเสมอ () เป็นบ้าง
() ไม่เคยเป็น
6. ข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับโรคประสาท () มีปัญหา () ไม่มีปัญหา
7. ข้าพเจ้าต้องใช้น้ำมันสายตาคือ () ใช้น้ำมันประจำ () ใช้น้ำมันบ้าง
() ไม่ต้องใช้น้ำมัน
8. ข้าพเจ้าไม่เคยใช้น้ำมันสายตามาก่อนเลย แต่คิดว่าจำเป็นต้องใช้
() จำเป็นมาก () จำเป็น () ไม่จำเป็น
9. ในเรื่องการพูด () ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการพูดคล่อง () พูดไม่คล่องหรือพูดซ้ำ
() พูดติดอ่าง
10. ข้าพเจ้าได้ยินชัดเจน () ชัดเจนดี () ไม่ค่อยชัดเจน
11. ตามปกติข้าพเจ้านอนวันละ () 4-6 ชั่วโมง () 6-8 ชั่วโมง
() 8-10 ชั่วโมง
12. โรคประจำตัวของข้าพเจ้าที่เป็นอยู่เสมอ คือ.....
13. ในบางครั้งข้าพเจ้าวิตกกังวลอย่างมากเกี่ยวกับสุขภาพขณะนี้ () วิตก
() ไม่วิตก
14. ขณะนี้ข้าพเจ้าสูง ซม. น้ำหนัก..... กก.
15. ตรวจสุขภาพปีละ..... ครั้ง ครั้งสุดท้ายได้ตรวจร่างกายเมื่อ.....
..... ตรวจที่.....
16. อื่น ๆ (ที่ต้องการบอกเกี่ยวกับสุขภาพ).....
.....
.....
.....

ค. การสังคมและกิจกรรมของข้าพเจ้า

ให้นักศึกษาเขียนวงกลมล้อมรอบข้อความที่เหมาะสมกับนักศึกษาและเติมข้อความลงในช่องว่างบางข้อ

1. ที่อยู่ของครอบครัวของข้าพเจ้า () บ้านปิตามารดา () บ้านญาติ
() บ้านเช่า และอื่น ๆ อธิบาย.....
2. ความรู้สึกของข้าพเจ้าต่อที่อยู่อาศัย () ชอบมาก () ชอบ
() ไม่ชอบเลย
3. เพื่อน ๆ มาเที่ยวหรือเยี่ยมเยียนข้าพเจ้า () มาบ่อย ๆ () มาบ้าง
() ไม่มาเลย
4. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนมาบ้าน () ชอบให้มาเสมอ () ชอบให้มาบ้างเป็น
ครั้งคราว () ไม่ชอบให้มาเลย
5. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเมื่อสมาคมกับเพื่อน ๆ
6. ความรู้สึกของเพื่อนที่มีต่อข้าพเจ้า.....
7. ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ตัดสินใจด้วยตนเอง () ใช () ไม่ใช
8. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ () ใชเป็นประจำ () ใชบ้าง
() ไม่ใชเลย
9. ข้าพเจ้าชอบฟังวิทยุ () ชอบฟังเป็นประจำ () ชอบฟังบ้าง
() ไม่ชอบฟังเลย
รายการวิทยุที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดคือ.....
10. ข้าพเจ้าชอบดูโทรทัศน์ () ดูเป็นประจำ () ดูบ้าง () ไม่ได้ดูเลย
ชอบดูประเภท.....
11. ข้าพเจ้าชอบดูภาพยนตร์ () ดูบ่อย () ดูบางครั้ง () ไม่ได้ดูเลย
ชอบดูประเภท.....

12. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือประเภท
- () ผจญภัย () ลึกลับ () รักใคร่ () เครื่องยนต์กลไก
- () ตลกขบขัน () วิทยาศาสตร์ () กีฬา () ชีวิตประวัติ
- () ประวัติศาสตร์ () โคลงและบทละคร
13. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน () เป็นประจำ () เป็นครั้งคราว
- () ไม่เคยอ่านเลย
14. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬากลางแจ้ง () ชอบมาก () ชอบบ้าง
- () ไม่ชอบเลย
- กีฬากลางแจ้งที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุดคือ.....
15. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬาน้ำร้อน () ชอบมาก () ชอบบ้าง () ไม่ชอบเลย
- กีฬาน้ำร้อนที่ข้าพเจ้าสนใจมากที่สุด คือ.....
16. ข้าพเจ้าเคยแสดงละครในงานต่าง ๆ () เคย () ไม่เคย
17. ข้าพเจ้าสามารถเล่นดนตรี () ได้ดี () พอใช้ได้ () ไม่ได้เลย
- เครื่องดนตรีที่ชอบเล่น คือ.....
18. ข้าพเจ้าชอบร้องเพลง () ชอบมาก () ชอบบ้าง () ไม่ชอบเลย
- ประเภทของเพลงที่ชอบ คือ.....
19. ข้าพเจ้ามีความสนใจในนาฏศิลป์ไทย () สนใจมาก () สนใจบ้าง
- () ไม่สนใจเลย
20. ข้าพเจ้า () ทำ () ไม่ทำ () งานพิเศษหรือหารายได้ส่วนตัว
21. งานอดิเรกของข้าพเจ้า คือ.....
- ง. กิจกรรม การศึกษา และปัญหาของข้าพเจ้า
1. เมื่อปีที่แล้ว ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมกิจกรรมที่วิทยาลัยได้จัด คือ.....
- กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด คือ.....

2. ปีนี้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดขึ้นต่อไปนี้.....

 กิจกรรมที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด คือ.....
 และข้าพเจ้าสมัครเป็นสมาชิกชุมนุม.....
3. ข้าพเจ้า () เคย () ไม่เคย เป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำกิจกรรม
 ข้าพเจ้า () เคย () ไม่เคย เป็นหัวหน้าชั้น
4. ในวิทยาลัยนี้ข้าพเจ้ามี () เพื่อนมาก () เพื่อนน้อย () ไม่มีเพื่อนเลย
 เพื่อนที่ดีที่สุดในของข้าพเจ้า ชื่อ.....
 สิ่งที่ข้าพเจ้าและเพื่อนที่ดีที่สุดในของข้าพเจ้าทำด้วยกันเสมอ ๆ คือ.....

5. ตามปกติข้าพเจ้าใช้เวลาอ่านหนังสือหรือปรึกษาบทเรียนที่หอพักวันหนึ่ง ๆ
 ประมาณ.....ชั่วโมง ข้าพเจ้า () มี () ไม่มี สถานที่เงียบสงบ
 เหมาะสมแก่การอ่านหนังสือ และการทำการบ้าน
 สถานที่ที่ข้าพเจ้าใช้ดูหนังสือ และทำการบ้าน () เป็นที่แห่งเดียวกันทุกวัน
 () ไม่เป็นที่แห่งเดียวกัน () บางทีในห้องนอน () สนามหญ้า
6. ความรู้ลึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับวิชาที่เคยเรียน

ชอบมากที่สุด	ชอบน้อยที่สุด	ยากที่สุด	ง่ายที่สุด
(วิชา)	(วิชา)	(วิชา)	(วิชา)
.....			
.....			
7. วิชาที่ข้าพเจ้าต้องท่องบ่น เอาใจใส่มากที่สุด คือ.....
8. ข้าพเจ้า () ทำ () ไม่ได้ทำ ตารางกำหนดเวลาดูหนังสือไว้
9. ข้าพเจ้าทำหมีสมาธิในเวลาดูหนังสือ () ได้ง่าย () ได้ยาก
10. ข้าพเจ้า () ต้องการ () ไม่ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน

11. ตามปกติข้าพเจ้า () ชอบ () ไม่ชอบ เรียนหนังสือและเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ ข้าพเจ้าเรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์ () ดี () ปานกลาง () วิชาไม่ได้
12. เมื่อข้าพเจ้าเติบโตขึ้น บิดาต้องการให้มีอาชีพเป็น.....
 มารดาต้องการให้มีอาชีพเป็น.....
 ข้าพเจ้าต้องการเป็น.....
13. ข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนให้จบชั้นสูงสุดของวิทยาลัยนี้
 () ตั้งใจแน่วแน่ () ไม่แน่วแน่ () ไม่ตกลงใจเลย
14. เมื่อข้าพเจ้าเรียนจบชั้น ม.3, ม.ศ.3 หรือ ม.6 แล้วข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนต่อที่..... (ชื่อโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย)
15. อาชีพที่ข้าพเจ้าเลือกตามความตั้งใจของข้าพเจ้าในขณะนี้เรียงตามลำดับดังนี้
 1. 2.
 3. 4.
16. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในวิทยาลัยนี้

17. ความรู้สึกของข้าพเจ้าเกี่ยวกับความเป็นอยู่ทางบ้าน

18. ปัญหาหรือความไม่สบายใจที่ข้าพเจ้าต้องการได้รับความช่วยเหลือ
 1. 2.
 3.

แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามทั้งหมดมี 60 ข้อ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่
2. พ่อแม่ที่กล่าวถึงในแบบสอบถาม หมายถึง บุคคลที่ได้อบรมเลี้ยงดูนักเรียนเป็นเวลานานที่สุด อาจเป็นพ่อแม่ ลุง ป้า น้า อา พระภิกษุ หรือบุคคลอื่นก็ได้
3. วิธีตอบแบบสอบถาม ให้นักศึกษาระลึกถึงเหตุการณ์ที่ล่วงมาแล้วว่า พ่อแม่ได้ปฏิบัติต่อเราในลักษณะใด โดยการทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง จริงที่สุด ส่วนมากจริง จริงครึ่งเดียว จริงบ้าง หรือไม่จริงเลย เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น ดังตัวอย่าง

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมากจริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริงเลย
(0) นักเรียนร่วมรับประทานอาหารกับพ่อแม่ทุกวัน.....	.../...				
(00) นักเรียนถูกพ่อแม่ดูว่าให้เสียหาย.....				.../...	

จากข้อ (0) ที่ทำเครื่องหมายถูกในช่องจริงที่สุด แสดงว่า นักเรียนร่วมรับประทานอาหารกับพ่อแม่ทุกวัน หากนักเรียนเห็นว่าร่วมรับประทานอาหารน้อยกว่านี้ ก็ให้ทำเครื่องหมายถูกในช่องส่วนมาก จริงครึ่งเดียว จริงบ้าง หรือไม่จริงเลย ตามลำดับ

จากข้อ (00) ที่ทำเครื่องหมายถูกในช่องจริงบ้าง แสดงว่า นักเรียนเคยถูกดูว่าบ้าง หากเคยถูกดูว่ามากกว่านี้ ก็ทำเครื่องหมายในช่อง จริงครึ่งเดียว ส่วนมากจริง หรือจริงที่สุดตามลำดับ ถ้านักเรียนไม่เคยถูกดูว่าเลย ก็ทำเครื่องหมายลงในช่องไม่จริงเลย เป็นต้น

4. แบบสอบถามนี้ไม่จำกัดเวลา แต่ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป ถ้าลังเลใจไม่ทราบว่าจะทำเครื่องหมายลงในช่องใดดี ขอให้เลือกตอบตามความคิดครั้งแรกที่รู้สึก ว่า พ่อแม่เคยปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างนั้นจริง ๆ โปรดตอบทุกข้อ

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมากจริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริงเลย
1. พ่อแม่คอยเอาใจใส่ของใช้ที่นักเรียนนำมาใช้และกั๊กบ.....					
2. เมื่อกลับจากโรงเรียนไม่ตรงเวลามักจะถูกติเตียน					
3. เมื่อทำของใช้สกปรก พ่อแม่จะบ่นว่า.....					
4. พ่อแม่คอยบังคับให้อ่านหนังสือเมื่อถึงเวลา.....					
5. พ่อแม่คอยตักเตือนและควบคุมให้ทำการบ้านและอ่านหนังสือเป็นประจำ.....					
6. เวลาซื้อสิ่งของเครื่องใช้ พ่อแม่มักจะเลือกซื้อให้เอง.....					
7. พ่อแม่มักแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังเป็นเด็ก ไม่สามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ได้.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมาก จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง เลย
8. การแสดงคารวะ เช่น การไหว้ การพูดจากับผู้ใหญ่ ถ้าไม่สุภาพ จะถูกตักเตือนทุกครั้ง.....					
9. พ่อแม่ชอบอ้างเอาคำโบราณมา สั่งสอนนักเรียนอยู่เสมอ.....					
10. พ่อแม่บังคับให้นักศึกษาตัดผม ให้สั้น.....					
11. เมื่อเข้าให้นักศึกษาใบชื่อของ หากกลับบ้านเช้าจะถูกตักเตือน หรือถูกตี.....					
12. เมื่อนักศึกษาสอบได้คะแนนต่ำ พ่อแม่จะตักเตือน.....					
13. พ่อแม่บังคับให้ใส่เสื้อที่มีสี และ แบบสุภาพ.....					
14. พ่อแม่คอยอบรมสั่งสอนให้อยู่ใน ระเบียบที่พ่อแม่ตั้งไว้.....					
15. บางครั้งพ่อแม่ตำหนิต่อหน้า คนอื่นทำให้อาย.....					
16. เมื่อพ่อแม่เข้าใจใบชื่อของและ บังเอิญหาเงินหายจะถูกลงโทษ.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมาก จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง เลย
17. บางครั้งพ่อแม่เขียนตัวอย่างไม่มี เหตุผลโดยความผิดนั้นควรจะ อภัยให้ได้.....					
18. คอยปลุกให้ตื่นนอนตามเวลา..					
19. พ่อแม่คอยติดตามเกี่ยวกับ การเรียนของนักเรียนอยู่เสมอ.....					
20. พ่อแม่จะคอยติดตามเกี่ยวกับ เพื่อน ๆ ที่นักศึกษาคบ.....					
21. พ่อแม่บปล่อยให้ไปเที่ยวได้ตาม สบายใจโดยไม่ต้องขออนุญาต.....					
22. พ่อแม่ไม่สนใจติดตามเกี่ยวกับ เรื่องการเรียนของนักเรียน.....					
23. เสื้อผ้าที่นักศึกษาสวมใส่และ สกรปรกแต่พ่อแม่ก็ไม่สนใจเลย.....					
24. พ่อแม่ไม่ค่อยดูแลเวลานักศึกษา เจ็บป่วย.....					
25. นักศึกษาไปค้างที่อื่น พ่อแม่ก็ไม่ สนใจจะถามเอาเหตุผล.....					
26. พ่อแม่บปล่อยให้นักศึกษาอยู่ตาม บ้านตามลำพังกับพี่ ๆ น้อง ๆ เป็นประจำ.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมาก จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง เลย
27. พ่อแม่ปล่อยให้เด็กต้อง เลี้ยงน้องโดยที่พ่อแม่ไม่อยู่บ้าน					
28. เมื่อนักศึกษาพูดหยาบคาย แต่ พ่อแม่ไม่ห้ามปรามหรือตักเตือน					
29. นักศึกษากับพ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลา พูดคุยกัน.....					
30. นักศึกษามีความรู้ดีกว่าพ่อแม่ ไม่เอาใจใส่เท่าที่ควร.....					
31. พ่อแม่ไม่ค่อยสั่งสอนอบรม เกี่ยวกับความประพฤติของ นักศึกษา.....					
32. เมื่อนักศึกษาหกล้มหรือได้รับ บาดเจ็บ พ่อแม่จะดูว่าหรือ ลงโทษซ้ำเติม.....					
33. นักศึกษาต้องซักเสื้อผ้าเอง เพราะพ่อแม่ไม่สนใจจะซักให้.					
34. การทะเลาะวิวาทของลูก ๆ พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ ปล่อยให้ พี่ ๆ น้อง ๆ จัดการกันเอง..					
35. พ่อแม่ไม่สนใจว่านักศึกษาจะ ไปเล่นกับใคร.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมาก จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง เลย
36. พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาอยู่บ้าน...					
37. พ่อแม่ชอบตำหนิเมื่อนักศึกษาทำ ความผิดโดยไม่ได้สั่งสอน ตักเตือน.....					
38. เวล่านักศึกษาได้คะแนนดีแต่ พ่อแม่ไม่แสดงความชื่นชมยินดี กับนักศึกษา.....					
39. พ่อแม่ไม่ค่อยได้ติดตามทุกข์สุข ของนักศึกษา.....					
40. พ่อแม่ไม่ชมเมื่อนักศึกษาทำสิ่งที่ ถูกต้อง.....					
41. พ่อแม่แสดงความรักให้ความ อบอุ่นแก่นักศึกษาอย่างเป็น กันเอง....					
42. พ่อแม่แบ่งงานให้นักศึกษา ทำพอเหมาะกับความสามารถ.					
43. เมื่อนักศึกษามีปัญหาไปซักถาม พ่อแม่จะยินดีตอบให้จนเป็นที่ เข้าใจ.....					
44. พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็น ของนักศึกษา.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมาก จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง เลย
45. เมื่อนักศึกษาทำงานผิดพลาด พ่อแม่จะตักเตือนและให้อภัย...					
46. เมื่อเกิดการโต้เถียงทะเลาะ กันระหว่างพี่น้อง พ่อแม่จะ ตัดสินอย่างยุติธรรม.....					
47. จะชมเชยและให้กำลังใจขณะที่ นักศึกษาทำงาน.....					
48. พ่อแม่คอยติดตามเกี่ยวกับเรื่อง การเรียนของนักศึกษา.....					
49. เมื่อนักศึกษาได้คะแนนไม่ดี พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจ สนับสนุน.....					
50. เมื่อนักศึกษาขอความช่วยเหลือ พ่อแม่จะให้ความร่วมมืออย่างดี ที่สุด.....					
51. พ่อแม่คอยอบรมเกี่ยวกับกิริยา มารยาทและความประพฤติ อยู่เสมอ.....					
52. ก่อนที่พ่อแม่จะลงโทษนักศึกษา ท่านจะชี้แจงให้ทราบถึง ความผิดก่อนทุกครั้ง.....					

ข้อความ	จริงที่สุด	ส่วนมาก จริง	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง เลย
53. จัดหาเสื้อผ้า เครื่องแต่งตัวให้ ใช้ตามสมควร.....					
54. นักศึกษากับพี่ ๆ น้อง ๆ มี ความสัมพันธ์กันดี.....					
55. พ่อแม่ให้นักศึกษามีสิทธิในการ ใช้สิ่งของของครอบครัว ทุกอย่าง.....					
56. พ่อแม่คอยแนะนำเรื่องการ แต่งกายของนักศึกษา.....					
57. พ่อแม่ไม่ลงโทษนักศึกษาโดยใช้ อารมณ์.....					
58. เวลาโรงเรียนมีงานพ่อแม่ยินดี ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในงาน ที่โรงเรียนจัด.....					
59. พ่อแม่เปิดโอกาสให้นักศึกษา เลือกสถานที่ที่จะไปพักผ่อนร่วม กับสมาชิกในครอบครัว.....					
60. พ่อแม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาคุย กับท่านได้ในทุกเรื่อง.....					

หมายเหตุ

- ข้อ 1 - 20 เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
- ข้อ 21 - 40 เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
- ข้อ 41 - 60 เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล

การให้คะแนน

- ตอบว่า "จริงที่สุด" ให้คะแนน 5 คะแนน
- ตอบว่า "ส่วนมากจริง" ให้คะแนน 4 คะแนน
- ตอบว่า "จริง" ให้คะแนน 3 คะแนน
- ตอบว่า "จริงบ้าง" ให้คะแนน 2 คะแนน
- ตอบว่า "ไม่จริงเลย" ให้คะแนน 1 คะแนน

การแปลผล

- คะแนน 0 - 60 การอบรมเลี้ยงดูไม่ดี
- คะแนน 61 - 120 การอบรมเลี้ยงดูไม่ค่อยดี
- คะแนน 121 - 180 การอบรมเลี้ยงดูปานกลาง
- คะแนน 181 - 240 การอบรมเลี้ยงดูดี
- คะแนน 241 - 300 การอบรมเลี้ยงดูดีมาก

แบบสอบถามวัดการปรับตัวของนักศึกษา

คำชี้แจงในการทำงานแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อสภาพร่างกาย และจิตใจของตนเอง เพื่อน บรรยายภาสการเรียนการสอน และบุคคลทั่วไป ผลที่ได้จากการตอบคำถามของนักศึกษานี้จะนำไปศึกษาค้นคว้าเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต่อนักศึกษาเอง ตลอดจนนักศึกษารุ่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย แบบสอบถามนี้ไม่มีข้อถูกหรือผิด ขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุด คำถามมี 57 ข้อ ใช้เวลา 57 นาทีให้นักศึกษาอ่านแต่ละข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ทับบั๊ก ๗ หรือ ๗ไม่๗ เพียงข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้น

จะเลือกข้อใด ขอให้ดูความหมายดังนี้

๗ หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงที่นักศึกษาระสบกันอยู่เป็นส่วนใหญ่

๗ไม่๗ หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงที่นักศึกษาระสบอยู่น้อยมาก หรือไม่มีเลย

ตัวอย่าง

	๗	๗ไม่๗
ข้อ ก นักศึกษามักติดเชื้อหวัดจากบุคคลอื่นได้ง่าย.....	.. / ..	
ข้อ ข เพื่อน ๆ ชอบเลือกให้ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับกลุ่มเสมอ...		.. / ..

คำอธิบาย เกี่ยวกับข้อที่นักศึกษาเลือก

ข้อ ก นักศึกษาเลือก ๗ หมายความว่า เมื่อนักศึกษาได้พูดคุยหรือพบปะกับบุคคลอื่น แล้วนักศึกษามักจะเป็นหวัดบ่อย ๆ

ข้อ ข นักศึกษาเลือก ๗ไม่๗ หมายความว่า เพื่อนหลาย ๆ คน ไม่ชอบชวนให้นักศึกษามาทำงานร่วมกับกลุ่มด้วย

ต่อไปนี้นี้เป็นแบบสอบถาม ขอให้นักศึกษาอ่านอย่างตั้งใจ แล้วตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำว่า "ข้าพเจ้า" และนักศึกษา หมายถึงตัวนักศึกษาเอง

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1.	เมื่อข้าพเจ้าเป็นหวัดแล้ว ข้าพเจ้าจะใช้เวลารักษาตัวเองอยู่นานมากกว่า 7 วัน.....	✓	
2.	ข้าพเจ้าเสียใจและอายมากทุกครั้งที่ถูกคนอื่นฟังแล้วไม่เข้าใจ....		✓
3.	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกกลัว แต่ไม่ทราบว่าจะกลัวอะไร.....		✓
4.	เมื่อกลับมาจากรังเรียนไปถึงบ้านแล้ว ข้าพเจ้าจะเหนื่อยมากทุกวัน ไม่อยากทำการบ้าน ไม่อยากทำอะไร แต่อยากนอนดูโทรทัศน์เฉย ๆ ทุกวัน ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วย.....	✓	
5.	ข้าพเจ้าจะโกรธเพื่อน ๆ เมื่อเขาพูดถึงรูปร่าง หน้าตา หรือส่วนที่ ทำให้ข้าพเจ้าอาย.....		✓
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองไม่มีเพื่อน.....		✓
7.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเริ่มต้นพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศก่อน ข้าพเจ้าไม่กล้าทำ.....		✓
8.	ข้าพเจ้าไม่มีเพื่อนที่ฟังและให้คำแนะนำแก่ข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้ามีเรื่องไม่สบายใจหรือเรื่องที่ ทำให้ข้าพเจ้ากลัว.....		✓
9.	ข้าพเจ้ากลัวเมื่อต้องไปพูดหน้าชั้นเรียน.....	✓	
10.	เมื่อครูให้ข้าพเจ้าออกไปทำอะไร ๆ ให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียนข้าพเจ้าคิดไม่ได้ว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำให้กลัวมาก.....		✓
11.	เวลาครูถามให้ข้าพเจ้าลุกขึ้นตอบในห้องเรียน ข้าพเจ้ากลัวมาก ๆ จนใจเต้นแรง.....		✓
12.	ข้าพเจ้าไม่ชอบเลย เวลาทำงานช่วยกันหลายคน.....		✓

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
13.	ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดกับคนที่เพิ่งพบกันเป็นครั้งแรก.....		✓
14.	ข้าพเจ้าอายุทุกครึ่งเวลาต้องเดินคนเดียวเข้าไปในห้องประชุมที่กำลังมีการประชุม.....		
15.	คนที่ข้าพเจ้าเคยพบ เคยพูดคุยกันไม่บ่อย เวลาพบกันอีกครั้ง ข้าพเจ้าไม่กล้ามองหน้าเขา.....		✓
16.	ข้าพเจ้ากลัวมากเมื่อต้องไปพบกับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน.....		✓
17.	ข้าพเจ้ากลัวมากที่เป็นคนทำอะไร ๆ ไม่ได้ สั้นง่าย.....		✓
18.	ข้าพเจ้ารู้สึกปวดศีรษะบ่อย ๆ.....		✓
19.	ข้าพเจ้ารู้สึกปวดหูบ่อย ๆ.....		✓
20.	ข้าพเจ้ารู้สึกอ่อนเพลียและเหนื่อยแม้ว่าจะทำงานเล็กน้อยก็ตาม ทั้ง ๆ ที่สบายดีไม่เจ็บป่วย.....		✓
21.	เพื่อน ๆ ชอบข้าพเจ้า เพราะคิดว่าข้าพเจ้าเป็นเพื่อนที่ดีของเขา..	✓	
22.	เมื่อเพื่อน ๆ พูดล้อเล่นเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาที่น่าอาย ข้าพเจ้าจะ โกรธมากเร็วมาก.....		✓
23.	ข้าพเจ้าไม่เคยคิดรักหรือชอบเพื่อนคนไหนเลย.....		✓
24.	เพื่อน ๆ คิดว่าข้าพเจ้าทำงานช่วยเพื่อน ๆ ไม่ได้.....		✓
25.	ในการเรียนบางครั้งครูให้ทำงานด้วยตัวเอง บางอย่างถ้าข้าพเจ้า ทำไม่ได้ข้าพเจ้าอยากเอามือทุบโต๊ะแรง ๆ.....		✓
26.	ข้าพเจ้าไม่ชอบไปพูดหน้าชั้นเรียน จึงแกล้งทำให้ครูไม่เรียก.....		✓
27.	ข้าพเจ้ากลัวมากจนเรื่อย ๆ จนนอนไม่หลับเพราะกลัววันสอบเร็ว ๆ นี้		✓
28.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำตามคำสั่งครู เช่น ให้ตัดผมสั้น.....		✓
29.	เมื่อมีคนพูดถึงข้าพเจ้าว่าทำอะไร ๆ ไม่ได้ ข้าพเจ้าจะกลัวมาก..	✓	

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
30.	ถ้าเกิดไฟไหม้ใกล้บ้านข้าพเจ้าจะไม่ไปช่วยเหลืออะไรเลย.....		✓
31.	เมื่อพูดคุยกับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร..		✓
32.	เวลาไปงานเลี้ยงสังสรรค์ ข้าพเจ้าจะอายมาก เพราะคิดว่าตัวเอง แต่งกายไม่ดี.....		✓
33.	เวลาอ่านหนังสือเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะปวดศีรษะบ่อย ๆ.....		✓
34.	ข้าพเจ้าทำถูก แต่เพื่อนโกรธ ข้าพเจ้าจะเสียใจมาก ๆ.....		✓
35.	ข้าพเจ้าปวดท้องบ่อย ๆ โดยไม่ต้องถ่ายอุจจาระ.....		✓
36.	ข้าพเจ้ากล้าบอกความจริงกับแม่ทุกครั้งว่าเอาเงินไปซื้ออะไร.....	✓	
37.	เมื่อมีคนมาก ๆ มาช่วยกันทำงาน ข้าพเจ้าจะไม่ไปช่วยทำ.....		✓
38.	เพื่อน ๆ มักไม่สนใจว่าข้าพเจ้าทำงานดีหรือไม่ดี.....		✓
39.	ข้าพเจ้าจะโกรธและเสียใจถ้าเพื่อนไม่ชวนให้ข้าพเจ้าช่วยทำงาน..		✓
40.	ข้าพเจ้าไม่ยอมแพ้เพื่อนเมื่อมีการแข่งขัน.....		
41.	ข้าพเจ้าจะเสียใจมากเมื่อเรียนไม่ทันเพื่อน.....		✓
42.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะควรอ่านหนังสือเรื่อย ๆ ทุกวัน แต่ข้าพเจ้าไม่ชอบ อ่านเลยจะอ่านหนังสือเมื่อใกล้ ๆ วันสอบจึงจะอ่าน.....	✓	
43.	ถ้าครูสั่งให้เอาของอะไรก็ตามมาโรงเรียน ข้าพเจ้าไม่เคยเอามา เลย.....		✓
44.	ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองเรียนหลายวิชาเกินไป จนทำให้ปวดศีรษะบ่อยๆ		✓
45.	ข้าพเจ้ามักไม่กล้าขอให้เพื่อนช่วยเหลือ.....		✓
46.	เมื่อถูกเพื่อนแกล้งเล่น ๆ นิดหน่อย ข้าพเจ้าจะโกรธเร็วทันที และ ไม่พอใจมาก.....		✓
47.	ข้าพเจ้าไม่ยอมไปพบผู้อำนวยการ หรือแพทย์เพราะกลัว.....		✓

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
48.	ถ้ามีเด็กที่เด็กกว่าข้าพเจ้าทำให้ข้าพเจ้าโกรธข้าพเจ้าจะตีเด็กคนนั้น		✓...
49.	ข้าพเจ้าจำวันเกิดของใครได้ข้าพเจ้าจะไปอวยพร หรือซื้อของขวัญให้เขาเสมอ ๆ	✓	
50.	ข้าพเจ้าโกรธมากเมื่อมีคนพูดว่าข้าพเจ้าพูดไม่จริง.....		✓
51.	ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองทำงานได้ไม่ดีเท่ากับคนทุกที.....		✓...
52.	ถ้าข้าพเจ้าไม่ชอบเพื่อนคนไหนข้าพเจ้าจะคิดว่าเขาเวลามีเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ด้วย.....		✓
53.	เมื่อข้าพเจ้าโกรธเพื่อนคนไหน แต่ยังตอบไม่ได้ข้าพเจ้าจะพูดว่า "วันหลังจะตอบดี ระวังให้ดี".....		✓
54.	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีเพื่อนคนไหนชอบข้าพเจ้าเลย.....		✓
55.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่อยากเรียนเพราะไม่มีเครื่องใช้ในการเรียนมากเพียงพอ.....		✓
56.	ข้าพเจ้าไม่อยากเรียนเพราะห้องเรียนไม่สะอาด และโต๊ะเก้าอี้เกะกะ.....		✓
57.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อท้อ รำคาญ จนอยากทุบโต๊ะดัง ๆ เพราะเพื่อนคุยกันในห้องเรียน ทำให้ข้าพเจ้าเรียนไม่รู้เรื่อง.....		✓

การให้คะแนน

ตอบว่า "ใช่" ให้คะแนน 0 คะแนน

ตอบว่า "ไม่ใช่" ให้คะแนน 1 คะแนน

การแปลผล

คะแนน 0 - 28 การปรับตัวไม่ดี

คะแนน 29 - 57 การปรับตัวดี

แบบสอบถามการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้น.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ต้องการทราบความรู้สึกและความคิดเห็นบางประการของนักศึกษาด้านการรู้จักและเข้าใจตนเองด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านการทำงานร่วมกับเพื่อน ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความเหล่านี้ทีละข้อ และพิจารณาตอบตามความรู้สึกและความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริงของนักศึกษาให้มากที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการหลังข้อความ ซึ่งกำหนดไว้ 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เป็นจริง ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
๐	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องทำงาน ร่วมกับเพื่อน.....				
๐๐	ข้าพเจ้าไม่กล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็น ร่วมกับเพื่อน.....				

ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามให้ครบ 30 ข้อ แต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมจะมีความรู้สึกนึกคิดไม่เหมือนกันได้ ดังนั้นคำตอบที่ดีที่สุดคือ คำตอบที่ตรงกับสภาพที่แท้จริงของนักศึกษาเอง และจะถือว่าเป็นความลับ

ด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง

ข้อที่	ข้อความ	เป็นจริง ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองขาดเพื่อนสนิทที่ ไว้ใจและปรับทุกข์ได้.....				
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครอยากจะเล่น หรือคบกับข้าพเจ้า.....				
3.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ มักทำอะไรให้ ข้าพเจ้าไม่ถูกใจเสมอ.....				
4.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความ ในใจและเอาใจใส่จากเพื่อน.....				
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขที่ได้อยู่กับเพื่อนฝูง				
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเหงาเมื่อขาดเพื่อน				
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองโกรธง่ายเมื่อถูก เพื่อนหยอกล้อ.....				
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นคนสนุกสนาน ร่าเริงเมื่ออยู่กับเพื่อน ๆ.....				
9.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ รักและหวังดี ต่อข้าพเจ้า.....				
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมักจะเป็นตัวตลก ให้เพื่อน ๆ หัวเราะเยาะ.....				

ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน

ข้อที่	ข้อความ	เป็นจริง ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไร จึงจะทำให้เพื่อน ๆ ชอบ.....				
2.	ข้าพเจ้าสามารถที่จะยิ้มหรือพูดคุยกับเพื่อน ได้อย่างสนิทสนม.....				
3.	ถ้าข้าพเจ้าไม่ชอบเพื่อนคนใด ข้าพเจ้ามัก จะแกล้งหรือพูดประชดประชันเพื่อนคนนั้น เสมอ ๆ				
4.	ข้าพเจ้าสามารถทำให้เพื่อน ๆ หัวเราะ และสนุกสนานได้.....				
5.	ข้าพเจ้าไม่กล้าเข้าไปเล่น หรือร่วมวง สนทนากับเพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ชวน...				
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกที่ตนเองได้รับความช่วย เหลือและคำแนะนำที่ดีจากเพื่อน ๆ				
7.	ข้าพเจ้าชอบแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อนไป อยู่ตามลำพัง.....				
8.	เมื่อมีเรื่องขัดใจกับเพื่อน ข้าพเจ้ามักพูด ปรับความเข้าใจกัน.....				
9.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจที่เพื่อน ๆ ชอบเอา ของของข้าพเจ้าไปใช้.....				

ข้อที่	ข้อความ	เป็นจริง ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
10.	ข้าพเจ้ามีความสุข เมื่อได้ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อน ๆ				

ด้านการทำงานร่วมมือกับเพื่อน

ข้อที่	ข้อความ	เป็นจริง ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้าไม่กล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็น ขณะทำงานร่วมกับเพื่อน				
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นเพื่อนร่วมงานเห็นว่า ข้าพเจ้าไม่มีความสามารถในการทำงาน กลุ่ม				
3.	ข้าพเจ้าเต็มใจและพอใจที่ได้ทำงานร่วม กับเพื่อน				
4.	เพื่อนๆ มักจะเลือกให้ข้าพเจ้าร่วมทำงาน กลุ่มด้วย				
5.	เพื่อนร่วมงานมักไม่สนใจผลงานของ ข้าพเจ้า				
6.	ข้าพเจ้าชอบพูดหรือแสดงความคิดเห็น ร่วมกับเพื่อน				

ข้อที่	ข้อความ	เป็นจริง ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง น้อย	เป็นจริง น้อยที่สุด
7.	ขณะทำงานกลุ่มข้าพเจ้ามักจะถูกทอดทิ้ง จากเพื่อน				
8.	ข้าพเจ้ายินดีทำตามข้อตกลงในกลุ่มเพื่อน.				
9.	ข้าพเจ้าพอใจที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนมาก กว่าทำตามลำพัง				
10.	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานร่วมกับเพื่อน ข้าพเจ้าจะท้ออย่างเต็มความสามารถ...				

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบว่า "เป็นจริงมากที่สุด" ให้คะแนน 4 คะแนน

ตอบว่า "เป็นจริงมาก" ให้คะแนน 3 คะแนน

ตอบว่า "เป็นจริงน้อย" ให้คะแนน 2 คะแนน

ตอบว่า "เป็นจริงน้อยที่สุด" ให้คะแนน 1 คะแนน

การแปลผล

คะแนน 0 - 30 ไม่ดีควรปรับปรุง

คะแนน 31 - 60 ดี

คะแนน 61 - 90 ปานกลาง

คะแนน 91 - 120 ดีมาก

กิจกรรม " ใคร่เยย "

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาคิดถึงลักษณะของเพื่อนและตัวของตัวเอง โดยพิจารณาอย่างรอบคอบในทุกแง่มุม เพื่อตอบคำถามว่า ลักษณะดังกล่าวข้างล่างนี้จะตรงกับลักษณะของเพื่อนท่านคนใด หรือตรงกับตัวท่านเอง แล้วใส่ชื่อของเพื่อนหรือชื่อของท่าน ทั้งนี้ขอให้ท่านพิจารณาตัดสินใจด้วยตัวท่านเอง ไม่อนุญาตให้ปรึกษากับเพื่อน คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่านและจะเก็บเป็นความลับ

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้นปีที่.....

1. ผู้ที่ขอความช่วยเหลือเพื่อนมากที่สุด คือ.....
2. ผู้ที่มีส่วนในการทำงานให้ห้องเรียนมากที่สุดคือ.....
3. ผู้ที่ชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับคนอื่นได้ดีคือ.....
4. ผู้ที่มักจะตรงเวลาเมื่อมีนัดกับใคร ๆ คือ.....
5. ผู้ที่พูดจา มีเหตุผลมากที่สุดคือ.....
6. ผู้ที่ชอบแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ มากที่สุดคือ.....
7. ผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนมากที่สุดคือ.....
8. ผู้ที่มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำคือ.....
9. ผู้ที่มักจะทำธุระให้อาจารย์หรือช่วยอาจารย์คือ.....
10. ผู้ที่เพื่อน ๆ รักมากที่สุดคือ.....
11. ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับคนอื่นได้ง่ายคือ.....
12. ผู้ที่มักดักเตือนเพื่อนหรือสอนเพื่อน ๆ คือ.....
13. ผู้ที่มักให้เพื่อน ๆ ทำสิ่งต่าง ๆ ให้คือ.....
14. ผู้ที่ตั้งใจเรียนและมักจะตอบคำถามของอาจารย์คือ.....
15. ผู้ที่มักเหม่อลอยหรือหลับในห้องเรียนบ่อยครั้งคือ.....
16. ผู้ที่รับปากว่าทำได้ แต่เมื่อถึงเวลาทำจริง ๆ แล้วทำไม่ได้คือ.....
17. ผู้ที่ขี้ขลาด ขี้บ่นที่สุดคือ.....

18. ผู้ที่ใจน้อย แสงจนคือ.....
19. ผู้ที่มักไม่ทำตามระเบียบหรือกฎของวิทยาลัยคือ.....
20. ผู้ที่มีนิสัยเป็นผู้รับแต่ฝ่ายเดียวบ่อยครั้งคือ.....
21. ผู้ที่เจียบขริม ยิ้มยาก คือ.....
22. ผู้ที่สนุกสนาน ร่าเริงที่สุดคือ.....
23. ผู้ที่มักขัดคอกับเพื่อนบ่อยครั้งคือ.....
24. ผู้ที่มักสนับสนุนหรือคล้อยตามเพื่อนคือ.....
25. ผู้ที่ชอบหยอกล้อหรือแหย่เพื่อนมากที่สุดคือ.....
26. ผู้ที่ทำงานเรียบร้อย สุขุม รอบคอบที่สุดคือ.....
27. ผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อยที่สุดคือ.....
28. ผู้ที่มักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลคือ.....
29. ผู้ที่ถูกอาจารย์ตำหนิบ่อยครั้งที่สุดคือ.....
30. ผู้ที่เพื่อน ๆ มักไปขอความช่วยเหลือมากที่สุดคือ.....

สังคมนตรี

การทำสังคมนตรีครั้งที่ 1 ใช้บัตรขนาด 3 X 5 นิ้ว

ชื่อ.....นามสกุล.....
ผู้เลือก
สถานการณ์ : การทำรายงานกลุ่ม ผู้ที่ข้าพเจ้าจะเลือกอยู่ในกลุ่ม : อันดับ 1 คือ..... อันดับ 2 คือ.....

การทำสังคมนตรีครั้งที่ 2 ใช้บัตรขนาด 3 X 5 นิ้ว

ชื่อ.....นามสกุล.....
ผู้เลือก
สถานการณ์ : ไปเที่ยวเกาะสมุย ผู้ที่ข้าพเจ้าเลือกนั่งด้วยในรถ : อันดับ 1 คือ..... อันดับ 2 คือ.....

แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง

1. สิ่งที่คุณชื่นชอบข้าพเจ้าคือ.....
2. จุดมุ่งหมายในชีวิตของข้าพเจ้าคือ.....
3. ข้าพเจ้ากลัวเมื่อ.....
4. ไม่มีอะไรที่ทำให้ข้าพเจ้าโกรธมากไปกว่า.....
5. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อ.....
6. คนอื่นมักคิดว่าข้าพเจ้า.....
7. ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้า.....
8. ข้าพเจ้ามีความสุขที่สุดเมื่อ.....
9. ข้าพเจ้าไม่สามารถ.....
10. ข้าพเจ้าประหลาดเมื่อ.....
11. ข้าพเจ้าชอบ.....
12. สิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้ากังวลมากที่สุดคือ.....
13. ข้าพเจ้าคาดหวังอนาคตของข้าพเจ้า.....
14. ข้าพเจ้าอยากรู้จัก.....
15. ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่.....
16. ข้าพเจ้าชอบคนที่.....
17. เมื่อถึงเวลาที่ต้องตัดสินใจ.....
18. ข้าพเจ้าพยายามอย่างเหลือเกินที่จะ.....
19. ข้าพเจ้าภูมิใจเกี่ยวกับ.....
20. เมื่อข้าพเจ้าแข่งขันกับผู้อื่นข้าพเจ้า.....

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้

มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

อธิบาย

จากตัวอย่างข้อ (0) เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความในตอนแรก และมาพิจารณาตัวเองดูแล้วเห็นว่า ข้อ ข. ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด คือ เป็นคนดี แต่ไม่ถึงกับดีมาก จึงวงกลมรอบข้อ ข. ก่อนข้างดี

เมื่อพิจารณาอีกครั้งในตอนที่สอง เกี่ยวกับความพอใจของตนที่วงไว้ว่าเป็นคนค่อนข้างดีนั้น ตนเองพอใจตัวเองขนาดไหน ถ้าพอใจน้อยก็ขีดเส้นใต้คำว่า น้อย

หมายเหตุ นักศึกษาจะเลือกวงกลมข้อใดก็ได้ตามความเป็นจริงที่นักศึกษาเป็นอยู่เวลานี้
ลักษณะทางร่างกายที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม

1. ฉันเป็นคนที่มึนร่างกาย

ก. แข็งแรงดี ข. ค่อนข้างแข็งแรง ค. ไม่แข็งแรงแต่ไม่อ่อนแอ
ง. ค่อนข้างอ่อนแอ จ. อ่อนแอ

ฉันพอใจตัวของฉันในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

2. ฉันเป็นคนที่

ก. เชื่องช้ามาก ข. ค่อนข้างเชื่องช้า ค. ไม่ว่องไวแต่ก็ไม่ช้า
ง. ค่อนข้างว่องไว จ. ว่องไว

ฉันพอใจในตัวฉันในลักษณะที่วงไว้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

3. ฉันเป็นคนมีรูปร่าง

ก. สวยหรือหล่อมาก ข. ค่อนข้างสวยหรือหล่อ ค. ปานกลาง
ง. ค่อนข้างไม่สวย จ. ไม่สวยเลย

ฉันพอใจรูปร่างของฉันตามที่วงไว้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

4. ฉันมักจะเป็นคน

ก. ป่วยบ่อย ๆ ข. ค่อนข้างป่วยบ่อย ค. ปานกลาง
ง. ค่อนข้างสมบูรณ์ จ. สมบูรณ์ดี

ฉันพอใจตัวเองในข้อที่วงไว้นี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

5. ฉันเป็นคนมีลักษณะ

- ก. อ้วน ข. ค่อนข้างอ้วน ค. ไม่อ้วนไม่ผอม
ง. ค่อนข้างผอม จ. ผอม

ฉันพอใจตัวฉันเองในลักษณะที่วงไว้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

6. ฉันเป็นคนมีผิวกาย

- ก. ดำ ข. ค่อนข้างดำ ค. ไม่ดำไม่ขาว
ง. ค่อนข้างขาว จ. ขาว

ฉันพอใจผิวกายของฉัน มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

7. ฉันเป็นคนมีใบหน้า

- ก. เกลี้ยง ข. ค่อนข้างเกลี้ยง ค. ไม่เกลี้ยงนักแต่ไม่ขรุขระ
ง. ค่อนข้างขรุขระ จ. ขรุขระ

ฉันพอใจใบหน้าของฉัน มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

8. ฉันเป็นคนมีรูปร่าง

- ก. เตี้ย ข. ค่อนข้างเตี้ย ค. สูงปานกลาง
ง. ค่อนข้างสูง จ. สูง

ฉันพอใจรูปร่างของฉันในข้อนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

9. ฉันเป็นคนมีร่างกาย

- ก. สมส่วนดี ข. ค่อนข้างสมส่วน ค. ปานกลาง
ง. ไม่ค่อยสมส่วน จ. ไม่สมส่วน

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

ลักษณะทางอารมณ์ที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม

10. ฉันเป็นคน

- ก. ใจร้อน ข. ค่อนข้างใจร้อน ค. ใจเย็น ใจร้อนพอ ๆ กัน
ง. ค่อนข้างใจเย็น จ. ใจเย็น

ฉันพอใจตัวฉันที่มีจิตใจเช่นนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

11. ฉันเป็นคนที่มีความรู้สึก

ก. เร็ว

ข. ค่อนข้างเร็ว

ค. ไม่เร็วไม่ช้า

ง. ค่อนข้างช้า

จ. ช้า

ฉันพอใจตัวฉันในข้อนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

12. ฉันเป็นคน

ก. เศร้าเสมอ

ข. ค่อนข้างเศร้า

ค. เศร้าและอารมณ์ดีพอๆกัน

ง. ค่อนข้างอารมณ์ดี

จ. อารมณ์ดี

ฉันพอใจตัวฉันในข้อนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

13. ฉันเป็นคน

ก. สนุกสนานเฮฮา

ข. ค่อนข้างสนุกสนาน

ค. ไม่สนุกแต่ก็ไม่หงอย

ง. ค่อนข้างหงอย

จ. หงอยเหงา

ฉันพอใจในตัวของฉันในข้อนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

14. ฉันเป็นคน

ก. หงุดหงิด

ข. ค่อนข้างหงุดหงิด

ค. ไม่หงุดหงิดแต่ก็ไม่ค่อยยิ้มแย้ม

ง. ค่อนข้างยิ้มแย้ม

จ. ยิ้มแย้มเสมอ

ฉันพอใจตัวฉันในข้อนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

15. ฉันเป็นคน

ก. รักการง่าย

ข. ค่อนข้างรักง่าย

ค. รักง่ายเกลียดง่าย

ง. ค่อนข้างเกลียดง่าย

จ. เกลียดง่าย

ฉันพอใจตัวฉันในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

16. ฉันรู้สึกว่าเป็นคน

ก. ประหม่าเก่ง

ข. มักประหม่า

ค. บางทีก็ประหม่าบางทีก็ไม่ประหม่า

ง. ค่อนข้างจะควบคุมจิตใจได้ดี

จ. ควบคุมจิตใจได้ดี

ฉันพอใจตัวฉันในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

17. ฉันรู้สึกว่าเป็นคนที่มี

ก. ความเป็นสุขใจ ข. ค่อนข้างเป็นสุข ค. สุขบ้างกังวลบ้าง

ง. ค่อนข้างกังวล จ. กังวลใจเสมอ

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

18. ฉันรู้สึกตัวว่าเป็นคน

ก. ใจน้อย ข. ค่อนข้างใจน้อย ค. ใจน้อยและหนักแน่นพอกัน

ง. ค่อนข้างหนักแน่น จ. ใจคอหนักแน่น

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

19. ฉันรู้สึกว่าเป็นคน

ก. ตกใจง่ายมาก ข. ตกใจค่อนข้างยาก ค. ตกใจง่ายและยากพอกัน

ง. ตกใจค่อนข้างง่าย จ. เป็นคนตกใจง่าย

ฉันพอใจตัวฉันในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

20. ฉันรู้สึกว่า

ก. มีคนชิงตัวฉันมาก ข. มีคนชิงมากกว่ารัก ค. มีคนรักและชิงพอกัน

ง. มีคนรักค่อนข้างมาก จ. มีแต่คนรัก

ฉันรู้สึกพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

21. ฉันรู้สึกเป็นคน

ก. โชคดีเสมอ ข. ค่อนข้างโชคดี ค. โชคดีและร้ายพอกัน

ง. ค่อนข้างโชคร้าย จ. โชคร้ายเสมอ

ฉันรู้สึกพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

ลักษณะทางสังคมที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม

22. ฉันเป็นคนที่

ก. ชอบแสดงตัว ข. แสดงตัวบางครั้งบางคราว ค. แสดงตัวและเก็บตัวเท่ากัน

ง. ค่อนข้างเก็บตัว จ. ชอบเก็บตัว

ฉันรู้สึกพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

28. ฉันเป็นคนที่ไม่

- ก. ชอบอยู่คนเดียว ข. ชอบอยู่กับเพียงสองสามคน
ค. ชอบอยู่กับเพื่อนพอสมควร ง. ชอบอยู่กับเพื่อนหลายคน
จ. ชอบอยู่กับเพื่อนเป็นหมู่

ฉันพอใจในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เเฉ ๗ น้อย น้อยที่สุด

29. จันเป็นคน

- ก. ขอปรับเพื่อนก่อน ข. เคยจ้อเพื่อนก่อนบ้าง
ค. เคยจ้อเพื่อนและทำให้เพื่อนพอ ๆ กัน ง. มักจะให้เพื่อนจ้อก่อน
จ. ต้องให้เพื่อนจ้อก่อน

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เเฉ ๆ น้อย น้อยที่สุด

30. ฉันเป็นคน

- ก. เกลี่ยดการประชุมมาก ข. ค่อนข้างจะเกลี่ยดการประชุม
ค. บางทีก็เกลี่ยดบางทีก็ชอบการประชุม ง. มักจะชอบเข้าประชุม
จ. ชอบเข้าประชุมเสมอ

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เลย ๆ น้อย น้อยที่สุด

31. เกี่ยวกับการแต่งกายของฉันทัน ฉันเคย

- ก. ได้รับคําชมบ่อย ๆ ข. ได้รับคําชมบ้าง ค. ได้รับคําชมและคำติพ้อ ๆ กัน
ง. มักจะถูกตำหนิ จ. ถูกตำหนิบ่อย ๆ

ฉันรู้สึกพอใจตัวฉันในเรื่องนี้มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

32. เกี่ยวกับเพื่อนฉันมักจะ

- ก. ทักเพื่อนก่อนเสมอ ข. มักจะทักเพื่อนก่อน ค. ไม่แน่
ง. มักจะรอให้เพื่อนทักก่อน จ. ต้องให้เพื่อนทักก่อนเสมอ

ฉันพอใจตัวฉันเองเกี่ยวกับเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เจย ๆ น้อย น้อยที่สุด

33. ฉันอยากจะ

- 4 ก. เป็นหัวหน้า ข. บางครั้งก็อยากจะ เป็นหัวหน้า
 ค. รู้สึกว่าเป็นหัวหน้าหรือลูกน้องก็เหมือนกัน ง. ค่อนข้างจะชอบเป็นลูกน้องมากกว่า
 จ. ชอบเป็นลูกน้องอย่างเดียว
 ฉันพอใจตัวเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

34. ฉันมักจะ

- ก. ไม่สนใจคนแปลกหน้า ข. ค่อนข้างจะไม่สนใจคนแปลกหน้า
 ค. บางครั้งก็สนใจบางครั้งก็ไม่สนใจ ง. มักจะสนใจคนแปลกหน้า
 จ. สนใจคนแปลกหน้าเสมอ
 ฉันพอใจตัวเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

35. ฉันเป็นคน

- 4 ก. ชอบสรรเสริญเพื่อนเสมอ ข. สรรเสริญเพื่อนบ่อย ๆ
 ค. บางครั้งก็สรรเสริญบางครั้งก็ไม่อิจฉา ง. มักอิจฉาเพื่อน
 จ. อิจฉาเพื่อนบ่อยที่สุด
 ฉันรู้สึกพอใจตัวฉันในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

36. ในระหว่างการเชียร์กีฬากับการให้ดูหนังสือ

- ก. ฉันชอบอ่านหนังสืออย่างยิ่ง ข. ฉันชอบอ่านหนังสือแต่ก็นึกถึงการเชียร์ด้วย
 ค. ฉันนึกถึงทั้งสองอย่างเท่า ๆ กัน ง. ฉันนึกค่อนข้างไปทางเชียร์กีฬา
 จ. ฉันชอบเชียร์กีฬา
 3

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

37. ในระหว่างคนที่รู้จักกับคนทั่ว ๆ ไป ฉันมักจะ

- 2 ก. สนใจทุก ๆ คน ข. ค่อนข้างสนใจทุกคน
 ค. สนใจไม่แน่นอน ง. ค่อนข้างจะสนใจแต่คนที่รู้จัก
 จ. สนใจเฉพาะคนที่รู้จัก

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

43. เมื่อเพื่อนนักเรียนในชั้นทำผิด ฉันเห็นว่า
 ก. ควรให้อภัย ☒ ข. ควรตักเตือน ☐ ค. พิจารณาโทษแต่มีการลดโทษบ้าง
 ง. อยากให้ลงโทษตามระเบียบกันเสียบ้าง ☐ จ. ต้องลงโทษตามระเบียบ
 ฉันพอใจตัวฉันที่มีความรู้สึกเช่นนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด
44. ตามความจริงแล้ว ฉันมักจะ
 ก. จัดสนเป็นส่วนมาก ☐ ข. ค่อนข้างจัดสน ☐ ค. จัดสนการเงินพอประมาณ ☒
 ง. มีเงินใช้ไม่ขาด ☐ จ. มีเงินทองเหลือเฟือ
 ฉันพอใจ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด
45. เกี่ยวกับเพื่อนฝูง ฉันเป็นคนที่
 ก. มีเพื่อนมากที่สุด ☒ ข. มีเพื่อนค่อนข้างมาก ☐ ค. มีเพื่อนพอประมาณ ☐
 ง. มีเพื่อนค่อนข้างน้อย ☐ จ. มีเพื่อนน้อยมาก
 ฉันพอใจตัวฉันเกี่ยวกับการมีเพื่อนนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด
46. ในการพูดจา กับเพื่อนฝูง ฉันชอบ
 ก. พูดปดเป็นส่วนใหญ่ ☐ ข. ค่อนข้างชอบพูดปด ☐ ค. พูดปดปนจริง ☐
 ง. ค่อนข้างชอบพูดจริง ☒ จ. ชอบพูดแต่เรื่องจริง
 ฉันพอใจตัวเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด
47. เกี่ยวกับคำพูด ฉันเคยใช้คำเหล่านี้เสมอ
 ก. พูดแต่คำสุภาพตลอด ☐ ข. ค่อนข้างสุภาพ ☒ ค. สุภาพปนหยาบ ☐
 ง. ค่อนข้างพูดคำหยาบ ☐ จ. ชอบพูดคำหยาบเสมอ
 ฉันพอใจตัวฉันเองที่ใช้คำพูดเช่นนั้น มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด
48. ฉันรู้สึก
 ก. เป็นคนที่ไม่น่ารัก ☐ ข. ค่อนข้างจะไม่น่ารัก ☐ ค. เป็นคนปานกลาง ☐
 ง. เป็นคนค่อนข้างน่ารัก ☒ จ. เป็นคนน่ารักมาก
 ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

49. เกี่ยวกับเรื่องการกีฬา ฉันเป็นคนที่

ก. สนใจกีฬามากที่สุด ☒ ข. สนใจค่อนข้างมาก ค. สนใจพอประมาณ

ง. สนใจค่อนข้างน้อย จ. ไม่สนใจเรื่องการกีฬา

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด ☒ มาก ☐ เฉย ๆ ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

50. เมื่อฉันเห็นของแปลก ๆ ใหม่ ๆ ฉันมัก

ก. ขอบชมเสมอ ☒ ข. ขอบชมเป็นส่วนมาก ค. ชมด้วยดีด้วย

ง. ขอบติเป็นส่วนมาก จ. ติเสมอ

ฉันพอใจตัวฉันในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก ☐ เฉย ๆ ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

51. ฉันรู้สึกว่าเป็นคนที่

ก. ว่างนอนสอง่าย ☐ ข. ค่อนข้างว่างนอนสอง่าย ☒ ค. เป็นคนระดับกลาง

ง. ค่อนข้างว่ายากสอยาก จ. เป็นคนว่ายากสอยาก

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก ☐ เฉย ๆ ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

52. ฉันรู้สึกทำงาน

ก. สกปรก ☐ ข. ค่อนข้างสกปรก ☐ ค. สกปรกและสะอาดพอ ๆ กัน

ง. ค่อนข้างสะอาด จ. สะอาดดี

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก ☐ เฉย ๆ ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

สติปัญญาและความสามารถทางการเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม

53. เกี่ยวกับการเรียน ฉันเป็นคนที่

ก. เรียนเก่ง ☐ ข. ค่อนข้างเก่ง ☒ ค. ปานกลาง

ง. ค่อนข้างอ่อน จ. อ่อน

ฉันพอใจเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของฉัน มากที่สุด มาก ☐ เฉย ๆ ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

54. เกี่ยวกับเขาวนัปัญญา ฉันเป็นคนที่

ก. สมองช้า ☐ ข. ค่อนข้างช้า ☐ ค. ปานกลาง

☒ ง. ค่อนข้างไว จ. สมองไวดีมาก

ฉันพอใจตัวฉันเกี่ยวกับเรื่องนี้ มากที่สุด มาก ☐ เฉย ๆ ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

55. เกี่ยวกับความขยันในการเรียน ฉันเป็นคนที่

3

ก. ขยันเรียนมาก ข. ค่อนข้างขยัน ค. ปานกลาง

ง. ค่อนข้างไม่ขยันเรียน จ. ไม่ขยันเรียน

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

56. เกี่ยวกับการทำงาน ฉันเป็นคนที่

ก. สะเพร่าเสมอ ข. ค่อนข้างจะสะเพร่า ค. ปานกลาง

4 ก. ค่อนข้างรอบคอบ จ. รอบคอบดี

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

57. เกี่ยวกับความสามารถโดยทั่วไป ฉันเป็นคนที่

ก. มีความสามารถมาก ข. มีความสามารถค่อนข้างมาก

5 ค. มีความสามารถปานกลาง จ. มีความสามารถค่อนข้างน้อย

จ. มีความสามารถน้อยที่สุด

ฉันรู้สึกพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

58. เกี่ยวกับการทำการบ้านที่ได้รับ ฉันมักจะ

ก. ไม่ค่อยมีเวลาทำเสียเลย ข. มีเวลาทำน้อยมาก

5 ค. มีเวลาทำปานกลาง ง. ทำแทบทุกครั้ง จ. ทำทุกครั้ง

ฉันพอใจการทำงานของฉัน มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

59. เวลาเรียน ฉันเป็นคนที่

ก. ใจลอยจนบางครั้งไม่รู้เรื่อง ข. ค่อนข้างใจลอยในบางครั้ง

4 ค. ตั้งใจเรียนดีปานกลาง จ. ค่อนข้างตั้งใจเรียนดี

จ. ตั้งใจเรียนดี

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

60. เกี่ยวกับการลืม ฉันเป็นคนที่

ก. ลืมง่ายที่สุด ข. ค่อนข้างลืมง่าย ค. ปานกลาง

ง. ความจำค่อนข้างดี จ. มีความจำดีมาก

ฉันพอใจตัวฉันเองในเรื่องนี้ มากที่สุด มาก เฉย ๆ น้อย น้อยที่สุด

หมายเหตุ

- ข้อ 1 - 9 เป็นลักษณะทางร่างกายที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม
- ข้อ 10 - 21 เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม
- ข้อ 22 - 52 เป็นลักษณะทางสังคมที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม
- ข้อ 53 - 60 เป็นลักษณะทางสติปัญญาและความสามารถในการเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวทางสังคม

การให้คะแนน

ให้คะแนนตามตารางคะแนนประจำลักษณะ ก.ข.ค.ง.จ. ของแต่ละข้อ

การแปลผล

- คะแนน 0 - 60 การปรับตัวไม่ดีควรปรับปรุง
- คะแนน 61 - 120 การปรับตัวไม่ค่อยดี
- คะแนน 121 - 180 การปรับตัวปานกลาง
- คะแนน 181 - 240 การปรับตัวดี
- คะแนน 281 - 300 การปรับตัวดีมาก

ตารางคะแนนประจำลักษณะ ก.ข.ค.ง.จ. ของแต่ละข้อในแบบสำรวจการประมาณค่า
การปรับตัวทางสังคม

ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ	ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ	ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ	ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ
1	5	4	3	2	1	16	1	2	3	4	5	31	3	5	4	2	1	46	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5	17	5	4	3	2	1	32	3	4	5	2	1	47	5	4	3	2	1
3	3	4	5	2	1	18	1	2	3	4	5	33	4	3	1	2	5	48	1	2	3	5	4
4	1	2	3	4	5	19	4	5	3	2	1	34	1	4	5	3	2	49	3	4	5	2	1
5	1	4	5	3	2	20	1	2	3	5	4	35	5	4	3	2	1	50	4	5	3	2	1
6	1	3	5	4	2	21	5	4	3	2	1	36	1	2	4	5	3	51	5	4	3	2	1
7	5	4	3	2	1	22	2	5	4	3	1	37	3	5	4	2	1	52	1	2	3	4	5
8	1	2	5	4	3	23	5	4	3	2	1	38	1	3	4	5	2	53	3	4	5	2	1
9	5	4	3	2	1	24	1	2	3	4	5	39	3	4	5	2	1	54	1	2	5	3	4
10	1	2	3	4	5	25	5	4	3	2	1	40	3	5	4	2	1	55	5	4	3	2	1
11	5	4	3	2	1	26	5	4	3	2	1	41	3	5	4	2	1	56	1	2	3	4	5
12	1	2	3	4	5	27	3	5	4	2	1	42	1	2	3	5	4	57	4	3	5	2	1
13	5	4	3	2	1	28	1	4	5	3	2	43	5	4	3	2	1	58	1	2	5	4	3
14	1	2	3	4	5	29	3	2	1	4	5	44	2	4	5	3	1	59	1	2	3	4	5
15	5	4	3	2	1	30	5	3	1	2	4	45	3	1	5	4	2	60	1	2	4	3	5

แบบทดสอบบุคลิกภาพ

The Sixteen Personality Factor Test

คำชี้แจง เกี่ยวกับการทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ

วิธีทำ คำถามในแบบทดสอบฉบับนี้เป็นคำถามเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนคติ และความสนใจของท่าน คำตอบเหล่านี้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูกเพราะทุกคนมีความคิดเป็นของตัวเอง ดังนั้นท่านโปรดตอบคำถามตามที่ท่านเห็นว่าจริงสำหรับท่าน

ตัวอย่าง ในแต่ละคำถามมีคำตอบอยู่สามคำตอบ โปรดเลือกคำตอบที่ท่านต้องการคำตอบเดียวจากข้อ ก ข ค ที่กำหนดให้แล้วกากบาท X ลงในช่อง □ ได้ตัวอักษรที่เป็นข้อที่ท่านเลือกในกระดาษคำตอบ เช่น

1. ข้าพเจ้าชอบดูกีฬาที่เล่นเป็นทีม

ก. ใช่

ข. เป็นบางครั้งบางคราว

ค. ไม่ใช่

2. ข้าพเจ้าชอบคนที่

ก. เกือบตัว

ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.

ค. เป็นมิตรกับคนง่าย

3. เงินไม่สามารถบันดาลความสุข

ก. จริง

ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.

ค. ไม่จริง

4. "ผู้ใหญ่" คู่กับ "เด็ก" เช่นเดียวกับ "แมว" คู่กับ

ก. ลูกแมว

ข. สุนัข

ค. ทารก

คำตอบดังตัวอย่าง

ก.

ข.

ค.

1.X.....

2. ..X.....

3.X.....

4. ..X.....

ในตัวอย่างข้อ 4 คำตอบที่ถูกคือ ข้อ ก. ถูกแม้จะเป็นคำตอบที่มีเหตุผล แต่ในแบบทดสอบฉบับนี้ คำตอบที่ต้องการคำตอบที่มีเหตุผลตนเองนี้น้อยมาก

ในขณะที่ท่านตอบแบบทดสอบนี้โปรดยึดหลัก 4 ประการ คือ

1. ตอบเฉพาะสิ่งที่ เป็นจริงสำหรับท่าน วิธีที่ดีที่สุดคือ ตอบตามที่ท่านเคยปฏิบัติในชีวิตประจำวันของท่าน
2. อย่าใช้เวลาในการตอบแต่ละคำถามนานเกินไป พยายามตอบทันทีเมื่อท่านอ่านคำถาม และตอบเสร็จแน่นอน บางคำถามอาจสั้นเกินไป หรือให้ข้อมูลท่านน้อยเกินไป ให้เลือกคำตอบที่ใกล้เคียงหรือเข้ากับความคิดของท่านมากที่สุด
3. โปรดตอบทุกข้อ ไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง
4. ท่านควรจะตอบข้อ ก. หรือข้อ ค. ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบข้อ ข. เฉพาะเมื่อคำตอบในข้อ ก. และข้อ ค. เป็นคำตอบที่เป็นไปไม่ได้จริง ๆ สำหรับท่าน

(โปรดตอบลงในกระดาษคำตอบ)

ห้ามทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

10. ในขณะที่ออกงานสังคมใด ๆ ฉันมักจะ
- ก. พร้อมที่จะแสดงตนในงานนั้น ๆ
- ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
- ค. ชอบอยู่เงียบ ๆ ประพกับคนอื่น ๆ
11. คนที่ฉันคิดว่าน่าสนใจมากกว่า คือ
- ก. วิศวกรก่อสร้าง ข. ไม่แน่ใจ ค. นักเขียนบทละคร
12. ฉันสามารถจะอดกลั้นต่อคนที่อวดฉลาดถึงแม้ว่า เขาจะคุยหรือแสดงตนว่าเหนือกว่าคนอื่น ๆ ก็ตาม
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่าง ก. กับ ค. ค. ไม่ใช่
13. ฉันเลือกที่จะหยุดดูจิตรกรรมภาพข้างถนนมากกว่าที่จะหยุดฟังคนทะเลาะกัน
- ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
14. ฉันมักจะสังเกตสีหน้าของคนที่จะทำอะไรไม่ซื่อสัตย์ได้เสมอ
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
15. มันคงจะเป็นการดีสำหรับคนทุกคน ถ้าวันหยุดจะนานกว่านี้ และทุกคนได้หยุด
- ก. เห็นด้วย ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่เห็นด้วย
16. ฉันมักจะชอบเสียงกับงานที่มีรายได้สูง แต่รายได้ไม่แน่นอนมากกว่าที่จะทำงานที่มั่นคงซึ่งมีค่าจ้างต่ำ
- ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
17. ฉันมักจะพูดถึงอารมณ์ หรือความรู้สึกของฉัน
- ก. เมื่อจำเป็นต้องพูด
- ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
- ค. เมื่อใดเมื่อมีโอกาสฉันก็พูดได้เสมอ
18. นาน ๆ ครั้ง ฉันเกิดความรู้สึกกลัวอันตราย หรือกลัวความตายอย่างรุนแรงด้วยเหตุผลที่ตัวฉันเองก็ไม่เข้าใจ
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่

19. เมื่อมีใครมาวิจารณ์อะไรผิด ๆ ในสิ่งที่ฉันไม่ได้ทำ
 ก. ฉันไม่รู้สิกว่าตนเองผิด ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ยังคงรู้สิกว่าตนเองผิดอยู่บ้าง
20. เงินสามารถซื้ออะไรได้เกือบทุกสิ่งทุกอย่าง
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
21. การตัดสินใจของฉัน ส่วนมากขึ้นอยู่กับ
 ก. ความรู้สึก ข. ความรู้สึกและเหตุผลเท่า ๆ กัน ค. เหตุผล
22. คนส่วนมากจะมีความสุขมากขึ้น ถ้าเขาได้มีชีวิตและความเป็นอยู่เหมือนเพื่อน ๆ และ
 ได้ทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนคนอื่น ๆ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
23. เมื่อสองกระแຈงบางครั้งฉันรู้สึกงว่าด้านใดเป็นด้านซ้ายหรือด้านขวากันแน่
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
24. ในขณะที่พูดคุยกับฉันชอบที่จะ
 ก. พูดไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ กับฉัน
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. เรียบเรียงความคิดให้ดีเสียก่อนแล้วจึงพูด
25. เมื่อมีบางสิ่งทำให้ฉันอารมณ์เสีย ฉันจะสามารถสงบลงได้อย่างรวดเร็ว
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
26. ถ้าจำนวนชั่วโมงทำงานและเงินเดือนที่ได้รับเท่ากัน งานที่ฉันเลือกทำ คือ
 ก. ช่างไม้ หรือคนทำอาหาร ข. ไม่แน่ใจ
 ค. พนักงานเสริฟอาหารในภัตตาคารชั้นดี
27. ฉันเคยถูกเรียกตัวจาก
 ก. สำนักงานเพียงไม่กี่แห่ง ข. หลายแห่ง
 ค. จากสำนักงานเป็นจำนวนมาก
28. ถ้า "จอบ" คู่กับ "ชุด" เช่นเดียวกับ "มีด" คู่กับ
 ก. แหยมคม ข. ตัด ค. เสียบเหล่า

47. เมื่อเป็นวัยรุ่น ฉันเข้าร่วมงานกีฬาของโรงเรียน
 ก. ในบางโอกาส ข. บ่อย ๆ ค. ส่วนใหญ่เกือบทุกครั้ง
48. ฉันจะจัดห้องของฉันให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ของทุกอย่างจะอยู่ในที่ของมันตลอดเวลา
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
49. บางครั้งฉันรู้สึกเครียดและยุ่งยากใจ เมื่อฉันนึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
50. บางครั้งฉันก็สงสัยว่า คนที่เขากำลังสนทนากับฉันอยู่นั้น เขาสนใจในสิ่งที่ฉันพูดอยู่หรือไม่
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
51. ถ้าฉันเลือกได้ฉันจะเลือกเป็น
 ก. พนักงานป่าไม้ ข. ไม่แน่ใจ ค. ครูโรงเรียนมัธยม
52. ในวันหยุดพิเศษ และวันเกิด ฉัน
 ก. ชอบที่จะให้ของขวัญแก่คนอื่นเป็นการส่วนตัว
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. รู้สึกว่าการซื้อของขวัญเป็นเรื่องน่ารำคาญ
53. "ความเมื่อยล้า" คู่กับ "การทำงาน" เช่นเดียวกับ "ความภูมิใจ" คู่กับ
 ก. การขี้ม ข. ความสำเร็จ ค. ความสุข
54. สิ่งใดต่อไปนี้อาจได้อยู่ในประเภทเดียวกัน
 ก. เทียนไข ข. พระจันทร์ ค. แสงไฟฟ้า
55. ฉันผิดหวังเพราะเพื่อน ๆ หลอกฉัน
 ก. ไม่เคย ข. เป็นบางครั้ง ค. บ่อย ๆ
56. ฉันรู้สึกว่าฉันมีลักษณะบางอย่างที่ทำให้ฉันรู้สึกว่าเหนือกว่าคนทั่วไป
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
57. เมื่อฉันรู้สึกไม่สบายใจ ฉันจะพยายามซ่อนความรู้สึกไม่ให้คนอื่นทราบ
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง

58. ฉันชอบที่จะไปชมการแสดงหรืองานบันเทิงต่าง ๆ
- ก. มากกว่าอาทิตย์ละครึ่ง ข. ประมาณอาทิตย์ละครึ่ง ค. น้อยกว่าอาทิตย์ละครึ่ง
59. ฉันคิดว่าการมีอิสระเสรีมีความสำคัญมากกว่าการทำตามมารยาทหรือเคารพกฎหมาย
- ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
60. ฉันมักจะเจียบขริมเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ที่มีอาวุโสกว่า (เช่น โดยอายุ, ตำแหน่งหน้าที่, มีประสบการณ์มากกว่า)
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
61. ฉันพบด้วยตัวเองว่า การพูดต่อหน้าคนหมู่มากเป็นของยาก
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
62. ฉันสามารถบอกทิศทางได้ดี เมื่ออยู่ที่ ๆ ไม่เคยไป (สามารถบอกทิศเหนือ, ใต้, ตะวันออก หรือตะวันตก ได้โดยง่าย)
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
63. ถ้าใครโกรธฉัน ฉันจะ
- ก. พยายามทำให้เขาสงบลง ข. ไม่แน่ใจ ค. โกรธตอบ
64. เมื่อฉันอ่านข้อเขียนที่เป็นอคติในหนังสือนิตยสาร ฉันมักจะลืมมันเสีย แทนที่จะคิดตอบโต้
- ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
65. ฉันจะไม่จำสิ่งที่ไม่ค่อยมีความสำคัญ เช่น ชื่อถนน หรือชื่อร้านขายของในเมือง
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
66. ฉันชอบชีวิตการเป็นสัตวแพทย์ซึ่งได้ใช้ความสามารถในการรักษาโรคและผ่าตัดให้สัตว์
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
67. ฉันชอบรับประทานอาหารที่มีรสชาติอร่อย โดยไม่คำนึงถึงความสะอาดและคุณภาพประโยชน์เหมือนคนบางคน
- ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง
68. บางครั้งฉันรู้สึกอารมณ์ไม่ดีพอที่จะพบหน้าคนอื่นได้
- ก. นาน ๆ ครั้ง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. บ่อย ๆ

69. บางครั้งมีคนเตือนว่า ฉันแสดงออกทางน้ำเสียงและท่าทางมากเกินไป
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
70. เมื่อฉันเป็นวัยรุ่น ถ้าฉันมีความเห็นไม่ตรงกับของคุณพ่อ คุณแม่ ฉันมักจะ
 ก. ถือความเห็นของตนเอง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ยอมรับตามความเห็นของท่าน
71. ฉันชอบที่จะมีที่ทำงานเป็นของตัวเองโดยไม่ต้องอยู่ร่วมกับคนอื่น
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
72. ฉันชอบที่จะอยู่เงียบ ๆ ตามวิถีทางของฉันมากกว่าการที่จะได้รับการยกย่องชมเชยในความสำเร็จของฉัน
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
73. ฉันรู้สึกว่าคุณมีความเป็นผู้ใหญ่พอในเกือบทุกเรื่อง
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
74. ฉันรู้สึกหงุดหงิดมากกว่าจะรู้สึกได้รับความช่วยเหลือจากคำวิจารณ์ที่คนหลายคนพยายามจะให้แก่นั้น
 ก. บ่อย ๆ ข. บางครั้ง ค. ไม่เคยรู้สึก
75. ฉันสามารถควบคุมความรู้สึกได้เสมอ โดยไม่แสดงความรู้สึกให้ใครทราบ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
76. ในการที่จะประดิษฐ์สิ่งที่มีประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา ฉันชอบที่จะ
 ก. ทำสิ่งนั้นในห้องทดลอง ข. ไม่แน่ใจ ค. ขยายความคิดให้คนอื่น
77. ถ้า "ประหลาดใจ" คู่กับ "แปลก" เช่นเดียวกับ "กลัว" คู่กับ
 ก. กล้าเผชิญ ข. น่ากังวล ค. น่าหวาดเสียว
78. เศษส่วนต่อไปนี้ข้อไหนต่างไปจากข้ออื่น
 ก. $\frac{3}{7}$ ข. $\frac{3}{9}$ ค. $\frac{3}{11}$
79. มีบางคนมักจะทำท่าทางเฉยเมยและหลบหลีกฉัน โดยที่ฉันไม่ทราบสาเหตุ
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง

80. คนอื่นปฏิบัติต่อฉันอย่างขาดเหตุผล ไม่สมกับความตั้งใจของฉันที่ฉันควรจะได้รับ
 ก. บ่อย ๆ ข. บางครั้ง ค. ไม่เคย
81. ฉันรังเกียจการใช้คำพูดไม่สุภาพ แม้จะอยู่ในกลุ่มคนเพศเดียวกันก็ตาม
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
82. ฉันมีคนที่ฉันถือว่าเป็นเพื่อนจริง ๆ น้อยกว่าคนอื่น ๆ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
83. ฉันไม่ชอบอยู่ในสถานที่ซึ่งไม่ค่อยมีคนให้ฉันพูดด้วย
 ก. จริง ข. ไม่น่าใจ ค. ไม่จริง
84. บางครั้งมีคนบอกว่าฉันเป็นคนที่ไม่นึกถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ แม้ว่าพวกเขาจะเห็นว่าฉันเป็นคนที่น่าคบก็ตาม
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
85. ความตื่นกลัวเวลาไปงานต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ที่ฉันเคยพบมา
 ก. บ่อย ๆ ข. บางครั้งบางครั้ง ค. แทบจะไม่เคยเลย
86. เมื่อนั้นอยู่ในกลุ่มเล็ก ๆ ฉันชอบที่จะนั่งอยู่ข้างหลัง และปล่อยให้คนอื่นพูดแสดงความคิดเห็นกัน
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
87. ฉันชอบอ่านหนังสือประเภท
 ก. น่าเชื่อถือได้เกี่ยวกับการทหารหรือการสู้รบทางการเมือง
 ข. ไม่น่าใจ
 ค. นิยายที่มีความอ่อนหวานและมีจินตนาการกว้างไกล
88. เมื่อใครก็ตามที่ชอบแสดงอำนาจข่มขู่ พยายามชี้แจงให้ฉันทำอะไรตามที่เขาสั่ง ฉันมักจะหาทางสิ่งตรงกันข้ามกับที่เขาต้องการเสมอ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
89. เป็นที่แน่ใจได้ว่าไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาในที่ทำงาน หรือว่าคนในครอบครัวก็ตาม จะสามารถเอาความผิดกับฉันได้ก็ต่อเมื่อมีความผิดเกิดขึ้นจริง ๆ เท่านั้น
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่

90. ไม่ว่าจะเป็นในถนนหรือตามข้างร้านต่าง ๆ ฉันไม่ชอบวิธีการที่คนบางคนจ้องมองคนอื่น
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
91. ในการเดินทางไกล ฉันชอบที่จะ
 ก. อ่านหนังสือที่ลึกซึ้งซึ่งต้องใช้ความคิด แต่ก็เป็นเรื่องน่าสนใจ
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. ฆ่าเวลาโดยการสนทนากับผู้ร่วมเดินทาง
92. ในสถานการณ์ที่อาจมีอันตรายเกิดขึ้น ฉันจะคอยพูดพร่ำเตือนแม้ว่าจะทำลายความสงบและไม่ค่อยสุภาพนัก
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
93. ถ้าคนที่คุ้นเคยปฏิบัติต่อนั้นไม่ดี และแสดงให้เห็นว่าเขาไม่ชอบฉัน
 ก. ฉันไม่รู้สึกละอายใจ (ฉันไม่แคร์)
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ฉันรู้สึกเสียใจ
94. ฉันรู้สึกยุ่งยากใจ เมื่อได้รับความสรรเสริญหรือการแสดงความยินดี
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
95. ฉันชอบงานซึ่ง
 ก. มีรายได้มั่นคงแน่นอน ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. งานที่มีรายได้สูง ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของฉัน
96. เพื่อที่จะรอบรู้อยู่เสมอ ฉันมักจะ
 ก. ถกปัญหาต่าง ๆ กับผู้อื่น ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. อ่านจากรายงานข่าวตามที่เกิดขึ้น
97. ฉันชอบที่จะมีบทบาทในงานสังคม และร่วมเป็นคณะกรรมการงานต่าง ๆ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
98. ในการทำงานฉันจะไม่พอใจจนกว่ารายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ได้รับการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง

99. แม้แต่ความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย ในบางครั้งก็ทำให้ฉันรู้สึกหงุดหงิดมาก
 ก. ไร้ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไร้ไร้
100. ฉันมักหลับสนิท ไม่เคยละเมอพูดหรือเดินเลย
 ก. ไร้ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไร้ไร้
101. ฉันสนใจที่จะทำงานทางด้านธุรกิจที่
 ก. ได้ติดต่อพูดคุยกับลูกค้า ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ทำงานเกี่ยวกับบัญชีในสำนักงาน
102. ถ้า "ขนาด" คู่กับ "ความยาว" เช่นเดียวกับ "ความไม่ซื่อสัตย์" คู่กับ
 ก. ลูก ข. บาบ ค. ชโมย
103. ถ้า ก ข คู่กับ ธ ท เช่นเดียวกับ ป บ คู่กับ
 ก. จ จ ข. จ ฉ ค. ผ ผ
104. เมื่อพบคนที่ไม่มีเหตุผล ฉันจะ
 ก. เจียบ ข. ไร้แน่ใจ ค. ถูกเหยียดหยาม
105. เมื่อมีคนพูดกันเสียงดัง ๆ ขณะที่ฉันกำลังฟังเพลง ฉัน
 ก. สามารถฟังเพลงต่อไปโดยไม่รู้สึกรบกวน
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. รู้สึกว่าเป็นการทำลายความสุขและรบกวนฉัน
106. ฉันคิดว่าฉันเป็นคนประเภท
 ก. สุภาพและเจียบขริม ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ชอบใช้ความรุนแรง
107. ฉันไปร่วมงานสังคมเมื่อจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น และจะหลีกเลี่ยงถ้าทำได้
 ก. ไร้ ข. ไร้แน่ใจ ค. ไร้ไร้
108. การระมัดระวังและหวังแต่น้อย ดีกว่าที่จะตั้งความหวังด้วยความสุขอย่างเปี่ยมล้น
 และไม่เคยเตรียมใจสำหรับความผิดหวังเลย
 ก. จริง ข. ไร้แน่ใจ ค. ไร้จริง

109. ฉันคิดว่าการทำงานให้เข้ากับคนอื่นในงานสังคมเป็นเรื่องง่าย
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
110. ฉันคิดว่าการทำงานให้เข้ากับคนอื่นในงานสังคมเป็นเรื่องง่าย
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
111. เมื่อจำเป็นต้องชักชวนเพื่อนร่วมงาน ฉันมักจะถูกเลือกให้เป็นผู้ทำการเจรจา
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
112. จะนำเสนอมากกว่าที่จะ
 ก. เป็นผู้แนะนำคอยช่วยเหลือในการหางานให้แก่เด็กหนุ่มสาว
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. ทำหน้าที่วิศวกรที่มีประสิทธิภาพ
113. ถ้าฉันแน่ใจว่าใครไม่ยุติธรรมหรือเห็นแก่ตัว ฉันจะแสดงให้เขาารู้ตัว แม้ว่าจะมีปัญหาตามมา
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
114. บางครั้งฉันทดลองแบบเร่ง ๆ เพียงเพื่อทำให้คนอื่นประหลาดใจและดูว่าเขาจะพูดอะไร
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
115. ฉันคงจะชอบ ถ้าได้เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่เขียนเรื่องเกี่ยวกับบทละคร ดนตรี ฯลฯ
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
116. เมื่อต้องนั่งอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น นั่งในที่ประชุม ฉันก็ไม่เคยรู้สึกอยากกระทำขยุกขยิกหรือผุดลุกผุดนั่ง
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
117. เมื่อมีคนมาพูดบางสิ่งที่ฉันรู้ว่าผิด ฉันมักพูดกับตัวเองว่า
 ก. เขากำลังโกหก ข. ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. แสดงว่าเขาได้ข้อมูลมาผิด
118. บางครั้งฉันรู้สึกเหมือนกับว่าฉันกำลังจะถูกลงโทษ โดยที่ฉันไม่ได้ทำอะไรผิด
 ก. บ่อย ๆ ข. บางครั้งบางครั้ง ค. ไม่เคย

119. "ความคิดที่ว่าการเจ็บปวดมีสาเหตุจากทางจิตอาจมากเกินไป กับทางร่างกาย" เป็น
การพูดเกินความจริง
ก. ใช่ ข. ทั้งสองสาเหตุร่วมกัน ค. ไม่ใช่
120. งานฉลองอันใหญ่โตและเหมาะสมของรัฐบาล (เช่น สัปดาห์ตรุษสงกรานต์) เป็นสิ่งที่ควร
รักษาไว้
ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
121. ฉันรู้สึกไม่สบายใจ ถ้ามีคนคิดว่าฉันเป็นพวกเสรีนิยมหรือฉันเป็นคนหัวโบราณ
ก. รู้สึกไม่สบายใจ ข. บางครั้ง ค. ไม่เคย
122. ในการสร้างสรรค์งานบางอย่าง ฉันชอบทำงาน
ก. ร่วมกับผู้อื่น ข. ไม่แน่ใจ ค. คนเดียว
123. ในบางเวลาฉันอดไม่ได้ที่จะรู้สึกสงสารตัวเอง
ก. บ่อย ๆ ข. บางครั้ง ค. ไม่เคย
124. มีบ่อย ๆ ที่ฉันรู้สึกโกรธคนอื่นได้ง่าย ๆ
ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
125. ฉันสามารถเปลี่ยนนิสัยเก่า ๆ ได้โดยไม่ยาก และจะไม่กลับมาใช้นิสัยนี้อีก
ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
126. ถ้าเงินรายได้เท่ากับที่ฉันได้รับอยู่ ฉันเลือกที่จะเป็น
ก. นักกฎหมาย ข. ไม่แน่ใจ ค. นักเดินเรือหรือนักบิน
127. ถ้า "ดีกว่า" คู่กับ "เลวที่สุด" เช่นเดียวกับ "ช้าก่อน" คู่กับ
ก. เร็ว ข. ดีที่สุด ค. เร็วที่สุด
128. เครื่องหมายในข้อใดที่จะต่อท้ายเครื่องหมายต่อไปนี้ X0000XX000XXX
ก. 0XXX ข. 00XX ค. X000
129. บางครั้งเมื่อสิ่งที่ฉันหวัง และตั้งตาคอยได้มาถึง ฉันกลับไม่มีความรู้สึกอยากได้
ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง

130. ฉันสามารถทำงานทุกอย่างได้อย่างละเอียดรอบคอบโดยไม่รู้สึกถูกรบกวนแม้ว่าจะมีคนทำเสียงดังอยู่รอบข้าง
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
131. บางครั้งฉันเล่าเรื่องสำคัญของฉันให้คนแปลกหน้าฟัง โดยไม่คำนึงเลยว่าเขาจะถามถึงสิ่งเหล่านี้หรือไม่
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
132. ฉันมักใช้เวลาanan ๆ ในการพูดคุยกับเพื่อนถึงเหตุการณ์สนุกสนานในงานสังคมที่ผ่านมาแล้วในอดีต
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
133. ฉันชอบแสดงความกล้าหาญหรือการเสี่ยงที่ฉันจำเป็นเพียงเพื่อความสุข
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
134. ฉันรู้สึกไม่สบายใจเป็นอันมาก ถ้าเห็นห้องที่ฉันอยู่ไม่เป็นระเบียบ
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
135. ฉันคิดว่าตนเองเป็นคนชอบออกสังคม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น
- ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
136. ในการติดต่อสัมพันธ์กับคนในสังคม ฉันจะ
- ก. แสดงอารมณ์ตามที่ฉันต้องการ
- ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
- ค. รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง
137. ฉันชอบดนตรีประเภท
- ก. เพลงเย็น ๆ ช้า ๆ ที่ไม่มีความหมาย
- ข. ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
- ค. เพลงที่เข้าถึงอารมณ์และมีความหมายกินใจ
138. ฉันนิยมนิยมความไพเราะของบทร้อยกรองมากกว่าป็นที่มีการออกแบบทาสีอย่างประณีต
- ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่

147. บางครั้งฉันปล่อยให้การกระทำของฉันไม่เป็นไปตามที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะความรู้สึก
อิจฉาริษยาของฉัน
ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
148. ฉันมีความเชื่ออย่างแน่นแฟ้นว่าผู้บังคับบัญชาไม่จำเป็นต้องกระทำถูกต้องเสมอ แต่เขา
มีสิทธิ์จะทำเช่นนั้นได้ เพราะเขาเป็นผู้บังคับบัญชา
ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
149. ฉันรู้สึกเครียด กระวนกระวาย เมื่อนึกถึงอะไรต่าง ๆ ที่ค้างคาอยู่และฉันจะต้องทำ
ก. ใช่ ข. บางครั้ง ค. ไม่ใช่
150. ถ้ามีใครตะโกนให้คำแนะนำฉัน ขณะที่ฉันกำลังเล่นเกมบางอย่าง ฉันก็ไม่รู้สึกหงุดหงิด
อะไร
ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
151. งานที่น่าสนใจมากกว่าสำหรับฉัน คือ
ก. งานทางศิลปะ ข. ไม่แน่ใจ ค. เลขาณูการของสโมสร
152. คำต่อไปนี้คำใดที่มีความหมายไม่สัมพันธ์กับคำอื่น
ก. ไม่มี ข. มีบ้าง ค. มากที่สุด
153. ถ้า "เปลวไฟ" คู่กับ "ความร้อน" เช่นเดียวกับ "กุหลาบ" คู่กับ
ก. หนาม ข. กลีบดอกไม้ ค. กลิ่นหอม
154. ฉันฝันเหมือนกับว่ามันเกิดขึ้นจริง ๆ ซึ่งรบกวนการนอนของฉันมาก
ก. บ่อย ๆ ข. บางครั้งบางครั้ง ค. ไม่เคยเกิดขึ้นจริง ๆ เลย
155. ถ้ามีผู้ใหญ่มองไม่เห็นด้วยกับการกระทำของฉัน ถึงแม้ว่างานที่ฉันทำว่าจะไม่สำเร็จ ฉันก็
จะยังคงเสี่ยงทำต่อไป
ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
156. ฉันชอบการเข้ากลุ่มที่ฉันรู้ว่าเขาจะต้องทำอะไรกันบ้าง และจะทำให้ฉันได้มีโอกาส
ที่จะเป็นผู้นำกลุ่มได้
ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่

157. ฉันชอบที่จะแต่งตัวเรียบอย่างประณีตมากกว่าจะแต่งตัวดูฉลาดสะดูตาคน
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
158. ฉันชอบที่จะทำงานอดิเรกเงียบ ๆ ในตอนเย็น ๆ มากกว่าจะไปงานสังสรรค์
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
159. ฉันจะไม่ฟังคำแนะนำด้วยความหวังดีจากคนอื่น แม้ฉันจะรู้สึกว่ามันไม่ควรจะทำเช่นนั้น
 ก. บางครั้งบางครั้ง ข. เกือบจะไม่เคยทำ ค. ไม่เคยทำอย่างนั้น
160. ฉันมักจะชี้แจงแสดงเหตุผลในการตัดสินใจอะไรก็ตามเพื่อยืนยันพื้นฐานเบื้องต้นของความถูกต้องและผิด
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
161. ฉันค่อนข้างจะไม่ชอบให้ใคร ๆ มามองเวลาที่ฉันทำงาน
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
162. ในบางครั้งการทำงานบางอย่างก็จำเป็นต้องใช้อำนาจหรือกำลังบังคับ เนื่องจากไม่มีทางที่จะทำงานนั้นได้สำเร็จด้วยวิธีการที่นุ่มนวล และค่อยเป็นค่อยไปได้
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง
163. วิชาที่ฉันชอบในโรงเรียน คือ
 ก. ภาษาอังกฤษ ข. ไม่แน่ใจ ค. คณิตศาสตร์
164. บางครั้งฉันรู้สึกยุ่งยากลำบากใจที่มีคนพูดบับหลังในทางเสียหาย และเป็นเรื่องที่ไม่มีมูลความจริง
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
165. การพูดคุยกับคนเรียบ ๆ ทำอะไรเป็นแบบแผน และหัวโบราณ ฉันคิดว่า
 ก. น่าสนใจและได้อะไรจากเขามาก
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. น่ารำคาญ เพราะจุกจิกมีแต่เรื่องผิวเผิน ไม่ลึกซึ้ง
166. มีอะไรบางอย่างทำให้ฉันโกรธเสียจนฉันคิดว่า ถ้าฉันไม่พูดถึงมันเสียจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่

167. ในการศึกษา สิ่งสำคัญที่ต้องปฏิบัติก่อน คือ
 ก. ให้ความรักและเอาใจใส่เด็กอย่างเต็มที่
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ให้เด็กเรียนและฝึกอุปนิสัยและทัศนคติที่ดี
168. คนทั่วไปมองว่าฉันเป็นคนหนักแน่น ไม่หวั่นไหวเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมที่ขึ้นๆ ลงๆ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
169. ฉันคิดว่า สังคมควรยอมให้เหตุและผลเป็นตัวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสู่ขนบธรรมเนียมประเพณีใหม่ ๆ ที่ดีกว่าและยกเลิกประเพณีเก่า ๆ เสียบ้าง
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
170. ฉันคิดว่าปัญหาสำคัญในโลกสมัยใหม่ที่ต้องแก้ก่อน คือ
 ก. ปัญหาศีลธรรมจรรยา ข. ไม่แน่ใจ ค. ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง
171. ฉันเรียนได้ดีกว่าวิธีต่อไปนี้
 ก. อ่านตำราดี ๆ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่ม
172. ฉันชอบที่จะทำอะไรตามแบบฉบับของตนเอง แทนที่จะทำอะไรตามกฎระเบียบ
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
173. ฉันจะรองกว่าฉันแน่ใจว่า สิ่งที่จะพูดนั้นถูกต้องฉันจึงโต้แย้ง
 ก. ทุกครั้ง ข. เสมอ ๆ ค. จะเฉพาะที่สามารถทำได้เท่านั้น
174. บางครั้งสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้ฉันวุ่นวายใจเสียจนฉันทนไม่ได้ แม้ฉันจะรู้ว่ามันไม่ใช่สิ่งสำคัญอะไรก็ตาม
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
175. ฉันมักจะไม่พูดอะไรในช่วงเวลาที่กำลังเสียใจมาก ๆ
 ก. จริง ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่จริง
176. ถ้ามีคนขอร้องไห้ฉันทำงานเพื่อการกุศลสักอย่างหนึ่ง (เช่น งานกาชาด) ฉันจะ
 ก. ยินดีตอบรับ ข. ไม่แน่ใจ ค. พูดอย่างสุภาพว่าฉันติดธุระ

177. คำต่อไปนี้ คำไหนที่ไม่ได้อยู่ในพวกเดียวกับคำอื่น
 ก. กว้าง ข. คดเคี้ยว ค. เส้นตรง
178. ถ้าคำว่า "ในไม่ช้า" คู่กับ "ไม่เคย" เช่นเดียวกับคำว่า "ใกล้" คู่กับ
 ก. ไม่รู้ที่ไหน ข. ใกล้ ค. ไกลออกไป
179. ถ้าฉันกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ผิดมารยาทสังคมอย่างมาก ฉันจะเชื่อมั่นได้ในไม่ช้า
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
180. เป็นที่รู้กันว่าฉันเป็นคนประเภทชอบเสนอความคิดเห็นเสมอเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
181. ฉันคิดว่าฉันทำสิ่งต่อไปนี้ได้ดีกว่า
 ก. กล้าเผชิญสิ่งท้าทายทั้งหลาย
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. อดกลั้นและยอมทำตามความต้องการของคนอื่น
182. ฉันจัดอยู่ในคนประเภทที่มีความกระตือรือร้นมากคนหนึ่ง
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
183. ฉันชอบงานประเภทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่จำเจและมีการเดินทางร่วมด้วย
 แม้ว่าจะเป็นงานที่เสี่ยงอันตรายอยู่บ้างก็ตาม
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
184. ฉันเป็นคนประเภทเคร่งครัด จู้จี้จุกจิก และจะทำงานทุกอย่างให้ถูกต้องที่สุดเท่าที่จะ
 ทำได้
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง
185. ฉันชอบงานที่ต้องใช้ความระมัดระวัง และต้องใช้ความชำนาญเฉพาะ
 ก. จริง ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง
186. ฉันเป็นคนประเภทขยันขันแข็งที่ต้องหาอะไรทำอยู่ตลอดเวลา
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
187. ฉันแน่ใจได้ว่าไม่มีคำถามข้อไหนที่ฉันไม่ได้ตอบ หรือตอบไม่ตรงตามความจริง
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววัชรภรณ์ ชื่อสกุล อภิวัชรางกูร

เกิดวันที่ 15 พฤษภาคม พุทธศักราช 2501

สถานที่เกิด จ. สุราษฎร์ธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1/26 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลตลาด
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน วิทยาจารย์ 6 หัวหน้าแผนกวิชาการพยาบาลจิตเวช

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี
ตามลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2519 มัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกวิทยาศาสตร์)

จากโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ. 2523 ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ และผดุงครรภ์ชั้นสูง
(เทียบเท่าปริญญาตรี)

จากวิทยาลัยพยาบาลสงขลา จังหวัดสงขลา

พ.ศ. 2526 วุฒิบัตรการจัดการเรียนการสอนในคลินิก

จาก กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2530 ค.บ. (นาฏศิลป์)

จาก วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ. 2531 วุฒิบัตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลจิตเวช

จาก กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2535 กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กรุงเทพมหานคร

การศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม

บทคัดย่อ

ของ

วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2535

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 3 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกตและการบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์
การเยี่ยมบ้าน อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน สังคมมิติ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และ
แบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละเครื่องมือแตกต่างกัน โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา
ผลการศึกษปรากฏดังนี้

แนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรมของนักศึกษา มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทาง
บุคลิกภาพไม่เหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม และสภาพครอบครัวแตกแยก
นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่า การศึกษารายกรณีทำให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
รู้จักแสวงหาข้อมูลใหม่ ๆ พัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม
 อีกทั้งสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญได้หากจำเป็น

A CASE STUDY OF SUICIDE-ATTEMPTS OF NURSING STUDENTS
AT SURAT THANI NURSING COLLEGE IN CHANGWAT SURAT THANI

AN ABSTRACT

BY

WATCHARAPORN APIWATCHARANGUL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

April 1992

The purpose of this research was to study the case whose suicide attempts of Nursing students at Surat Thani Nursing College in Changwat Surat Thani. The subjects were 3 suicidal-attempt nursing students which consist of 1 first year students and 2 second year students, of Surat Thani Nursing College, enrolled in the academic year 1991. The research instruments utilized in collecting the data were an observation and recording observation, an interview, home visits, an autobiography, a diary, sociometry, questionnaires, inventories, and tests. A descriptive study or analysis involved collecting data in order to answer questions concerning the suicide attempts of the subjects of this study.

The results were as follow :

The causes of Nursing students' suicide attempts were related to the students' unhealthy personality development, parental child-rearing practices and parents' marital seperation.

Results also showed that case study had positive impacts on Nursing students' abilities in dealing with their suicide attempt behaviors.

The students attempted to increase their coping resources by such means as searching new information , developing new competencies or improving existing ones and obtaining professional assistance if they are necessary.